

19 octombrie
2012

Nr. 216-220

Anul XIX
(4254-4258)

MONITORUL OFICIAL

AL REPUBLICII MOLDOVA

moldpres

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA este un produs protejat legal și dă dreptul MOLDPRES de a-i autoriza reproducerea ori crearea altor produse derivate numai de către abonați, potrivit contractului de abonament, cu obligația acestora de a-l folosi în limitele prevăzute de contract, de a nu-i distorsiona conținutul și de a menționa obligatoriu sursa „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Orice altă formă de utilizare a produsului în scopuri de multiplicare și difuzare este interzisă. MOLDPRES își rezervă dreptul de a lua măsurile necesare în cazurile în care nu se respectă prevederile legale de utilizare a produselor sale.

EDITOR: Agenția Informațională de Stat “Moldpres”

Director general Vladimir DARIE

Monitorul Oficial al Republicii Moldova

Redactor-șef Simion ROPOT

Editorul și redacția: 2012, Chișinău, str. Pușkin, 22, Casa Presei, et. 3.

Numărul de înregistrare 475. Certificat de înregistrare a mărcii nr. 12578.

Abonamentele se pot contracta la orice oficiu poștal. Indicele de abonare 21128. Tirajul total 5459.

Telefoane: Editorul 23-34-28, fax 23-26-98; Secretarul general de redacție: 23-44-41; e-mail: monitor@moldpres.md

Redactorii: 23-23-09; Publicații ale agenților economici, avize, pierderi de acte: tel: 23-35-86, tel./fax 23-34-39; e-mail: mo@moldpres.md

Cont nr. 225139709, cod EXMMMD22436, BC “Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A., filiala nr. 11.

Cont nr. 222472202165, cod BSOCMD2X722, BC “Banca Socială” S.A. interrațională.

Chișinău, Agenția Informațională de Stat MOLDPRES.

Cod fiscal 1003600071952. Tiparul: Editura “Universul”, str. Vlaicu Pîrcălab, 45, mun. Chișinău. Comanda nr. 7105.

“Monitorul Oficial al Republicii Moldova” nu poartă răspundere pentru veridicitatea avizelor publicate.

Acele oficiale pot fi publicate în alte ediții periodice numai cu trimitere la “Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

*Beneficiază de reduceri la abonarea ediției
«Monitorul Oficial al Republicii Moldova»
pentru a doua jumătate a anului 2012.*

Perfectează abonamentul la sediul
AIS «Moldpres», str. Al. Pușkin 22,
Casa Presei, et.1, bir.1, de unde
vei prelua personal fiecare ediție.

Cunoașterea legii te avantajează!

PARTEA I

Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova, decrete ale Președintelui Republicii Moldova

700. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” (nr. 322-VII, 11 octombrie 2012).	6
701. Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” (nr. 193, 5 octombrie 2012).	6
702. Decret pentru promulgarea Legii privind importul de utilaj sportiv (nr. 325-VII, 15 octombrie 2012).	6
703. Lege privind importul de utilaj sportiv (nr. 210, 4 octombrie 2012).	6
704. Hotărâre privind constituirea unei Comisii de anchetă pentru investigarea cazurilor de demolare și deteriorare, în perioada anilor 1993-2012, a unor monumente istorice incluse în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (nr. 212, 5 octombrie 2012).	6
705. Decret privind conferirea „Ordinului de Onoare” domnului Morio HIGAONNA (nr. 323-VII, 12 octombrie 2012).	7
706. Decret privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova (nr. 324-VII, 12 octombrie 2012).	7
707. Decret privind conferirea de distincții de stat unui grup de cadre didactice de la Universitatea Liberă Internațională din Moldova (nr. 326-VII, 15 octombrie 2012).	7
708. Decret privind conferirea Ordinului „Gloria Muncii” doamnei Svetlana BANARI (nr. 327-VII, 15 octombrie 2012).	8
709. Decret privind conferirea medaliei „Meritul Civic” doamnei Maria GABUJA (nr. 328-VII, 15 octombrie 2012).	8
710. Decret privind conferirea Ordinului „Gloria Muncii” domnului Ștefan STASIEV (nr. 329-VII, 15 octombrie 2012).	8
711. Decret privind conferirea „Ordinului de Onoare” domnului Vasile MARINA (nr. 330-VII, 15 octombrie 2012).	8
712. Decret privind eliberarea doamnei Corina BUCĂȚARU din funcția de judecător la Judecătoria Dibăsari (nr. 331-VII, 15 octombrie 2012).	8
713. Decret privind conferirea Ordinului „Gloria Muncii” doamnei Parascovia BERGHIE (nr. 332-VII, 15 octombrie 2012).	8

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova

35. Hotărâre privind Raportul auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță cu tema „Problemele și riscurile identificate pot afecta agenda de e-Transformare a Guvernării?” (nr. 46, 14 septembrie 2012).	9
36. Hotărâre privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2011 în cadrul unor entități finanțate de la bugetul de stat (nr. 47, 21 septembrie 2012).	32

PARTEA II

Hotărâri ale Guvernului Republicii Moldova

822. Hotărâre pentru aprobarea Acordului dintre Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Externe al României privind cooperarea în domeniul asistenței și protecției consulare, semnat la Chișinău la 13 septembrie 2012 (nr. 757, 10 octombrie 2012).	44
---	----

823. Hotărâre cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Emiratelor Unite Arabe privind serviciile aeriene între și dincolo de teritoriile respective ale acestora (nr. 759, 10 octombrie 2012).	44
824. Hotărâre cu privire la desemnarea organului împuternicit al Republicii Moldova pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova (nr. 762, 11 octombrie 2012).	44
825. Hotărâre cu privire la aprobarea Documentației-standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii (nr. 763, 11 octombrie 2012).	45
826. Hotărâre cu privire la reprezentarea intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale (nr. 764, 12 octombrie 2012).	62
827. Hotărâre cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Tadjikistan privind călătoriile reciproce fără vize ale cetățenilor (nr. 765, 15 octombrie 2012). ...	67
828. Hotărâre cu privire la alocarea mijloacelor financiare pentru diminuarea consecințelor secetei din anul 2012 (nr. 766, 15 octombrie 2012).	67
829. Hotărâre privind aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 182 din 15 iulie 2010 cu privire la parcurile industriale (nr. 767, 15 octombrie 2012).	70
830. Hotărâre cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea activităților operaționale ale Oficiului Finanțării de Carbon și acordarea deplinelor puteri domnului Veaceslav NEGRUȚA, ministru al finanțelor (nr. 768, 15 octombrie 2012).	70
831. Hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 769, 15 octombrie 2012).	70
832. Hotărâre cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a modelelor certificatului de înmatriculare și certificatului de înmatriculare provizoriu de tip nou pentru vehicule (nr. 770, 15 octombrie 2012).	70
833. Hotărâre pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare referitoare la pesta cabalină africană (nr. 771, 16 octombrie 2012).	72
834. Hotărâre cu privire la aprobarea componentei nominale a delegației moldovenești în legătură cu participarea domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, la lucrările sesiunii a 67-a a Adunării Generale ONU (New York, 23-27 septembrie 2012) (nr. 772, 16 octombrie 2012).	76
835. Hotărâre cu privire la inițierea negocierilor asupra Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind serviciile aeriene (nr. 773, 16 octombrie 2012).	76
836. Hotărâre cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Protocolului adițional de amendare a Acordului privind transporturile aeriene între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statului Israel, semnat la Ierusalim la 22 iunie 1997 (nr. 774, 16 octombrie 2012).	77
837. Dispoziție (nr. 87-d, 12 octombrie 2012).	77
838. Dispoziție (nr. 88-d, 15 octombrie 2012).	78

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei

Acte ale Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova

1219. Ordin cu privire la modificarea și completarea Ordinului ministrului finanțelor nr. 55 din 11.05.2012 (nr. 112, 11 octombrie 2012).	79
---	----

Acte ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor al Republicii Moldova

1220. Ordin cu privire la expunerea la concurs a dreptului de deservire a unor curse regulate de călători (nr. 260, 8 octombrie 2012).	79
--	----

Acte ale Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ale Biroului Național de Statistică și ale Institutului de Economie, Finanțe și Statistică al Academiei de Științe a Moldovei și al Ministerului Economiei al Republicii Moldova

1221. Ordin comun privind aprobarea Regulamentului de determinare a datelor statistice, calcularea și prezentarea indicatorului integral teritorial de securitate demografică (IITSD) (nr. 112/70/180, 16 august 2012).	80
---	----

Acte ale Ministerului Sănătății al Republicii Moldova

1222. Ordin cu privire la asigurarea accesului populației la medicamente și dispozitive medicale de importanță socială (nr. 959, 1 octombrie 2012). 87
1223. Ordin cu privire la modul de prescriere și eliberare a medicamentelor (nr. 960, 1 octombrie 2012). 89

Acte ale Serviciului Vamal al Republicii Moldova

1224. Ordin privind aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura declarării periodice a mărfurilor autohtone exportate în zonele economice libere (nr. 396-o, 19 septembrie 2012). 97

Acte ale Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare

1225. Hotărîre cu privire la acreditarea Institutului de Relații Internaționale din Moldova (nr. AC-6/1, 2 octombrie 2012). 98
1226. Hotărîre cu privire la reacreditarea Instituției Publice Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția” (nr. AC-6/2, 2 octombrie 2012). 98

Acte ale Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova

1227. Hotărîre cu privire la anunțarea concursului pentru suplinirea funcțiilor vacante de vicepreședinte la Judecătoriile Ialoveni, Florești și Sîngerei (nr. 610/30, 9 octombrie 2012). 99
1228. Hotărîre cu privire la anunțarea concursului pentru suplinirea funcției de judecător la Judecătoria Ocnița (nr. 612/30, 9 octombrie 2012). 99
1229. Hotărîre cu privire la anunțarea concursului pentru suplinirea funcțiilor de judecător la Curtea de Apel Bender (nr. 619/30, 9 octombrie 2012). 99

Acte ale Inspectoratului Fiscal Principal de Stat

1230. Ordin cu privire la modificarea Instrucțiunii privind modul de înregistrare a facturilor fiscale în Registrul general electronic al facturilor fiscale, aprobată prin Ordinul IFPS nr. 446 din 21 iunie 2012 (nr. 1070, 8 octombrie 2012). 100
1231. Ordin cu privire la aprobarea Nomenclatorului codurilor aferent facilităților fiscale la impozitul pe venit (nr. 1080, 10 octombrie 2012). 100

PARTEA IV**Avize funcții publice vacante****Publicații ale agenților economici****PARTEA V****Avize pierderi de acte**

PARTEA I**Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova,**
decrete ale Președintelui Republicii Moldova**700 D E C R E T****privind promulgarea Legii pentru modificarea
și completarea Legii nr.26 din 4 martie 2010
privind Zona Economică Liberă „Bălți”**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii
Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA**Nr. 322-VII. Chișinău, 11 octombrie 2012.**

Articol unic. - Se promulgă Legea nr.193 din 5 octombrie
2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.26 din
4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”.

Nicolae TIMOFTI**701 L E G E****pentru modificarea și completarea Legii nr. 26
din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 1 alineatul (2) din Legea nr. 26 din
4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 39–40,
art. 105), cu modificările ulterioare, se modifică și se
completează după cum urmează:

la litera a), cifra „1,50” se înlocuiește cu cifra „2,02”;
alineatul se completează cu litera d) cu următorul

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI**Nr. 193. Chișinău, 5 octombrie 2012.**

cuprins:

„d) un teren de 12,00 ha, amplasat pe str. V. Crăsescu
nr. 1, orașul Strășeni.”

Art. II. – Guvernul, în termen de 3 luni:

a) va aduce actele sale normative în concordanță cu
prezenta lege;

b) va adopta actele normative necesare pentru execu-
tarea prezentei legi.

Marian LUPU**702 D E C R E T****pentru promulgarea Legii privind importul
de utilaj sportiv**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii
Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă**:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA**Nr. 325-VII. Chișinău, 15 octombrie 2012.**

Articol unic. - Se promulgă Legea nr. 210 din
4 octombrie 2012 privind importul de utilaj sportiv.

Nicolae TIMOFTI**703 L E G E****privind importul de utilaj sportiv**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Prin derogare de la prevederile Codului
vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000,
ale Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și ale
Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful
vamal, se permite Comitetului Național Olimpic introducerea

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI**Nr. 210. Chișinău, 4 octombrie 2012.**

în țară și plasarea sub regim vamal de import a 8 bărci –
6 canoe în complet individual și 2 canoe în complet dublu,
clasificate la poziția tarifară 8903, pentru pregătirea și
participarea lotului național la campionatele mondiale și
europene, cu scutirea de plata drepturilor de import, fără
drept de înstrăinare.

Marian LUPU**704 H O T Ă R Î R E****privind constituirea unei Comisii de anchetă pentru
investigarea cazurilor de demolare și deteriorare,
în perioada anilor 1993–2012, a unor monumente
istorice incluse în Registrul Monumentelor Republicii
Moldova ocrotite de stat**

În scopul protejării patrimoniului cultural național și
stopării fenomenului de distrugere a monumentelor istorice,
în temeiul art. 66 lit. n) din Constituția Republicii Moldova,
al art. 34 și art. 35 din Regulamentul Parlamentului,
Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. – Se constituie Comisia de anchetă pentru inves-
tigarea cazurilor de demolare și deteriorare, în perioada

anilor 1993–2012, a unor monumente istorice incluse în
Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de
stat, în următoarea componență:

Președinte**CIOBANU Ghenadie**

– Fracțiunea parlamentară a
Partidului Liberal Democrat din
Moldova

Secretar
FUSU Corina – Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal

Membri:
PETKOV Alexandr – Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova
STARÎȘ Constantin – Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova
ȘUPAC Ina – Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova
TODUA Zurab – Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova

FRUMOSU Elena – Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal Democrat din Moldova
PLEȘCA Nae-Simion – Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal Democrat din Moldova
BOLBOCEANU Iurie – Frațiunea parlamentară a Partidului Democrat din Moldova.

Art. 2. – Comisia de anchetă, în termen de 6 luni, va prezenta Parlamentului un raport, cu propunerile de rigoare, asupra cazurilor investigate.

Art. 3. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 212. Chișinău, 5 octombrie 2012.

705 D E C R E T **privind conferirea „Ordinului de Onoare”** **domnului Morio HIGAONNA**

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă:**

Articol unic. – Pentru merite deosebite în promovarea artelor marțiale în Republica Moldova, asistența acordată la

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 323-VII. Chișinău, 12 octombrie 2012.

sporirea capacității de luptă a unităților din cadrul instituțiilor de forță ale țării noastre și contribuție la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare moldo-japoneze, domnului Morio HIGAONNA, fondator și conducător al Federației Internaționale de Karate-Do Okinawa Goju-Ryu, i se conferă „Ordinul de Onoare”.

Nicolae TIMOFTI

706 D E C R E T **privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova**

În temeiul art. 88 lit. c) din Constituția Republicii Moldova și al art. 24 alin. (2) din Legea cetățeniei Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă:**

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 324-VII. Chișinău, 12 octombrie 2012.

Articol unic. – Se acordă cetățenia Republicii Moldova doamnei May Ibrahim Arif AL-BAYATI, născută în 1964 în Republica Irak.

Nicolae TIMOFTI

707 D E C R E T **privind conferirea de distincții de stat** **unui grup de cadre didactice de la Universitatea** **Liberă Internațională din Moldova**

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă:**

Articol unic. – În semn de înaltă apreciere a meritelor deosebite în dezvoltarea învățământului universitar și promovarea reformelor în domeniu, pentru contribuție substanțială la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare și activitate metodico-științifică prodigioasă, se conferă:

„Ordinul de Onoare”

domnului Victor POPA – profesor universitar

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 326-VII. Chișinău, 15 octombrie 2012.

domnului Petru ROȘCA – profesor universitar;

Ordinul „Gloria Muncii”

domnului Ion MANOLI – profesor universitar

domnului Silvestru

MAXIMILIAN

– profesor universitar

doamnei Elena PRUS – profesor universitar;

Titlul onorific „Om Emerit”

doamnei Antonina

GALBEN

– consilier pe probleme de medicină

doamnei Natella PAȘA – director adjunct de departament.

Nicolae TIMOFTI

708 D E C R E T
privind conferirea Ordinului „Gloria Muncii”
doamnei Svetlana BANARI

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Pentru activitate îndelungată și prodi-

gioasă în sistemul financiar-bancar, contribuție la promovarea politicii monetar-creditoare și înalt profesionalism, doamnei Svetlana BANARI, președinte al comitetului de conducere al Băncii Comerciale „Moldindconbank” SA, i se conferă Ordinul „Gloria Muncii”.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 327-VII. Chișinău, 15 octombrie 2012.

709 D E C R E T
privind conferirea medaliei „Meritul Civic”
doamnei Maria GABUJA

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Pentru merite în dezvoltarea și propa-

garea culturii fizice și sportului, contribuție la pregătirea unor sportivi de performanță și activitate metodic-organizatorică intensă, doamnei Maria GABUJA, director al Liceului Internat Republican cu Profil Sportiv, i se conferă medalia „Meritul Civic”.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 328-VII. Chișinău, 15 octombrie 2012.

710 D E C R E T
privind conferirea Ordinului „Gloria Muncii”
domnului Ștefan STASIEV

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Pentru muncă îndelungată și prodigioasă

în domeniul protecției mediului, merite în asigurarea echilibrului ecologic și înalt profesionalism, domnului Ștefan STASIEV, inspector principal al Inspectoratului Ecologic de Stat, i se conferă Ordinul „Gloria Muncii”.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 329-VII. Chișinău, 15 octombrie 2012.

711 D E C R E T
privind conferirea „Ordinului de Onoare”
domnului Vasile MARINA

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Pentru muncă îndelungată și prodigioasă, contribuție substanțială la pregătirea funcționarilor publici

și la ridicarea nivelului lor profesional și pentru activitate metodic-organizatorică intensă, domnului Vasile MARINA, rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, i se conferă „Ordinul de Onoare”.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 330-VII. Chișinău, 15 octombrie 2012.

712 D E C R E T
privind eliberarea doamnei Corina BUCĂȚARU
din funcția de judecător la Judecătoria Dubăsari

În temeiul art. 25 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorului,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Articol unic. - Doamna Corina BUCĂȚARU se eliberează din funcția de judecător la Judecătoria Dubăsari, în baza cererii de demisie.

Nicolae TIMOFTI

Nr. 331-VII. Chișinău, 15 octombrie 2012.

713 D E C R E T
privind conferirea Ordinului „Gloria Muncii”
doamnei Parascovia BERGHIE

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Pentru muncă îndelungată și prodi-

gioasă în domeniul culturii, contribuție la organizarea și desfășurarea Festivalului-concurs Internațional de Operă și Balet „Maria Bieșu” și înalt profesionalism, doamnei Parascovia BERGHIE, vicepreședinte al Uniunii Muzicienilor din Moldova, i se conferă Ordinul „Gloria Muncii”.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 332-VII. Chișinău, 15 octombrie 2012.

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova**35 HOTĂRÎRE****privind Raportul auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță cu tema „Problemele și riscurile identificate pot afecta agenda de e-Transformare a Guvernării?”**

Curtea de Conturi, în prezența ministrului finanțelor dl V.Negruța, viceministrului tehnologiei informației și comunicațiilor dna D.Școla, viceministrului sănătății dl O.Grama, viceministrului muncii, protecției sociale și familiei dna A.Vasilachi, directorului executiv al Centrului de Guvernare Electronică dna S.Mocan, directorului general al Î.S. „Centrul de telecomunicații speciale” dl S.Popovici, vicedirectorului Biroului Național de Statistică dl V.Valcov, directorului-adjunct al Camerei de Licențiere dl E.Hadei, precum și a altor persoane responsabile, călăuzindu-se de art.2 alin.(1) și art.4 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008¹, a examinat Raportul auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță cu tema: „Problemele și riscurile identificate pot afecta agenda de e-Transformare a Guvernării?”.

Misiunea de audit s-a realizat în temeiul art.28 și art.31 din Legea nr.261-XVI din 05.12.2008 și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2012, avînd ca scop obținerea probelor de audit competente, relevante și rezonabile, întru susținerea raționamentelor, constatărilor și concluziilor formulate în Raportul de audit, pentru înaintare de recomandări constructive, fiabile și utile.

Auditul a fost planificat și s-a desfășurat potrivit Standardelor de audit ale Curții de Conturi, Manualului de audit al performanței și Manualului de audit al tehnologiilor informaționale, elaborate de Curtea de Conturi în baza Standardelor Internaționale de Audit.

Curtea de Conturi și-a propus de a răspunde la următoarele întrebări:

- *Au fost oare întreprinse toate măsurile necesare pentru a asigura atingerea obiectivelor și a exclude riscurile aferente realizării reformei de e-Transformare a Guvernării de către părțile implicate în proces?*

La efectuarea auditului, domeniul de aplicare a cuprins instituțiile publice de specialitate implicate în procesul implementării agendei de e-Transformare a Guvernării și oricare activități specifice aferente domeniului vizat.

Examinînd rezultatele auditului, audiînd Raportul prezentat și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente în ședință, Curtea de Conturi

a c o n s t a t a t :

Verificările efectuate, potrivit constatărilor expuse în Raportul de audit, au relevat existența problemelor și abaterilor în planificarea și realizarea activităților aferente Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (în continuare – *Program strategic*) și Proiectului „e-Transformare a Guvernării” (în continuare – *PeTG*), precum și a constrîngerilor ce constituie impedimente în realizarea conformă a planurilor de acțiuni și în atingerea obiectivelor scontate. Ținîndu-se cont de faptul că agenda de e-Transformare a Guvernării se află la etapa incipientă de realizare, abordarea auditului a fost una orientată pe probleme, prin identificarea domeniilor supuse riscurilor și a metodelor de îmbunătățire a situației.

Există rețineri în respectarea graficului de realizare a acțiunilor PeTG și a Planului de acțiuni pe anul 2012 pentru implementarea Programului strategic, care au fost cauzate de numeroși factori interni și externi. În lipsa procedurilor de

management al riscurilor, impactul acestor factori nu poate fi controlat adecvat și poate duce la rețineri considerabile sau chiar la obiective ratate.

Dintre acești factori menționăm:

- nivelul scăzut de conlucrare a autorităților administrației publice cu Centrul de Guvernare Electronică (în continuare – CGE), implicarea insuficientă a managementului acestora în realizarea acțiunilor Programului strategic, precum și capacitățile interne reduse în acest aspect;

- acoperirea insuficientă a domeniului tehnologiilor informaționale și comunicațiilor (în continuare – TIC) cu standarde, acte normative și de reglementare;

- documentarea insuficientă a proceselor de lucru din cadrul instituțiilor de stat și algoritmii complicați și neeficienți de oferire a serviciilor publice;

- rezistența instituțiilor publice la procesul de reformare și de reinginerie a proceselor;

- antrenarea consultanților CGE în activități care nu au fost prevăzute inițial;

- depășirea termenelor estimate de obținere a acceptărilor de la Banca Mondială;

- explorarea tehnologiilor noi și inovatoare, pentru care există un număr redus de standarde, regulamente și bune practici internaționale, precum și deficitul de specialiști calificați în domeniu;

- extinderea în timp a etapei de formare instituțională și a echipei CGE.

Unii din factorii care au constituit impedimente în realizarea acțiunilor și reprezintă riscuri majore în asigurarea eficienței și economicității realizării Programului strategic sînt:

- omiterea, la etapele incipiente, a anumitor acțiuni importante, cum ar fi inventarierea resurselor și sistemelor informaționale de stat și analiza capacității de asimilare a părților implicate în proces;

- dependența de alte reforme ale administrației publice și de realizarea strategiilor instituționale și sectoriale;

- neajunsuri în asigurarea continuității acțiunilor din Programul strategic, ca fructificare a activităților efectuate în acest domeniu în cadrul realizării Strategiei „Moldova electronică”;

- efectuarea achizițiilor de soluții cu funcționalități similare celor existente și nevalorificate adecvat.

Deoarece CGE este o instituție publică în formare, cu responsabilități și sarcini variate ce vizează domenii și decizii importante, este necesară instituționalizarea completă, prin aplicarea de metodologii și regulamente interne complexe, astfel încît toate deciziile și abordările să fie bazate pe principii și criterii identice și pe analize de rigoare, pentru a asigura cadrul de continuitate și consecvență decizională. În acest context, se resimte și lipsa de standarde în domeniile conexe activităților Programului strategic, acceptate și adaptate la nivel național.

Crearea subdiviziunilor e-Transformare în cadrul autorităților publice reprezintă un pas important în descentralizarea sarcinilor și responsabilităților. Funcționarea lor eficientă trebuie să contribuie considerabil la eficientizarea eforturilor de reformare a instituțiilor respective și să constituie un instrument fiabil de monitorizare, planificare și promovare a principiilor și valorilor de e-Transformare. Este substan-

¹ M.O., 2008, nr.237-240, art.864.

țială instituționalizarea acestora, prin asigurarea unui cadru complex de acte normative, de reglementare, precum și de standarde, necesar îndeplinirii atribuțiilor stipulate.

Obiectivele stabilite în cadrul agendei de e-Transformare a Guvernării constituie o abordare îndrăzneată a procesului de reformare a sectorului public, care urmează să reprezinte realizări importante în domeniu. Procesul de monitorizare și evaluare a rezultatelor și impactului nu întrunește un cadru complex de indicatori de progres și de performanță.

Datorită faptului că a fost selectată o abordare inovativă a procesului de e-Transformare a Guvernării, prin utilizarea platformei M-Cloud, autoritățile vor trebui să treacă treptat la utilizarea acesteia pentru prestarea serviciilor digitizate, fapt ce va necesita remanieri și ajustări în cadrul instituției. Pentru a stimula procesul de reformare și a asigura utilizarea eficientă a platformei tehnologice guvernamentale comune, va fi necesară implicarea hotărâtă a Guvernului.

Prin utilizarea eficientă a platformei M-Cloud, se planifică generare de economii, care vor fi necesare scăderii graduale de finanțare a funcționării CGE din mijloace creditare. Reforma serviciilor publice trebuie să contribuie la reingineria serviciilor din cadrul autorităților publice. În cazul reținerii proceselor de reinginerie și al rezistenței autorităților publice la schimbări, beneficiile și economiile pot întârzia să fie resimțite, fapt ce va crea impedimente pentru asigurarea continuității și sustenabilității Programului strategic și a funcționării CGE.

Reieșind din importanța și actualitatea procesului de modernizare tehnologică a guvernării și din mulțiplicii factori ce influențează procesul de reformare, părțile implicate trebuie să concluzioneze într-o manieră productivă și flexibilă, pentru a putea interveni prompt și a face față provocărilor. La momentul actual, realizarea acțiunilor fiind la o etapă de ascendență sporită, cînd urmează a fi efectuate și acceptate modificări în abordarea obișnuită a modului de eficientizare și automatizare a proceselor interne, sînt importante monitorizarea minuțioasă a tuturor proceselor conexe și suportul operativ în depășirea eventualelor deficiențe. Acțiunile realizate și cele aflate la etapele finale trebuie privite ca factori de motivare pentru continuarea reformării și pentru evaluarea realistă în planificarea pe termen mediu și pe termen scurt.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art.7 alin.(1) lit.a), art.15 alin.(2) și alin.(4), art.16 lit.c), art.34 alin.(3) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță cu tema „Problemele și riscurile identificate pot afecta agenda de e-Transformare a Guvernării?”.

2. Hotărîrea și Raportul de audit se remit autorităților indicate în punctele **2.1.-2.4.** din prezenta Hotărîre și se cere să ia atitudine, conform competențelor, referitor la rezultatele auditului, după cum urmează:

2.1. Cancelariei de Stat și Centrului de Guvernare Electronică, pentru întreprinderea măsurilor necesare în vederea lichidării deficiențelor identificate de auditul respectiv, precum și a implementării recomandărilor expuse în Raport și în prezenta Hotărîre;

2.2. Cancelariei de Stat și Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor să definitiveze toate activitățile aferente efectuării inventarierii resurselor și sistemelor informaționale de stat întru furnizarea datelor veridice necesare procesului de selectare a e-Serviciilor, precum și pentru alte activități din cadrul Programului strategic. În acest context, se recomandă în mod prioritar identificarea serviciilor de interes public din toate instituțiile de stat, nu doar din autoritățile publice centrale;

2.3. Guvernului, pentru informare și luare de atitudine, precum și pentru:

2.3.1. atragerea unei atenții sporite necesității de monitorizare și suport a agendei de e-Transformare, în contextul situației nefavorabile în domeniu și optarea pentru soluții inovatorii și progresiste;

2.3.2. în comun cu Cancelaria de Stat, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și Centrul de Guvernare Electronică, să-și aducă în concordanță actele normative, reieșind din atribuțiile și responsabilitățile stabilite prin hotărîrile sale aferente Guvernării Electronice, precum și să revizuiască oportunitatea optimizării factorului decizional privind implementarea Programului strategic;

2.3.3. în comun cu Cancelaria de Stat, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și Centrul de Guvernare Electronică să elaboreze și să aprobe o metodologie fiabilă pentru evaluarea și măsurarea impactului procesului de e-Transformare a Guvernării în contextul reformei administrației publice și a serviciilor publice;

2.3.4. pentru asigurarea durabilității și continuității procesului de modernizare tehnologică a guvernării, să identifice căi fiabile de instruire a personalului de specialitate în domeniul TIC, precum și a angajaților subdiviziunilor e-Transformare, pentru îmbunătățirea continuă a cunoștințelor acestora;

2.3.5. prin intermediul Cancelariei de Stat, Centrului de Guvernare Electronică, Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, să identifice și să aprobe, în baza celor mai bune practici și metodologii internaționale, cadrul de reglementare și standardizare, reieșind din relevanța și importanța domeniului aferent procesului de e-Transformare, precum și să prevadă pîrghii de aplicare a acestora în instituțiile de stat;

2.3.6. în strînsă colaborare cu autoritățile publice centrale, Cancelaria de Stat și Centrul de Guvernare Electronică să contribuie la instituționalizarea subdiviziunilor e-Transformare, inclusiv prin crearea cadrului normativ, metodologic și de standardizare, necesar realizării atribuțiilor acestora;

2.3.7. să urgenteze aprobarea Strategiei de reformare a administrației publice și a Programului de reformă a serviciilor publice în contextul sincronizării activităților cu Programul de e-Transformare a Guvernării. Acestea trebuie să vizeze necesitățile de restructurare a activității și a relațiilor dintre instituțiile publice, inclusiv procesele interne, regulamentele și structura organizatorică care vor reieși din necesitatea automatizării și reingineria proceselor, implicarea utilizării unor standarde;

2.3.8. să instituționalizeze Centrul de Guvernare Electronică în măsura în care să se asigure durabilitatea activității acestuia, în aspectul cadrului normativ, de reglementare și de standarde;

2.3.9. să asigure finanțarea constantă și la toate etapele a proiectelor implementate în cadrul Programului strategic;

2.3.10. să întreprindă activitățile necesare implementării unui cadru complex de indicatori de progres și de performanță și a instrumentelor fiabile și exacte de colectare/ analiză a acestora pentru domeniul TIC și pentru Programul strategic, pentru a putea fi evaluate corect progresese, calculate beneficiile și prevenite abaterile de la direcțiile de dezvoltare. Să asigure corelarea cadrului de indicatori cu programele strategice din alte domenii, în special cu cei din Reforma administrației publice și serviciilor publice și cu Programele de acțiuni cu partenerii internaționali;

2.3.11. să se implice activ și să stimuleze trecerea la utilizarea platformei guvernamentale comune de către autoritățile publice centrale, încît să poată fi valorificat potențialul tehnologic și funcțional prin generarea econo-

miilor necesare trecerii la principiul de finanțare graduală a Centrului de Guvernare Electronică;

2.3.12. în scopul asigurării investițiilor inteligente în TIC în sectorul public (Acțiunea 12 din Hotărârea Guvernului nr.710 din 20.09.2011) și al minimizării riscurilor asociate cu capacitățile interne reduse în instituțiile de stat în acest domeniu, să examineze posibilitatea utilizării metodelor moderne de achiziții, bazate pe servicii finale, dar nu pe produse;

2.3.13. să urgenteze procesele de reformare a serviciilor publice astfel încât reingineria și documentarea proceselor din cadrul autorităților publice să poată contribui la posibilitatea digitizării acestora;

2.3.14. să analizeze oportunitatea trecerii treptate în domeniul TIC la utilizarea principiilor de achiziționare a serviciilor finite, dar nu a echipamentelor și produselor;

2.3.15. să examineze statutul personalului din domeniul TIC din AAPC și nivelul de salarizare al acestuia, pentru a

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Nr. 46. Chișinău, 14 septembrie 2012.

determina metode și modele de motivare a lui, încât să fie minimizată fluctuația cadrelor și asigurată continuitatea și durabilitatea procesului de e-Transformare a Guvernării;

2.4. Ministerului Finanțelor, pentru informare și luare de atitudine.

3. Rezultatele auditului se remit Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului, Comisiei permanente economie, buget și finanțe a Parlamentului și Comisiei Naționale pentru e-Transformare, pentru o posibilă luare de atitudine.

4. Despre măsurile întreprinse pentru executarea subpct.2.1.-2.3. din prezenta Hotărâre, precum și pentru implementarea recomandărilor auditului se va informa Curtea de Conturi în termen de 6 luni.

5. Prezenta Hotărâre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în conformitate cu art.34 alin.(7) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008.

Serafim URECHEAN

RAPORT DE AUDIT CU TEMA

„Problemele și riscurile identificate pot afecta agenda de e-Transformare a Guvernării?”

I. ABREVIERI

AAPC	– Autoritate a administrației publice centrale
APC	– Administrație publică centrală
AID	– Asociația Internațională pentru Dezvoltare
BM	– Banca Mondială
Capacitate de asimilare	– Absorptive capacity (<i>en.</i>) – capacitatea instituției de a percepe informația (tehnologiile, oportunitățile) nouă, de a o asimila și de a o aplica întru obținerea beneficiilor
CBTM	– Cadrul bugetar pe termen mediu
CGE	– Centrul de Guvernare Electronică
Cloud Computing	– Paradigmă modernă de livrare a serviciilor TI din medii virtualizate
CNeT	– Comisia Națională pentru e-Transformare
E-Guvernare	– Guvernare Electronică
ECMP	– Enterprise Content Management Platform
ETG	– e-Transformare a Guvernării
M-Cloud	– Platforma tehnologică comună a Guvernului Republicii Moldova ce se implementează pe baza tehnologiei Cloud Computing
Î.S. “CTS”	– Întreprinderea de Stat “Centrul de telecomunicații speciale”
MTIC	– Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor
PeTG	– Proiectul „e-Transformare a Guvernării”
PAD	– Project Appraisal Document din 07.05.2011 (Documentul de aprobare a Proiectului)
POM	– Project Operations Manual din septembrie 2011 (Manualul operațional al Proiectului)
PPF	– Project Preparation Facility (perioada de pregătire a Proiectului)

Program Strategic	– Program strategic de modernizare tehnologică a guvernării (<i>e-Transformare</i>)
SI	– Sistem informațional
SIA	– Sistem informațional automatizat
SIGEDIA	– Sistemul Informatic de Gestuire a Documentelor și Înregistrărilor în Autoritățile Publice Centrale
Strategia “Moldova electronică”	– Strategia Națională de edificare a societății informaționale – “Moldova electronică”
TI	– Tehnologii informaționale
TIC	– Tehnologii informaționale și comunicații

II. Sinteză

Curtea de Conturi a inițiat auditul TI cu elemente de performanță al procesului de e-Transformare a Guvernării la Centrul de Guvernare Electronică și, după caz, la Cancelaria de Stat și la unele instituții din subordine, pentru a constata dacă la implementarea activităților preconizate pe parcursul perioadei octombrie 2010-august 2012 au existat probleme sau riscuri care au limitat/sau ar putea afecta în viitor atingerea obiectivelor stabilite privind modernizarea serviciilor publice și eficacitatea activității guvernării și, dacă e așa, atunci ce acțiuni urmează să întreprindă Guvernul pentru a obține rezultatele planificate.

Auditul s-a bazat pe identificarea problemelor și riscurilor aferente procesului de e-Transformare a Guvernării. În baza probelor acumulate, a fost întocmit prezentul Raport cu tema „Problemele și riscurile identificate pot afecta agenda de e-Transformare a Guvernării?”.

Programul strategic a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.710 din 20.09.2011. Aprobarea documentului reprezintă o condiție a Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării agendei de Transformare electronică a Guvernării. Programul pune în aplicare prevederile Strategiei “Moldova electronică” și Concepției guvernării electronice.

Documentul stabilește obiectivele procesului de e-Transformare și oferă o viziune unificată privind moder-

nizarea serviciilor publice și eficientizarea activității Guvernului prin intermediul tehnologiilor informaționale. Totodată, Programul strategic pune bazele unei abordări coordonate asupra investițiilor inteligente în TI și sporirii capacităților TI din sectorul public.

Programul strategic presupune efectuarea de investiții inteligente în tehnologii informaționale, TI urmînd a fi utilizate pe scară largă în sectorul public, astfel încît să contribuie la:

- modernizarea sectorului public în beneficiul cetățeanului și dezvoltarea unui sector privat dinamic și competitiv prin digitalizarea serviciilor publice pînă în 2020;
- creșterea transparenței și eficienței procesului de guvernare prin integrarea tehnologiilor informaționale inteligente utilizate de către instituțiile administrației publice centrale și deschiderea datelor guvernamentale cu caracter public;
- scăderea costurilor implicate de tehnologiile informaționale utilizate de sectorul public.

Programul strategic de e-Transformare va contribui la realizarea obiectivelor stipulate în Programul de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” pentru anii 2011-2014, Strategia de reformă a administrației publice centrale, Strategia Națională de prevenire și combatere a corupției, Strategia Națională de edificare a societății informaționale – „Moldova electronică”, Concepția guvernării electronice, Legea privind transparența în procesul decizional, Legea privind accesul la informație și planurile de dezvoltare instituțională ale autorităților publice centrale.

Proiectul „e-Transformare a Guvernării”, finanțat de Banca Mondială, credit în valoare de 20 milioane USD, a intrat în vigoare la 28 septembrie 2011. Pregătirea PeTG a durat din octombrie 2010 pînă în octombrie 2011, negocierile Acordului de Credit au fost finalizate la 29 aprilie 2011, PeTG fiind aprobat de către Consiliul de administrație al Băncii Mondiale la 9 iunie 2011 și ratificat de Parlamentul Republicii Moldova la 28 iulie 2011.

PeTG este structurat pe 2 Componente: **1)** Cadrul favorabil pentru e-Transformare a Guvernării (*Programe de Instruire și Cadrul Legal, Regulatoriu și de Politici*); **2)** E-Servicii pentru Cetățeni și Business și Infrastructură Tehnologică Modernă pentru Guvern.

PeTG vizează realizarea de acțiuni aferente realizării Programului strategic și conține activități pentru perioada 2011-2016.

CGE este un actor esențial în cadrul realizării agendei de e-Transformare, care se implică activ și a înregistrat deja progrese importante în realizarea acțiunilor aferente și conexe procesului respectiv.

Reieșind din faptul că Programul strategic se află la o etapă incipientă, nu este posibilă și a fost evitată analiza atingerii obiectivelor sau cuantificarea progreselor și realizărilor, fiind doar evaluate tendințele, impedimentele, problemele și riscurile. Astfel, constatările de audit pot fi clasificate în categorii:

Activități importante care au fost omise sau planificate/realizate cu întârziere:

Nu a fost efectuată o analiză complexă a rezultatelor, problemelor și constrîngerilor în realizarea Strategiei „Moldova electronică”.

Nu a fost efectuată inventarierea resurselor și sistemelor informaționale existente, pentru a fi analizate datele și utilizate corespunzător.

Nu a fost efectuată analiza capacității de asimilare a instituțiilor implicate în realizarea Programului strategic, inclusiv a furnizorilor și beneficiarilor principali de date.

Continuitatea activităților și interdependența de alte proiecte/programe:

Programul strategic, reprezentînd etapa a treia a Guvernării și Democrației Electronice din Strategia „Moldova electronică”, ar trebui să se materializeze în acțiuni de asigurare a continuității acțiunilor și fructificare a eforturilor depuse. Aici un factor important îl constituie conlucrarea productivă dintre părțile responsabile de etapele respective. Existența de acțiuni interferente (de exemplu: portalul guvernamental, circulația documentelor electronice) și lipsa de analize detaliate privind realizarea Strategiei „Moldova electronică” denotă nivelul redus al continuității acțiunilor, fapt ce nu a permis fructificarea deplină a realizărilor anterioare, continuarea logică a celor nefinalizate și excluderea greșelilor similare.

De altfel, Programul strategic reprezintă una din dimensiunile de reformare a administrației publice inițiate de Guvern, avînd activități și obiective conexe cu celelalte inițiative în domeniu. În aceste condiții, dependența directă de celelalte reforme și mersul strategiilor sectoriale sînt majore. Astfel, digitizarea serviciilor publice este posibilă și se admite numai în cazul proceselor deja supuse reingineriei. Fiind un proces complex, reingineria atinge toate aspectele activității instituției și presupune reformarea activității instituțiilor și documentarea tuturor etapelor business-proceselor, respectiv, necesită un cadru complex de reglementare, care este în proces de elaborare/definitivare.

Reieșind din nivelul redus de acoperire a domeniului TIC cu standarde, regulamente și acte normative, în realizarea multor acțiuni se întîmpină impedimente, nefiind posibilă asigurarea continuității abordării și verificarea controlului executării. Astfel, pentru unele domenii importante se utilizează standarde și bune practici, care nu au fost acceptate și adoptate pentru aplicare în modul stabilit de lege. În condițiile descentralizării responsabilităților, inclusiv prin crearea subdiviziunilor e-Transformare, existența unui cadru complex legal, de standarde și de reglementare este o condiție obligatorie pentru buna realizare a activităților aferente Programului strategic.

Îmbunătățirea monitorizării și gestionării Programului strategic:

Deși o parte din riscurile aferente realizării PeTG au fost identificate și incluse în PAD, acestea vizează activitatea proiectului propriu-zis, nu reprezintă un proces ciclic de gestionare și nu acoperă dimensiunea Programului strategic și activitățile conexe. În acest context, este mandatorie implementarea proceselor de management al riscurilor, la toate nivelurile.

La momentul actual există lacune considerabile în acoperirea cu acte normative și de reglementare a domeniilor ce vizează responsabilitățile consultanților CGE. În condițiile în care consultanții CGE sînt antrenați în numeroase activități și nu toate deciziile acestora sînt documentate suficient, nu poate fi asigurată continuitatea și consecvența decizională. În acest context, reieșind din faptul că CGE este o instituție publică în proces de formare, este necesară consolidarea cadrului instituțional al acestuia, prin elaborarea regulamentelor și normelor metodologice interne, care vor cuprinde tot spectrul de activități aferente realizării Programului strategic.

Evaluarea performanțelor și impactul așteptat:

Guvernul, prin aprobarea agendei de e-Transformare, care vine să complementeze procesele reformatorii din cadrul administrației publice, are stabilite obiective generale și specifice destul de îndrăznețe. Pentru a evalua impactul reformelor, a demonstra atingerea obiectivelor și pentru a putea interveni prompt în cadrul realizării acțiunilor Programului strategic, trebuie stabilit un cadru complex de indicatori de performanță și progres, cu instrumente fiabile de colectare și analiză, care să fie corelați și conectați la indicatorii la nivel de ramură, domeniu, precum și la

programele de parteneriat internațional.

Respectarea graficului în realizarea acțiunilor PeTG:

Datorită unui spectru larg de factori interni și externi, care au impact direct asupra respectării termenelor preconizate de realizare a acțiunilor, specificate în documentele de aprobare a PeTG, majoritatea activităților au fost deplasate considerabil în timp, reprezentând, la rândul lor, cauze pentru reținerea altor acțiuni. Dintre factorii majori menționăm: extinderea neplanificată a termenelor de obținere a notelor „fără obiecții” din partea BM, implicarea insuficientă a autorităților publice în procesul de reformare și conlucrarea cu CGE, unele domenii noi și puțin cunoscute (de exemplu: *Cloud Computing*), necesitatea consolidării instituționale a CGE etc. Aceste rețineri au fost materializate și pot fi observate din nivelul redus al debursărilor. Astfel, activitățile esențiale, stabilite de experții internaționali la etapele de conceptualizare și formare a Proiectului, s-au realizat cu întârziere sau sînt în proces de realizare în prezent.

La momentul actual, obligațiunile contractuale pentru servicii de consultanță depășesc valoarea cheltuielilor planificate pentru funcționarea CGE în întregime. Reieșind din necesitatea trecerii graduale la finanțare a CGE din economiile generate de utilizarea platformei guvernamentale comune, reținerile în implementarea platformei M-Cloud și necesitatea elaborării metodologiei de calcul respective, combinată cu nivelul ridicat al cheltuielilor pentru servicii de consultanță, poate crea impedimente în asigurarea continuității funcționării CGE și a menținerii consultanților.

Potrivit celor relatate, procesul de realizare a agendei de e-Transformare, fiind complex și multidimensional, necesită o atenție deosebită și monitorizare sporită, pentru a depăși problemele existente și a corecta acțiunile în așa mod încît să fie minimizate riscurile asociate și asigurată atingerea obiectivelor finale.

Deși în multe cazuri acțiunile se realizează cu rețineri, au existat anumite omiteri inițiale, procesul începe să capete o dinamică pozitivă evidențiată, fapt ce poate încuraja părțile interesate să depună eforturi sporite întru susținerea Programului și a acțiunilor conexe pentru promovarea valorilor și principiilor care au stat la baza reformelor în cauză. Astfel, acțiunile realizate și cele în curs de realizare pot și trebuie utilizate întru încurajarea autorităților publice de a accepta și participa activ în procesul de reformare și modernizare.

III. Introducere

Necesitatea tehnologizării și automatizării procesului decizional a fost printre obiectivele și programele de guvernare începînd cu secolul trecut, însă de fiecare dată rezultatele obținute erau sub așteptări. Executivul, prin deciziile sale, stabilea obiective ambițioase, care depășeau cu mult potențialul real de realizare, planificînd sume importante de mijloace financiare. Paralel au existat numeroase proiecte de ramură și instituționale, finanțate cu suportul donatorilor și partenerilor de peste hotare. Din cauza numeroșilor factori obiectivi și subiectivi, preponderent, rezultatele nu erau cele așteptate, iar factorii decisivi nu interveneau cu acțiuni corective prompte. Deși era conștientizat efectul negativ al stagnărilor în reforme asupra funcționării organelor de stat și, drept urmare, asupra dezvoltării

tuturor sectoarelor statului, nu au fost efectuate analize complexe ale cauzelor eșecurilor și ale urmărilor acestora. Astfel, implicarea insuficientă a factorilor de decizie a dus nu doar la obiective ratate și la resurse utilizate ineficient, dar și la neajunsuri și lacune considerabile în domeniul de reglementare a sectorului TIC. În aceste condiții, oricare proiect în domeniul TIC, indiferent de profesionalismul persoanelor implicate, este supus unor riscuri inerente majore și nu poate garanta un randament maxim.

Cu toate că prin Strategia „Moldova electronică”¹ erau stabilite multiple obiective importante, nivelul scăzut de realizare a acțiunilor a rezultat în lipsa de progrese vizibile. Unul din obiectivele de bază ale Strategiei menționate a fost stabilit prin Hotărîrea Guvernului nr.255 din 09.03.2005 (*Guvernarea și Democrația Electronică*) și reglementat prin Hotărîrea Guvernului nr.733 din 28.06.2006².

Prin planurile de acțiuni pentru realizarea Strategiei „Moldova electronică”^{3, 4, 5} au fost stabilite măsuri (*inclusiv cele ce țineau de implementarea Guvernării și Democrației Electronice*), care, în mare parte, nu au fost realizate sau au fost realizate parțial. Drept urmare, multe din acțiunile respective din cadrul Strategiei au fost preluate sau se regăsesc în cadrul acțiunilor și obiectivelor aprobate ulterior de către Guvern. Astfel, în scopul realizării art.2 din Legea nr.173 din 28.07.2011 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare, în vederea realizării Proiectului „e-Transformare a Guvernării”, a prevederilor Strategiei „Moldova electronică” și a Concepției guvernării electronice, Guvernul, prin Hotărîrea nr.710 din 20.09.2011⁶:

- a aprobat Programul strategic de modernizare tehnologică a guvernării (*e-Transformare*);
- a stabilit că:
 - procesul de implementare a Programului strategic să fie coordonat de către CNeT și să fie asigurat de către Cancelaria de Stat, în comun cu CGE⁷, MTIC, alte ministere și autorități administrative centrale;
 - ministerele și alte autorități administrative centrale:
 - (a) să elaboreze planuri anuale privind atingerea obiectivelor de e-Transformare a Guvernării, inclusiv modernizarea serviciilor publice și eficientizarea guvernării prin TI;
 - (b) să desemneze persoane (*la nivel de viceministri*) care, în colaborare cu coordonatorul pentru e-Transformare, managerii TI și Direcțiile analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, să fie responsabile de implementarea Programului strategic menționat;
- controlul asupra executării respectivei hotărîri a fost pus în sarcina Cancelariei de Stat.

Totodată, potrivit Concepției guvernării electronice, implementarea acesteia urma a fi efectuată gradual, în trei etape. Începînd cu anul 2010, a fost planificată realizarea etapei a treia. Pentru fiecare din aceste etape au fost stabilite sarcini concrete de implementare.

În mod firesc, toate cele trei etape trebuie privite într-un ansamblu continuu de activități consecutive și complementare, însă, în realitate, majoritatea acțiunilor nefinalizate sau realizate parțial au fost abandonate, iar rezultatele celor finalizate nu se valorifică corespunzător.

Se atestă că n-a fost efectuată o analiză complexă a rezultatelor acțiunilor Strategiei „Moldova electronică” pentru a identifica oportunitățile, constrîngerile și a exclude

¹ Hotărîrea Guvernului nr.255 din 09.03.2005 „Privind Strategia Națională de edificare a societății informaționale – „Moldova electronică”” (*în continuare – Strategia „Moldova electronică”*).

² Hotărîrea Guvernului nr.733 din 28.06.2006 „Cu privire la Concepția guvernării electronice” (*în continuare – Concepția guvernării electronice*).

³ Hotărîrea Guvernului nr.255 din 09.03.2005.

⁴ Hotărîrea Guvernului nr.606 din 01.06.2007 „Cu privire la unele acțiuni de implementare a Strategiei Naționale de edificare a societății informaționale – „Moldova electronică” în anul 2007”.

⁵ Hotărîrea Guvernului nr.476 din 27.03.2008 „Cu privire la unele acțiuni de realizare a Strategiei Naționale de edificare a societății informaționale – „Moldova electronică” în anul 2008”.

⁶ Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20.09.2011 „Cu privire la aprobarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (*e-Transformare*)” (*în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20.09.2011*).

⁷ Hotărîrea Guvernului nr.392 din 19.05.2010 „Cu privire la crearea Centrului de Guvernare Electronică (E-Government)” (*în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.392 din 19.05.2010*).

greșelile similare. De fapt, Proiectul „e-Transformare a Guvernării” și Programul strategic urmau să reprezinte materializarea acțiunilor MTIC și ale Guvernului întru realizarea etapei a treia a unei componente importante a Strategiei „Moldova electronică”, și anume – realizarea Guvernării Electronice și Democrației Electronice.

Deoarece pentru realizarea acțiunilor aferente realizării primelor două etape ale Strategiei „Moldova electronică” a fost desemnat responsabil preponderent MTIC, nivelul de conlucrare la etapa a treia a acestuia cu CGE și Cancelaria de Stat a constituit unul din factorii principali ai asigurării continuității proceselor de edificare a societății informaționale. Se relevă că nivelul de conlucrare ar putea fi îmbunătățit, pentru a exclude efectele nedorite.

Cel mai elocvent exemplu în acest sens este stagnarea aprobării „Regulamentului cu privire la înregistrarea sistemelor și resurselor informațiilor automatizate de stat”⁸, datorită cărui fapt nu a putut fi efectuată inventarierea resurselor și sistemelor informaționale (*sistemul informațional este elaborat și nu poate fi lansat în exploatare industrială din anul 2008*), activitate necesară implementării etapei incipiente a Proiectului „e-Transformare a Guvernării”, care a avut efect negativ asupra realizării altor activități.

Date fiind performanțele scăzute, atinse în cadrul Strategiei „Moldova electronică”, Guvernul a aprobat o nouă abordare a reformării procesului de e-Transformare a Guvernării, prin formarea unei instituții publice noi, subordonate Cancelariei de Stat – CGE⁹, cu scopul îmbunătățirii calității actului de guvernare, prin aplicarea intensă a tehnologiilor informaționale și de comunicații. Astfel, activitățile Programului strategic acoperă preponderent domeniile aferente funcționării autorităților administrației publice centrale și sunt parte componentă a procesului de reformă a sectorului public și serviciilor publice.

Inițiativa Guvernului de modernizare tehnologică și-a regăsit materializare începând cu etapele de negociere cu creditorii și donatorii internaționali^{10, 11} și cea de pregătire a PeTG (*realizat cu suportul Băncii Mondiale, PNUD și altor parteneri*). Astfel, datorită domeniului nou, abordărilor provocatoare, situației nefavorabile în domeniul TIC și formării unei echipe noi, etapele incipiente au durat mai mult decât se preconiza, astfel fiind admise omiteri și amânări în realizarea acțiunilor stabilite în PAD. Drept urmare, abia la 20.09.2011 a fost aprobat Programul strategic de modernizare tehnologică a guvernării¹², iar la 26.01.2012 – Planul de acțiuni pentru anul 2012¹³.

Pentru realizarea obiectivelor de e-Transformare a Guvernării, prin Hotărârea Guvernului nr.710 din 20.09.2011, au fost identificate 13 măsuri ce trebuie realizate prin 25 de acțiuni/livrabile, repartizate pe etape de implementare în perioada anilor 2011-2020, pentru care au fost stabiliți unul sau mai mulți responsabili, iar pentru 22 din aceste acțiuni/livrabile responsabili au fost desemnați Guvernul, Cancelaria de Stat sau CGE.

Guvernul a definit acțiunile anuale de realizare a acestor obiective prin aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării¹⁴. Din cele 29 de acțiuni prevăzute pentru anul 2012, la momentul încheierii misiunii de audit au fost finalizate circa jumătate, o parte sunt în proces de realizare sau la etapa de finalizare, reprezentând devieri de

la graficul de implementare. Acestea au fost admise ca urmare a monitorizării ineficiente a Programului și insuficienței acțiunilor corective, care, la rândul lor, sunt cauzate de numeroși factori care nu sunt controlați adecvat. Din factorii principali remarcăm: rețineri în obținerea acceptărilor de la BM, situația nefavorabilă în domeniul TIC, implicarea insuficientă a părților responsabile, dependența de alte acțiuni de reformare din țară. Motivele datorită cărora riscurile în cauză nu sunt gestionate, deși au o natură variată, iar uneori au aspecte subiective, trebuie controlate și excluse.

Instrumentul de bază pentru prevenirea și excluderea situațiilor nedorite și minimizarea efectului acestora este managementul riscurilor, care nu este implementat la nivel de unități de implementare, proiecte și instituții. Astfel, Cancelaria de Stat urmează să evalueze și să definească acțiunile prioritare pentru anul 2013 și să le prezinte Guvernului, spre aprobare, până la finele anului 2012. Includerea activităților identificate în prezentul Raport ar contribui la obținerea unor rezultate mai bune și la excluderea unor situații de risc.

Până în prezent eforturile privind implementarea Programului strategic se realizează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.44 din 26.01.2012 și sunt finanțate în mare parte din bugetul PeTG. Pentru a fortifica eforturile depuse întru realizarea Programului strategic este necesar de a complementa domeniile de activitate și acțiunile, întru înlăturarea impedimentelor apărute în realizarea activităților planificate.

Auditul TI este un instrument independent pentru evaluarea atât a gestiunii activelor TIC, cât și a eficienței, economicității și eficacității acestora. Astfel, în cadrul misiunilor de audit, Curtea de Conturi a constatat o ciclicitate patologică a problemelor în domeniul TIC. Deși referitor la problemele constatate anterior au fost informate persoanele responsabile, acestea n-au întreprins măsurile de rigoare întru înlăturarea problemelor respective, efectul nefiind regăsit în inițiativele instituțiilor la nivel interdepartamental. Drept urmare, proiectele de orice anvergură ce vizează domeniul TIC sunt supuse unor riscuri inerente și necesită o abordare separată, precum și mai multe resurse concentrate.

Alte probleme majore care afectează consolidarea domeniului TIC sunt cunoștințele reduse în domeniul tehnologiilor moderne ale personalului și rezistența la schimbare, toate procesele ciclului de viață al proiectelor în ramură necesitând o supraveghere intensivă. Datorită descrierii insuficiente a business-proceselor și structurii logice complicate, automatizarea acestora necesită eforturi considerabile și nu permite atingerea rezultatului scontat. Proiectele ce vizează automatizarea proceselor care nu au fost supuse reingineriei sunt ineficiente și de obicei nu se materializează în soluții fiabile. În condițiile în care acțiunile complexe de creare a cadrului legislativ, normativ și de standardizare întârzie (*responsabil fiind MTIC¹⁵, iar prin actele de instituire a Programului strategic, în cadrul e-Transformării Guvernării, atribuții conexe au fost desemnate pentru Cancelaria de Stat*), oricare activități în domeniul TIC vor fi supuse unor riscuri iminente majore, indiferent de competența părților implicate și fiabilitatea soluțiilor.

Actualmente Guvernul a adoptat direcția de integrare și interoperabilitate a soluțiilor TIC și oferă a serviciilor

⁸ Hotărârea Guvernului nr.562 din 22.05.2006 „Cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat”.

⁹ Hotărârea Guvernului nr.392 din 19.05.2010.

¹⁰ Legea Republicii Moldova nr.223 din 17.09.2010 „Privind ratificarea Acordului de avans dintre Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea pregătirii Proiectului „e-Transformare a Guvernării””.

¹¹ Legea nr.173 din 28.07.2011 „Privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „e-Transformare a Guvernării”” (în continuare – Legea nr.173 din 28.07.2011).

¹² Hotărârea Guvernului nr.710 din 20.09.2011.

¹³ Hotărârea Guvernului nr.44 din 26.01.2012 „Privind aprobarea Planului de acțiuni pe anul 2012 pentru implementarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare)” (în continuare – Hotărârea Guvernului nr.44 din 26.01.2012).

¹⁴ Hotărârea Guvernului nr.44 din 26.01.2012.

¹⁵ Legea nr.1069-XIV din 22.06.2000 „Cu privire la informatică” (art.8.).

electronice în timp real, astfel dependența oricărei activități din cadrul acțiunilor pentru transformarea tehnologică a Guvernului de oricare alt element component poate fi critică.

Se menționează că Curtea de Conturi, prin Hotărîrea nr.12 din 5.04.2012¹⁶, a informat Guvernul, Cancelaria de Stat și MTIC despre problemele existente în cadrul realizării Strategiei „Moldova electronică” și despre principalii factori care pot influența programele guvernamentale în domeniul TIC, însă pînă în prezent nu au fost atestate acțiuni materializate în decizii oficiale sau ajustări ale actelor normative.

3.1. Descrierea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării

Implementarea reformelor propuse în domeniul modernizării tehnologice a guvernării este planificată și prin realizarea cu succes a Proiectului „e-Transformare a Guvernării”, finanțat de către Banca Mondială și gestionat de CGE și care a demarat odată cu: semnarea **Acordului de Credit pentru Dezvoltare**, ratificat prin Legea nr.173 din 28.07.2011; aprobarea actelor normative aferente proiectului de către Banca Mondială și aprobarea Hotărîrii Guvernului nr.710 din 20.09.2011.

Informația generală privind Programul strategic:

Cînd s-a aprobat Concepția guvernării electronice și ce stabilește aceasta?	Concepția guvernării electronice este aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.733 din 28.06.2006 și stabilește că: • implementarea guvernării electronice constituie una din direcțiile prioritare ale edificării societății informaționale în Republica Moldova; • autoritățile administrației publice, în limitele competențelor atribuite, sînt obligate să asigure implementarea și dezvoltarea guvernării electronice.
Cînd au început activitățile pentru realizarea Guvernării Electronice?	• Activitățile care trebuiau să contribuie la realizarea acțiunilor aferente guvernării electronice au fost aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.255 din 09.03.2005 și lansate cu intrarea în vigoare a acesteia. • În conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.733 din 28.06.2006: - prima etapă de implementare viza perioada 2006-2007; - a doua etapă de implementare viza perioada 2008-2010; - din 2010 a demarat etapa a treia.
Care obiective ale Guvernului sînt reflectate în Program?	Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova „Integrarea Europeană. Libertate, Democrație, Bunăstare” pentru anii 2011-2014; • transformarea guvernării și creșterea performanței administrației publice, inclusiv prin TIC; desconectarea serviciilor publice prin reducerea birocratiei; • implementarea guvernării electronice și a serviciilor electronice pentru cetățeni.
De cine este asigurată procesul de implementare a Programului strategic?	• Procesul de implementare a Programului strategic este coordonat de către CNEI și este asigurat de către Cancelaria de Stat, în comun cu CGE, MTIC, alte ministere și autorități administrative centrale. • Cancelaria de Stat și CGE sînt responsabile de implementarea și monitorizarea procesului de e-Transformare a Guvernării în strînsă cooperare cu instituțiile guvernamentale implicate în realizarea programelor de e-Transformare.
Cine este responsabil de controlul realizării Programului strategic?	Cancelaria de Stat este responsabilă de controlul realizării Programului strategic.
Care este perioada de referință pentru realizarea?	• Anul 2020 este perioada de referință pentru atingerea obiectivelor. • La momentul actual este aprobat Planul de acțiuni pentru anul 2012. • PeTG vizează perioada 2010-2016.
Cum se preconizează realizarea acțiunilor?	• O mare parte din acțiuni se regăsesc în PeTG, fiind complementate de proiecte sectoriale și alte activități inițiate de Cancelaria de Stat sau Guvern.
Care au fost obiectivele trasate de către Guvern?	Guvernul în Programul strategic și-a trasat obiectivul general ca pînă în anul 2020 să devină mai transparent, mai performant și mai receptiv, datorită investițiilor inteligente în TI și utilizării masive a acestora în sectorul public, obiectivele specifice fiind următoarele: (a) modernizarea serviciilor publice prin digitalizare și prin reingineria proceselor operaționale; (b) eficientizarea guvernării prin asigurarea interoperabilității sistemelor TI, precum și prin consolidarea și reutilizarea resurselor TI.
Care sînt acțiunile și livrabilele aprobate pentru realizarea obiectivelor trasate?	Pentru realizarea obiectivelor propuse în Programul strategic, Guvernul a aprobat un șir de măsuri: 1. Promovarea principiilor unui Guvern Deschis; 2. Digitalizarea serviciilor publice; 3. Reingineria serviciilor publice și a proceselor operaționale; 4. Asigurarea canalelor moderne de acces la serviciile publice; 5. Crearea și utilizarea platformei tehnologice guvernamentale comune; 6. Consolidarea centrelor de date; 7. Implementarea cadrului arhitecturii guvernamentale pe scară largă; 8. Implementarea cadrului de interoperabilitate; 9. Asigurarea securității informației; 10. Aplicarea tehnologiilor inovatoare; 11. Dezvoltarea capacității TI în sectorul public; 12. Efectuarea investițiilor inteligente în TI; 13. Cadrul de reglementare favorabil.

3.2. Descrierea Proiectului „e-Transformare a Guvernării”

Cînd și cine a lansat etapa de pregătire a Proiectului?	În octombrie 2010 de către Cancelaria de Stat a fost lansată etapa de pregătire a Proiectului „e-Transformare a Guvernării”, activitățile fiind finanțate din contul avansului pentru pregătirea Proiectului Q 729 în valoare de 2,0 mil. dolari SUA, din care au fost valorificate 0,5 mil. dolari SUA. Principalele acțiuni care au vizat această etapă: 1. Hotărîrea Guvernului nr.392 din 19.05.2010 „Cu privire la crearea Centrului de Guvernare Electronică (E-Government)”; 2. Hotărîrea Guvernului nr.760 din 18.08.2010 „Pentru aprobarea Statutului Instituției publice Centrul de Guvernare Electronică (E-Government)”; 3. Legea Republicii Moldova nr.223 din 17.09.2010 „Privind ratificarea Acordului de avans dintre Guvernul Republicii Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea pregătirii Proiectului „e-Transformare a Guvernării””.
Care este instituția-cheie responsabilă de pregătirea Proiectului?	Cancelaria de Stat este instituția-cheie responsabilă de pregătirea Proiectului.
Cînd s-a format CGE?	1. Centrul de Guvernare Electronică a fost creat prin Hotărîrea Guvernului nr.392 din 19.05.2010. 2. Statutul CGE a fost aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.760 din 18.08.2010.
Care este actul ce reglementează activitatea CGE?	Activitatea CGE este reglementată de Statutul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.760 din 18.08.2010.

Care sînt actele normative ce reglementează realizarea Proiectului?	• BM a aprobat la 07.05.2011 Proiectul Appraisal Document (<i>Documentul de aprobare a Proiectului</i>), iar ulterior Consiliul de administrație al CGE (<i>septembrie 2011</i>) a aprobat Proiectul Operations Manual (<i>Manualul operațional al Proiectului</i>). • Prin Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20.09.2011 a fost aprobat Programul strategic de modernizare tehnologică a guvernării.
Cînd a fost aprobată structura CGE?	Structura organizatorică a CGE, în perioada anilor 2010-2012, a fost creată în conformitate cu prevederile Documentului de aprobare a Proiectului „e-Transformare a Guvernării” și cu Manualul operațional al Proiectului, iar structura nouă a fost aprobată de către Consiliul de administrație la 28.06.2012.
Cînd și cine a semnat Acordul de Credit pentru Dezvoltare și care sînt condițiile generale ale acestuia?	• Acordul de Credit pentru Dezvoltare în valoare de 12,7 mil. DST (echivalentul a 20,0 mil. dolari SUA), destinat implementării Proiectului, a fost semnat de către Guvernul Republicii Moldova și AID la 29 aprilie 2011 și ratificat prin Legea nr.173 din 28.07.2011. • Creditul este acordat pentru o perioadă de 20 de ani, inclusiv cu un termen de grație de 10 ani și rata dobînzii de 0,5% anual.
Care sînt în prezent sursele totale destinate realizării Proiectului?	• În afară de mijloacele creditului, pentru realizarea PeTG s-a prevăzut un grant acordat de Fondul Multidonator în valoare de 1,49 mil. dolari SUA, precum și o contribuție a Guvernului Republicii Moldova – de 3,0 mil. dolari SUA. • În total, pentru realizarea Proiectului s-au prevăzut mijloace în valoare de 24,49 mil. dolari SUA. Costurile estimate ale Proiectului, sursele de finanțare și mijloacele efectiv debursate (pentru perioada anilor 2010-2012 (semestrul I)) pe componente sînt prezentate în Anexa nr.1.
În ce perioadă urmează a fi implementat Proiectul?	Perioada de implementare a PeTG este preconizată pentru anii 2010-2016.
Care au fost obiectivele stabilite în documentele de lansare a Proiectului?	Obiectivul general al Proiectului „e-Transformare a Guvernării” este de a transforma furnizarea anumitor servicii publice cu aplicarea TIC. Proiectul este constituit din 2 Componente, și anume: Componenta 1 „Capacitatea de e-Conducere și mediul de activare” – introducerea modificării în procesele necesare pentru a transforma modalitatea în care autoritățile publice furnizează servicii cetățenilor și mediului de afaceri. Componenta 2 „Infrastructura comună și serviciile electronice” – crearea unei infrastructuri și mecanismelor comune pentru implementarea rapidă a serviciilor publice, activate de TIC. În cadrul componentei se va finanța achiziția infrastructurii comune de hardware și dezvoltarea sistemelor necesare pentru livrarea serviciilor publice în format electronic. Beneficiarul (Republica Moldova), prin Cancelaria de Stat, va supraveghea și coordona implementarea PeTG, care va fi realizat prin intermediul CGE de către părțile implicate în proces, în conformitate cu procedurile aprobate și stabilite în documentele de reglementare.
Cine este responsabil de implementarea PeTG?	

IV. Sfera și abordarea auditului

Curtea de Conturi, în calitate de instituție care realizează auditul public extern, fiind motivată de interesul sporit din partea societății, dar și al organismelor internaționale donatoare și partenerilor de peste hotare față de **mersul implementării agendei de e-Transformare a Guvernării**, a efectuat un audit al tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță în domeniul dat. Auditul s-a axat, în măsură semnificativă, pe **evaluarea rolului și contribuției** Cancelariei de Stat, CGE și altor părți **în realizarea obiectivelor de e-Transformare a Guvernării**, factorilor ce influențează procesul, precum și a cauzelor unor neajunsuri constatate și posibilele deficiențe în respectarea termenelor trasate. Ținîndu-se cont de faptul că reforma de e-Transformare a Guvernării se află la etapa incipientă de realizare, abordarea auditului a fost una orientată pe probleme, prin identificarea, evaluarea și analizarea riscurilor. Au fost identificate principalele abateri în planificarea și realizarea activităților aferente Proiectului și Programului strategic și constrîngerile ce constituie impedimente în realizarea conformă a planurilor de acțiuni și atingerea obiectivelor scontate. Acțiunile de audit au fost inițiate în scopul localizării zonelor în care rezultatele activității manageriale au înregistrat un nivel redus, precum și al identificării și analizei din diferite perspective a cauzelor care le-au generat, cu formularea recomandărilor menite să îmbunătățească managementul în domeniu, să excludă riscurile, să minimizeze efectul problemelor existente și să eficientizeze utilizarea resurselor.

Obiectivul general al auditului a constat în aprecierea respectării graficului de realizare a acțiunilor aferente agendei de e-Transformare a Guvernării, prin identificarea principalelor riscuri asociate acestui proces și determinarea căilor sau posibilităților de îmbunătățire a performanțelor.

Obiectivul specific al auditului urma să răspundă la următoarea întrebare:

Au fost oare întreprinse toate măsurile necesare pentru a asigura atingerea obiectivelor și a exclude riscurile aferente realizării agendei de e-Transformare a Guvernării de către părțile implicate în proces?

Misiunea de audit expune în acest Raport constatările și concluziile principale ale auditului, considerîndu-le a fi relevante pentru entitățile auditate, Parlament, Guvern, societate, precum și pentru alte părți interesate. Recoman-

¹⁶ Hotărîrea Curții de Conturi nr.12 din 5.04.2012 “Privind Raportul auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță la Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și la unele instituții subordonate”.

dările poartă un caracter consultativ-analitic și realizarea acestora trebuie să fie bazată pe analize și raționamente de rigoare, efectuate de părțile vizate.

Domeniul de aplicare a auditului și Metodologia de audit sînt expuse în Anexa nr.2.

V. Constatări de audit

Au fost oare întreprinse toate măsurile necesare pentru a asigura atingerea obiectivelor și a exclude riscurile aferente realizării agendei de e-Transformare a Guvernării de către părțile implicate în proces?

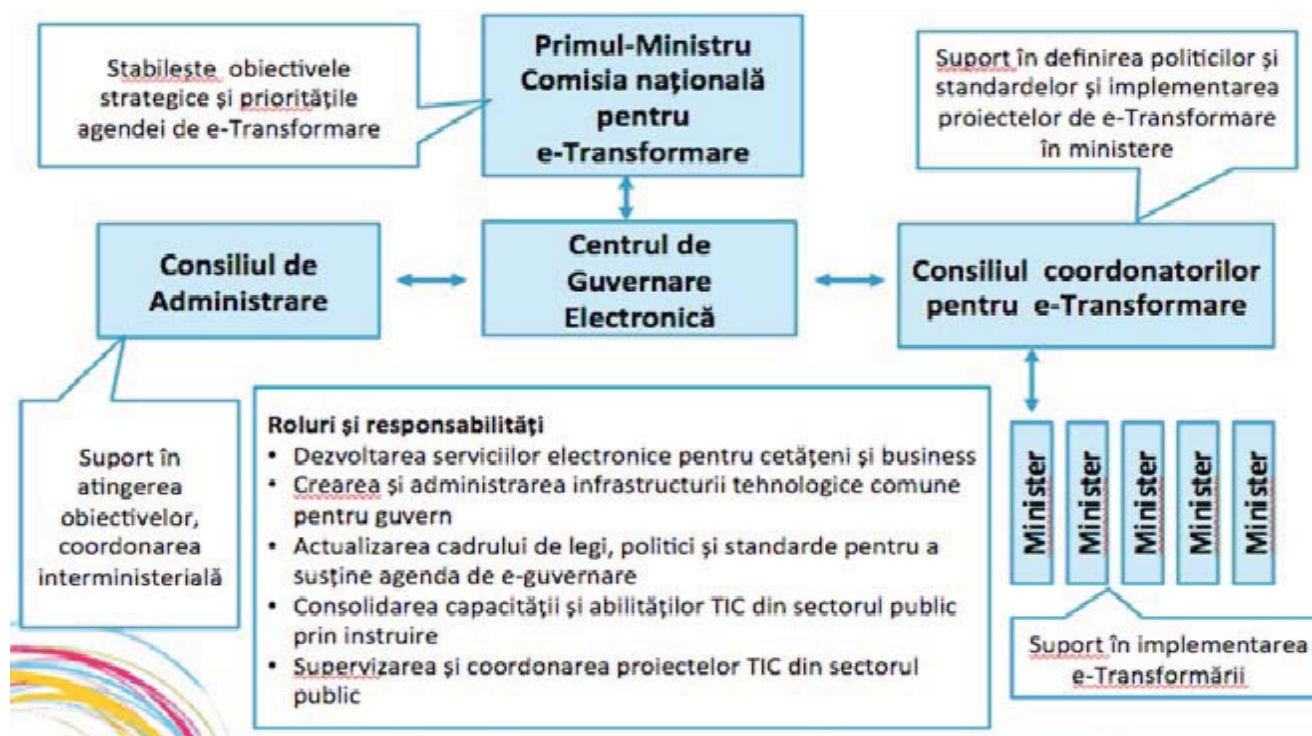
Guvernul a aprobat Programul strategic de modernizare tehnologică a guvernării, o parte din acțiunile căruia se regăsesc în Proiectul „e-Transformare a Guvernării”, stabilind niște obiective majore și cutezătoare. Atingerea acestor obiective este supusă riscului de nerealizare sau/și de realizare cu cheltuieli considerabile în condițiile în care nu a fost sau nu va fi asigurată pe deplin continuitatea programelor de reformă a administrației publice centrale și a serviciilor publice și a celor strategice sectoriale, în contextul condițiilor nefavorabile din domeniul TIC, precum și al omiterii unor activități esențiale la etapele incipiente. Drept urmare, deja fiind lansate multiple activități importante, realizate progrese, încep să fie vizibile rezultate și sînt necesare acțiuni prompte întru consolidarea activităților în domeniul reformelor serviciilor publice și concentrarea eforturilor părților implicate în proces asupra înlăturării constrîngerilor și impedimentelor.

5.1. Atribuțiile părților implicate în realizarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării

În documentele de bază privind lansarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării și a Proiectului „e-Transformare a Guvernării” au fost trasate sarcini și atribuții responsabililor de implementarea acestuia. Totodată, conform prevederilor Acordului de Finanțare dintre Republica Moldova și AID în vederea realizării agendei de Transformare electronică a Guvernării a fost aprobat Programul strategic¹⁷. Programul este pus în aplicare și reglementat printr-un șir de acțiuni și prevederi, aprobate prin următoarele acte normative: Hotărîrea Guvernului nr.709 din 20.09.2011¹⁸; Hotărîrea Guvernului nr.44 din 26.01.2012; Hotărîrea Guvernului nr.195 din 4.04.2012¹⁹; Hotărîrea Guvernului nr.499 din 6.07.2012²⁰ și Dispoziția Guvernului nr.21-d din 26.03.2012²¹.

Astfel, sarcinile și atribuțiile trasate responsabililor de implementarea Programului strategic sînt definite în arhitectura instituțională (Figura nr.1), care contribuie la livrarea obiectivelor de e-Transformare a Guvernării printr-o abordare centralizată la nivel de strategie și descentralizată la nivel de implementare.

Figura nr.1. Arhitectura instituțională pentru e-Transformare a Guvernării

Sursă: Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20.09.2011

Procesul de implementare a Programului strategic trebuie să fie coordonat de către CNeT și trebuie să fie asigurat de către Cancelaria de Stat, în comun cu CGE, MTIC, alte ministere și autorități administrative centrale.

Astfel, Cancelaria de Stat și CGE sînt responsabile de implementarea și monitorizarea procesului de e-Transformare în strînsă cooperare cu instituțiile guvernamentale implicate în realizarea programelor de e-Transformare. Suplimentar, în

¹⁷ Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20.09.2011.

¹⁸ Hotărîrea Guvernului nr.709 din 20.09.2011 "Cu privire la unele măsuri în domeniul e-Transformare a Guvernării" (în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.709 din 20.09.2011).

¹⁹ Hotărîrea Guvernului nr.195 din 4.04.2012 "Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru o Guvernare Deschisă pe anii 2012-2013" (în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.195 din 4.04.2012).

²⁰ Hotărîrea Guvernului nr.499 din 06.07.2012 "Cu privire la subdiviziunea e-Transformare din cadrul autorității administrației publice centrale" (în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.499 din 06.07.2012).

²¹ Dispoziția Guvernului nr.21-d din 26.03.2012 "Cu privire la realizarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare) și a Planului de acțiuni pe anul 2012 pentru implementarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare)".

procesul de e-Transformare vor fi implicate subdiviziunile e-Transformare, prin contribuții și activități potrivit regulamentelor aprobate, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.499 din 6.07.2012.

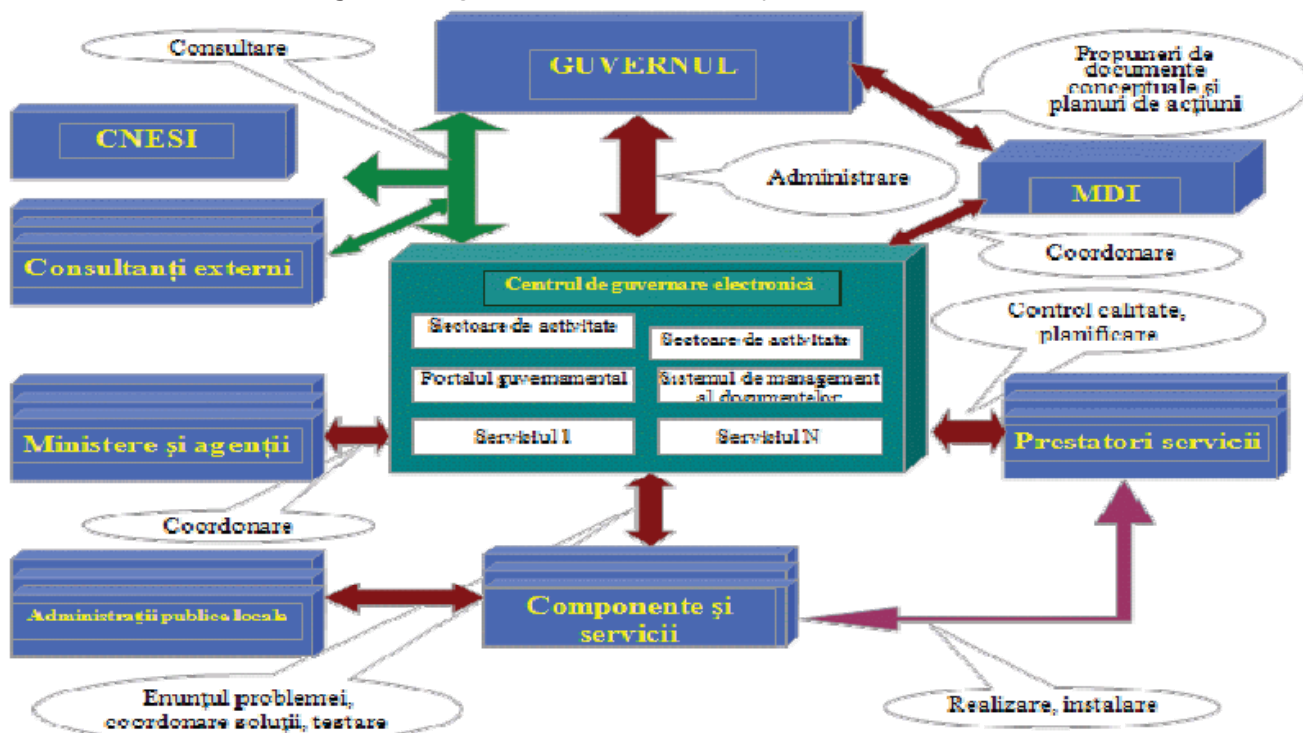
Se relevă că decizii importante în vederea realizării agendei de e-Transformare a Guvernării au fost luate și de către: Comitetul interministerial pentru planificarea strategică²² (prin intermediul acestui Comitet s-au decis direcțiile de utilizare a mijloacelor financiare de la bugetul de stat în sumă totală de 12,4 mil. lei); Comitetul pentru desfășurarea tenderelor de procurare a bunurilor și serviciilor de consultanță în cadrul Proiectului eTG (prin intermediul acestui Comitet au fost organizate și desfășurate procedurile de angajare a personalului CGE).

Totodată, Guvernul, prin Hotărârea nr.710 din 20.09.2011, a decis ca ministerele și alte autorități administrative centrale să desemneze persoane (la nivel de viceministri) care, în colaborare cu coordonatorul pentru e-Transformare, managerii TI și Direcțiile analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, să fie responsabile de implementarea Programului strategic menționat. Ulterior, prin Hotărârea Guvernului nr.222 din 4.04.2011²³ și Hotărârea Guvernului nr.499 din 6.07.2012, Guvernul a decis desemnarea coordonatorilor pentru e-Transformare și instituirea în cadrul ministerelor și altor autorități administrative centrale a subdiviziunilor

e-Transformare cu atribuții similare celor descrise. Conform hotărârii menționate, șefii subdiviziunilor e-Transformare sînt responsabili de implementarea și coordonarea procesului e-Transformare în autoritatea respectivă. Pe perioada exercitării atribuțiilor, șeful subdiviziunii deține calitatea de membru al Consiliului coordonatorilor pentru e-Transformare, activitatea căruia este coordonată și direcționată de CGE. Rolul coordonatorilor în cadrul Consiliului coordonatorilor pentru e-Transformare este prevăzut în Hotărârea Guvernului nr.222 din 1.04.2011.

Prin Hotărârea Guvernului nr.709 din 20.09.2011, este stabilit cadrul instituțional, atribuțiile și responsabilitățile părților implicate în realizarea PeTG (care susține realizarea majorității acțiunilor Programului strategic). Astfel, Guvernul a atribuit responsabilități și sarcini aferente realizării unui număr mare de structuri. În acest context, menționăm că, prin Hotărârea Guvernului nr.733 din 28.06.2006, a fost aprobată Concepția guvernării electronice²⁴, care stă la baza Programului strategic, în care la fel sînt descrise responsabilitățile participanților la realizarea Guvernării Electronice (Figura nr.2). În aceste condiții, funcția de monitorizare atribuită Cancelariei de Stat este extrem de importantă și poate constitui un factor determinant în procesul de realizare.

Figura 2. Organizarea activităților de implementare a e-Guvernării

Sursă: Hotărârea Guvernului nr.733 din 28.06.2006

PeTG, fiind parte indispensabilă a Programului strategic, include tot spectrul de activități specifice, inclusiv elaborarea și aprobarea de standarde, metodologii, cadru normativ. Totodată, chiar dacă PeTG nu prevede expres elaborarea spectrului integral de documente importante, acestea necesită a fi elaborate, aprobate și puse în aplicare.

Reieșind din lacunele considerabile în acoperirea cu standarde, metodologii și acte de reglementare a domeniului TIC și urmările la care poate aduce această

stare de lucruri, investițiile în acest domeniu sînt primordiale. Totodată, menționăm că din contul Creditului nr.5000-MD pentru aceste activități au fost planificate mijloace financiare în valoare de 1,5 mil. dolari SUA.

În domeniul TIC pentru majoritatea aspectelor, domeniilor și tehnologiilor există standarde, bune practici și alte documente de reglementare acceptate la nivel internațional, iar relevanța pentru unele cazuri concrete trebuie apreciată de beneficiar. În aceste condiții, nu este rațională elaborarea „de la zero” a unora din ele. Drept urmare,

²² Hotărârea Guvernului nr.838 din 9.07.2008 "Privind instituirea Comitetului interministerial pentru planificarea strategică".

²³ Hotărârea Guvernului nr. 222 din 1.04.2011 „Cu privire la crearea Consiliului coordonatorilor pentru e-Transformare”.

²⁴ Hotărârea Guvernului nr.733 din 28.06.2006 "Cu privire la Concepția guvernării electronice" (în continuare – Hotărârea Guvernului nr.733 din 28.06.2006).

este necesară doar determinarea domeniilor prioritare și selectarea corectă a celor mai relevante opțiuni. Mijloacele disponibile trebuie utilizate pentru procurarea standardelor și altor acte relevante, efectuarea studiilor de caz, după care actele selectate urmează a fi adoptate/aprobate conform procedurilor legale. Utilizarea de mijloace financiare pentru elaborarea cadrului de reglementare ar trebui acceptată doar în cazul domeniilor complexe cu aspecte specifice.

Recomandare Cancelariei de Stat: *În comun cu CGE, MTIC și Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, să determine domeniile prioritare, pentru care sînt necesare standarde și alte documente de reglementare și să efectueze studii de caz pentru determinarea soluțiilor relevante, iar CGE, din contul mijloacelor prevăzute în acest scop, să asigure procurarea, precum și acoperirea costurilor necesare adaptării standardelor pentru Republica Moldova, după care să asigure procesul de aprobare în conformitate cu legislația.*

5.2. Analiza realizării acțiunilor aferente atingerii obiectivelor de e-Transformare a Guvernării

5.2.1. Obiectivele Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării

Este necesară elaborarea și aprobarea unui cadru metodologic fiabil pentru evaluarea și măsurarea impactului procesului de e-Transformare a Guvernării în contextul reformei administrației publice și a serviciilor publice.

Programul strategic stabilește obiectivele procesului de e-Transformare a Guvernării și oferă o viziune unificată privind modernizarea serviciilor publice și eficientizarea activității guvernării prin intermediul tehnologiilor informaționale, totodată, fiind numiți și principalii actori ai acestui Program.

La momentul actual, privind nivelul de realizare și progresele atinse poate fi efectuată o analiză doar în complex, fără a recurge la calcularea numărului de activități realizate/nerealizate. Obiectivele trasate prin Hotărîrea Guvernului nr. 710 din 20.09.2011 sînt complexe și orientate spre modernizarea serviciilor publice și eficientizarea guvernării, inclusiv prin reingineria proceselor din instituțiile publice și ajustarea cadrului legal. Programul strategic urmează să contribuie la realizarea obiectivelor stipulate în Programul de activitate al Guvernului "Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare" pentru anii 2011-2014, Strategia de reformă a administrației publice centrale²⁵, Strategia națională de prevenire și combatere a corupției²⁶, Strategia "Moldova Electronică"²⁷, Concepția guvernării electronice, Legea privind transparența în procesul decizional²⁸, Legea privind accesul la informație²⁹ și în planurile de dezvoltare instituțională ale autorităților publice centrale.

Obiectivele de e-Transformare a Guvernării se regăsesc atît în Planul de acțiuni pentru modernizarea tehnologică a guvernării pe anul 2012, Planul de acțiuni pentru o guvernare deschisă pe anii 2012-2013, precum și se completează cu realizarea atribuțiilor conexe de către actorii implicați în proces. În acest context, realizarea oricărui număr

de acțiuni (*mare sau mic*) nu poate servi drept indicator calitativ suficient pentru evaluarea succesului final privit astăzi în perspectivă. O evaluare echilibrată a elementelor componente ale Programului strategic și a factorilor ce au impact direct asupra procesului reprezintă o abordare mai oportună. Astfel, monitorizarea progresului și impactului procesului de e-Transformare a Guvernării devine o misiune importantă în contextul reformelor promovate de Guvern, iar necesitatea asigurării instrumentelor fiabile în acest scop este mandatorie.

5.2.2. Gestionarea riscurilor

Este necesară elaborarea cadrului normativ și de standarde, precum și instituirea sistemelor de management al riscurilor în procesul de realizare a acțiunilor Programului strategic, atît în cadrul CGE, cit și la nivel de AAPC și de proiecte.

Deși în cadrul PeTG, care este parte componentă a acțiunilor pentru realizarea Programului strategic, conform rigorilor donatorilor și BM, în PAD sînt identificate o parte din riscuri (*ce vizează nemijlocit procesele de gestionare a Proiectului*), procesul de management al riscurilor nu este formalizat. Astfel, deciziile manageriale și acțiunile ce vin să minimizeze unele riscuri identificate sau să înlăture urmările unor situații nedorite nu pot garanta suficiența acțiunilor, datorită lipsei procedurilor de rigoare. Procedurile eficiente de management și gestiune a riscurilor ar putea preveni o parte considerabilă din situațiile nedorite, ar minimiza considerabil efectele negative și ar permite eficientizarea activităților de gestiune a Programului strategic și a PeTG. Deoarece în cadrul realizării acțiunilor aferente Programului strategic sînt gestionate numeroase proiecte și subproiecte, care depășesc cadrul instituțional al Cancelariei de Stat și al CGE, managementul riscurilor ar trebui să fie parte componentă a gestiunii și monitorizării fiecăruia din ele și a tuturor în ansamblu.

În prezent, Cancelaria de Stat nu poate asigura un nivel tolerabil al riscurilor atît la nivel de gestiune a Programului strategic, cit și la nivel de activități din cadrul acestuia. În condițiile respective, oricare risc s-ar putea materializa, transformîndu-se în pericol care ar putea afecta realizarea prevederilor Programului strategic. Astfel, Cancelaria de Stat, reieșind din statutul și rolul său în cadrul Programului strategic, ar trebui să asigure existența unui cadru clar de management al riscurilor nu doar la nivelul CGE, dar și la cel al autorităților publice implicate în proces și la nivel de proiecte separate, componente ale Programului.

Procesul de management al riscurilor presupune proceduri ciclice (*perioada este stabilită în funcție de impactul riscurilor și schimbările în mediul de activitate*) și urmează a fi conectat și la procesul de management al riscurilor în contextul realizării reformei sectorului public și serviciilor publice. Reieșind din necesitatea reingineriei proceselor în cadrul instituțiilor în care se implementează serviciile publice electronice, procesul de gestiune a riscurilor ar trebui să reprezinte o ciclicitate sporită.

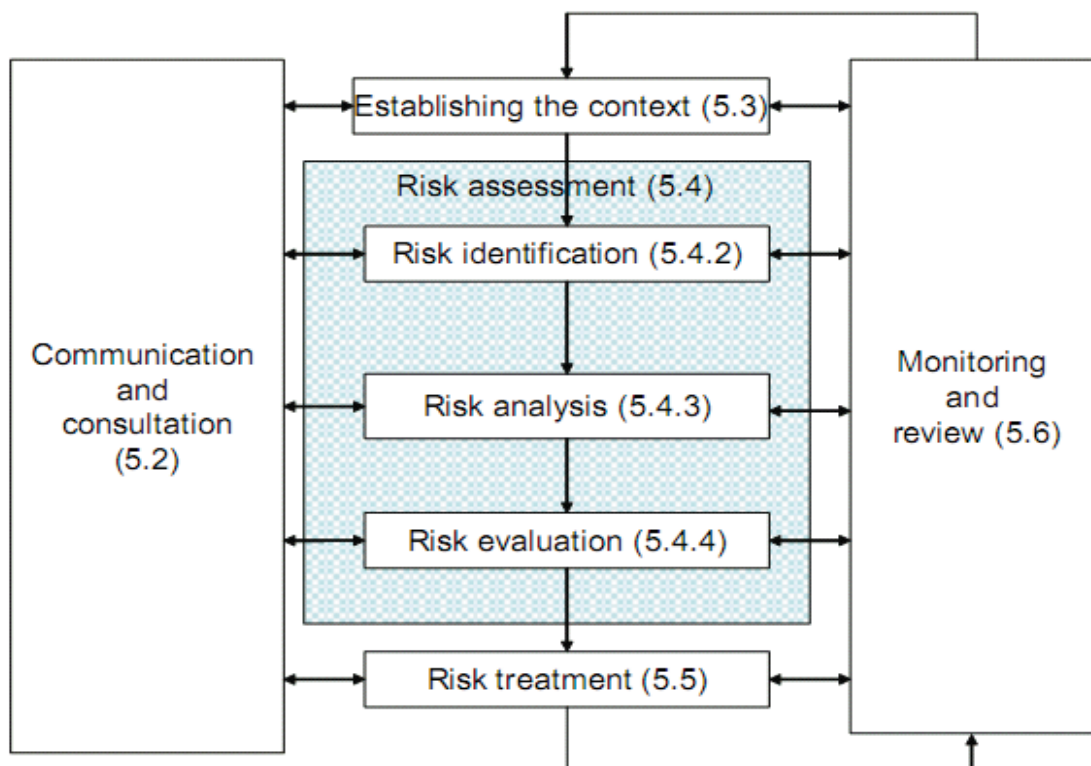
²⁵ Hotărîrea Guvernului nr. 1402 din 30.12.2005 "Cu privire la aprobarea Strategiei de reformă a administrației publice centrale în Republica Moldova".

²⁶ Hotărîrea Parlamentului nr. 421 din 16.12.2004 "Pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției și Planului de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției" (abrogată prin Hotărîrea Parlamentului nr. 154 din 21.07.2011 "Pentru aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015").

²⁷ Hotărîrea Guvernului nr. 255 din 9.03.2005.

²⁸ Legea Republicii Moldova nr. 239-XVI din 13.11.2008 "Privind transparența în procesul decizional".

²⁹ Legea Republicii Moldova nr. 982-XIV din 11.05.2000 "Privind accesul la informație".

Figura nr. 3. Procesele de management și gestiune a riscurilor – prezentare grafică

Sursă: ISO/IEC 31000:2009 Risk management – Principles and guidelines (managementul riscurilor – principii și îndrumări)

Recomandare Cancelariei de Stat: În termene restrinse, să întreprindă toate acțiunile necesare elaborării cadrului normativ și de standarde, precum și instituirii sistemelor de management al riscurilor în realizarea acțiunilor Programului strategic, atât în cadrul CGE, cât și la nivel de AAPC și de proiecte.

5.2.3. Atribuțiile părților implicate în realizarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare)

Este necesară asigurarea continuă a instruirilor persoanelor din subdiviziunile e-Transformare și altor funcționari publici, în vederea asigurării calității și durabilității procesului de e-Transformare, precum și pentru ca consultanții CGE să nu fie antrenați în alte activități decât cele ce vizează atribuțiile nemijlocite ale acestora.

Reieșind din amploarea și spectrul extins al domeniilor ce urmează să fie influențate prin impactul realizării acțiunilor din Programul strategic, nivelul de implicare a tuturor instituțiilor angajate în proces este extrem de important. Domeniile de colaborare trebuie să acopere toate dimensiunile de activitate, evitând contradicțiile sau lipsa de implicare. Dat fiind că Cancelaria de Stat nu dispune de suficienți specialiști în domeniul TIC, rolul CGE, Consiliului coordonatorilor pentru e-Transformare și nivelul de implicare al MTIC și autorităților publice, în special prin subdiviziunile e-Transformare, contează enorm pentru atingerea obiectivelor trasate. Pentru moment, acțiunile Cancelariei de Stat în procesul de realizare a acțiunilor Programului strategic se bazează pe suportul consultanților internaționali, al celor din CGE și al altor actori. Suplimentar, consultanții CGE sînt antrenați și în alte activități ce nu vizează atribuțiile nemijlocite ale acestora, în contextul necesității consultărilor și expertizărilor în realizarea acțiunilor aferente Programului strategic și în condițiile nivelului scăzut de implicare a responsabililor din cadrul autorităților publice.

La această etapă, deși au fost efectuate deja cinci

runde de instruirii pentru personalul TI din cadrul autorităților publice, nivelul general de cunoștințe în domeniu constituie un impediment considerabil în promovarea activităților aferente procesului de modernizare tehnologică a guvernării. Astfel, este important ca Guvernul să instituționalizeze și să asigure în parteneriat cu instituțiile de învățămînt și sectorul privat un proces continuu de instruire pentru funcționarii publici și pentru specialiștii subdiviziunilor implicate, în vederea asigurării calității și durabilității procesului de e-Transformare a Guvernării. În scopul asigurării continuității în abordarea și implementarea obiectivelor Programului strategic (în condițiile în care CGE realizează activități prevăzute în Hotărîrea Guvernului nr.44 din 26.01.2012, Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20.09.2011, în PeTG, dar și este implicat în numeroase procese de coordonare/consultare cu APC), este important ca Guvernul, prin intermediul Cancelariei de Stat, să asigure funcționarea eficientă a mecanismelor instituite pentru realizarea obiectivelor de e-Transformare a Guvernării (CGE, subdiviziunile e-Transformare din autoritățile APC, Consiliul coordonatorilor pentru e-Transformare).

Este necesar de identificat și aprobat, în baza celor mai bune practici și metodologii internaționale, cadrul de reglementare și standardizare a domeniului TIC.

De asemenea, se impune necesitatea documentării detaliate a deciziilor aprobate, inclusiv a deciziilor de ordin tehnologic, care au impact asupra capacității și nivelului de modernizare tehnologică a guvernării. La momentul actual, deși sînt consultate practici de succes, standarde și metodologii internaționale, nu toate deciziile de ordin tehnic sau consultativ sînt documentate și bazate pe metodologii clare, acestea urmînd a fi instituționalizate și în cadrul normativ național. Dat fiind că Programul strategic prevede implementarea mai multor proiecte tehnologice inovative pentru Republica Moldova, care nu sînt acoperite suficient cu standarde, este absolut prioritar ca Guvernul, prin intermediul Cancelariei de Stat, CGE, MTIC, să aprobe, în baza

celor mai bune practici și metodologii internaționale, cadrul de reglementare și standardizare care să fie aplicabil în mod mandatoriu în autoritățile publice.

Astfel, consultanții CGE, fiind responsabili de o gamă largă de domenii, deseori sînt nevoiți să se bazeze pe unele standarde și bune practici internaționale, fără ca acestea să fie aprobate sau acceptate la nivel național. Drept urmare, unele decizii importante, fiind documentate insuficient sau luate în condițiile lipsei cadrului de reglementare și de standarde, pot rezulta într-un proces decizional intermitent, cu urmări negative asupra realizării Programului strategic. Deoarece CGE este o instituție în formare, Cancelaria de Stat trebuie să dezvolte cadrul de reglementare și metodologic pentru asigurarea unei abordări univoce și continui în procesul decizional al Centrului. Pentru a exclude riscurile asociate realizării Programului și pentru fortificarea eforturilor, obligatorii sînt extinderea și îmbunătățirea conlucrării și pirghiilor de colaborare între autoritățile responsabile de realizarea Programului.

Recomandare Cancelariei de Stat: *În calitate de fondator al CGE, să aplice și, după caz, să instituie toate mecanismele necesare de supraveghere și control asupra activității CGE, să elaboreze și implementeze cadrul metodologic și de reglementare a activității CGE, pentru a asigura documentarea coerentă și continuitatea deciziilor acestuia.*

Este necesară instituționalizarea subdiviziunilor e-Transformare instituite în APC, inclusiv prin crearea cadrului normativ, metodologic și de standardizare, aferent realizării atribuțiilor acestora.

Datorită nivelului redus de pregătire a instituțiilor beneficiare și reieșind din experiența proiectelor similare precedente, investițiile considerabile în realizarea Programului vor putea fi percepute în formă de beneficii doar după perioade mai îndelungate de exploatare. Din această cauză, procesul de monitorizare pe întreaga perioadă este foarte important întru prevenirea situațiilor nedorite. În condițiile în care managementul riscului nu este aplicat suficient nici la nivel de unități de implementare, nici la nivel de instituții participante la proiect, eficiența monitorizării ar putea fi redusă și necesită resurse considerabile. Astfel, livrarea soluțiilor, chiar și după lansarea în exploatare industrială a acestora, nu poate fi echivalată cu activități finalizate. Responsabilitatea managementului instituțiilor beneficiare, de rînd cu Cancelaria de Stat și cu suportul CGE, constă în asigurarea unui proces continuu de monitorizare, consultare și supraveghere. În acest scop, rolul subdiviziunilor e-Transformare este incontestabil, astfel încît crearea și formarea lor trebuie să reprezinte un proces continuu, cu acoperire normativă, de reglementare și de standarde, cu instrumente fiabile de raportare. În realitate formarea subdiviziunilor e-Transformare, aflîndu-se la etapa incipientă, nu poate contribui suficient la procesul de gestiune și monitorizare, fapt ce constituie un risc considerabil, iar în condițiile în care potențialul Cancelariei de Stat este insuficient și în proces de dezvoltare, iar consultanții CGE sînt suprasolicitați, acest risc se poate materializa, avînd urmări considerabile.

Din realizările importante obținute în primul an de implementare a PeTG și a Programului strategic putem remarca:

1. Promovarea principiilor unui Guvern Deschis: (a) În mai 2011 a fost lansat Portalul datelor deschise www.date.gov.md; (b) A fost aprobat Planul de acțiuni pentru o Guvernare Deschisă³⁰.

2. Digitalizarea serviciilor publice: (a) La 10.05.2012 a fost lansat Portalul serviciilor publice www.servicii.gov.md; (b) Sînt la etapele de finalizare digitizarea primelor 3 e-Servicii din bugetul PeTG, care urmează a fi lansate în

perioada septembrie-noiembrie 2012 (e-CNAM, e-Licență, e-Acte normative în construcție); (c) La 05.09.2012 a fost lansat e-Serviciul, e-Cazier judiciar.

3. Reingineria serviciilor publice și a proceselor operaționale: (a) Au fost reinginerate procesele interne de prestare a e-Cazierului judiciar, e-Licență și e-CNAM, care vor permite livrarea acestor servicii online.

4. Dezvoltarea capacității TI în sectorul public. Ca rezultat, s-au instituționalizat: (a) subdiviziunile e-Transformare în AAPC; (b) Consiliul coordonatorilor pentru e-Transformare; (c) **s-au instruit** 144 de coordonatori pentru e-Transformare și funcționari publici în e-Transformarea Guvernării.

5. Crearea și utilizarea platformei tehnologice guvernamentale comune: Au fost achiziționate serviciile de creare a platformei tehnologice comune M-Cloud, care urmează a fi lansată în exploatare industrială în noiembrie 2012.

Datorită faptului că beneficiile și efectul realizării acțiunilor vor putea fi palpate pe parcursul exploatării acestora, misiunea managementului instituției și a Guvernului este de a monitoriza și interveni pentru asigurarea aplicării în practică a rezultatelor Programului.

5.2.4. Evaluarea procesului de planificare și a consecutivității activităților

Este necesar de completat comprehensiv și logic activitățile din agenda de e-Transformare a Guvernării, întru evitarea efectelor necontrolate ale lipsei, întârzierii sau nerealizării unor acțiuni.

Unele din activitățile fundamentale care au determinat insuccesul Strategiei „Moldova electronică” și ar fi trebuit să fie realizate în mod prioritar la etapele incipiente ale Programului strategic și ale PeTG așa și nu au fost finalizate, iar altele au fost preluate, din care unele sînt deja realizate. Odată cu aprobarea Statutului CGE, fiind abrogată Hotărîrea Guvernului nr.27 din 06.01.2006, Cancelaria de Stat, în calitate de fondator al CGE, urma să asigure continuitatea proceselor și excluderea deficiențelor și problemelor care au cauzat insuccesul Strategiei „Moldova electronică”. Astfel, deși PeTG are activități și priorități definite clar în PAD, în cadrul Programului strategic care vine să realizeze unele din activitățile nerealizate ale Strategiei „Moldova electronică”, Guvernul ar trebui să vină cu o completare mai comprehensivă și logică a activităților din agenda de e-Transformare a Guvernării, întru evitarea efectelor necontrolate ale lipsei, întârzierii sau nerealizării unor acțiuni. În aceste condiții și datorită reținerilor în realizarea activităților din Programul strategic din motive obiective și subiective, efectuarea unei analize bine documentate și detaliate a interdependenței activităților din Strategia „Moldova electronică” și Programul strategic ar fi permis plasarea acțiunilor într-o consecutivitate logică mai corectă.

Astfel, putem accentua importanța unor acțiuni fundamentale ce urmează a fi finalizate pînă la aprobarea planurilor de acțiuni și de finanțare, care au fost omise sau incluse în cadrul unor acțiuni pentru perioadele ulterioare:

➤ Un element fundamental pentru realizarea Programului urma să constituie inventarierea resurselor și sistemelor informaționale aflate în posesia autorităților publice și analiza rezultatelor acestora. Rezultatele respective trebuiau să servească drept fundament pentru planificarea și realizarea acțiunilor Programului strategic. În condițiile lipsei unei imagini clare a resurselor informaționale existente, cînd nu sînt desemnați proprietarii datelor (inclusiv ai clasificatoarelor), utilizarea eficientă a resurselor nu poate fi asigurată. Datele primare, gestionate în mod eficient pe infrastructuri

³⁰ Hotărîrea Guvernului nr. 195 din 04.04.2012.

moderne puse la dispoziția autorităților administrației publice, ar fi trebuit să constituie nucleul și catalizatorul dezvoltării sectorului și, drept urmare, a serviciilor publice prestate în mod electronic.

Notă: CGE a inițiat procesul de inventariere a resurselor și angajează un consultant, care va fi suplimentat și de resurse interne ale CGE, scopul căruia este colectarea datelor despre potențialul existent în autorități, precum și privind necesitatea acestora în resurse TIC. Interviuurile cu responsabilii TI în autorități vor începe în timpul apropiat, iar procesul de colectare a datelor se planifică pentru circa 5 luni; în concluzie cu MTIC, în calitate de registrator, CGE va participa la actualizarea datelor din Registrul Resurselor și Sistemelor Informaționale de Stat, care urmează a fi pus în aplicare în curând.

➤ Indiferent de destinația serviciilor sau a SI (G2G, G2C sau G2B), Guvernul fiind inițiator și actor principal, identificarea și autorizarea funcționarilor publici (fiind reprezentanți ai Guvernului în relațiile cu cetățenii și mediul de afaceri) reprezintă un element esențial în asigurarea interoperabilității și integrării serviciilor publice. În acest context, la etapa de lansare a Programului strategic era necesară definitivarea și aplicarea unui șir de acțiuni (care se regăsesc și în Strategia „Moldova electronică”), de exemplu: **a)** SIA „Registrul funcționarilor publici și a funcțiilor publice” (la etapa demarării Programului, sistemul respectiv se afla la etapa de elaborare, dar nu este lansat în exploatare industrială până în prezent); **b)** integrarea și aplicarea pe scară largă a semnăturii digitale și a documentului electronic³¹; **c)** implementarea Sistemului integrat de circulație electronică a documentelor.

Notă: Referitor la acțiunile nominalizate în punctul precedent, s-au întreprins următoarele: 1) sistemele informaționale achiziționate în cadrul Programului strategic conțin printre cerințele obligatorii posibilitatea integrării autentificării prin intermediul semnăturii digitale, iar în septembrie 2012 Guvernul a lansat Serviciul-pilot Mobile e-ID – semnătura digitală mobilă; 2) până la finele anului, se planifică a fi lansată SIGEDIA, care acoperă majoritatea funcționalităților prevăzute de sistemul indicat în pct. c).

Conform obiectivelor stipulate în Programul strategic, Guvernul are ca obiectiv digitizarea tuturor serviciilor publice pentru cetățeni și mediul de afaceri până în anul 2020. Numărul de servicii publice, evaluat după studiul Cancelariei de Stat în cadrul proiectelor de reformă a administrației publice, depășește cifra de 500. Totodată, este evident că nu toate serviciile publice sînt la fel de actuale, iar în acest sens Guvernul aplică proceduri de raționalizare a serviciilor în cadrul Programului de Reformă a Serviciilor Publice, în urma cărora vor rămîne doar serviciile active, cifra cărora poate ajunge la 200. Chiar și cu acest număr de servicii este clar că digitizarea lor în întregime necesită un efort semnificativ. Astfel, se impune necesitatea planificării și bugetării de către autoritățile APC a resurselor necesare pentru realizarea obiectivelor de e-Transformare în fiecare sector și asigurarea livrării serviciilor prestate în sector în format digital pînă în anul 2020.

Pentru asigurarea eficienței procesului de digitizare este importantă prioritizarea acestora în baza unor criterii fiabile.

Realizarea obiectivului de digitizare a serviciilor publice din Programul strategic se efectuează de către Guvern cu suportul și resursele PeTG, descrise în Documentul de aprobare a Proiectului, care desemnează clar prioritățile și consecutivitatea activităților aferente realizării prevederilor Proiectului, dar și ale Programului strategic. Aprobarea de către Guvern a Programului strategic a reprezentat una din

condițiile de declarare a validității de către Banca Mondială a Proiectului „e-Transformare a Guvernării” (în conformitate cu prevederile Legii nr. 173 din 28.07.2011). Astfel, potrivit descrierii subcomponentei de dezvoltare a e-Serviciilor, vor fi finanțate un șir de e-Servicii orientate spre îmbunătățirea interfetei guvernare-cetățean.

Obiectivul principal al acestei abordări este de a realiza o reducere semnificativă a timpului, eforturilor și resurselor cheltuite de cetățeni, pentru a accesa serviciile guvernamentale. În cadrul Proiectului sînt prevăzute două categorii de servicii: **(a)** servicii electronice specifice ministerelor/sectoarelor, denumite **e-Servicii** și **(b)** servicii intersectoriale, denumite **servicii permissive**. E-Serviciile vor fi specifice ministerelor și sectoarelor și vor urmări să îmbunătățească accesul și prestarea anumitor servicii pentru cetățeni. Serviciile permissive vor avea o natură mai intersectorială și vor ajuta la prestarea eficientă a unui șir de e-Servicii.

Pentru o digitizare eficientă este necesară prioritizarea serviciilor publice. Prima etapă de prioritizare este realizată prin intermediul coordonatorilor de e-Transformare în procesul de selectare a serviciilor pentru finanțare din PeTG. Acest proces este planificat a fi realizat anual, demarează în luna septembrie și presupune ca fiecare din coordonatorii pentru e-Transformare să propună serviciile publice prioritare pentru sectorul respectiv (după coordonarea cu autoritatea vizată) pentru consultare cu Consiliul coordonatorilor pentru e-Transformare, spre aprobare de către CNeT și susținere financiară din partea PeTG.

Propunerile de proiecte trebuie să fie integrate în programele de dezvoltare strategică a autorităților APC și prezentate CGE într-un format stabil și transparent, care să conțină un set de criterii, ce justifică prioritatea acestui serviciu. Printre criteriile de bază sînt relevanța pentru cetățeni, numărul de beneficiari ai serviciului, gradul de pregătire al instituției pentru a livra serviciul în format electronic, existența datelor primare în format electronic, existența resurselor umane pentru administrarea serviciului etc.

Odată colectate, propunerile de proiect urmează a fi discutate în comun de către coordonatorii pentru e-Transformare, identificîndu-se cele mai prioritare propuneri de proiecte pentru a fi finanțate în anul respectiv, astfel formîndu-se o listă scurtă de propuneri. Această listă urmează a fi transmisă CNeT, pentru a fi analizată, modificată/completată (după caz) și aprobată.

Așadar, prioritizarea serviciilor publice electronice la momentul actual se face în trei etape: 1) de către coordonatorii pentru e-Transformare; 2) de către plenul Consiliului de e-Transformare cînd din propunerile de proiecte se formează o listă scurtă; 3) cînd lista scurtă se discută, se reprioritizează la necesitate și se aprobă de către CNeT. Astfel, în procesul de selectare a serviciilor publice pentru digitizare, în anul 2011 au fost propuse circa 100 de proiecte, din care în lista scurtă au ajuns 16 proiecte.

CGE, analizînd propunerile parvenite, a constatat că multe din serviciile solicitate au caracteristici comune. Astfel, multe solicitări sînt pentru dezvoltarea registrelor departamentale (de exemplu: *evidența îngrășămintelor minerale, terenurilor arabile etc.*).

S-a constatat că în majoritatea cazurilor SI solicitate pot fi grupate în cîteva categorii cu caracteristici și funcționalități comune și ar putea fi implementate pe platforme comune. Un exemplu, în acest sens, poate fi servit cazul eliberării actelor permissive (*certificate, autorizații etc.*). Ca rezultat, CGE a venit cu inițiativa de elaborare și implementare a unei platforme comune pentru sisteme de tip registre, servicii de eliberare a actelor permissive și de programări. Astfel,

³¹ Acțiune regăsită repetat în Planurile de acțiuni ale Guvernului: începînd cu Strategia „Moldova electronică”, Hotărîrea Guvernului nr. 179 din 23.03.2011 „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2011-2014” și Hotărîrea Guvernului nr. 289 din 07.05.2012 „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2012-2015”.

pentru anul 2012, CNeT a aprobat implementarea unei astfel de platforme, numită Platforma Comună de Gestiune a Conținutului (*ECMP – Enterprise Content Management Platform*), care actualmente se află la etapa de achiziție. Realizarea și lansarea cu succes a acestei platforme ar trebui să contribuie la implementarea serviciilor într-o manieră mai rapidă și cu costuri mai mici.

Criteriile stabilite în PAD au fost utilizate pentru formarea listei de e-Servicii ce vor urma a fi implementate în regim prioritar. Totodată, pentru a accelera implementarea serviciilor direcționate cetățenilor și afacerilor, urmează a fi realizat un studiu privind bazele de date-cheie care necesită a fi create. Studiul urmează a fi lansat în primul an al Proiectului și va identifica (i) date care necesită a fi digitalizate din documente de hîrtie; (ii) date care necesită a fi convertite din formate digitale depășite; și (iii) date care necesită a fi adaptate pentru utilizare în mediul M-Cloud. Tratarea acestor trei categorii pentru registrele și bazele de date-cheie va fi foarte utilă în lansarea unui sir de e-Servicii. Prin urmare, rezultatele studiului vor fi utilizate pentru digitalizarea bazelor de date-cheie, conversiunea formatelor depășite și adaptarea lor și migrarea spre M-Cloud. De asemenea, aceasta **va ajuta în selectarea e-Serviciilor pe parcursul anilor 2-4 de implementare a PeTG** și va servi drept unul din factorii determinanți în elaborarea e-Serviciilor. Selectarea serviciilor publice care urmează a fi digitizate în conformitate cu obiectivul Programului strategic este necesară să fie realizată în strictă coordonare și sincronizare cu Strategia și Programul de Reformă a serviciilor publice, coordonat de Cancelaria de Stat.

Din cauza întârzierii implementării unora din serviciile permise și a serviciilor de bază prevăzute în PAD, în lipsa inventarierii resurselor și sistemelor informaționale de stat, selectarea e-Serviciilor, pentru anii 2-4 de implementare a PeTG, ar întâmpina impedimente serioase în asigurarea eficienței și corectitudinii deciziilor, precum și în argumentarea acestora.

Majoritatea proceselor din cadrul autorităților publice nu sînt descrise și documentate corespunzător, astfel încît automatizarea acestora să fie rațională. Respectiv, este importantă urgentarea activităților de reinginerie și documentare a proceselor interne din instituțiile de stat și consolidarea registrelor departamentale, prin interconectarea la resursele informaționale de bază, identificarea proprietarilor de date și organizarea accesului facil și eficient pentru toate instituțiile de stat, pentru a permite schimbul de date și interconectarea sistemelor informaționale. Astfel, serviciile specifice care nu reprezintă o structură și logică similară cu alte servicii și necesită o abordare separată, ar trebui să fie acceptate spre digitizare la etapele ulterioare ale Programului strategic în strînsă colaborare cu Reforma Serviciilor Publice.

Recomandare Cancelariei de Stat și CGE: Să urgenteze definitivarea lucrărilor de lansare a serviciilor permise identificate în PAD, pentru excluderea impedimentelor în procesul de lansare a e-Serviciilor.

Este importantă consolidarea procesului de monitorizare a realizării Programului strategic astfel încît acesta să se materializeze în acțiuni corective prompte, pentru ca activitățile să întrunească un cadru de consecutivitate logică clară.

Constatăm omiterea la etapele incipiente a unor activități importante cu efect negativ asupra realizării Programului strategic:

1. Identificarea și analiza resurselor interne ale autorităților APC: infrastructură, licențe, soluții gata, date primare, personal și echipament specializat.

2. Efectuarea analizei „capacității de asimilare” a participanților la realizarea Programului, la baza căreia trebuia să

stea inventarierea resurselor informaționale, infrastructurilor TIC, serviciilor de interes public, precum și a gradului de pregătire a personalului specializat responsabil de TIC.

3. Analiza posibilităților de reformare a instituțiilor, reinginerie și restructurare, precum și existența de acte normative și metodologice.

4. În majoritatea cazurilor în instituțiile de stat, procesele interne nu sînt descrise și nu sînt structurate pe pași. În astfel de condiții automatizarea business-proceselor ar fi sortită eșecului de la bun început.

La momentul actual, Cancelaria de Stat elaborează metodologia de reinginerie a serviciilor publice. CGE, prin intermediul Consiliului CNeT, selectează pentru digitizare doar servicii deja reinginerate. Reingineria serviciului ce urmează a fi digitizat și ajustarea procedurilor interne sînt prevăzute în Acordurile de colaborare dintre CGE și autoritatea publică centrală beneficiară și reprezintă responsabilitatea APC. În acest sens, exemplificăm procesul de implementare a serviciului e-Cazier.

În mod firesc, la baza e-Transformării Guvernării trebuie să stea principii rigide, constituite pe elemente fundamentale. Importanța programului în sine, a impactului acestuia și a urmărilor considerabile la care poate duce succesul sau insuccesul lui, amplificată de necesitatea axiomatică pentru asigurarea exactității, integrității și securității datelor, impune o planificare strategică, clară și flexibilă. Deși acțiunile prevăzute, în contextul interdependenței strînse, ar trebui să întrunească un cadru de consecutivitate logică clară, nu întotdeauna este posibilă respectarea acestuia din cauza unor factori ce nu pot fi gestionați și anticipați, dar pot constitui impedimente pentru procesul de realizare. În acest context, se exemplifică lansarea Portalului guvernamental (*servicii.gov.md*), în lipsa regulamentului de rigoare, care a avut loc pe data de 10.05.2012, iar regulamentele privind operarea acestuia au fost aprobate la 28.05.2012 și la 29.08.2012 de către Guvern.

Deși în realizarea Programului sînt implicate numeroase structuri (CNeT, CGE, Cancelaria de Stat, Consiliul de administrare al CGE, Consiliul coordonatorilor pentru e-Transformare, MTIC, I.S. „CTS” și alte autorități publice), reieșind din reținerile admise și situația nefavorabilă din domeniul TIC în țară, există riscul ca acțiunile corective sau compensatoare să fie întreprinse cu întârziere sau să nu fie eficiente.

Recomandare Cancelariei de Stat: Să întreprindă activitățile necesare consolidării procesului de monitorizare a realizării Programului strategic astfel încît să excludă abaterile și întârzierile pe viitor prin acțiuni prompte corective sau compensatorii.

Recomandare Cancelariei de Stat, în comun cu CGE: Să întreprindă activitățile necesare determinării „capacității de asimilare” a părților implicate în proces, precum și să excludă cazurile de lansare a produselor în lipsa regulamentelor necesare.

Nivelul de implicare a părților implicate în realizarea agendei de e-Transformare trebuie îmbunătățit.

Nivelul real de implicare a părților interne și externe este insuficient, ceea ce face mai dificilă focusarea CGE asupra activităților de bază. În consecință, unele din acestea se implementează cu întârzieri. Astfel, chiar cu resursele considerabile utilizate la realizarea activităților s-ar putea să nu se facă față, de fiecare dată, sarcinilor trasate. Totodată, necesită îmbunătățire nivelul de implicare a APC în procesul de e-Transformare, inclusiv prin desemnarea persoanelor relevante și competente pentru conlucrare la toate nivelurile cu CGE în efortul acestuia de a contribui la promovarea principiilor de e-Transformare, prin instituirea subdiviziunilor e-Transformare și planificarea coerentă a mijloacelor aferente realizării activităților Programului.

Astfel, prin crearea planurilor de dezvoltare sectoriale fiabile, coordonate și corelate cu Programul strategic, acțiunile entităților ar trebui să corespundă obiectivelor de e-Transformare a Guvernării și să contribuie la realizarea acestora.

Suplimentar, având în vedere cele menționate anterior, există riscul neasigurării continuității Programului în condițiile în care multe din responsabilitățile celorlalte părți sînt delegate CGE, acțiunile cărora se bazează pe experiența și profesionalismul consultanților/specialiștilor (*angajaților*), în condițiile în care aprobarea normelor metodologice, regulamentelor și standardelor întîrzie. În aceste circumstanțe, unele decizii importante pot fi adoptate, reieșind din raționamentele unui grup restrîns de persoane, fără a fi documentate sau argumentate corespunzător. Ca rezultat, chiar dacă deciziile au fost optimale, nu poate fi urmărită asigurarea continuității abordării și implementării deciziilor. Luînd în considerație riscurile asociate necesității menținerii personalului pe o perioadă îndelungată, activitățile de expertizare și evaluare, de stabilire a criteriilor și standardelor pot fi compromise.

5.3. Impactul așteptat, monitorizarea progresului și evaluarea performanțelor

Pentru procesul de e-Transformare a Guvernării **obiectivul general este:** pînă în anul 2020 **Guvernul va deveni mai transparent, mai performant și mai receptiv**, datorită investițiilor inteligente în TI și utilizării masive a acestora în sectorul public.

Obiectivele specifice sînt următoarele³²:

a) **modernizarea serviciilor publice** prin digitalizare și prin reingineria proceselor operaționale;

b) **eficientizarea guvernării** prin asigurarea interoperabilității sistemelor TI, precum și prin consolidarea și reutilizarea resurselor TI.

Este importantă implementarea unui cadru complex de indicatori de progres și de performanță în scopul monitorizării și evaluării rezultatelor și impactului reformelor în administrația publică.

Cu toate că prin Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20.09.2011 sînt aprobați indicatorii-cheie de performanță (*cadru general*), iar de CGE în cadrul PeTG sînt prevăzuți un șir de indicatori specifici, la momentul actual, procesul de colectare a acestora nu poate asigura exactitatea și suficiența datelor. Aceasta se datorează și faptului că persoanele din cadrul AAPC nu întotdeauna sînt suficient de competente în domeniul vizat, deoarece serviciile publice vizează activitatea nu doar a AAPC, ci se bazează pe date din diferite instituții și efectul digitizării ar trebui evaluat pentru tot spectrul părților implicate în proces.

La momentul desfășurării misiunii de audit, cantumul de date colectate pentru calculul/evaluarea indicatorilor era insuficient. Pentru perioadele ulterioare se presupune colectarea datelor statistice generate de paginile web și din sistemele informaționale ce vor fi implementate. Deși aparent colectarea datelor și calculul indicatorilor sînt puse bine la punct, eficiența lor este diminuată considerabil de metodele de colectare, exactitatea lor relativă și arealul limitat de colectare. Analiza indicatorilor este un instrument obligatoriu proceselor de gestiune a proiectelor, iar rezultatele obținute trebuie utilizate pentru activități detective, corective și de intervenție în mersul procesului, precum și pentru probarea atingerii obiectivelor și rezultatelor pozitive, și nu doar pentru raportarea realizării acestora. În caz contrar performanțele și realizările vor fi doar declarative.

Luînd în considerație investițiile considerabile aferente realizării Programului, argumentate de obținerea unor economii și beneficii pe termen mediu și lung, cadrul de

indicatori aprobat spre acumulare chiar de la începutul Programului poate reprezenta unica dovadă fiabilă a rezultatelor declarate. Procesul de stabilire, colectare și evaluare a indicatorilor de performanță presupune și corelarea lor cu alți indicatori naționali și internaționali din ramură, conform Programelor de Acțiuni (*Moldova-UE, Moldova-CSI etc.*), Programelor de parteneriat, Strategiilor sectoriale ș.a.

Este importantă asigurarea continuității și sustenabilității agendei de e-Transformare a Guvernării.

Remarcăm că, potrivit PAD, 40% din economiile generate de către AAP, derivate din utilizarea platformei M-Cloud (*cota exactă a economiilor urmează a fi confirmată de CNeT*), vor fi partajate pentru salariile echipei de bază și cheltuielile operaționale ale CGE, eliminînd treptat finanțarea din partea AID. La momentul lansării în utilizare a platformei tehnologice comune M-Cloud, Guvernul urmează să asigure existența cadrului metodologic și normativ de utilizare a acestuia. Îndată după lansarea platformei respective, CGE urmează să demareze acumularea de date privind necesitățile autorităților APC în utilizarea platformei M-Cloud pentru perioada 2014-2016. Reieșind din angajamentele Guvernului pentru asigurarea continuității finanțării CGE și din reținerile în implementarea platformei M-Cloud, există riscul ca generarea de economii să întîrzie în timp, iar pentru aprobarea cadrului metodologic va fi disponibil timp foarte limitat. Acest risc este amplificat de posibila rezistență din partea AAPC în procesul de conlucrare, în vederea transferării proceselor TIC în platforma guvernamentală comună.

Recomandare Cancelariei de Stat: Să monitorizeze intens și să intervină prompt în procesul de elaborare a metodologiei de calcul și în cel de aprobare a economiilor obținute din utilizarea platformei guvernamentale comune, pentru a exclude reținerile și a asigura continuitatea procesului de finanțare a CGE.

Pînă în prezent, nu s-a reușit asigurarea în quantum suficient cu instrumente și metodologia necesară exercitării atribuțiilor de control asupra executării și monitorizării realizării Programului strategic, responsabil de asigurare fiind Cancelaria de Stat. Astfel, în lipsa instrumentelor fiabile de control și monitorizare, Cancelaria de Stat a delegat CGE majoritatea atribuțiilor și responsabilităților aferente executării și monitorizării realizării Programului strategic. Această situație se datorează și perioadei mici de timp de la lansarea Programului strategic, care a demarat în septembrie 2011, unele din instrumente fiind în proces de elaborare.

La baza Programului strategic stau principii ce stabilesc obiective de creștere a eficienței, performanțelor, de economisire de mijloace etc. Reieșind din lipsa de instrumente fiabile și exacte de monitorizare, evaluare și raportare a progreselor, bazate, la rîndul său, pe colectarea, analiza și evaluarea indicatorilor de performanță și progres, analiza modului de atingere a obiectivelor respective nu va prezenta rezultate fiabile și exacte.

În contextul întîrzierii acțiunilor de reformare a activității instituțiilor implicate în procesul de automatizare a serviciilor publice, precum și a acțiunilor de stabilire a căilor de ridicare a eficienței activității acestora (*care pare a fi de o perspectivă îndepărtată, atîta timp cît serviciile vor fi prestate și în format tradițional, și electronic*), necesitățile de resurse (*financiare, umane, tehnice, instituționale*) vor crește continuu, iar efectul se va resimți cu întîrziere, datorită descentralizării responsabilităților și sarcinilor propriu-zise. Suplimentar, diseminarea atribuțiilor către structurile din cadrul instituțiilor administrației publice, combinată cu lipsa capacităților de monitorizare adecvată a activităților acestora și intervenție promptă, poate avea efecte negative asupra calității executării acțiunilor. În

³² Hotărîrea Guvernului nr. 710 din 20.09.2011.

context, menționăm necesitatea elaborării și aprobării cadrului normativ, metodologic și a standardelor indispensabile bunei funcționări a subdiviziunilor e-Transformare. Din cauza întârzierii reformării serviciilor publice, procesul de reinginerie a proceselor din cadrul instituțiilor publice și documentarea business-proceselor ce stau la baza lor nu au loc, fapt ce face dificilă și ineficientă digitizarea serviciilor publice și, ca urmare, îngreunează atingerea unor obiective ale Programului strategic.

Este necesară consolidarea instituțională a subdiviziunilor e-Transformare întru asigurarea continuității proceselor de reformare.

Reieșind din procentul scăzut de finalizare cu succes a proiectelor de automatizare/reformare a activităților în cadrul instituțiilor publice, acțiunile declarate drept finalizate nu reprezintă soluții funcționale integral sau prezintă funcționalitate și performanțe mult sub cele scontate. În contextul managementului TI insuficient în cadrul instituțiilor publice, subdiviziunile e-Transformare trebuie să devină un instrument sigur și urmează să fie implicate nemijlocit în procesul de monitorizare și administrare a proiectelor aferente e-Transformării, pentru a exclude riscurile de stagnare a dezvoltării sectorului, precum și pentru raportare operativă. Autoritățile publice trebuie să-și asume responsabilitatea pentru promovarea și suportul reformelor serviciilor publice și procesului de e-Transformare, în vederea asigurării continuității procesului și excluderii investițiilor ineficiente.

Suplimentar, accentuăm importanța și efectul nivelului scăzut de experiență în domeniul utilizării TIC al factorilor implicați în proces, rezistența persoanelor și lacunele considerabile în domeniul standardizării domeniului, ce pot avea impact negativ asupra realizării obiectivelor. Deși o parte din ele au fost obiectiv al Strategiei „Moldova electronică”, standardele și normele metodologice în domeniul TIC reprezintă o lacună considerabilă, care are impact asupra oricărui proiect de automatizare din țară. Din această cauză, instituțiile publice sînt nevoite să elaboreze standarde proprii sau să adapteze standarde internaționale, care nu au fost aprobate în modul stabilit în legislație.

5.4. Gestionarea mijloacelor financiare din Creditul nr.5000-MD

Este necesară implicarea activă a factorilor de decizie întru respectarea termenelor și realizarea acțiunilor stabilite în Documentele de aprobare a Proiectului astfel încît să fie respectat echilibrul în cheltuielile pentru componentele PeTG.

La momentul efectuării misiunii de audit, costul total al Proiectului, fiind evaluat la 24,49 mil.dolari SUA, este finanțat din sursele Creditului nr.5000-MD (în valoare de 20,0 mil.dolari SUA) – AID, cofinanțat de Guvernul Republicii Moldova (în suma de 3,0 mil.dolari SUA) și de Fondul Multidonator (Grantul nr.TF-011741 în valoare de circa 1,49 mil.dolari SUA), administrat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare/AID. Durata preconizată pentru implementarea Proiectului este planificată pentru perioada 2011-2016. De menționat faptul că mijloacele financiare în sumă de 1,49 mil. dolari SUA (Grantul nr.TF-011741 din 17.02.2012) urmează a fi utilizate pînă la finele anului 2012.

În anul 2010, Cancelaria de Stat a lansat etapa de pregătire a PeTG, activități finanțate din Creditul de Avans nr. Q-729 în valoare de 2,0 mil. dolari SUA (pentru care a fost debursată suma de 515,4 mii dolari SUA, sau 25,8% din costul estimat). Menționăm că, în perioada de pregătire a Proiectului, cheltuielile pentru crearea inițială și funcționarea CGE au fost asimilate în proporție de 69,5% (din care 82,6% au constituit plata pentru serviciile de consultanță), iar debursările pentru activități planificate la Componenta 2 (ce țin de realizările obiectivelor PeTG) au fost valorificate în proporție de 8,9%. Conform afirmațiilor CGE, acest lucru se explică prin faptul că la această etapă de pregătire a Proiectului, majoritatea activităților și a achizițiilor se efectuează pentru conceptualizarea sistemelor informaționale, serviciilor electronice și infrastructurilor aferente, iar achizițiile nemijlocite ale acestora urmează să se desfășoare în primul an de implementare a Proiectului, adică în perioada 1.11.2011-01.11.2012. Respectiv, contractarea, achiziționarea și debursarea pentru realizarea sistemelor informaționale, serviciilor electronice și infrastructurilor aferente în marea lor parte au început în a doua jumătate a anului 2012.

Potrivit PAD, pentru realizarea Componentei 1 a PeTG, s-au evaluat cheltuieli în volum de **8,0 mil.dolari SUA** (din care, pentru perioada 2010-2012 (octombrie) – 1,8 mil. dolari SUA). Către 30.06.2012 au fost debursate mijloace în sumă de **1,2 mil.dolari SUA**, din care ponderea cea mai mare de **58,3% (0,7 mil. dolari SUA) din debursările totale efectuate** le reprezintă cheltuielile aferente Componentei 1.1.1. (Crearea inițială și funcționarea CGE). În urma acceptului Băncii Mondiale, sumele nedebursate în perioada de pregătire a Proiectului pot fi utilizate conform destinației inițiale în perioadele ulterioare.

Cheltuielile aferente Componentei 1.1.1. (Crearea inițială și funcționarea CGE), în perioada auditată, sînt prezentate în Tabelul nr.1.

Tabelul nr.1. Descifrarea debursărilor la Componenta 1.1.1. „Crearea inițială și funcționarea CGE” pentru 2010-2012

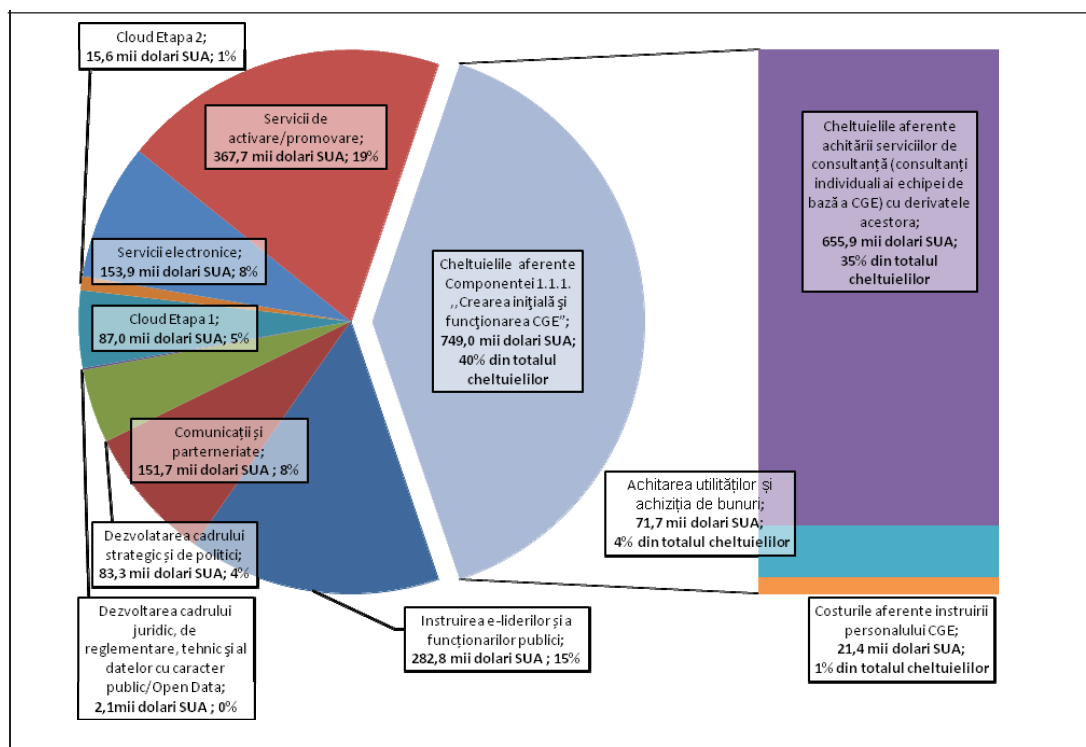
Nr. d/o	Denumirea indicatorului	PPF		Anul 1 (8 luni)	
		mii USD	%	mii USD	%
1.	Cheltuieli aferente achitării serviciilor de consultanță (consultanți individuali)	319,0	82,56%	336,9	92,91%
2.	Achitarea unor servicii și achiziția de bunuri	54,2	14,03%	17,5	4,83%
3.	Cheltuieli aferente instruirii personalului CGE	13,2	3,42%	8,2	2,26%
TOTAL cheltuieli aferente Componentei 1.1.1. „Crearea inițială și funcționarea CGE”		386,4	100%	362,6	100%

Sursă: Informații prezentate de CGE

Astfel, ponderea cheltuielilor aferente achitării serviciilor de consultanță (consultanți individuali ai echipei de bază a CGE) cu derivatele acesteia, din totalul Componentei 1.1.1., în perioada de pregătire a Proiectului, a constituit 82,6%, iar în primul an de implementare a Proiectului (primele 8 luni) – 92,9%.

Pentru realizarea Componentei 2 a Proiectului s-au evaluat costuri totale în volum de **12,0 mil.dolari SUA** (din care, pentru perioada 2010-2012 (octombrie) – 2,8 mil.dolari SUA). Către 30.06.2012, din contul creditului au fost debursate mijloace în sumă de **0,3 mil.dolari SUA**. Ponderea cheltuielilor aferente Componentei 1.1.1. în totalul debursărilor efectuate în perioada anilor 2010-2012 (semestrul I) este redată în Diagrama nr.1.

Diagrama nr. 1. Ponderea cheltuielilor aferente Componentei 1.1.1. (Crearea inițială și funcționarea CGE) în totalul debursărilor efectuate în perioada anilor 2010-2012 (semestrul I)

Sursă: Informație prezentată de CGE

Este necesară asigurarea respectării principiilor rigide la contractarea serviciilor de consultanță prin efectuarea unor analize fiabile.

De menționat că Guvernul, la momentul negocierii Creditului nr.5000-MD, a convenit asupra unei strategii durabile clare, care implică reducerea graduală a susținerii Băncii Mondiale pentru achitarea serviciilor de consultanță (echipa de bază), începând cu al treilea an de implementare a Proiectului (anul 2014). Astfel, bugetul CGE (în special, cheltuielile aferente salarizării echipei de bază cu derivatele acesteia) se va baza progresiv pe mijloacele bugetare ale Republicii Moldova în vederea asigurării sustenabilității și reducerii dependenței acestuia de finanțare din partea Băncii Mondiale. Mijlocele bugetare necesare contribuției la finanțarea funcționării CGE urmează a fi obținute din economiile derivate din utilizarea platformei M-Cloud de către autoritățile publice. În condițiile în care valorile contractuale estimate (costuri atribuite la Componenta 1.1.1.) necesare funcționării CGE depășesc cheltuielile planificate (situația dată este descrisă ulterior), iar generarea economiilor menționate, necesară acoperirii cheltuielilor respective, nu pot fi garantate, există riscul incapacității Guvernului de asigurare a sustenabilității și continuității PeTG.

Din cauza lipsei unei analize și argumentări tehnico-economice, valoarea contractelor pentru achitarea consultanților individuali a fost stabilită astfel încât cheltuielile estimate aferente Componentei 1.1.1. pentru primul an de implementare a PeTG vor depăși mijloacele financiare planificate. În perioada supusă auditului, valoarea contractuală lunară privind achitarea serviciilor de consultanță cu derivatele acesteia per unitate de consultanță depășește de circa 2-4 ori valoarea per competență estimată în PAD. Actualmente, în cadrul PeTG activează 19 consultanți, valorile contractuale fiind argumentate prin necesitatea implicării de specialiști cu calificare înaltă, în domenii inovatoare, care deseori pot fi greu atrași și necesită motivare financiară pe măsură. Ca rezultat, CGE, întru implementarea sarcinilor trasate pentru primul an de implementare a PeTG (01.11.2011 – 31.10.2012), are încheiate contracte pentru serviciile de consultanță (echipa de bază) în valoare totală de 575,4 mii dolari SUA, ceea

ce reprezintă cu 32,6 mii dolari SUA (6,0%) mai mult decât costurile estimate pentru Componenta 1.1.1. per total (care include și cheltuielile operaționale ale CGE). De menționat că, în perioada de pregătire a Proiectului, la componenta în cauză, au fost generate economii care ar putea fi utilizate pentru acoperirea acestor diferențe ale costurilor.

Conform afirmațiilor CGE, procedura de angajare a personalului CGE a avut la bază Regulile de Achiziție ale Băncii Mondiale (Procurement Guidelines) pentru procurarea serviciilor de consultanță individuală și negocierile prevăzute în procedurile menționate, reieșind din expertiza, nivelul de experiență ale ofertantului de servicii de consultanță individuală (echipa de bază a CGE), ofertele tehnice și financiare remise de ofertanți. Procesul de contractare a serviciilor de consultanță individuală s-a realizat în baza termenilor de referință aprobați de Banca Mondială și include: lansarea concursului deschis pentru toate pozițiile vacante cu publicarea acestor poziții în mass-media și pe pagina web a CGE, interviewarea candidaților calificați și, ulterior, negocierea sumei remunerației. La negocierea remunerației în mod obligatoriu s-a luat în calcul expertiza potențialului consultant, nivelul de salarizare precedent și bugetul alocat procurării respective. În acest sens, sint desemnate și Comitetele de evaluare pentru desfășurarea tenderelor de procurare a bunurilor și serviciilor de consultanță în cadrul PeTG. Obiectul negocierilor a inclus și volumul plății pentru serviciile individuale de consultanță cu derivatele acesteia.

Misiunea de audit scoate în evidență faptul că, începând cu anul 2014, finanțarea bugetului CGE, inclusiv a cheltuielilor aferente serviciilor de consultanță și a derivatelor acestora se va axa gradual pe contribuția Guvernului. Pe fondul respectării plafoanelor bugetare stabilite în CBTM și aprobării în ultimii ani a bugetelor austere, menținerea cheltuielilor aferente serviciilor de consultanță la nivelul actual, cu achitarea acestora din altă sursă, pare a fi o sarcină dificilă.

Recomandări:

Cancelariei de Stat și Consiliului de administrare al CGE:

- Să sporească responsabilitatea managerială a CGE

privind gestionarea eficientă și economicoasă a mijloacelor financiare, în scopul asigurării bunei guvernări, pentru atingerea obiectivelor și rezultatelor planificate ale entităților.

- Să elaboreze un program de măsuri menit să soluționeze problemele identificate, prin asigurarea unui mediu de control adecvat asupra activităților propuse în cadrul PeTG, care ar asigura îmbunătățirea și maximalizarea rezultatelor scontate.

Centrului de Guvernare Electronică: Să asigure gestionarea eficientă, economicoasă și în termenele aprobate a mijloacelor financiare destinate implementării PeTG, în conformitate cu costurile evaluate și aprobate.

Este necesară o planificare și executare adecvată a mijloacelor financiare de la bugetul de stat pentru a asigura asimilarea și utilizarea eficientă a acestora.

De menționat că, pentru implementarea PeTG, din contribuția Guvernului Republicii Moldova, pentru perioada anilor 2011-2012, inițial au fost planificate mijloace financiare de la bugetul de stat în sumă totală de 18,4 mil. lei (12,4 mil. lei în anul 2011 și 6,0 mil. lei – în anul 2012). Echivalentul sumei de 248,5 mii dolari SUA (2,9 mil. lei) a fost orientat spre realizarea a 4 acțiuni (decizia fiind aprobată de Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică pe 28.07.2011), iar procedurile de achiziție pentru realizarea acestora au fost inițiate de către CGE în perioada septembrie-octombrie 2011. Informația despre planificarea și utilizarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat, în perioada anilor 2011-2012 (semestrul I), este redată în **Tabelul nr. 4, Anexa nr. 1**. Totodată, se relevă faptul că mijloacele planificate inițial pentru anul 2011 în sumă de 12,4 mil. lei au fost precizate, în luna decembrie 2011, în sumă de 3,3 mil. lei, din care au fost utilizate doar 1,5 mil. lei. Drept consecință, CGE n-a putut valorifica mijloacele bugetare în măsură deplină.

În perioada supusă auditului, CGE a atribuit 2 contracte (în valoare totală de 127,6 mii dolari SUA), utilizând procedura "dintr-o singură sursă" unui singur operator economic (Î.S. "CTS"). Obiectul Contractului nr.3004-113/4 din 17.10.2011 reprezintă modernizarea infrastructurii de telecomunicații a Guvernului, lucru necesar pentru implementarea platformei M-Cloud, ținând cont de natura centralizată a acesteia. Având în vedere specificul activităților Î.S. "CTS", CGE argumentează legalitatea deciziei de selectare a procedurii de achiziții menționate prin faptul că, conform prescripțiilor Hotărârii Guvernului nr.840 din 26.07.2004³³, responsabilitatea modernizării și menținerii infrastructurii de telecomunicații a Guvernului este pusă în sarcina Î.S. "CTS", iar potrivit prevederilor art.53 alin. (1) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 "Privind achizițiile publice" și pct.4 lit.(c) din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1407 din 10.12.2008³⁴, achiziția dintr-o singură sursă se efectuează în cazurile în care din motive tehnice, de creație, referitoare la protecția drepturilor exclusive, sau din alte motive obiective, de bunurile, lucrările și serviciile necesare dispune un singur operator economic, sau un singur operator economic are drepturi prioritare asupra lor și nu există o altă alternativă ori operatorul economic este stabilit prin lege. Obiectul Contractului nr.3001-01 din 17.11.2011 reprezintă achiziția echipamentului necesar lansării SIA "Registrul de stat al achizițiilor publice". Această achiziție a fost efectuată ca rezultat al adresării Agenției Achiziții Publice din 21.10.2011, în vederea identificării și alocării către Î.S. "CTS" a resurselor financiare necesare pentru asigurarea găzduirii și mentenanței SIA menționat în regim de exploatare.

Chiar dacă CGE consideră că are toate justificările necesare pentru realizarea achizițiilor dintr-o singură sursă în cazul celor două contracte, considerăm oportun aplicarea altor metode de achiziție, care ar garanta o transparență sporită și ar asigura libera concurență cu participarea mai multor operatori economici la procedurile de achiziție, ceea ce va influența pozitiv raportul cost-eficiență.

Această situație prezintă o dovadă a existenței deficiențelor în planificarea de către CGE a cheltuielilor pe termen

scurt și mediu și a neajunsurilor în asigurarea transparenței în cazul a două achiziții publice, finanțate de la bugetul de stat, a neexercitării adecvate a atribuțiilor de către Consiliul de Administrare al CGE, precum și de lipsă a unui control eficient din partea fondatorului (Cancelaria de Stat).

Recomandări:

Cancelariei de Stat: Să asigure o planificare eficientă a mijloacelor financiare de la bugetul de stat și mecanisme fiabile pentru executorii secundari ai bugetului de stat privind valorificarea acestora.

Centrului de Guvernare Electronică: Să consolideze cadrul de reglementare și cel administrativ din instituție, pentru a exclude cazurile de efectuare a achizițiilor prin metode ce ar putea diminua economicitatea și transparența acestora și să asigure deciziile sale prin argumentări documentate, bazate pe analize tehnico-economice.

Celelalte 2 acțiuni finanțate de la bugetul de stat (achiziția SIA "Registrul operatorilor de date cu caracter personal" (97,2 mii dolari SUA) și achitarea avansului pentru Sistemul Informatic de Gestiune a Documentelor și Înregistrărilor Autorităților Publice Centrale (din care au fost debursate 23,7 mii dolari SUA)) au fost contractate în rezultatul desfășurării licitațiilor publice, care s-au soldat cu încheierea contractelor în decembrie 2011 și, respectiv, în februarie 2012, finanțarea acestora fiind efectuată în anul 2012.

De menționat că Cancelaria de Stat, fiind beneficiarul Sistemului integrat de circulație a documentelor electronice în cadrul autorităților publice³⁵ (activități contractate în anul 2007 de către MTIC (în valoare de 500,0 mii lei) și executate de către Î.S. "CTS"), fără o analiză detaliată a domeniului, documentată cu testări și evaluări, a mai contractat suplimentar un SI cu funcționalități similare și cu costuri mai mari, prin intermediul CGE – Sistemul Informatic de Gestiune a Documentelor și Înregistrărilor Autorităților Publice Centrale, la costul total de 2,9 mil. lei.

Recomandare Cancelariei de Stat: Să efectueze o analiză detaliată a SI aflate în gestiune, documentată cu testări și evaluări, în scopul excluderii pe viitor a achizițiilor neeconomice și neeficiente.

5.5. Analiza respectării termenelor prevăzute în Documentele de aprobare a Proiectului

Este necesar controlul adecvat, cu intervenții prompte pentru reducerea impactului factorilor obiectivi și subiectivi, care au influențat reținerea acțiunilor aprobate în PAD.

O simplă analiză a respectării termenelor stipulate în Documentele de aprobare a Proiectului, care vizează acțiuni care urmau a fi lansate în 2011 utilizând mijloacele Avansului de Credit nr. Q 729 (pentru referință a se vedea și Figurile nr.4 și nr.6), relevă o deplasare în timp a unor activități importante, din cauza numeroșilor factori obiectivi și subiectivi, efectul cărora deja se răsfrânge asupra realizărilor Programului strategic per ansamblu. Din aceste activități, unele au fost livrate în etapele ulterioare, altele, la momentul actual se află la diferite etape de definitivare sau livrare.

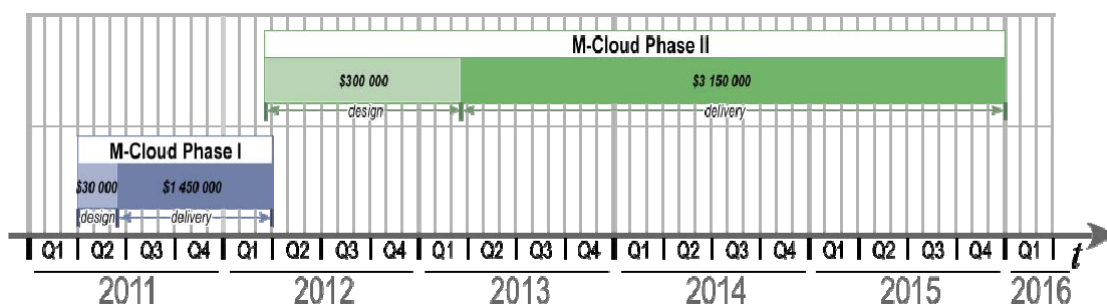
Date fiind provocările eventuale ale derulării cu succes a platformei M-Cloud (Componenta 2.1. a PeTG), s-a propus implementarea acesteia într-o manieră graduală – în două etape. Astfel, la început urmează a fi implementată o parte mică a platformei M-Cloud, cu capacități limitate. Conform PAD, finalizarea acestei etape era planificată către sfârșitul primului trimestru al anului 2012, pe cînd doar procedura de semnare a contractului de achiziționare s-a încheiat în iunie 2012.

Pentru implementarea etapei întâi a platformei M-Cloud, reținerile constituie 7 luni și a fost amînată inițierea etapei a doua a acesteia, respectiv fiind afectate termenele de lansare a unor servicii electronice. Calendarul propus, conform PAD, de implementare a platformei M-Cloud, este redat în Figura nr.4.

³³ Hotărîrea Guvernului nr.840 din 26.07.2004 „Cu privire la crearea Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice”.

³⁴ Hotărîrea Guvernului nr.1407 din 10.12.2008 „Pentru aprobarea Regulamentului privind realizarea achizițiilor publice dintr-o singură sursă”.

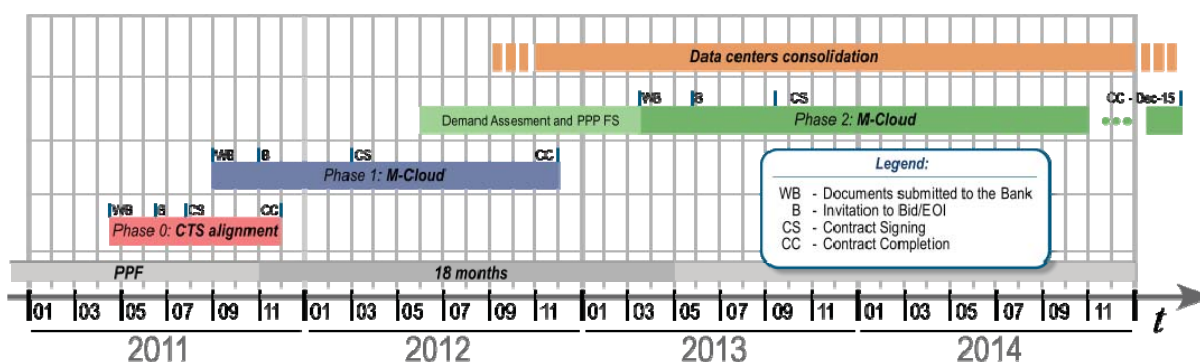
³⁵ Hotărîrea Guvernului nr.844 din 26.07.2007 „Cu privire la aprobarea Concepției Sistemului integrat de circulație a documentelor electronice”.

Figura nr.4. Calendarul propus de implementare a platformei M-Cloud

Sursă: Project Appraisal Document

Figura nr.5. Calendarul precizat de implementare a platformei M-Cloud

M-Cloud Implementation Timeline

Sursă: Date prezentate de CGE

Astfel, din cauza numeroșilor factori obiectivi și subiectivi, a fost deplasată în timp implementarea platformei M-Cloud (Figura nr.5). Dintre acești factori, remarcăm: extinderea duratei planificate de obținere a acceptărilor de la BM, necesitatea efectuării unor ajustări și îmbunătățiri în capacitățile I.S. „CTS” și lipsa de standarde tehnice unic acceptate în domeniul tehnologiilor Cloud.

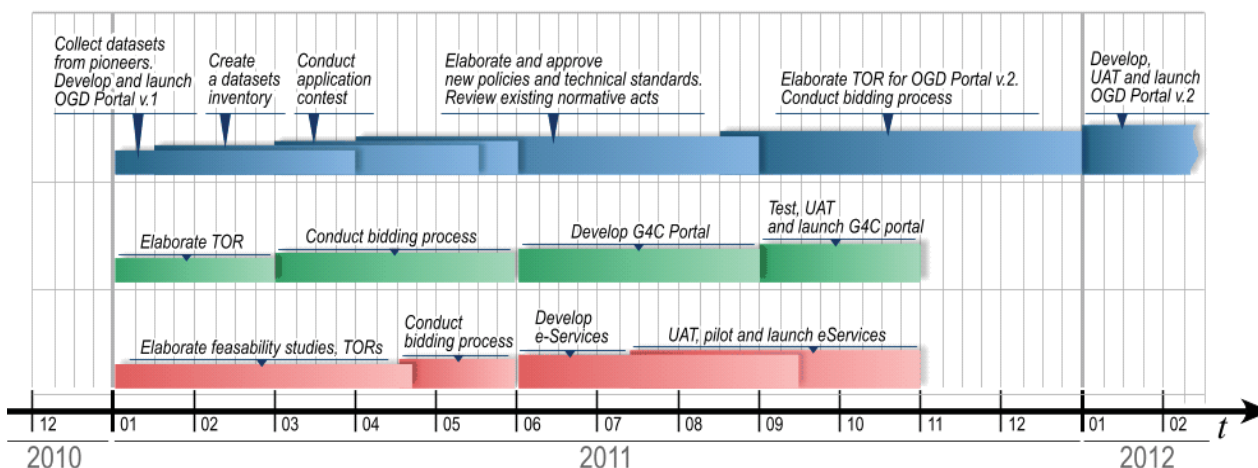
Datorită faptului că la sesiunea CNeT din 07.02.2012 au fost raportate progrese considerabile în implementarea e-Serviciilor prioritare (*etapa de evaluare a ofertelor*), identificate de experți și incluse în PAD în calitate de „victorii rapide” (care urmau a fi realizate în 2011), a fost decisă includerea altor 7 e-Servicii spre realizare pentru anul 2012. Constatăm că, pînă în prezent, nici unul din e-Servicii nu a fost lansat. Dintre factorii principali care au influențat

reținerea lansării serviciilor electronice sînt: conlucrarea insuficientă a entităților vizate, competențele scăzute ale personalului specializat din acestea etc. Calendarul propus de implementare inițială a subcomponentei e-Servicii este redat în Figura nr.6.

Astfel acțiunile esențiale, necesare lansării cu succes a Proiectului, de existența și calitatea cărora depind alte activități și derularea Proiectului în general, nu au fost realizate la timp, fapt ce a compromis respectarea graficului în procesul de realizare. Chiar dacă în PAD au fost trasate clar direcțiile prioritare și consecutivitatea logică a acțiunilor, părțile implicate nu au asigurat o gestiune coerentă a Proiectului, în termenele propuse inițial, punînd sub pericol realizarea PeTG.

Figura nr.6. Calendarul propus de implementare inițială a subcomponentei e-Servicii

e-Services Implementation Timeline

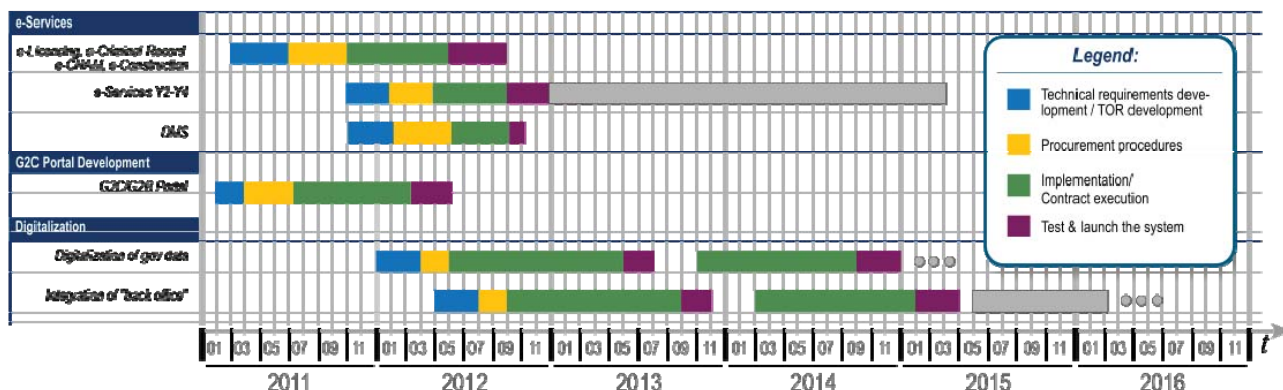
Sursă: Project Appraisal Document

Din cauza materializării unor riscuri și influenței factorilor externi asupra procesului de realizare a acțiunilor din cadrul PeTG, termenele planificate în PAD au fost revizuite. Pentru a exclude, la etapele ulterioare, deplasările neplanificate în timp a activităților și a diminua efectul factorilor interni și externi, este necesară implicarea mai hotărâtă a

Cancelariei de Stat în procesul de promovare a reformelor serviciilor publice, precum și a Guvernului, prin stimularea mobilizării autorităților publice în procesul de reformare și de conlucrare cu CGE și pentru asigurarea unei monitorizări mai eficiente a procesului de e-Transformare.

Figura nr.7. Calendarul precizat al implementării subcomponentei e-Servicii

e-Services Implementation Timeline

Sursă: Date prezentate de CGE

Datorită interdependenței activităților trasate pentru implementare în cadrul Componentei 2 a PeTG, și anume implementarea platformei M-Cloud, a e-Serviciilor, precum și a serviciilor de activare/promovare, tergiversarea uneia dintre acestea poate duce la nerealizarea în timpul propus a altora. Astfel, inițierea cu întârziere a lansării primei etape a platformei M-Cloud și reținerile admise în procesul de implementare a serviciilor electronice au influențat rata scăzută a debursărilor.

Totodată, deși riscurile aferente achizițiilor au fost identificate de experții Băncii Mondiale³⁶, fiind propuse măsuri concrete de atenuare a acestora, în lipsa specialiștilor calificați disponibili pe piață, n-a fost posibilă angajarea unui specialist în achiziții pe o perioadă îndelungată, care urma să colaboreze cu personalul tehnic al CGE pentru a preveni și reduce oricare potențiale amânări în procesul de achiziții, prin îmbunătățirea continuității activităților. Astfel, se exemplifică faptul că, pe parcursul derulării Proiectului (1 an și 8 luni), au fost angajate 2 persoane care au activat în calitate de specialist în achiziții pentru o perioadă totală de un an.

Recomandări:

Cancelariei de Stat și Consiliului de administrare al CGE: Să întreprindă toate măsurile necesare asigurării realizării în termen a acțiunilor din Documentele de aprobare a Proiectului. Să identifice și să înlăture factorii ce pot împiedica realizarea unor acțiuni.

Centrului de Guvernare Electronică: Să întreprindă neîntârziat măsurile de rigoare în vederea consolidării capacităților de achiziție, pentru toată perioada de implementare a PeTG, prin angajarea specialistului în domeniul achizițiilor.

Concluzie generală

Programul strategic și Proiectul „e-Transformare a Guvernării” reprezintă un interes și o importanță sporită pentru promovarea reformelor calitative, bazate pe utilizarea eficientă a tehnologiilor informaționale în sectorul public. Reformarea serviciilor publice, care implică procese complexe și deseori necesită eforturi considerabile din partea entităților, trebuie să optimizeze modul de organizare și prestare a serviciilor prin reingineria și descrierea proce-

selor interne. Conexiunea și sincronizarea activităților de reformare la toate nivelurile, de rînd cu cel tehnologic, trebuie să contribuie la crearea premiselor pentru o bună desfășurare a reformelor, precum și la ridicarea performanțelor acestora. Astfel, **indiferent de modul de derulare a agendei de e-Transformare a Guvernării și de impedimentele întâmpinate pe parcurs, suportul și contribuția tuturor instituțiilor de stat constituie un factor determinant și o condiție obligatorie pentru atingerea obiectivelor.** Planurile anuale de atingere a obiectivelor de e-Transformare ale autorităților publice trebuie integrate în programele strategice de reformare a instituțiilor și în cele ramurale.

Datorită unui număr considerabil de factori, care au influențat derularea PeTG, activitățile planificate în Documentele de aprobare a Proiectului au fost realizate cu întârziere sau încă se află în proces de realizare. Din etapele incipiente au fost omise activități importante, care urmau să impulsioneze și să sprijine procesul de modernizare tehnologică a guvernării. A fost decisă utilizarea unei platforme tehnologice inovatoare (Cloud Computing), care implică modificarea radicală a modului de gestiune a TIC și nu are o acoperire suficientă cu standarde și specialiști calificați. Nivelul de implicare a autorităților este redus, iar subdiviziunile e-Transformare sînt în proces de formare și pentru funcționarea normală este necesară aprobarea unui spectru larg de standarde, metodologii, acte normative și regulamente. Cheltuielile aferente funcționării CGE depășesc sumele planificate, astfel, reiesind din necesitatea trecerii la finanțare graduală din contul economiilor generate de utilizarea platformei „M-Cloud” (pe platforma tehnologică guvernamentală comună urmează a fi găzduite sistemele informatice ale autorităților publice, fapt ce le va scuti pe acestea de mai multe cheltuieli pentru echipament și mentenanță) și din reținerile în realizarea mai multor activități importante, va fi dificilă asigurarea continuității proceselor. **Soluționarea problemelor și gestionarea conformă a riscurilor identificate de misiunea de audit, aferente realizării agendei de e-Transformare a Guvernării, pot constitui factori determinanți în atingerea obiectivelor.**

³⁶ Project Appraisal Document din 07.05.2011 (Documentul de aprobare a Proiectului).

Numai prin implicarea hotărâtă a autorităților publice la fiecare etapă de e-Transformare a Guvernării, instituționalizarea subdiviziunilor e-Transformare și a CGE, sincronizarea cu celelalte reforme din cadrul autorităților publice, efectuarea de investiții inteligente și monitorizarea eficientă a procesului

poate fi asigurată atingerea obiectivelor. În acest sens, trebuie fructificate toate rezultatele obținute și explorate oportunitățile, întru consolidarea eforturilor de asigurare a continuității și sustenabilității proceselor de reformare.

Echipa de audit a Curții de Conturi:

Șeful Direcției audit TI

George Antoci

Controlorul superior de stat, auditor public

Lilian Ungureanu

VI. ANEXE

Anexa nr. 1

Tabelul nr.1. Componentele și costurile estimate ale Proiectului „e-Transformare a Guvernării”

mil. dolari SUA

Componentele Proiectului		Costurile estimate ale Proiectului			
		Total	Finanțarea din partea AID	Grantul nr.TF-011741	Contribuția Guvernului ³⁷
Componenta 1. Capacitatea de e-Conducere și mediul de activare		8,00	7,00		1,00
1.1	Sprijin pentru Centrul de Guvernare Electronică și dezvoltarea e-Conducerii	6,46	5,46		1,00
1.1.1	Crearea inițială și funcționarea Centrului de Guvernare Electronică	4,24	3,51		0,73
1.1.2	Instruirea e-liderilor și a funcționarilor publici	1,52	1,25		0,27
1.1.3	Comunicații și parteneriate	0,70	0,7		0,00
1.2	Dezvoltarea mediului de activare, inclusiv a programelor și cadrului de politici, juridic și tehnic	1,54	1,54		0,00
1.2.1	Dezvoltarea cadrului strategic și de politici	1,19	1,19		0,00
1.2.2	Dezvoltarea cadrului juridic, de reglementare, tehnic și al datelor cu caracter public/Open Data	0,35	0,35		0,00
Componenta 2. Infrastructura comună și serviciile electronice		16,49	13,00	1,49	2,00
2.1	Infrastructura comună M-Cloud și e-Guvernare	7,49	5,00	1,49	1,00
2.1.1	M-Cloud Etapa 1	3,04	1,55	1,49	0,00
2.1.2	M-Cloud Etapa 2	4,45	3,45		1,00
2.2	Dezvoltarea serviciilor cu caracter electronic	9,00	8,00		1,00
2.2.1	Servicii electronice	7,40	6,40		1,00
2.2.2	Servicii de activare/promovare	1,60	1,60		0,00
COSTUL TOTAL		24,49	20,00	1,49	3,00

Sursă: Informație prezentată de CGE

Tabelul nr. 2. Costurile estimate ale Proiectului „e-Transformare a Guvernării” repartizate pe perioada de implementare a acestuia³⁸

mil. dolari SUA

Componentele Proiectului	PPF	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5
Componenta 1. Capacitatea de e-Conducere și mediul de activare						
Subcomponenta 1.1. Sprijin pentru Centrul de Guvernare Electronică și dezvoltarea e-Conducerii						
1.1.1 Crearea inițială și funcționarea Centrului de Guvernare Electronică	556,0	542,8	542,8	542,8	498,8	826,8
1.1.2 Instruirea e-liderilor și a funcționarilor publici	40,0	241,0	241,0	241,0	241,0	241,0
1.1.3 Comunicații și parteneriate	90,0	55,0	138,8	138,8	138,7	138,7

³⁷ Contribuția Guvernului pentru Proiect va fi alcătuită din: (a) 725,0 mii dolari SUA pentru a acoperi cota-parte de creștere graduală a salariilor și costurilor de operare ale Centrului de Guvernare Electronică în perioada anilor 2014-2016; (b) 275,0 mii dolari SUA în calitate de contribuție în natură pentru timpul consumat de funcționarii publici și colaboratorii agențiilor guvernamentale antrenate în activitățile de instruire desfășurate de Proiect; (c) 1,0 mil.dolari SUA pentru instalarea M-Cloud într-un edificiu existent (Faza 2); (d) 1,0 mil.dolari SUA pentru dezvoltarea serviciilor electronice, în funcție de solicitările parvenite de la ministere.

³⁸ Perioada de implementare a proiectului: PPF – până în octombrie 2011; anul 1 – noiembrie 2011-octombrie 2012; anul 2 – noiembrie 2012-octombrie 2013; anul 3 – noiembrie 2013-octombrie 2014; anul 4 – noiembrie 2014-octombrie 2015; anul 5 – noiembrie 2015- decembrie 2016.

Subcomponenta 1.2. Dezvoltarea mediului de activitate, inclusiv a programelor și cadrului de politici, juridic și tehnic							
1.2.1	Dezvoltarea cadrului strategic și de politici	90,00	120,0	620,0	120,0	120,0	120,0
1.2.2	Dezvoltarea cadrului juridic, de reglementare, tehnic și al datelor cu caracter public/Open Data	25,00	66,0	66,0	66,0	66,0	66,0
Componenta 2. Infrastructura comună și serviciile electronice							
Subcomponenta 2.1. Infrastructura comună M-Cloud și e-Guvernare							
2.1.1	M-Cloud Etapa 1	100,00	0,0	1450,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2	M-Cloud Etapa 2	0,0	300,0	315,0	2205,0	630,0	0,0
Subcomponenta 2.2. Dezvoltarea serviciilor cu caracter electronic							
2.2.1	Servicii electronice	751,0	1520,2	1370,2	920,0	920,0	920,0
2.2.2	Servicii de activare/promovare	348,0	0,0	875,0	375,0	0,0	0,0
COSTUL TOTAL		2000,0	2845,0	5618,8	4608,6	2614,5	2312,5

Sursă: Informație prezentată de CGE

Tabelul nr. 3. Costurile estimate și debursările efectuate în cadrul implementării Proiectului „e-Transformare a Guvernării” repartizate pe perioada de implementare a acestuia, în anii 2010-2012 (semestrul I)

mii dolari SUA

mil. dolari SUA

Componentele Proiectului	PPF				Anul 1			
	Costuri estimate	Total debursat	Debursat din partea AID	Debursat din partea Guvernului RM	Costuri estimate ³⁹	Total debursat ⁴⁰	Debursat din partea AID	Debursat din partea Guvernului RM
Componenta 1. Capacitatea de e-Conducere și mediul de activare								
Subcomponenta 1.1. Sprijin pentru Centrul de Guvernare Electronică și dezvoltarea e-Conducerii								
1.1.1	Crearea inițială și funcționarea Centrului de Guvernare Electronică	556,0	386,4	386,4	0,0	542,8	362,6	0,0
1.1.2	Instruirea e-liderilor și a funcționarilor publici	40,0	41,8	41,8	0,0	241,0	201,2	0,0
1.1.3	Comunicații și parteneriate	90,0	0,0	0,0	0,0	55,0	151,7	0,0
TOTAL		686,0	428,2	428,2	0,0	838,8	715,5	0,0
Subcomponenta 1.2. Dezvoltarea mediului de activitate, inclusiv a programelor și cadrului de politici, juridic și tehnic								
1.2.1	Dezvoltarea cadrului strategic și de politici	90,00	83,3	83,3	0,0	120,0	0,0	0,0
1.2.2	Dezvoltarea cadrului juridic, de reglementare, tehnic și al datelor cu caracter public/Open Data	25,00	2,1	2,1	0,0	66,0	0,0	0,0
TOTAL		115,0	85,4	85,4	0,0	186,0	0,0	0,0
Componenta 2. Infrastructura comună și serviciile electronice								
Subcomponenta 2.1. Infrastructura comună M-Cloud și e-Guvernare								
2.1.1	M-Cloud Etapa 1	100,00	0,0	0,0	0,0	0,0	87,9	59,6
2.1.2	M-Cloud Etapa 2	0,0	0,0	0,0	0,0	300,0	15,6	0,0
TOTAL		100,0	0,0	0,0	0,0	300,0	103,5	59,6
Subcomponenta 2.2. Dezvoltarea serviciilor cu caracter electronic								
2.2.1	Servicii electronice	751,0	1,8	1,8	0,0	1520,2	152,1	97,2
2.2.2	Servicii de activare/promovare	348,0	0,0	0,0	0,0	0,0	367,7	188,9
TOTAL		1099,0	1,8	1,8	0,0	1520,2	419,6	188,9
COSTUL TOTAL		2000,0	515,4	515,4	0,0	2845,0	1238,6	248,5

Sursă: Informație prezentată de CGE

³⁹ Costurile estimative ce țin de anul întâi de implementare a Proiectului „e-Transformare a Guvernării” nu includ contribuția Guvernului Republicii Moldova.

⁴⁰ Misiunea de audit a examinat situațiile financiare raportate pentru perioada 2011 (noiembrie) -2012 (iunie).

Tabelul nr.4. Informația privind mijloacele financiare planificate și utilizare din bugetul de stat în perioada anilor 2011-2012 (semestrul I)

Descrierea acțiunii	u.m.	Cheltuieli planificate	Cheltuieli precizate	Debursări efectuate	Denumirea furnizorului	Nr. și data încheierii contractului	Procedura de achiziții publice efectuată la atribuirea contractului	Valoarea contractului
Anul 2011								
TOTAL	mii lei	12428,5	3272,0	1500,0	x	x	x	1500,0
	mii dolari SUA	x	x	127,6	x	x	x	127,6
Complex de servicii de integrare a SIA „Registrul de stat al achizițiilor publice” în Portalul guvernamental, prin achiziția de echipament	mii lei	x	x	800,0	Î.S. „CTS”	Nr. 3001-01 din 17.11.2011	O singură sursă	800,0
	mii dolari SUA	x	x	59,6				59,6
Complex de servicii de consolidare a infrastructurii comune în baza tehnologiei Cloud – Moldova Cloud, prin implementarea modulului Main-Switching	mii lei	x	x	700,0		Nr. 3004-113/4 din 17.10.2011	O singură sursă	700,0
	mii dolari SUA	x	x	68,0				68,0
Anul 2012 ⁴¹								
TOTAL	mii lei	5965,0	5965,0	1413	x	x	x	4032,0
	mii dolari SUA	x	x	120,9	x	x	x	334,5
SIA „Registrul operatorilor de date cu caracter personal”	mii lei	x	x	1122,0	Î.C.S. „Teamnet International” S.R.L.	Nr. 3001-02 din 17.11.2011	Licitație publică	1122,0
	mii dolari SUA	x	x	97,2				97,2
Sistemul Informatic de Gestiune a Documentelor și Înregistrărilor Autorităților Publice Centrale	mii lei	x	x	291,0		Nr. 3001-01 din 27.02.2012	Licitație publică	2910,0
	mii dolari SUA	x	x	23,7				237,3

Sursă: Informație prezentată de CGE

Anexa nr. 2

Domeniul de aplicare a auditului și Metodologia de audit

Domeniul de aplicare a auditului cuprinde instituțiile publice de specialitate implicate în mersul implementării reformelor în cadrul e-Transformării Guvernării și oricare activități specifice aferente domeniului vizat.

Metodologia de audit a cuprins principalele proceduri de audit precum: observarea directă, examinarea documentelor și a chestionarelor. În cadrul acțiunii de audit au fost colectate, sintetizate, analizate și interpretate toate tipurile de probe de audit: fizice, verbale, documentare, analitice.

Pe parcursul misiunii de audit, la efectuarea activităților aferente, echipa de Curții de Conturi s-a ghidat de:

1. Standardele auditului performanței⁴²;
2. Manualul de audit al performanței⁴³;
3. Standardele de audit al tehnologiilor informaționale⁴⁴;
4. Manualul de audit al tehnologiilor informaționale⁴⁵;
5. Actele normative și legislative în vigoare, Standardele naționale și internaționale în domeniul TI și al managementului proiectelor;
6. Cadru CoBIT al ISACA și bunele practici internaționale.

În scopul obținerii probelor de audit, au fost aplicate următoarele tehnici, metodologii și proceduri de audit:

• **Pentru a evalua obiectivele Proiectului “e-Transformare a Guvernării”**, precum și ale Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare), modul de reglementare și instituțiile responsabile de

realizarea activităților din cadrul acestora, a fost studiată legislația și actele normative în domeniu.

• **Pentru a analiza modul** în care Cancelaria de Stat și CGE și-au îndeplinit atribuțiile și obligațiile legale în procesul de implementare a obiectivelor Programului strategic, precum și ale Proiectului “e-Transformare a Guvernării”, au fost evaluate Rapoartele de progres, corespondența între Cancelaria de Stat, CGE și instituțiile responsabile de implementarea Proiectului și Programului, Guvern, MTIC, precum și alte documente relevante.

• **În vederea aprecierii nivelului de realizare a acțiunilor**, precum și a motivelor de nerealizare a unora din ele și pentru determinarea factorilor principali ce au influențat rezultatele finale, a fost analizată corespondența cu entitățile și contractele corespunzătoare acțiunilor din Proiectul “e-Transformare a Guvernării” și din Programul strategic, precum și s-au analizat documentele privind debursările efectuate de către CGE.

• **Pentru a determina și a aprecia modul de repar-tizare a mijloacelor de la bugetul de stat și nivelul de finanțare a activităților aferente Proiectului “e-Transformare a Guvernării”**, au fost solicitate și analizate date, precum și purtate discuții cu responsabilii din cadrul Cancelariei de Stat și CGE. Suplimentar au fost efectuate vizite și purtate discuții cu persoanele responsabile din cadrul Î.S. “CTS” și MTIC.

⁴¹ Debursările efectuate în anul 2012 au fost analizate la situația din 1.07.2012.

⁴² Aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.11 din 03.04.2009.

⁴³ Aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.37 din 17.06.2010.

⁴⁴ Aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.54 din 22.12.2009.

⁴⁵ Aprobate prin Hotărârea Curții de Conturi nr.69 din 30.12.2010.

• **Pentru a obține** asigurarea rezonabilă că implementarea Programului și a Proiectului a fost monitorizată eficient, **am identificat** responsabilii de monitorizare și dacă aceștia au elaborat politici și proceduri aferente, precum și **am studiat** procesele-verbale ale ședințelor CNeT, Consiliului de administrare al CGE, Consiliului coordonatorilor pentru e-Transformare.

• **Pentru a identifica** problemele existente și riscurile aferente realizării Programului strategic și Proiectului „e-Transformare a Guvernării”, a fost analizată respectarea termenelor de realizare a acțiunilor și **apreciată** respectarea consecutivității logice a acestora. Astfel **au fost determinate** constrângerile și factorii interni și externi care influențează mersul realizării acțiunilor.

• **Pentru a determina** natura și cauza existenței factorilor ce influențează atingerea obiectivelor, **au fost analizate** contextul realizării acțiunilor, dependența de alte reforme și nivelul de asigurare a continuității cu primele două etape ale Guvernării Electronice.

• **Au fost identificate** acțiunile prioritare ce urmau a fi realizate la etapele incipiente și care au condiționat unele

impedimente în atingerea obiectivelor finale în condiții de eficiență și economicitate.

• **Au fost identificate și analizate** domeniile în care CGE întâmpină greutăți în realizarea atribuțiilor sale și are nevoie de suport. **Au fost identificate domeniile** principale în care monitorizarea activității acestuia necesită o implicare mai activă și reglementare fiabilă, pentru a exclude impedimentele și riscurile și pentru a favoriza metodele eficiente de conlucrare între instituțiile responsabile, implicate în realizarea Programului și a Proiectului.

• **Pentru a obține** informații generale și a identifica cauzele deficiențelor constatate, **au fost** formulate întrebări la care am primit răspunsuri de la Cancelaria de Stat și CGE.

• **Pentru a formula** concluzii, **am efectuat** analize, întocmind calcule privind evoluția, ponderea și gradul de executare a diferitor indicatori.

• **Rezultatele și concluziile obținute au fost comunicate** responsabililor de la Cancelaria de stat și de la CGE, cu care **au fost discutate** constatările și posibilele metode de îmbunătățire.

36

HOTĂRÎRE

privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2011 în cadrul unor entități finanțate de la bugetul de stat

Curtea de Conturi, în prezența dlui A.Zolotcov, viceministrul dezvoltării regionale și construcțiilor, dlui S.Sainciuc, viceministrul muncii, protecției sociale și familiei, dlui B.Gherasim, viceministrul transporturilor și infrastructurii drumurilor, dlui V.Pană, șef adjunct al Direcției finanțele economiei naționale, cheltuieli capitale și achiziții publice a Ministerului Finanțelor, dlui V.Sviridov, administrator al Întreprinderii de Stat „Portul Fluvial Ungheni”, dlui Gr.Belostecinic, rector al Academiei de Studii Economice din Moldova, profesor universitar, dlui C.Trofăilă, directorul Departamentului venituri și tehnologii informaționale al Serviciului Vamal, precum și a altor persoane cu funcții de răspundere, călăuzindu-se de art.2 alin.(1) și art.4 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi¹, a examinat Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2011 în cadrul unor entități finanțate de la bugetul de stat.

Misiunea de audit s-a desfășurat la Ministerul Finanțelor și la unele entități finanțate de la bugetul de stat, în temeiul art.28 și art.31 din Legea Curții de Conturi, potrivit Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2012², având ca scop oferirea unei asigurări rezonabile referitor la conformitatea executării și raportării bugetului de stat la capitolul investiții și reparații capitale pe anul 2011.

Auditul s-a efectuat conform Standardelor de audit ale Curții de Conturi³. Probele de audit au fost obținute prin colectare la unele obiecte de alocații bugetare, ținându-se cont de nivelul materialității și de riscurile identificate, fiind auditate următoarele entități: **Ministerul Finanțelor** (Infrastructura Biroului vamal Leușeni), **Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei** (Centrul Republican Experimental de Protezare, Ortopedie și Reabilitare, str.Romană nr.2, municipiul Chișinău; Internatul Psihoneurologic din Cocieri, raionul Dubăsari; Blocul cu 80 de apartamente pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, str. Alba Iulia, municipiul Chișinău;

Azilul republican pentru invalizi și pensionari, str. Valea Rediului nr.16, municipiul Chișinău), **Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor** (Construcția caselor de locuit pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010), **Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor** (Majorarea capitalului social al Î.S. “Portul Fluvial Ungheni” în vederea construcției Portului de Pasageri Giurgiulești, raionul Cahul), **Ministerul Educației** (Blocul de studii al Academiei de Studii Economice din Moldova, str.G.Bănulescu-Bodoni nr.59, municipiul Chișinău).

Examinând rezultatele auditului, audiind raportul prezentat și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente în ședință publică, Curtea de Conturi

a c o n s t a t a t :

În anul 2011, comparativ cu anul 2010, se relevă o tendință de diminuare a finanțării investițiilor capitale cu 73,1 mil.lei, aceasta fiind cauzată de disponibilitatea limitată de resurse publice ce ar garanta finanțarea integrală a necesităților, precum și de creștere nesemnificativă a reparațiilor capitale cu 16,8 mil.lei. Deși se înregistrează o creștere semnificativă a cheltuielilor pentru investiții capitale finanțate din sursele externe cu 115,7 mil.lei, sau cu 41,2%, concomitent, se atestă un nivel scăzut de valorificare a surselor externe de finanțare preconizate.

Ministerul Finanțelor, în calitate de organ central de specialitate al administrației publice, regulamentar⁴, în domeniul investițiilor și reparațiilor capitale, urmează să efectueze: participarea la elaborarea politicii și la evaluarea ofertelor în domeniul investițiilor realizate din contul tuturor surselor bugetului de stat; analizarea propunerilor și argumentărilor tehnico-economice la elaborarea proiectelor de programe investiționale și cheltuielilor de ordin economic, finanțate din contul tuturor surselor bugetului de stat; monitorizarea proceselor de finanțare a acestor cheltuieli. Constatările rezultate din activitățile misiunii de

¹ Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5.12.2008 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea Curții de Conturi).

² Hotărârea Curții de Conturi nr.80 din 22.12.2011 „Privind aprobarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2012”(cu modificările ulterioare).

³ Hotărârea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

⁴ Hotărârea Guvernului nr.1265 din 14.11.2008 „Cu privire la reglementarea activității Ministerului Finanțelor” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Hotărârea Guvernului nr.1265 din 14.11.2008).

audit, reflectate în prezentul raport, denotă că **Ministerul Finanțelor**, prin prisma funcțiilor de bază de gestionare a finanțelor publice:

- n-a asigurat delimitarea și reglementarea exhaustivă a responsabilităților între Ministerul Finanțelor și beneficiarii de investiții, ceea ce, în unele situații, condiționează motivarea nejustificată a iregularităților admise de beneficiari ca rezultat al verificării documentare și lipsei obiecțiilor din partea Ministerului Finanțelor;

- n-a implementat un sistem unificat de înregistrare și evidență a datoriilor debitoare și creditoare la compartimentul finanțarea investițiilor și reparațiilor capitale, ca rezultat, acestea nu includ datoriile pe componentele: proiecte finanțate din surse externe; fonduri speciale, precum și pentru alocațiile de la bugetul de stat pentru autoritățile administrației publice locale destinate finanțării cheltuielilor capitale, ceea ce nu asigură unicitatea/plenitudinea datelor și duce la denaturarea datelor raportării anuale;

- nu dispune de un sistem/o bază de date ce ar reflecta situația reală și dinamica finanțării/execuției per ansamblu la nivel de țară, precum și în aspectul beneficiarilor/obiectivelor/costurilor de deviz/suselor de finanțare/perioadei de inițiere a finanțării de la bugetul de stat/volumelor executate/volumului datoriilor/perioadei de finalizare și de dare în exploatare etc. la capitolul cheltuieli capitale pe beneficiari și obiecte investiționale, ceea ce limitează posibilitățile de prioritizare/transparență/planificare strategică a investițiilor de stat și face imposibilă realizarea eficientă/calitativă a obiectului principal în acest domeniu, atribuit Ministerului;

- n-a întreprins măsuri rezultative întru inventarierea, în comun cu beneficiarii de investiții, a tuturor datoriilor debitoare și creditoare în aspect de beneficiari/obiecte/surse, cu determinarea realității acestora, asigurând o monitorizare completă asupra modului de stingere în conformitate cu prevederile legale și neadmiterea înregistrării nejustificate a acestora.

Autoritățile administrației publice centrale și instituțiile publice, în calitate de executori de buget și beneficiari de investiții, au responsabilitatea de a asigura o bună guvernare a fondurilor publice, inclusiv prin prisma cadrului legal⁵ răspund de îndeplinirea unor obligații privind calitatea construcțiilor, precum asigurarea verificării execuției corecte a lucrărilor de construcții, acționarea în cazul neconformităților și deficiențelor apărute pe parcurs, asigurarea recepției lucrărilor etc. Constatările rezultate din activitățile misiunii de audit, reflectate în raport, au relevat că:

- **Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor**, în calitate de autoritate publică centrală, n-a asigurat estimarea corectă și revizuirea concomitentă a necesităților de mijloace bugetare pentru construcția "Portului de Pasageri Giurgiulești" și n-a monitorizat darea în exploatare a obiectului care urma a fi efectuată până la 01.06.2008, până în prezent, obiectul nefiind dat în exploatare. Din totalul de mijloace primite din bugetul de stat de 16,0 mil.lei pentru majorarea capitalului social, Î.S. "Portul Fluvial Ungheni" a înregistrat un sold de mijloace bănești neutilizat la contul de decontare în mărime de 3,2 mil.lei, iar 2,6 mil.lei au fost folosite în scopurile curente ale întreprinderii.

- **Ministerul Finanțelor** a admis carențe la planificarea și executarea alocațiilor prevăzute pentru finanțarea a 2 obiecte investiționale, ceea ce a cauzat nevalorificarea integrală a alocațiilor preconizate în sumă de circa 6,2 mil.lei.

- **Serviciul Vamal** n-a asigurat un sistem eficient de control intern pentru perioada anului 2010 la etapele de

executare a cheltuielilor și acceptare a lucrărilor de reparații capitale și de definire a responsabilităților de monitorizare a deficiențelor, afectând raportarea financiară la capitolul respectiv pentru anul 2011.

- **Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor**, prin tergiversarea procesului de revizuire și de aprobare a modificărilor, a cauzat neexecutarea în termenele stabilite a lucrărilor de finalizare a infrastructurii ingineresti și drumurilor pentru casele de locuit pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010, inclusiv neasigurând nici recepționarea finală a acestora.

- **Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei**, la executarea lucrărilor de construcții, n-a asigurat verificarea execuției corecte și complete a lucrărilor, actelor de recepție a lucrărilor executate, n-a acționat în vederea soluționării neconformităților pe parcursul efectuării lucrărilor etc., ca rezultat fiind admisă finanțarea unor lucrări neexecutate la momentul prezentării proceselor-verbale de recepție a lucrărilor, ceea ce contravine prevederilor legale.

- **Academia de Studii Economice din Moldova** a acceptat înlocuirea de către antreprenor a materialelor prevăzute de deviz cu materiale mai costisitoare, fapt ce a condiționat majorarea valorii obiectului de construcție. Concomitent, se atestă neconcordanța între utilajul reflectat în actele de recepție la executarea lucrărilor suplimentare la instalațiile interioare de condiționare executate în aprilie 2011 și cel real instalat.

De asemenea, se relevă o situație problematică, condiționată de finanțarea cheltuielilor pentru investițiile capitale spre finele anului de gestiune, care, în unele cazuri, generează nevalorificarea deplină a acestora și/sau achitarea nejustificată antreprenorilor a lucrărilor real neexecutate, cu nereflectarea lor la datorii debitoare.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art.7 alin.(1) lit.a), art.15 alin.(2) și alin.(4), art.16 lit.c), art.34 alin.(3) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 5.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2011 în cadrul unor entități finanțate de la bugetul de stat, care se anexează la prezenta Hotărâre.

2. Prezenta Hotărâre și Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2011 în cadrul unor entități finanțate de la bugetul de stat se remit:

2.1. Ministerului Finanțelor, pentru documentare și luare de atitudine, conform competențelor, referitor la rezultatele auditului, precum și pentru întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea implementării recomandărilor auditului, și se cere:

2.1.1. să intensifice măsurile de monitorizare a proceselor de gestionare a finanțelor publice în domeniul investițiilor și reparațiilor capitale, prin reglementarea responsabilităților între Ministerul Finanțelor și beneficiarii de investiții și reparații capitale finanțate de la bugetul de stat;

2.1.2. să asigure crearea unui sistem/unei baze de date la capitolul investiții și reparații capitale, care să includă dinamica finanțării/ execuției per ansamblu la nivel de țară, în aspectul beneficiarilor/obiectelor/costurilor de deviz/surselor de finanțare/perioadei de inițiere a finanțării de la bugetul de stat/volumelor executate/volumului datoriilor/perioadei de finalizare și de dare în exploatare etc., precum și situația reală a lucrărilor executate;

2.1.3. să efectueze inventarierea, în comun cu beneficiarii de investiții, a tuturor datoriilor debitoare și creditoare în aspect de beneficiari/obiecte/surse, cu determinarea

⁵ Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 „Privind calitatea în construcții”.

realității acestora.

2.2. Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (inclusiv Întreprinderii de Stat “Portul Fluvial Ungheni”), Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Serviciului Vamal, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Academiei de Studii Economice din Moldova, pentru documentare și luare de atitudine referitor la rezultatele auditului, precum și pentru întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea implementării recomandărilor auditului, și se cere conformarea la rigorile cadrului legal pentru buna guvernare a fondurilor publice și neadmiterea iregularităților la capitolul investiții și reparații capitale.

2.3. Guvernului, pentru documentare și examinarea circumstanțelor ce țin de nedarea în exploatare în termenele

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Nr. 47. Chișinău, 21 septembrie 2012.

Serafim URECHEAN

Aprobat
prin Hotărârea Curții de Conturi
nr.47 din 21 septembrie 2012

RAPORTUL

auditului regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2011 în cadrul unor entități finanțate de la bugetul de stat

I. Introducere

Auditul regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2011 în cadrul unor entități finanțate de la bugetul de stat a fost efectuat în temeiul art.28 și art.31 din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008¹ și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2012².

Scopul auditului a constat în oferirea unei asigurări rezonabile referitor la conformitatea executării și raportării bugetului de stat la capitolul investiții și reparații capitale pe anul 2011.

Responsabilitatea Ministerului Finanțelor (în continuare – Ministerul) constă în gestionarea finanțelor publice pentru finanțarea investițiilor publice și proiectelor investiționale din contul tuturor surselor bugetului de stat, precum și în raportarea bugetului de stat la acest capitol.

Responsabilitatea echipei de audit a constat în obținerea probelor de audit rezonabile pentru susținerea constatărilor și formularea concluziilor de audit asupra conformității executării și raportării bugetare la capitolul alocării pentru finanțarea investițiilor și reparațiilor capitale, precum și asupra regularității utilizării mijloacelor în scopurile menționate, cu formularea recomandărilor și exprimarea concluziilor de audit.

Auditul a fost efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi³. Probele de audit au fost obținute prin colectare la unele obiecte de alocării bugetare, ținându-se cont de nivelul materialității și de riscurile identificate, fiind auditate următoarele entități: **Ministerul Finanțelor** (Infrastructura Biroului vamal Leușeni), **Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei** (Centrul Republican Experimental de Protezare, Ortopedie și Reabilitare, str.Romană nr.2, municipiul Chișinău; Internatul Psihoneurologic din Cocieri, raionul Dubasari; Blocul cu 80 de apartamente pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, str.Alba Iulia, municipiul Chișinău, Azilul republican pentru invalizi și pensionari, str.Valea Rediului nr.16, municipiul Chișinău), **Ministerul Dezvoltării**

stabilite a obiectelor “Majorarea capitalului social al Î.S. “Portul Fluvial Ungheni” în vederea construcției Portului de Pasageri Giurgiulești, raionul Cahul” și “Construcția caselor de locuit pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010”, cu infrastructura inginerescă și drumuri, având în vedere procesele de exploatare a acestora.

2.4. Parlamentului Republicii Moldova și Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe, pentru documentare.

3. Despre implementarea recomandărilor auditului și executarea subpct. 2.1. și 2.2. ale pct.2 din prezenta Hotărâre se va informa Curtea de Conturi în termen de 6 luni.

4. Prezenta Hotărâre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în conformitate cu art.34 alin.(7) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008.

Regionale și Construcțiilor (Construcția caselor de locuit pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010), **Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor** (Majorarea capitalului social al Î.S. “Portul Fluvial Ungheni” în vederea construcției Portului de Pasageri Giurgiulești, raionul Cahul), **Ministerul Educației** (Blocul de studii al Academiei de Studii Economice din Moldova, str.G.Bănulescu-Bodoni nr.59, municipiul Chișinău).

II. Prezentare generală

Ministerul Finanțelor este organul central de specialitate al administrației publice care elaborează și promovează politica unică a statului în domeniul bugetar fiscal, activitatea căruia este reglementată prin Hotărârea Guvernului nr.1265 din 14.11.2008⁴, care prevede pentru acesta în domeniul investițiilor și reparațiilor capitale:

- participarea la elaborarea politicii și la evaluarea ofertelor în domeniul investițiilor realizate din contul tuturor surselor bugetului de stat;

- analizarea propunerilor și argumentărilor tehnico-economice la elaborarea proiectelor de programe investiționale și cheltuielilor de ordin economic, finanțate din contul tuturor surselor bugetului de stat și monitorizarea proceselor de finanțare a acestor cheltuieli.

În corespondență cu cadrul regulator al Ministerului Finanțelor, funcțiile în domeniul investițiilor și reparațiilor capitale în cadrul structurii instituționale sînt atribuite Direcției finanțele economiei naționale, cheltuieli capitale și achiziții publice.

III. Constatări, concluzii și recomandări

3.1. Cu privire la regularitatea cadrului instituțional

Prin Hotărârea Guvernului nr.1265 din 14.11.2008, Ministerului Finanțelor i-au fost reglementate atribuțiile acestuia în domeniul investițiilor și reparațiilor capitale. Auditul denotă că aceste prevederi au fost depășite prin atribuirea unor responsabilități stipulate doar în Regulamentul Direcției finanțele economiei naționale, cheltuieli capitale și investiții publice, aprobat la 16.02.2009 (în continuare –

¹ Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 (cu modificările ulterioare).

² Hotărârea Curții de Conturi nr.80 din 22.12.2011 “Privind aprobarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2012”(cu modificările ulterioare).

³ Hotărârea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 “Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

⁴ Hotărârea Guvernului nr.1265 din 14.11.2008 “Cu privire la reglementarea activității Ministerului Finanțelor” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Hotărârea Guvernului nr.1265 din 14.11.2008).

Regulamentul Direcției), precum ar fi responsabilitatea de corectitudine a determinării volumelor de lucrări efectuate, controlul documentar prealabil al devizelor și documentelor care servesc temei pentru finanțare, precum și procesele-verbale de recepție a lucrărilor executate la investiții și reparații capitale, cu avizarea acestora și a documentelor de plată prezentate de către beneficiari Trezoreriei de Stat spre achitarea lor. În aceste circumstanțe, se relevă faptul asumării nejustificate de Ministerul Finanțelor a unor părți din responsabilitățile beneficiarilor, care ulterior motivează iregularitățile admise ca rezultat al verificărilor și lipsei obiecțiilor din partea Ministerului Finanțelor.

Concluzii: Nedelimitarea și nereglementarea exhaustivă a responsabilităților între Ministerul Finanțelor și beneficiarii de investiții condiționează în unele situații motivarea nejustificată a iregularităților admise de beneficiari ca rezultat al verificării documentare și lipsei obiecțiilor din partea Ministerului Finanțelor.

Recomandări Ministerului Finanțelor:

1. Să asigure delimitarea și reglementarea exhaustivă a responsabilităților între Ministerul Finanțelor și beneficiarii de investiții și reparații capitale finanțate de la bugetul de stat.

3.2. Structura și dinamica alocațiilor bugetare destinate investițiilor și reparațiilor capitale

Potrivit Legii bugetului de stat pe anul 2011⁵, pentru investiții capitale în construcții și reparații capitale au fost aprobate alocații bugetare în sumă de 1299,3 mil.lei, sinteza acestora fiind prezentată în Tabelul nr.1.

Tabelul nr. 1
(mil.lei)

	Anul 2011		Executat		Devieri			
	Aprobat	Precizat	2011	2010	Executat 2011 față de precizat		Executat 2011 față de executat 2010	
					(+,-)	%	(+,-)	%
Investiții capitale	1126,3	736,1	663,8	736,9	-72,3	90,2	-73,1	90,1
Reparații capitale	173,0	233,4	217,3	200,5	-16,1	93,1	+16,8	108,4
Total	1299,3	969,5	881,1	937,4	-88,4	90,8	-56,3	93,9

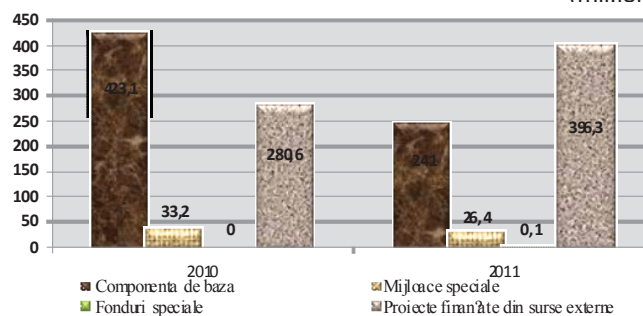
Sursă: Date selectate din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pe anii 2010-2011

Datele prezentate denotă că finanțarea cheltuielilor pentru investițiile capitale și reparațiile capitale în anul 2011 s-a efectuat sub nivelul prevederilor bugetare definitive cu 72,3 mil.lei și, respectiv, cu 16,1 mil.lei. Comparativ cu anul 2010, se relevă o tendință de diminuare a finanțării investițiilor capitale cu 73,1 mil.lei, aceasta fiind cauzată de disponibilitatea limitată a resurselor publice ce ar garanta finanțarea integrală a necesităților, iar la capitolul reparații capitale s-a înregistrat o creștere de 16,8 mil.lei.

În anul 2011, inițial, mijloacele destinate finanțării investițiilor capitale pentru autoritățile publice centrale și unitățile administrativ-teritoriale (toate componentele) au fost aprobate în volum de 1126,3 mil.lei, care prin modificările operate au fost micșorate cu 390,2 mil.lei, ca rezultat, alocațiile precizate constituind 736,1 mil.lei. Auditul constată că finanțarea cheltuielilor pentru lucrările executate a însumat 663,8 mil.lei, ceea ce este cu 72,3 mil.lei mai puțin față de nivelul precizat.

Sursele de finanțare a cheltuielilor pentru investițiile capitale executate în anul 2011 de către autoritățile publice centrale au fost: mijloacele de la componenta de bază – 241,0 mil.lei, mijloacele speciale – 26,4 mil.lei, fondurile speciale – 0,1 mil.lei și proiectele finanțate din surse externe – 396,3 mil.lei. Tendințele de evoluție a surselor de finanțare a investițiilor capitale în anii 2010-2011 se prezintă în Figura nr.1.

Figura nr. 1
(mil.lei)

Sursă: Date selectate din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pe anii 2010-2011

Astfel, datele prezentate în figură indică asupra schimbării tendinței înregistrate în anul 2011, față de anul 2010, prin descreșterea poverii bugetului de stat la finanțarea cheltuielilor pentru investițiile capitale de la componenta de bază cu 182,1 mil.lei, sau 43,1%, precum și a cheltuielilor din contul mijloacelor speciale cu 6,8 mil.lei, sau cu 20,5%. Concomitent, se înregistrează o creștere semnificativă a cheltuielilor pentru investiții capitale finanțate din sursele externe cu 115,7 mil.lei, sau cu 41,2%. În structura surselor de finanțare a investițiilor capitale pe anul 2011, ponderea fondurilor speciale este nesemnificativă – de numai 0,01% și a însumat 0,1 mil.lei.

Deși finanțarea investițiilor capitale în anul 2011 din contul proiectelor finanțate din sursele externe, pe fondul anului 2010, este pozitivă, nivelul de executare față de cel aprobat inițial, precum și față de cel precizat este de 51,7%, sau cu 369,9 mil.lei mai puțin, și, respectiv, de 91,8%, sau cu 35,2 mil.lei mai puțin. Astfel, în anul 2011, din 11 proiecte investiționale aprobate inițial cu valoarea de 766,2 mil.lei, n-au fost inițiate lucrări în cadrul a 2 proiecte în volum de 46,5 mil.lei. Cel mai scăzut nivel de valorificare a surselor externe de finanțare, preconizate pentru investițiile capitale din contul proiectelor investiționale, s-a înregistrat la Ministerul Mediului – 39,6% (51,7 mil.lei), Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – 43,4% (196,6 mil.lei), Ministerul Economiei – 65,8% (45,7 mil.lei) etc. Situația respectivă este cauzată de tergiversarea efectuării procedurilor de achiziții publice pentru investițiile capitale în construcții, precum și în unele cazuri de trenarea semnării contractelor pe ofertele câștigătoare, avînd un efect negativ asupra imaginii statului în fața partenerilor/donatorilor străini.

Concluzii: În anul 2011, comparativ cu anul 2010, se relevă o tendință de diminuare a finanțării investițiilor capitale cu 73,1 mil.lei, aceasta fiind cauzată de disponibilitatea limitată de resurse publice ce ar garanta finanțarea integrală a necesităților. Deși se înregistrează o creștere semnificativă a cheltuielilor pentru investiții capitale finanțate din sursele externe cu 115,7 mil.lei, sau cu 41,2% mai mult, concomitent, se atestă un nivel scăzut de valorificare a surselor externe de finanțare preconizate.

Recomandări Ministerului Finanțelor:

2. Să asigure, în comun cu beneficiarii de alocații destinate investițiilor și reparațiilor capitale, o planificare coerentă și conformă a necesităților de alocații în vederea valorificării depline a acestora în aspectul obiectelor/surselor/perioadei de gestiune.

3. În comun cu beneficiarii de alocații destinate investițiilor și reparațiilor capitale finanțate din contul proiectelor finanțate din sursele externe, să monitorizeze și să

⁵ Legea bugetului de stat pe anul 2011 nr.52 din 31.03.2011 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea bugetului de stat pe anul 2011).

intensifică acțiunile de comunicare în vederea valorificării surselor alocate în aspectul obiectivelor.

3.3. Cu privire la datoriile debitoare și creditoare
Conform datelor raportării anuale privind finanțarea investițiilor și reparațiilor capitale, situația ce ține de datoriile debitoare și creditoare nu asigură plenitudinea reflectării acestora pe toate componentele. Astfel, aceste situații nu includ datoriile debitoare și creditoare pe componentele: proiecte finanțate din surse externe; fonduri speciale, precum și pentru alocațiile de la bugetul de stat pentru autoritățile administrației publice locale destinate finanțării cheltuielilor capitale. Astfel, la situația din 31.12.2011, datoriile debitoare aferente investițiilor capitale însumează 9,9 mil. lei, care, comparativ cu situația din 31.12.2010, au înregistrat o descreștere cu 6,7 mil. lei. Totodată, se evidențiază faptul că 4,7 mil. lei (47,5%) le constituie datoriile debitoare cu termenul de achitare expirat, admise de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – 2,5 mil. lei, Ministerul Afacerilor Interne – 1,7 mil. lei și Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova – 0,3 mil. lei.

La 31.12.2011, datoriile creditoare au constituit 6,9 mil. lei, fiind cu 25,0 mil. lei mai puțin comparativ cu perioada

de gestiune precedentă, din care 92,8%, sau 6,7 mil. lei sînt datorii creditoare cu termenul de achitare expirat, înregistrate de: Ministerul Culturii – 5,1 mil. lei, Academia de Științe a Moldovei – 0,8 mil. lei, Serviciul de Informații și Securitate – 0,4 mil. lei.

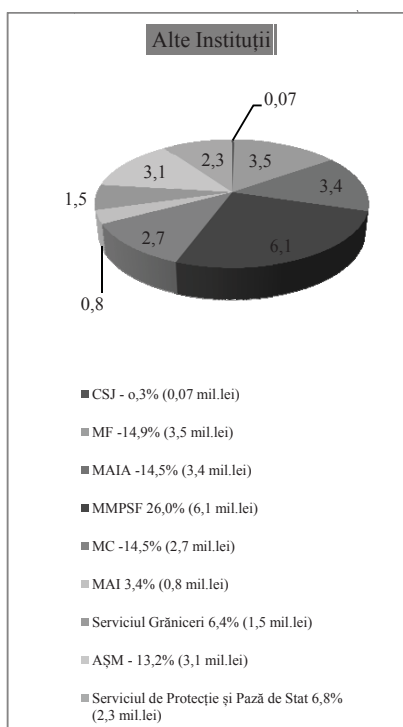
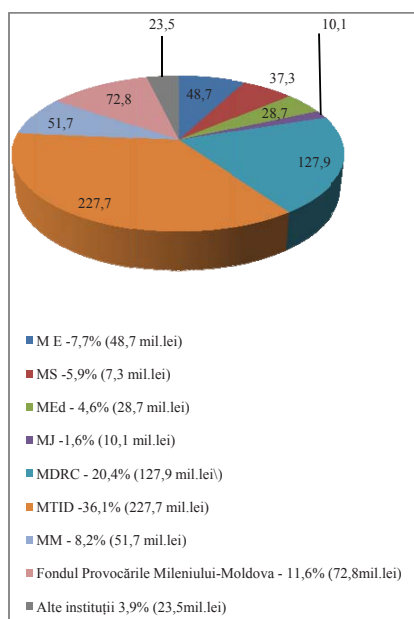
La 31.12.2011, datoriile debitoare aferente reparațiilor capitale executate de autoritățile publice centrale sînt înregistrate în sumă de 1,1 mil. lei, ceea ce este cu 0,5 mil. lei mai mult față de aceeași perioadă a anului precedent. Datoriile creditoare aferente reparațiilor capitale au constituit 1,8 mil. lei, fiind în descreștere cu 5,6 mil. lei, comparativ cu situațiile raportate în anul precedent. Datoriile debitoare cu termenul de achitare expirat au însumat 0,6 mil. lei, sau 54,5% din totalul datoriilor debitoare, inclusiv înregistrate la Ministerul Educației – 0,2 mil. lei, Ministerul Tineretului și Sportului – 0,2 mil. lei, Procuratura Generală – 0,1 mil. lei. Datorii creditoare cu termen de achitare expirat au fost înregistrate la Procuratura Generală în sumă de 0,9 mil. lei, ceea ce constituie 50% din volumul total al datoriilor creditoare.

Execuția cheltuielilor pentru investiții capitale în anul 2011, în aspectul autorităților publice centrale – beneficiari de alocații din bugetul de stat, se prezintă în Figura nr.2.

Figura nr.2

Structura cheltuielilor investițiilor capitale, în aspectul autorităților publice centrale – beneficiari de alocații din bugetul de stat, în anul 2011

(mil. lei)

Sursă: Date selectate din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pe anii 2010-2011

Datele prezentate în figură denotă că, în anul 2011, cotele preponderante din totalul cheltuielilor pentru investițiile capitale, în aspectul instituțiilor autorităților publice centrale – beneficiari de alocații din bugetul de stat, o dețin Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor – 36,1% (227,7 mil. lei), Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor – 20,4% (127,9 mil. lei) și Fondul Provocării Mileniului – 11,6% (72,8 mil. lei) etc.

Deși una din sarcinile de bază, stipulate în Regulamentul Direcției, este sporirea eficienței alocațiilor pentru cheltuieli capitale (investiții și reparații capitale), auditul

a consemnat lipsa unui instrument unificat/unei baze de date ce ar reflecta situația reală și în dinamica finanțării și execuției per ansamblu la nivel de țară, precum și în aspectul beneficiarilor/obiectivelor/costurilor de deviz/suselor de finanțare/perioadei de inițiere a finanțării de la bugetul de stat/volumelor executate/volumului datoriilor/perioadei de finalizare și de dare în exploatare etc. la capitolul cheltuieli capitale pe beneficiari și obiecte investiționale, ceea ce limitează posibilitățile de prioritarizare/transparență/planificare strategică a investițiilor de stat și face imposibilă realizarea eficientă/calitativă de către Minister a obiectivului

principal în acest domeniu.

Astfel, în cadrul auditului, Direcția a perfectat și a prezentat „Informația privind costul de deviz, soldul costului de deviz și repartizarea pe obiecte a alocațiilor prevăzute autorităților publice centrale pentru finanțarea investițiilor capitale revizuite în anul 2011”. Potrivit acestei informații, la 31.12.2011, erau înregistrate 36 de obiecte edificate din contul investițiilor publice și nefinalizate, costul de deviz al cărora însumează 2140,6 mil. lei, perioada inițierii cărora variază din 1998 până în 2011, iar gradul mediu de finalizare al construcțiilor fiind de 31,8%.

Verificările auditului asupra indicilor reflectați în informația prezentată au relevat că datele incluse în aceasta nu asigură plenitudinea și realitatea situațiilor reflectate. Așadar, pe 6 obiecte, cu costul de deviz în valoare de 149,0 mil. lei și cu gradul de finalizare de 31,4%, lipsește informația privind anul inițierii construcției. Este imposibil de a confirma/infirma nivelul de executare a investițiilor capitale date din perioada 1998-2008, din cauza neindicării volumului de investiții totale realizate până la situația din 31.12.2008. De asemenea, informația menționată nu reflectă finanțarea obiectelor în aspectul surselor de finanțare.

În acest context, exemplificăm situația la obiectul „Restaurarea și reconstrucția edificiului Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din str. A.Șciusev nr.103 D, municipiul Chișinău”, inițiat în anul 2011, cu costul de deviz în valoare de 1,5 mil. lei. Astfel, pe parcursul anului de gestiune, au fost executate și finanțate lucrări în sumă de 0,7 mil. lei, cu formarea soldului nefinanțat, la 31.12.2011, de 0,8 mil. lei, pe cînd informația prezentată nu reflectă acest sold. Analogic, pe obiectul „Infrastructura Biroului vamal Leușeni” nu sînt reflectate lucrările de investiții capitale în sumă de 1,7 mil. lei, executate și finanțate în anul 2010, care au denaturat volumul de lucrări nefinalizate, la 31.12.2011, precum și lucrările de lichidare a consecințelor inundațiilor din vara anului 2010 (grantul din Georgia) în sumă de 0,2 mil. lei la componenta mijloace speciale.

De asemenea, auditul a consemnat lipsa informației complete privind investițiile capitale atît la nivel de autorități publice centrale, cît și la nivel de autorități publice locale (inclusiv în aspectul instituțiilor publice locale).

Concluzii: Datoriile debitoare și creditoare la compartimentul finanțarea investițiilor și reparațiilor capitale nu includ datoriile pe componentele: proiecte finanțate din surse externe; fonduri speciale, precum și pentru alocațiile de la bugetul de stat pentru autoritățile administrației publice locale destinate finanțării cheltuielilor capitale, ceea ce denotă denaturarea datelor raportării anuale.

Lipsa unui instrument unificat/unei baze de date ce ar reflecta situația reală și în dinamică a finanțării și execuției per ansamblu la nivel de țară, precum și în aspectul beneficiarilor/obiectivelor/costurilor de deviz/surselor de finanțare/perioadei inițierii finanțării de la bugetul de stat/volumelor executate/volumului datoriilor/perioadei de finalizare și dare în exploatare etc. la capitolul cheltuieli capitale pe beneficiari și obiecte investiționale, limitează posibilitățile de prioritizare/transparență/planificare strategică a investițiilor de stat și face imposibilă realizarea eficientă/calitativă de către Minister a obiectivului principal în acest domeniu.

Recomandări Ministerului Finanțelor:

4. Să asigure, în comun cu beneficiarii, inventarierea tuturor datoriilor debitoare și creditoare în aspect de beneficiari/obiecte/surse, cu determinarea realității acestora, asigurînd, în comun cu beneficiarii, o monitorizare completă asupra modului de stingere a acestora în conformitate cu prevederile legale, și cu neadmiterea înregistrării nejustificate a acestora.

5. Să elaboreze un sistem unificat/o bază de date ce

ar reflecta situația reală și dinamica finanțării și execuției per ansamblu la nivel de țară, precum și în aspectul beneficiarilor/obiectivelor/costurilor de deviz/surselor de finanțare/perioadei de inițiere a finanțării de la bugetul de stat/volumelor executate/volumului datoriilor/perioadei de finalizare și de dare în exploatare etc., în vederea prioritizării, transparenței și planificării strategice a investițiilor de stat.

6. Să examineze posibilitățile de formare și generalizare a unei informații complete privind investițiile capitale atît la nivel de autorități publice centrale, cît și la nivel de autorități publice locale (inclusiv în aspectul instituțiilor publice locale).

3.4. Cu privire la regularitatea utilizării mijloacelor alocate pentru reparații și investiții capitale la entitățile auditate

3.4.1. Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, în anul 2011, potrivit legii bugetare anuale, i-au fost aprobate alocații pentru investiții capitale din toate sursele de finanțare în volum de 552,6 mil. lei, care se prezintă detaliat pe obiecte în Tabelul nr.2.

Tabelul nr.2
(mii lei)

Obiectul	Total				Inclusiv pe surse de finanțare:					
	Aprobat	Precizat pe an	Executat		Componenta de bază		Proiecte investiționale			
			Suma	%	Aprobat	Precizat pe an	Executat	Aprobat	Precizat pe an	
Total	552619,2	228314,0	227657,6	99,7	100041,9	31041,9	31041,9	452577,3	197272,1	196615,7
Majorarea capitalului social al Î.S. „Portul Fluvial Ungheni” în vederea construcției Portului de Pasageri Giurgiulești, raionul Cahul	-	16000,0	16000,0	100,0	-	16000,0	16000,0	-	-	-
Proiectul „Susținerea programului în sectorul drumurilor”	412287,3	197272,1	196615,7	99,7	-	-	-	412287,3	197272,1	196615,7
Drumul R20 Rezina-Orhei-Călărași, sectorul Rezina-Orhei (km 0-46)	100041,9	15041,9	15041,9	100,0	100041,9	15041,9	15041,9	-	-	-
Proiectul „Dezvoltarea regională și protecția socială în Republica Moldova”	40290,0	-	-	-	-	-	-	40290,0	-	-

Sursă: Anexa nr.5 “Alocațiile pentru autoritățile publice centrale, destinate finanțării investițiilor capitale în anul 2011”

Potrivit datelor prezentate în tabel, în urma rectificărilor legii bugetare anuale, alocațiile definitive la acest capitol au însumat 228,3 mil. lei, sau 41,3% din alocațiile inițial aprobate, cheltuielile executate și finanțate în perioada de raportare au constituit 227,7 mil. lei (99,7%), din care componentei de bază revenindu-i 13,6% (31,1 mil. lei) și proiectelor investiționale – 86,4% (196,6 mil. lei). Auditul relevă faptul că, din numărul total al obiectelor aprobate inițial pentru investiții capitale, n-a fost executat în termen și în volum deplin nici un obiect. Mărirea alocațiilor bugetare nevalorificate, în perioada anului 2011, la nivelul inițial aprobat pe obiectul “Drumul R20 Rezina-Orhei-Călărași, sectorul Rezina-Orhei (km 0-46)” în sumă de 85,0 mil. lei a fost direcționată ulterior spre alte obiecte incluse spre finanțare prin rectificările operate pe parcurs la Legea bugetară anuală, unul dintre acestea fiind “Majorarea capitalului social al Î.S. “Portul Fluvial Ungheni” în vederea construcției Portului de Pasageri Giurgiulești, raionul Cahul”.

Verificările auditului la acest obiect au relevat unele iregularități. Astfel, construcția Portului de Pasageri Giurgiulești s-a efectuat prin intermediul Întreprinderii de Stat “Portul Fluvial Ungheni”, în baza Hotărîrii Guvernului nr.154 din 14.02.2008, potrivit căreia darea în exploatare a obiectului urma a fi efectuată pînă la 1.06.2008, însă obiectul nu este dat în exploatare nici pînă în prezent. Potrivit explicațiilor entității, gradul de executare a obiectului, la momentul de față, este de 95,0%. La situația din 1.10.2011, conform datelor evidenței contabile și ale rapoartelor financiare, datoria întreprinderii față de antreprenorii generali pentru executarea lucrărilor de construcție și montaj – “Palin Design” S.R.L. constituia 664,9 mii lei,

iar față de S.C. "Poduri Prim" S.R.L. – 585,9 mii lei și la capitalul datorii financiare pe termen lung s-a înregistrat un sold de 6,7 mil.lei, care constituie datoria întreprinderii pentru creditul contractat de la "Banca de Economii" S.A. în sumă de 11,0 mil.lei în anul 2009. Destinația acestui credit a fost achitarea cheltuielilor pentru construcția "Portului de Pasageri Giurgiulești" și plata arendei vasului maritim. Astfel, la data solicitării propunerilor pentru modificarea Legii bugetului de stat pe anul 2011, datoria reală înregistrată de către întreprindere față de antreprenorii generali și aferentă creditului constituia circa 8,0 mil.lei, fiind de 2,0 ori mai mică față de cerințele înaintate.

În acest context, auditul relevă nerespectarea prevederilor cadrului normativ în vigoare de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, în calitate de autoritate publică centrală care a înaintat propunerile pentru rectificarea prevederilor bugetare anuale, cu includerea unui nou obiect "Majorarea capitalului social al Î.S. "Portul Fluvial Ungheni" în vederea construcției Portului de Pasageri Giurgiulești, raionul Cahul". Așadar, Ministerul nu a asigurat estimarea corectă și revizuirea concomitentă a necesităților de mijloace bugetare, care urmasă justifice existența datoriei față de antreprenorii generali, înregistrată în evidența contabilă și în rapoartele financiare. În aceste circumstanțe, pe data de 14.12.2011, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a transferat mijloace bănești în sumă de 16,0 mil.lei la contul bancar al Î.S. "Portul Fluvial Ungheni", cu destinația transferuri către întreprinderile cu capital de stat. Astfel, este de menționat că, la 31.12.2011, conform informației incluse în raportul financiar pentru perioada respectivă, întreprinderea înregistra un sold nevalorificat în sumă de 16,0 mil.lei, fapt condiționat de rectificările operate la legea bugetară anuală (Legea nr.258 din 09.12.2011) și de transferul efectuat la finele anului de gestiune, ceea ce a făcut imposibilă valorificarea/executarea alocațiilor în scopurile predestinate.

Auditul constată că, în conformitate cu cadrul legal, fondatorul – Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a majorat capitalul social al Î.S. "Portul Fluvial Ungheni" cu 16,0 mil.lei, care, după modificările operate în actele de constituire ale întreprinderii, constituie 87,2 mil.lei. Din volumul de mijloace primite din bugetul de stat, întreprinderea, în perioada decembrie 2011-iulie 2012, a achitat restanța la credit și dobânzile aferente acestuia în volum de 6,9 mil.lei și datoria față de antreprenorii generali – 3,3 mil.lei, înregistrând la contul de decontare, la situația din 31.07.2012, un sold de mijloace bănești în mărime de 3,2 mil.lei, diferența de 2,6 mil.lei fiind utilizată în scopurile curente ale întreprinderii.

La data verificării întreprinderea dispunea de peste 20 de procese-verbale de recepție a lucrărilor executate în volum de circa 8,0 mil.lei, întocmite prin anul 2009, fără număr, care nu sînt reflectate în evidența contabilă a întreprinderii, precum și în evidența contabilă a antreprenorului general "Palin Design" S.R.L. Aceste procese-verbale sînt semnate de antreprenor, dirigințele de șantier al antreprenorului și de conducătorul Î.S. "Portul Fluvial Ungheni", însă nu sînt semnate de responsabilul tehnic al obiectului. Din totalul de procese-verbale menționate, în cazul a 12 procese-verbale de recepție a lucrărilor de construcție a infrastructurii Portului în volum de 2,7 mil.lei, prin scrisoarea nr.87 din 5.07.2012, Î.S. "Portul Fluvial Ungheni" a solicitat antreprenorului general "Palin Design" S.R.L. înlăturarea deficiențelor la lucrările efectuate necalitativ și cu abateri de la cadrul normativ, admise de către aceasta în perioada anului 2009, data ulterior fiind corectată cu anul 2011.

Concluzii: Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

Drumurilor, în calitate de autoritate publică centrală, nu a asigurat estimarea corectă și revizuirea concomitentă a necesităților de mijloace bugetare pentru construcția "Portului de pasageri Giurgiulești" și n-a monitorizat darea în exploatare a obiectului care urma a fi efectuată pînă la 1.06.2008, pînă în prezent obiectul nefiind dat în exploatare. Din totalul de mijloace primite din bugetul de stat de 16,0 mil.lei pentru majorarea capitalului social, Î.S. "Portul Fluvial Ungheni" a înregistrat la contul de decontare un sold de mijloace bănești neutilizat în mărime de 3,2 mil.lei, iar 2,6 mil.lei au fost folosite în scopurile curente ale întreprinderii.

Recomandări Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor:

7. Să intensifice activitățile de monitorizare, în vederea executării în termen și în volum deplin a alocațiilor de cheltuieli preconizate pentru investițiile și reparațiile capitale în domeniul administrat.

8. Să examineze situația și circumstanțele vizînd nedarea în exploatare a obiectului "Majorarea capitalului social al Î.S."Portul fluvial Ungheni" în vederea construcției Portului de Pasageri Giurgiulești, raionul Cahul" în termenele preconizate, cu întreprinderea măsurilor de rigoare, ținînd cont de procesul de exploatare al acestuia.

Recomandări Ministerului Finanțelor, în comun cu Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor:

9. Să se determine asupra estimării corecte a necesităților de mijloace bugetare, prin confirmarea justificată a solicitărilor, și să asigure utilizarea lor în strictă conformitate cu destinațiile aprobate de cadrul legal.

10. Să examineze situația privind solicitarea datoriilor pentru obiectul "Majorarea capitalului social al Î.S. "Portul Fluvial Ungheni" în vederea construcției Portului de Pasageri Giurgiulești, raionul Cahul", în lipsa justificării existenței acesteia față de antreprenorii generali (absența înregistrării în evidența contabilă și în rapoartele financiare), cu formarea unui sold neutilizat conform destinației în sumă de 5,8 mil.lei.

3.4.2. Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal. În anul 2011, Ministerului Finanțelor inițial i-au fost aprobate alocații bugetare din toate sursele în volum de 8203,8 mii lei, pentru executarea lucrărilor de investiții capitale la 3 obiecte, nivelul de executare al cărora este redat în Tabelul nr.3.

Tabelul nr.3
(mii lei)

Obiectul	Total				Inclusiv pe surse de finanțare:					
	Aprobat	Precizat pe an	Executat		Componenta de bază			Mijloace speciale		
			Suma	%	Aprobat	Precizat pe an	Executat	Aprobat	Precizat pe an	Executat
Total	8203,8	3489,7	3489,9	99,7	5075,5	3489,7	3489,9	3128,3	-	-
Infrastructura Biroului vamal Leuseni	1981,2	1981,2	1980,9	99,9	1981,2	1981,2	1980,9	-	-	-
Infrastructura Postului vamal Sculeni	-	137,0	130,5	95,3	-	137,0	130,5	-	-	-
Infrastructura Postului vamal Cahul	3094,3	-	-	-	3094,3	-	-	-	-	-
Infrastructura Postului vamal Palanca	-	1317,0	1317,0	100,0	-	1317,0	1317,0	-	-	-
Centrul de instruire în finanțe, or Vadui lui Vodă, municipiul Chisinau	3128,3	-	-	-	-	-	-	3128,3	-	-
Infrastructura Postului vamal Costesti-Stînga	-	27,5	27,5	100,0	-	27,5	27,5	-	-	-
Infrastructura Postului vamal Ceadîr-Lunga-Novie Troiani	-	27,0	25,0	92,6%	-	27,0	25,0	-	-	-

Sursă: Anexa nr.5 "Alocațiile pentru autoritățile publice centrale, destinate finanțării investițiilor capitale în anul 2011"

Datele din tabel indică asupra faptului că, deși executarea alocațiilor prevăzute pentru finanțarea obiectelor investiționale din cadrul Ministerului Finanțelor a fost la nivel de 99,7%, totuși, comparativ cu nivelul aprobat de 8203,8 mii lei, se atestă o diminuare a nivelului precizat de alocații de circa 42,5% (4714,1 mii lei). Din cele 3 obiecte pentru care inițial au fost aprobate lucrări de investiții capitale, lucrări real executate au fost efectuate doar pentru 1 obiect investițional. Pe parcurs, prin modificările și completările ulterioare la legea bugetară anuală, au fost introduse suplimentar 4 obiecte în volum de 1,5 mil.lei. Neexecutarea

lucrărilor de investiții la obiectul "Infrastructura Postului vamal Cahul" a fost condiționată de contestarea rezultatelor achiziției publice desfășurate.

Totodată, pentru "Centrul de instruire în finanțe, or. Vadul lui Vodă, municipiul Chișinău" de la componenta mijloace speciale (grant oferit de Guvernul Olandei) au fost aprobate mijloace în volum de 3,1 mil. lei, acestea integral rămânând nevalorificate. Alocațiile au fost reduse, deoarece în prezent este încheiat numai contractul pentru elaborarea proiectului (0,3 mil. lei), lucrările de construcție nefiind demarate, contractul fiind valabil până la 31.12.2011, prin Acordul adițional nr. 1 fiind prelungit termenul de valabilitate până la 31 decembrie 2012, motivul invocat de către antreprenor și beneficiar – tergiversarea procedurii de obținere a Certificatului de Urbanism.

Potrivit Informației privind executarea bugetului autorității publice centrale la cheltuieli de investiții și reparații capitale din contul cheltuielilor de bază, la 01.01.2012, în conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2011 (cu modificările și completările ulterioare), Serviciului Vamal, în anul 2011, pentru "Lucrările de reparație capitală a Centrului de reciclare și a rețelelor ingineresti ale Biroului vamal Leușeni" i-au fost precizate investiții capitale în sumă de 1981,2 mii lei. Cheltuielile executate și cele efective au constituit 1980,9 mii lei (nivelul de executare – 99,9%), cu formarea datoriilor debitoare în volum de 68,4 mii lei.

Verificarea corectitudinii raportării și circumstanțelor de apariție a datoriei debitoare, precum și motivația entității atestă că aceasta a fost cauzată de corectarea neregulară și anularea lucrărilor de reparație capitală a sistemului energetic, neprevăzute în ofertă. Real, în anul 2010, au fost executate și achitate, lucrări în valoare de 184,3 mii lei, fără o verificare prealabilă de către beneficiar a conformității acestora cu clauzele contractuale. Aceste deficiențe au fost depistate la finele anului 2011, fiind corectate prin efectuarea de lucrări prevăzute în ofertă în sumă de 115,9 mii lei.

Situația respectivă s-a datorat controlului intern precar în cadrul Serviciului Vamal pentru perioada anului 2010 la etapele de executare a cheltuielilor și acceptare a lucrărilor de reparații capitale și de definire a responsabilităților de monitorizare a deficiențelor, ceea ce a afectat raportarea situației date și pentru anul 2011.

În conformitate cu prevederile bugetare anuale, Postului vamal Palanca, în anul 2011, pentru "Lucrările de reparație capitală cu îmbunătățirea condițiilor de aprovizionare cu surse energetice a infrastructurii și amenajarea teritoriului" i-au fost precizate cheltuieli pentru investiții capitale în sumă de 1317,0 mii lei și pentru reparații capitale în sumă de 1250,0 mii lei. Cheltuielile executate și cele efective au constituit 1317,0 mii lei (100%) și, respectiv, 1196,4 mii lei (95,7%).

Verificările auditului asupra volumului și prețurilor lucrărilor de reconstrucție proiectate cu cele contractate au constatat devieri între volumele unor lucrări prevăzute în devizul de proiect și ofertă, acestea, conform explicațiilor entității, datorându-se lucrărilor de reglare și încercare, referitor la care în proiect se face mențiunea că "lucrările date se efectuează din contul beneficiarului, dar în proiect nu se includ".

Concluzii: La planificarea și executarea alocațiilor prevăzute pentru finanțarea obiectelor investiționale din cadrul Ministerului Finanțelor, în calitate de beneficiar, se atestă carențe care au cauzat nevalorificarea integrală a alocațiilor preconizate la 2 obiective în sumă de circa 6,2 mil. lei.

Controlul intern precar în cadrul Serviciului Vamal pentru perioada anului 2010 la etapele de executare a cheltuielilor și acceptare a lucrărilor de reparații capitale și de definire a responsabilităților de monitorizare a deficiențelor, au afectat raportarea financiară a capitolului respectiv pentru anul 2011.

Recomandări Ministerului Finanțelor:

11. Să asigure planificarea reală a alocațiilor prevăzute pentru finanțarea obiectivelor investiționale, cu ulterioara valorificare integrală a acestora.

Recomandări Serviciului Vamal:

12. Să asigure achitarea lucrărilor real executate, în strictă conformitate cu prevederile documentelor de proiect/ofertă/contract.

3.4.3. Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, în anul 2011, potrivit legii bugetare anuale, i-au fost aprobate alocații pentru investițiile capitale în volum de 132,5 mil. lei, care se prezintă în *Anexa nr. 1*.

Indicii prezențați în anexă indică că, în rezultatul modificărilor ulterior efectuate, au fost precizate mijloace financiare pentru investiții capitale în sumă totală de 155,8 mil. lei, fiind majorate cu 23,3 mil. lei, sau cu 17,6% mai mult decât suma aprobată inițial, din care au fost incluse 3 obiecte noi în valoare de 4,0 mil. lei, drept bază fiind procesul-verbal nr. 1210-346 al ședinței Comisiei naționale pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din 21.07.2010.

Auditul constată că, din 8 obiecte aprobate și precizate pentru anul 2011, au fost valorificate 5 obiecte în sumă de 110,0 mil. lei, nivelul de executare față de nivelul precizat constituind 79,4%, sau cu 28,5 mil. lei mai puțin. Totodată, se relevă că, pe parcursul anului 2011, nu au fost inițiate și valorificate lucrări în valoare de 3,5 mil. lei la 3 obiecte: Construcția grădiniței de copii în satul Cotul Morii, raionul Hîncești, Construcția obiectelor tehnice pentru consolidarea terenurilor și evacuarea apelor de suprafață, satul Cotul Morii, raionul Hîncești și Rețele de alimentare cu gaze naturale a cartierului nou din satul Nemțeni, raionul Hîncești.

Construcția apeductului și alimentarea cu apă și canalizarea cartierului pentru sinistrați din satul Nemțeni, raionul Hîncești. Conform Legii bugetului de stat pe anul 2011, pentru alimentarea cu apă și canalizarea cartierului pentru sinistrați au fost aprobate mijloace în sumă de 20,2 mil. lei, fiind precizate în sumă de 19,1 mil. lei, lucrările fiind executate în volum de 6,8 mil. lei, ceea ce constituie 35,6% din volumul precizat cauzat de tergiversarea de către Consiliul raional Hîncești a determinării prizei de apă și de elaborarea unui proiect de alimentare cu apă din riul Prut. La situația din 31.12.2011, au fost înregistrate datorii debitoare în sumă de 3,6 mil. lei, urmare achitării avansului pe data de 26.12.2011 pentru etapa a 2-a conform contractului de antrepriză nr. 41 din 22.12.2011. E de menționat că, la data efectuării auditului, potrivit actului de verificare a decontărilor între Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (în continuare – MDRC) și antreprenorul general (S.R.L. „Lusmecon” S.A.), la 31.07.2012, avansul nevalorificat de către agentul economic a însumat 2,1 mil. lei, sau 58,3%.

Construcția drumurilor în cartierele locative pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010. Pe anul 2011, pentru Construcția drumurilor în cartierele locative pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010 din satul Nemțeni, raionul Hîncești, au fost aprobate și precizate mijloace în sumă de 4,58 mil. lei, fiind executate în volum de 2,02 mil. lei (44%), sau cu 2,56 mil. lei mai puțin comparativ cu volumele precizate. Potrivit explicațiilor persoanelor responsabile din cadrul MDRC, aceasta se datorează faptului că au fost construite 96 de case, iar conform documentației de proiect inițial proiectul a fost elaborat pentru 115 case. Totodată, pentru evitarea dublării a unora și aceluiași lucrări, construcția drumurilor a fost suspendată până la finisarea lucrărilor de pozare a rețelelor de apă și canalizare.

Construcția caselor de locuit pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010. Conform datelor din Raportul privind executarea bugetului instituției publice din contul cheltuielilor de bază, pe anul

2011 au fost aprobate mijloace pentru investiții capitale la capitolul construcția caselor de locuit pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010 în sumă de 88,3 mil. lei, fiind precizate în sumă de 109,1 mil. lei, sau cu 20,8 mil. lei mai mult. La situația din 31.12.2011, investițiile capitale la acest capitol au fost executate în volum de 100,1 mil. lei, sau cu 9 mil. lei mai puțin față de planul precizat.

Potrivit actelor normative⁶, recepția finală a caselor de locuit urma să fie efectuată la data de 30.11.2010, însă datorită prezentării întârziate de către Consiliul raional Hincești a necesarului de case ce urmau să fie construite și dificultăților în finanțare, recepția la terminarea lucrărilor a fost efectuată în lunile iunie-august 2011, cu transmiterea în gestiune a caselor de locuit primăriilor satelor Cotul Morii, Nemțeni și Obileni. Recepția finală este condiționată de nedefinitivarea materialelor cadastrale pentru modificarea categoriei de destinație a terenurilor pe care au fost construite și amenajate casele de locuit și obiectele de menire social-culturală pentru persoanele sinistrate, aceste cauze fiind specificate și în Hotărârea Curții de Conturi nr.40 din 18.08.2011.

Concluzii: Neexercitarea în măsură deplină a controlului intern asupra utilizării mijloacelor alocate pentru investiții capitale de către MDCR, precum și a obligațiilor imputernicite consiliilor locale (Cotul Morii, Nemțeni, Obileni) a condiționat neexecutarea cheltuielilor în limitele aprobate. Factorii de decizie prin tergiversarea procesului de revizuire, de aprobare a modificărilor, de implementare a recomandărilor Curții de Conturi, precum și în lipsa unui timp mai îndelungat în vederea realizării obiectivelor propuse, au admis neexecutarea lucrărilor de finalizare a infrastructurii ingineresti și drumurilor și nerecepționarea finală a acestora în termenele stabilite.

Recomandări Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor:

13. Să asigure planificarea reală și argumentată a cheltuielilor ce țin de lichidarea consecințelor inundațiilor din vara anului 2010.

14. Să intensifice procesul de recepție finală a lucrărilor de infrastructură inginerească și drumuri.

3.4.4. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei. Conform Legii bugetului de stat pe anul 2011, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei (în continuare – MMPSF) inițial a fost desemnat în calitate de beneficiar al alocațiilor pentru finanțarea investițiilor capitale în sumă de 9,0 mil. lei la obiectul „Blocul locativ cu 80 apartamente pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, str. Alba-Iulia, municipiul Chișinău”. Modificarea și executarea prevederilor bugetare se prezintă în Tabelul nr.4.

Tabelul nr.4
(mii lei)

Denumirea obiectului	Codul obiectului	Aprobat inițial pe an	Precizat pe an	Precizat pe perioada de gestiune	Executat	Cheltuieli efective
1. Centrul Republican Experimental de Protezare, Ortopedie și Reabilitare, str. Romană nr.2, municipiul Chișinău	0084	-	1200,0	1200,0	1200,0	1200,0
2. Blocul locativ cu 80 de apartamente pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, str. Alba Iulia, municipiul Chișinău	0159	9000,0	4600,0	4600,0	4599,1	4599,1
3. Internatul Psihoneurologic din Cocieri, raionul Dubăsari		-	570,0	570,0	282,3	282,3
TOTAL		9000,0	6370,0	6370,0	6081,4	6081,4

Sursă: Formularul nr.2, Anexa nr.1 “Informația privind executarea bugetului autorității publice centrale la cheltuielile de investiții și reparații capitale din contul cheltuielilor de bază la 1 ianuarie 2012”. Anexa nr.5 la Legea bugetului de stat pe anul 2011 nr.52/31.03.2011 “Alocațiile pentru autoritățile publice centrale, destinate finanțării investițiilor capitale”

Indicatorii din tabel relevă că, în urma modificărilor și completărilor ulterioare la Legea bugetului, alocațiile precizate pentru investițiile capitale au însumat 6,3 mil. lei,

fiind cu 2,7 mil. lei mai puțin față de nivelul aprobat inițial, cheltuielile de casă și cheltuieli efective constituind 6,1 mil. lei. Totodată, urmare modificărilor operate, au fost incluse spre finanțare alte 2 obiecte: „Centrul Republican Experimental de Protezare, Ortopedie și Reabilitare, str. Romană nr.2, municipiul Chișinău” și „Internatul Psihoneurologic din Cocieri, raionul Dubăsari”.

➤ **La obiectul „Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare, str. Romană nr.2, municipiul Chișinău”** (în continuare – CREPOR) se atestă finanțarea sporită a construcției acestuia din bugetul de stat în perioada 2006-2011, care, la situația din 1.01.2012, a însumat 49,0 mil. lei. În cadrul verificărilor de audit (iulie 2012) s-au constatat următoarele.

În noiembrie 2008, factorii de decizie ai MMPSF, CREPOR și S.A. „Verilarproiect” au admis întocmirea neregulamentară a procesului-verbal de recepție a lucrărilor, prin care au confirmat executarea unor lucrări, care real, la situația întocmirii și semnării acestora, nu erau executate, nefiind asigurată nici recepția regulamentară a lucrărilor executate cu valoarea de deviz de 930,2 mii lei, în care a fost reflectată livrarea către beneficiar a utilajului balnear în sumă de 775,2 mii lei. Urmare acestor operațiuni, la 05.11.2008, Ministerul Finanțelor, în baza ordinului de plată a MMPSF, a transferat S.A. „Verilarproiect” 930,2 mii lei. Totodată, de către audit, în iulie 2012, s-a constatat că 4 unități din utilajul menționat au fost instalate pe deplin peste 3,5 ani de la semnarea actului de recepție a lucrărilor, și anume la 13 iulie 2012.

Admiterea, în decembrie 2011, de către persoanele cu funcții de răspundere ale MMPSF a semnării procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe obiectul „Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare, str. Romană nr.2, municipiul Chișinău” de către antreprenorul general – S.A. „Verilarproiect” cu prețuri exagerate de 2,6 ori la utilajul medical a condiționat majorarea transferurilor din bugetul de stat cu 402,3 mii lei.

Auditul denotă că, până la 01.09.2012, obiectul nominalizat nu era dat în exploatare, din cauza depistării de către comisie, la etapa de recepție la terminarea lucrărilor, a multiplelor neajunsuri.

➤ Pentru construcția obiectului „**Blocul locativ cu 80 de apartamente pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, str. Alba-Iulia, municipiul Chișinău**”, în anul 2011, în bugetul de stat inițial au fost aprobate mijloace financiare în sumă de 9,0 mil. lei, precizate – 4,6 mil. lei, executate fiind în volum de 4,6 mil. lei. Nevalorificarea alocațiilor inițial aprobate, precum și reducerea lor în cadrul rectificării bugetului de stat au fost cauzate de schimbarea, la inițiativa MMPSF, în septembrie 2011, a executantului lucrărilor de construcție.

Verificările auditului la acest obiect atestă:

- Nerespectarea de către grupul de lucru al beneficiarului de investiții (MMPSF) a cerințelor pct.118 lit.h.) din Regulamentul privind achizițiile publice de lucrări, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.834 din 13.09.2010, în cazul unei oferte care are un preț aparent neobișnuit de scăzut în raport cu prețul estimativ al achiziției, neefectuarea de către acesta a controlului asupra calculării elementelor prețului și nerespectarea de către ofertant (S.A. „Verilarproiect”) a cerințelor tehnice stipulate în caietul de sarcini. Astfel, valoarea ofertei câștigătoare, fiind cu 23,0% sub nivelul valorii de deviz, a fost condiționată de un preț exagerat de scăzut propus de ofertant în devizul local pentru finisarea exterioară (-58,2%), la lucrările de construcție a obiectelor energetice, obiectelor de comunicații și transport, construcțiilor ingineresti și rețelelor exterioare (apă,

⁶ Pct.26 din Planul de acțiuni primordial pentru asigurarea construcțiilor caselor de locuit în localitățile raionului Hincești ce au suferit în urma inundațiilor din luna iulie 2010, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.716 din 10.08.2010.

canalizare, termice) (-74,3%). O astfel de abordare de ofertant a evaluării etapei de finisare a construcției, precum și acceptarea ofertei din partea beneficiarului – MMPSF, va condiționa inevitabil majorarea pretului ofertei și solicitarea alocării din bugetul de stat a mijloacelor financiare suplimentare pentru finisarea construcției.

- Întocmirea de către antreprenorul general, contrar prevederilor art.19 din Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, în noiembrie-decembrie 2011, a actelor de recepție a lucrărilor indeplinite la acest obiectiv și confirmate de MMPSF în valoare de 4,4 mil. lei, pe cînd real lucrările au fost executate cu 1,2 mil. lei mai puțin. Această situație s-a creat din cauza că în actele de recepție a lucrărilor executate în lunile noiembrie-decembrie 2011, prezentate de MMPSF spre finanțare Ministerului Finanțelor, cantitatea betonului turnat în ziduri, pereți și la diverse construcții constituia 874,23 m³, sau cu 819,08 m³ mai mult față de datele indicate în cartea tehnică a obiectului.

În acest context, auditul denotă că finanțarea lucrărilor real neexecutate la momentul prezentării proceselor-verbale de recepție a lucrărilor spre finanțare prezintă o formă ascunsă de acordare de către beneficiar, contrar prevederilor legale, antreprenorului general a plăților anticipate peste limita stabilită regulamentar, de achitare din bugetul de stat a sumelor nevalorificate la sfîrșitul anului de gestiune și, ca rezultat, dezafectarea mijloacelor financiare bugetare.

➤ În decembrie 2011, de către Ministerul Finanțelor, din contul investițiilor capitale, a fost finanțat un obiect neinclus regulamentul în Anexa nr.5 la Legea bugetului de stat pe anul 2011, și anume: „Construcția gardului cimitirului Internatului Psihoneurologic din s.Cocieri, r-nul Dubăsari”, plata anticipată pentru construcția căruia a constituit 100%, sau 272,5 mii lei, transferate în baza actelor de recepție a lucrărilor care la momentul întocmirii, nu erau executate, actele fiind semnate de MMPSF și prezentate Ministerului Finanțelor spre plată.

Se relevă că, contrar prevederilor art.22(1) lit.(f) din Legea 721-XIII din 2.02.1996 „Privind calitatea în construcții” și pct.1-6 din Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.285 din 23.05.1996, de către investitor – MMPS, în calitate de beneficiar și ordonator de credite, la definitivarea lucrărilor de construcție și reparație capitală, nu a fost desemnată comisia de recepție pentru preluarea lucrărilor definitive la obiectul „Construcția gardului cimitirului Internatului Psihoneurologic din s.Cocieri, r-nul Dubăsari”, precum și la obiectul „Reparația capitală a gardului Internatului Psihoneurologic din comuna Cocieri, r-nul Dubăsari”. De asemenea, n-au fost întocmite actele de recepție la terminarea lucrărilor, precum și actele de recepție finală a obiectelor.

Iregularitățile identificate de audit la MMPSF se datorează unui control intern defectuos în domeniul investițiilor și reparațiilor capitale, ceea ce se explică prin lipsa unui responsabil, abilitat, conform fișei postului, cu atribuții ce țin de efectuarea controlului asupra volumului de lucrări de construcție și montaj, asigurarea verificării execuției corecte a lucrărilor de construcție, verificarea actelor de recepție a lucrărilor executate, asigurarea recepției lucrărilor de construcție la terminarea lucrărilor și (sau) la expirarea perioadei de garanție; acționarea în vederea soluționării neconformităților etc.

➤ Pentru **reparațiile capitale** ale mijloacelor fixe ale instituțiilor subordonate, MMPSF i-au fost preconizate inițial de la componenta de bază mijloace financiare în sumă de 3,1 mil. lei, precizate – 4,2 mil. lei, inclusiv 0,4 mil. lei din contul mijloacelor speciale. Cheltuielile de casă și efective

au constituit 4,2 mil. lei, inclusiv 0,4 mil. lei din contul mijloacelor speciale. Informația privind valorificarea alocațiilor pentru reparații capitale de către MMPSF pe anul 2011 se prezintă în Tabelul nr.5.

Tabelul nr.5
(mii lei)

Denumirea obiectului	Codul obiectului	Aprobat inițial pe an	Precizat pe an	Executat	Cheltuieli efective
1. Consiliul Republican de Expertiză Medicală a Vitalității	-	310,0	310,0	309,8	309,8
2. Centrul Republican de reabilitare a invalizilor, veteranilor muncii și războiului, comuna Cocieri, raionul Dubăsari	3559	150,0	150,0	150,0	150,0
3. Internatul Psihoneurologic din Cocieri, raionul Dubăsari	3558	450,0	524,2	524,2	524,2
4. Azilul republican pentru invalizi și pensionari	3560	450,0	813,2	813,2	813,2
5. Internatul Psihoneurologic, comuna Bădiceni, r-nul Soroca	3557	200,0	260,0	260,0	260,0
6. Internatul Psihoneurologic s.Brînzari, r-nul Edineț	3556	200,0	424,0	424,0	424,0
7. Internatul Psihoneurologic din Bălți	3555	300,0	300,0	300,0	300,0
8. Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale or. Orhei	3561	150,0	200,2	200,2	200,2
9. Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale or.Hîncești	3562	250,0	250,0	250,0	250,0
10. Centrul republican de recuperare a invalizilor și pensionarilor „Speranța” Vadul lui Vodă	3564	300,0	300,0	300,0	300,0
11. Centrul republican de recuperare a invalizilor și pensionarilor „Victoria” Sîrgeevca	3563	300,0	300,0	300,0	300,0
TOTAL de la componenta de bază		3060	3831,6	3831,4	3831,4
12. Sediu Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, str.V. Alexandrii I, mun. Chișinău	-	377,0	376,7	376,7	376,7
TOTAL din contul mijloacelor speciale		-	377,0	376,7	376,7
Total reparații capitale			4208,6	4208,1	4208,1

Sursă: Formularul nr.2, Anexa nr.1 “Informația privind executarea bugetului autorității publice centrale la cheltuielile de investiții și reparații capitale din contul cheltuielilor de bază la 1 ianuarie 2012”

Astfel, potrivit datelor din tabel, reparațiile capitale au fost executate la 12 instituții și întreprinderi din sistemul ministerial.

Conform documentației de proiect a obiectului finanțat din contul reparațiilor capitale **“Reconstrucția sistemului de încălzire la Azilul republican pentru invalizi și pensionari, str.Valea Rediului nr.16, municipiul Chișinău”**, conductele sistemului de încălzire sînt proiectate din țevi, robinete, piese de racordare de oțel. Auditul constată faptul că acest proiect a servit drept temei pentru întocmirea caietului de sarcini, denumirile lucrărilor, materialelor și volumul lucrărilor fiind identice cu cele din proiect.

În cadrul acumulării probelor de audit au fost studiate actele de recepție a lucrărilor executate de antreprenorul S.R.L. „TEHPROD”, care au fost comparate cu datele ofertei prezentate în cadrul licitației. Astfel, se menționează că executantul lucrărilor din start a refuzat obligațiile asumate. În procesul de execuție a lucrărilor nu au fost respectate proiectul și detaliile de execuție pentru realizarea nivelului de calitate corespunzător, în execuția lucrărilor utilizîndu-se produse și materiale neprevăzute în proiect și la un preț mai mic, totodată nefiind respectate nici prețurile propuse de ofertant în cadrul licitației. Țevile, robinetele, piesele de racordare din oțel prevăzute în proiect, au fost substituite prin țevi și piese din polietilenă. Nu a fost respectat diametrul și cantitatea țevelor care urmau a fi instalate.

Concluzii: La executarea lucrărilor la obiectul „Reconstrucția sistemului de încălzire la Azilul republican pentru invalizi și pensionari, str. Valea Rediului nr.16, municipiul Chișinău”, ministerul a permis antreprenorului înlocuirea produselor, materialelor și procedeele prevăzute de proiect cu altele, nefiind schimbate de proiectant, precum și majorarea prețurilor, ceea ce contravine cererilor față de alți ofertanți ai Concursului nr.1326-OP/11 din 5 august 2011 și conținutului caietului de sarcini.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în calitate de investitor, la executarea lucrărilor la obiectul „Reconstrucția sistemului de încălzire la Azilul republican pentru invalizi și pensionari, str.Valea Rediului nr.16, municipiul Chișinău”, nu a asigurat verificarea execuției corecte a lucrărilor de construcție de către persoanele responsabile din Minister pe tot parcursul lucrărilor.

Recomandări Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei:

15. Să implementeze un sistem de control intern eficient la toate etapele procesului investițional, cu emiterea ordinului de concretizare a tuturor etapelor, proceselor și responsabilităților la executarea cheltuielilor și acceptarea lucrărilor în construcții și reparații capitale, executarea necondiționată de către antreprenor a clauzelor contractuale, respectarea normelor la recepția finală a obiectelor finanțate, elaborarea politicilor și procedurilor de identificare, evaluare, înregistrare, gestionare a riscurilor și definirea responsabilităților de monitorizare a deficiențelor.

16. Să asigure aplicarea regulamentară a componentei importante din sistemul calității în construcții ce ține de recepția lucrărilor de construcții și reparații capitale.

Recomandări Ministerului Finanțelor:

17. Să asigure, la elaborarea propunerilor privind repararea investițiilor capitale după beneficiari și obiective în col. 1 din Anexa la Legea bugetului de stat "Alocatiile pentru autoritățile publice centrale, destinate finanțării investițiilor capitale", denumirea corectă și detaliată a obiectelor investițiilor capitale.

3.4.5. Academia de Studii Economice din Moldova

Potrivit Rapoartelor privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale (Formularul nr.4) al Academiei de Studii Economice (în continuare – ASEM), în anii 2004-2011, la obiectul „Blocul de studii al Academiei de Studii Economice din Moldova, str.G.Bănulescu-Bodoni nr.59, municipiul Chișinău”, au fost efectuate cheltuieli în sumă de 119,0 mil.lei.

Auditul constată că mersul executării lucrărilor de construcție la obiectul „Blocul de studii al Academiei de Studii Economice din Moldova, str.G.Bănulescu-Bodoni nr.59, municipiul Chișinău”, în ultimii ani se află în vizorul organelor de control din Republica Moldova. Volumele și calitatea lucrărilor executate în sumă de 95,1 mil.lei la acest obiect, în perioada anilor 2005-2010, au fost verificate, la solicitarea Curții de Conturi, de către Inspekția de Stat în Construcții.

Verificările efectuate de audit atestă următoarele:

- Suma totală a lucrărilor de construcție contractate cu S.A. „Verilarproiect” pentru obiectul „Blocul de studii al Academiei de Studii Economice din Moldova, str.G.Bănulescu-Bodoni nr.59, municipiul Chișinău” constituie 118,6 mil.lei, din care 95,2 mil.lei – conform contractelor de bază și 23,4 mil.lei (24,6%) – în baza acordurilor adiționale.

- Potrivit contractelor încheiate, elaborarea documentației de proiect era pusă în sarcina executorului de lucrări S.A. „Verilarproiect”. Se constată că documentația conține mii de lucrări prevăzute pentru executare o perioadă îndelungată, cu multiple modificări, unele lucrări și produse (materiale) fiind excluse, altele – adăugate. Concomitent, a fost constatată și înlocuirea de către investitor a materialelor prevăzute de deviz cu materiale mai costisitoare, fapt ce a condiționat majorarea valorii obiectului de construcție.

- Pentru anul 2011 suma alocațiilor destinate finanțării investițiilor capitale la acest obiect din contul mijloacelor speciale a constituit 16125,7 mii lei, cheltuielile de casă și cele efective fiind executate în aceeași mărime. Din suma totală de 16,2 mil.lei a actelor de recepție a lucrărilor executate în anul 2011, lucrările în sumă de 4,9 mil.lei (30,5%) au fost executate în baza ofertei, iar în sumă de 11,2 mil.lei (69,5%) au fost lucrările de construcție suplimentare executate conform devizelor elaborate de Institutul „Urbanproiect” în anul 2010, în temeiul procesului-verbal din 1.10.2010 privind executarea lucrărilor suplimentare, întocmit de comisia în componența responsabilului tehnic al Academiei de Studii Economice din Moldova, reprezentanților antreprenorului general S.A. „Verilarproiect”, reprezentantului Institutului „Urbanproiect”. Procesul-verbal

menționat prevedea și procurarea utilajului, și executarea lucrărilor suplimentare la instalații interioare de condiționare cu valoarea de deviz de 1,9 mil. lei. Se atestă neconcordanța între utilajul reflectat în actele de recepție a lucrărilor executate în aprilie 2011 („Toshiba”) și cel real instalat („Sanyo”).

- S-au stabilit unele abateri ce țin de exagerarea costului obiectului de construcție cu 10,5 mii lei, lipsa controlului din partea investitorului asupra corespunderii lucrărilor executate proiectelor, precum și executarea lucrărilor în lipsa documentației de proiect.

Regulamentar, întru asigurarea garanției de bună execuție a contractului, investitorul urma se efectueze rețineri din valoarea lucrărilor executate în cuantum de 5% din prețul contractului. Însă investitorul nu a efectuat rețineri pentru garanție în luna iunie 2011 în sumă de 134,4 mii lei, transferind la contul antreprenorului suma integrală a valorii lucrărilor executate.

Concluzii: Auditul menționează că, în cazul executării lucrărilor de construcție la un astfel de obiect complex, pentru asigurarea de către investitor a unui control permanent și calitativ asupra volumelor de lucrări executate cumulativ, corespunderii lucrărilor de construcție și montaj executate cu documentația de proiect și cu oferta, corectitudinii aplicării prețurilor la lucrările executate, identificării lucrărilor neexecutate, prevăzute de proiect și incluse în costul obiectului prezentat spre recepție etc., este necesară elaborarea de către proiectanți a devizelor, cu prezentarea ofertelor și analizei cumulative în mod electronic, precum și a informației privind mersul executării lucrărilor, cu abaterile de la documentația de proiect și de la ofertă.

Recomandări Academiei de Studii Economice din Moldova:

18. Să asigure regularitatea aplicării cadrului normativ în construcții, cu implementarea unui sistem de control intern eficient la toate etapele procesului investițional.

Concluzii generale de audit

Ministerul Finanțelor include în Rapoartele privind executarea bugetului de stat, prezentate Guvernului și Parlamentului, informația cu privire la conformitatea executării și raportării bugetului de stat la capitolul investiții și reparații capitale pe anul 2011.

Urmare a verificărilor auditului, se constată că pe anul 2011 pentru investiții capitale și reparații capitale au fost aprobate alocații bugetare în volum de 1299,3 mil.lei. Execuția de ansamblu a alocațiilor bugetare destinate investițiilor capitale și reparațiilor capitale s-a efectuat sub nivelul precizat cu 88,4 mil.lei. În anul 2011, comparativ cu anul 2010, se relevă o tendință de diminuare a execuției de casă/finanțării investițiilor capitale cu 73,1 mil.lei, aceasta fiind cauzată de disponibilitatea limitată a resurselor publice ce ar garanta finanțarea integrală a necesităților și o creștere infimă a reparațiilor capitale cu 16,8 mil.lei.

Totodată, s-a înregistrat o tendință de creștere semnificativă a cheltuielilor pentru investiții capitale finanțate din sursele externe cu 115,7 mil.lei, sau cu 41,2% față de anul 2010, cu descreșterea concomitentă a cheltuielilor bugetului de stat, de la componenta de bază, pentru investiții capitale cu 182,1 mil.lei, sau cu 43,1%, precum și a cheltuielilor din contul mijloacelor speciale cu 6,8 mil. lei, sau cu 20,5%.

Auditul relevă că Ministerul Finanțelor n-a asigurat delimitarea și reglementarea exhaustivă a responsabilităților între Ministerul Finanțelor și beneficiarii de investiții; n-a implementat un sistem unificat de înregistrare și evidență a datoriilor debitoare și creditoare la compartimentul finanțarea investițiilor și reparațiilor capitale; nu dispune de un sistem/o bază de date ce ar reflecta situația reală și dinamica finanțării/execuției per ansamblu pe țară, precum și în aspectul beneficiarilor/obiectivelor/costurilor de deviz/surselor de finanțare etc.

Se atestă o situație problematică, condiționată de finanțarea cheltuielilor pentru investiții capitale spre finele anului de gestiune, care, în unele cazuri, generează nevalorificarea deplină a acestora și/sau achitarea nejustificată antreprenorilor a lucrărilor real neexecutate, cu nereflectarea acestora la datorii debitoare.

În cadrul autorităților administrației publice centrale și instituțiile publice, în calitate de executori de buget și beneficiari de investiții, se atestă un nivel redus al sistemului de control intern pentru monitorizarea conformă la capitolul investiții capitale și reparații capitale. Acest fapt a cauzat, în unele cazuri, carente la estimarea necesităților de mijloace bugetare; neexecutarea în termenele stabilite a lucrărilor de investiții și reparații capitale; neverificarea execuției corecte

și complete a lucrărilor/actelor de recepție a lucrărilor executate; neacționarea în vederea soluționării neconformităților pe parcursul efectuării lucrărilor; admiterea înlocuirii de către antreprenor a materialelor prevăzute de deviz cu altele mai costisitoare etc.

Prezentul Raport de audit a fost întocmit în baza probelor acumulate în cadrul următoarelor autorități publice centrale: Ministerul Finanțelor (I.Cerba, O.Chirilici), Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei (S.Tataru), Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (V.Pantelei, D.Mihai), Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor (T.Carajelescov), Academia de Studii Economice din Moldova (S.Tataru).

**Șeful echipei de audit,
șef de direcție în cadrul
Direcției generale nr.1,
auditor public**

T. Carajelescov

Anexa nr.1

Alocații pentru investițiile capitale pe anul 2011, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

(mii lei)

Obiectul	Total				Inclusiv pe surse de finanțare:								
	Aprobat	Precizat pe an	Executat		Componenta de bază			Mijloace speciale			Proiecte investiționale		
			Suma	%	Aprobat	Precizat pe an	Executat	Aprobat	Precizat pe an	Executat	Aprobat	Precizat pe an	Executat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Total	132520,3	155810,8	126907,4	81,5	114500,1	138140,1	109785,0	363,6	363,6	203,4	17656,6	17308,1	16919,7
Construcția grădiniței de copii în satul Cotul Morii, raionul Hîncești (Învățământ preșcolar)	-	700,0	-	0,0	-	700,0	-	-	-	-	-	-	-
Construcția școlii medii în satul Cotul Morii, raionul Hîncești (Învățământ secundar)	-	1900,0	906,4	47,7	-	1900,0	906,4	-	-	-	-	-	-
Construcția drumurilor în cartierele locative pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010 (Gospodărie a drumurilor)	4578,4	4578,4	2020,9	44,1	4578,4	4578,4	2020,9	-	-	-	-	-	-
Proiectul „Construcția locuințelor sociale”	17656,6	17909,1	16919,7	97,8	-	-	-	-	-	-	17656,6	17909,1	16919,7
Lucrări de lichidare a consecințelor inundațiilor din vara anului 2010 (grantul din Georgia)	363,6	363,6	203,4	55,9	-	-	-	363,6	363,6	203,4	-	-	-
Construcția caselor de locuit pentru persoane sinistrate în urma inundațiilor din vara anului 2010 (Gospodărie de exploatare a fondului de locuințe)	88321,7	109061,7	100050,2	91,7	88321,7	109061,7	100050,2	-	-	-	-	-	-
Alimentarea cu apă și canalizarea cartierului pentru sinistrați din satul Nemțeni, raionul Hîncești	20200,0	19100,0	6807,6	35,6	20200,0	19100,0	6807,6	-	-	-	-	-	-
Construcția obiectelor tehnice pentru consolidarea terenurilor și evacuarea apelor de suprafață, satul Cotul Morii, raionul Hîncești	-	1400,0	-	0,0	-	1400,0	-	-	-	-	-	-	-
Rețele de alimentare cu gaze naturale a cartierului nou din satul Nemțeni, raionul Hîncești	1400,0	1400,0	-	0,0	1400,0	1400,0	-	-	-	-	-	-	-

Sursă: Anexa nr.5 „Alocațiile pentru autoritățile publice centrale, destinate finanțării investițiilor capitale în anul 2011”

PARTEA II
Hotărîri ale Guvernului Republicii Moldova

822 H O T Ă R Î R E
pentru aprobarea Acordului dintre Ministerul Afacerilor
Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova
și Ministerul Afacerilor Externe al României
privind cooperarea în domeniul asistenței și protecției
consulare, semnat la Chișinău la 13 septembrie 2012

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre informare Acordul dintre Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Externe al României privind cooperarea în domeniul asistenței și protecției consulare, semnat la Chișinău la 13 septembrie 2012.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Iurie Leancă

Nr. 757. Chișinău, 10 octombrie 2012.

823 H O T Ă R Î R E
cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului
Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova
și Guvernul Emiratelor Unite Arabe privind serviciile
aeriene între și dincolo de teritoriile respective
ale acestora

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de proiectul Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Emiratelor Unite Arabe privind serviciile aeriene între și dincolo de teritoriile respective ale acestora.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul transporturilor
și infrastructurii drumurilor

Iurie Leancă

Anatolie Șalaru

Nr. 759. Chișinău, 10 octombrie 2012.

824 H O T Ă R Î R E
cu privire la desemnarea organului împuternicit
al Republicii Moldova pentru crearea Centrului
de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă,
or. Moscova

În scopul realizării Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse privind crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” al Republicii Moldova pe teritoriul Centrului de Expoziții al Federației Ruse în or. Moscova din 28 iunie 2011, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se desemnează Centrul Internațional de Expoziții „MOLDEXPO” în calitate de organ împuternicit al Republicii Moldova pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova.

2. Ministerul Economiei și Centrul Internațional de Expoziții „MOLDEXPO” vor negocia, iar Centrul Internațional

de Expoziții „MOLDEXPO” va încheia cu organele abilitate din Federația Rusă contractele de locațiune/arendă a Pavilionului nr. 10, amplasat pe teritoriul Centrului de Expoziții al Federației Ruse din or. Moscova, precum și a terenului aferent acestui pavilion.

3. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va informa Partea rusă, prin canale diplomatice, despre organul împuternicit al Republicii Moldova pentru semnarea contractelor de locațiune/arendă a Pavilionului nr. 10, amplasat pe teritoriul Centrului de Expoziții al Federației Ruse din or. Moscova, precum și a terenului aferent

acestui pavilion.

4. Se abrogă Hotărîrea Guvernului nr. 373 din 6 iunie 2012 „Cu privire la Centrul de Expoziții și Comerț „Moldova”

în Federația Rusă, or. Moscova” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.113-118, art.411).

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministrul economiei**

Valeriu Lazăr

**Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene**

Iurie Leancă

Nr. 762. Chișinău, 11 octombrie 2012.

825 HOTĂRÎRE **cu privire la aprobarea Documentației-standard** **pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii**

În scopul executării Legii nr.96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.107-111, art.470), cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru asigurarea aplicării unei metodologii unice privind procedurile de achiziții publice de bunuri și servicii, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Documentația-standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii, conform anexei.

2. Autoritățile contractante și operatorii economici, la inițierea și desfășurarea licitațiilor pentru achiziționarea bunurilor și serviciilor, au obligația să întocmească documentele de licitație conform Documentației-standard aprobate.

3. Procedurile ce țin de achizițiile publice de bunuri sau servicii aflate în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a prezentei hotărîri vor fi finalizate în modul stabilit la data inițierii lor.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Nr. 763. Chișinău, 11 octombrie 2012.

Anexă
la Hotărîrea Guvernului nr. 763
din 11 octombrie 2012

DOCUMENTAȚIA - STANDARD **pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii**

Obiectul achiziției: *Achiziționarea* _____

Cod CPV : _____

Autoritatea contractantă: _____

Procedura achiziției: _____

Licitația nr. _____ din _____

Nr. BAP și data publicării: _____

Data deschiderii: _____, ora _____

INVITAȚIE LA LICITAȚIE[introduceți: **denumirea autorității contractante**][introduceți: **procedura achiziției**][introduceți: **obiectul achiziției**][introduceți: **codul CPV**]

Această invitație la licitație este urmarea anunțului de participare publicat în Buletinul achizițiilor publice nr. [introduceți numărul] din [data].

În scopul achiziționării [obiectul achiziției] conform necesităților [denumirea autorității contractante] (în continuare – Cumpărător) pentru anul de activitate 201__, este alocată suma necesară din [sursa banilor publici].

[denumirea autorității contractante] invită operatorii economici interesați, care pot satisface necesitățile Cumpărătorului, să participe la licitație privind livrarea următoarelor bunuri și servicii:

[descrierea bunurilor și/sau serviciilor, inclusiv cantitățile necesare, locul livrării/prestării și altă informație relevantă care va permite operatorilor economici să decidă dacă vor participa sau nu. În Documentele de licitație poate fi inclusă solicitarea ca operatorii economici să dispună de experiență sau capacități specifice, caz în care aceste cerințe de calificare se vor include în prezentul alineat]

Termenul de livrare/prestare solicitat este: [număr de zile, luni sau date calendaristice, grafice de livrare a bunurilor/prestare a serviciilor].

Cerințele de calificare pentru operatorii economici includ următoarele:

[descrierea succintă a cerințelor tehnice, financiare, legale și alte].

Operatorii economici interesați pot obține informație suplimentară de la autoritatea contractantă [adresa detaliată inclusiv denumirea autorității contractante, numărul oficiului sau locul concret (etajul, alte detalii), numele și funcția persoanei responsabile, strada, orașul, țara (inclusiv adresa electronică)] și familiariza cu cerințele documentelor de licitație la adresa indicată mai jos [indicați adresa detaliată la sfârșitul acestei invitații] de la [indicați orele de lucru]. Setul de documente poate fi procurat la aceeași adresă, după depunerea cererii de participare (cu indicarea clară a denumirii, adresei, numărului telefonului de contact și numelui persoanei împuternicite de către Participant) și confirmarea achitării nerambursabile a sumei de 200 lei pentru fiecare set.

Plata se efectuează în numerar sau prin transfer în adresa [denumirea organizației], conform următoarelor detalii: (a) beneficiarul plății; (b) datele bancare; (c) codul fiscal; (d) contul de decontare; (e) contul trezoreriei; (f) contul bancar; (g) trezoreria teritorială; cu nota "Pentru setul documentelor de licitație".

Documentele Participantului puse în plic, sigilat și ștampilat, urmează a fi prezentate pînă la [ora exactă] pe [data] la sediul [denumirea autorității contractante și locul concret de depunere a ofertelor]. Ofertele întîrziate vor fi respinse. Ofertele vor fi deschise în prezența fizică sau prin mijloace electronice a membrilor grupului de lucru al [denumirea autorității contractante] și a reprezentanților Participantilor la licitație la [data și ora exactă locală], pe adresa [locul concret de depunere a ofertelor].

Toate ofertele trebuie să fie însoțite de garanție pentru ofertă în formă de [indicați: garanție bancară sau altă formă], în valoare de [alegeți: suma concretă sau procentul minim de la prețul total al ofertei, în cazul garanției bancare].

Adresa(ele) de referință din textul de mai sus:

[adresa detaliată, inclusiv denumirea autorității contractante, numărul oficiului sau locul concret (etajul, alte detalii), numele și funcția persoanei responsabile, strada, orașul, țara].

Secțiunea 1. Instrucțiuni pentru ofertanți (IPO)**A. Dispoziții generale****1. Scopul licitației**

1.1. Autoritatea contractantă, indicată în **Fișa de date a achiziției (FDA)**, emite Documentele de licitație în vederea

furnizării de bunuri/servicii, după cum este specificat în secțiunea a 4-a – Tabelul cerințelor. Obiectul și numărul licitației sînt **specificate în FDA**. Denumirea și numărul loturilor sînt **prevăzute în FDA**.

2. Sursa de finanțare

2.1. Autorității contractante i-au fost alocați bani publici, după cum este **indicat în FDA**, pentru plăți eligibile conform contractului pentru care acest document de licitație este emis.

3. Originea bunurilor și serviciilor

3.1. Toate bunurile/serviciile, livrate în urma acestei licitații, vor fi eligibile, cu excepția cazurilor cînd acestea au originea într-o țară **specificată în FDA**.

4. Participanții la licitație

4.1. Participant la licitație poate fi orice operator economic cu statut de întreprinzător, rezident sau nerezident, persoană fizică sau juridică, care are dreptul de a participa, în condițiile Legii nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice, la procedura de atribuire a contractului de achiziții publice, cu excepția cazurilor specificate în FDA.

4.2. Participantul la licitație poate fi persoană fizică sau juridică, companie, asociație sau orice combinație legală a acestora sub formă de acord de intenție, sau una existentă, privind formarea consorțiului sau asociației (CA), care a fost invitată să participe la procedura de achiziții publice sau dorește să participe, sau depune ofertă în urma invitației la licitație. Toți membrii CA vor purta răspundere față de autoritatea contractantă în comun și individual.

4.3. Întreprinderile de stat ale Republicii Moldova pot participa la licitație doar în cazul în care demonstrează că sînt autonome din punct de vedere juridic și financiar și operează conform dreptului comercial.

4.4. Ofertantul depune o declarație potrivit formularului din secțiunea a 3-a (F 3.6), referitor la faptul că acesta (inclusiv membrii CA) nu este în conflict de interes privind participarea lui la licitație, și anume: (i) nu este asociat și nici nu a fost asociat în trecut, în mod direct sau indirect, cu vreun consultant sau altă entitate care a pregătit specificațiile și alte documente aferente acestei licitații; și (ii) depune doar o singură ofertă, cu excepția ofertelor alternative conform articolului IPO20 (aceasta nu restrînge participarea subcontractorilor în mai multe oferte).

4.5. Ofertantul nu este admis la licitație în cazul în care acesta este inclus în Lista de interdicție a operatorilor economici, conform prevederilor articolului IPO37. Lista de interdicție poate fi găsită la adresa **indicată în FDA**.

5. Cheltuielile de participare la licitație

5.1. Ofertantul suportă toate costurile legate de pregătirea și înaintarea ofertei, iar autoritatea contractantă nu poartă nici o responsabilitate pentru aceste costuri, indiferent de desfășurarea sau rezultatul procedurii de licitație.

6. Secțiunile Documentelor de licitație

6.1. Documentele de licitație includ toate secțiunile indicate mai jos și trebuie citite în conjuncție cu orice modificare conform articolului IPO 7.

Secțiunea 1. Instrucțiuni pentru ofertanți (IPO)

Secțiunea a 2-a. Fișa de date a achiziției (FDA)

Secțiunea a 3-a. Formulare pentru depunerea ofertei

Secțiunea a 4-a. Tabelul cerințelor.

Secțiunea a 5-a. Formular de contract

7. Clarificarea și modificarea documentelor de licitație

7.1. Participantul care solicită clarificări asupra documen-

telor de licitație va contacta autoritatea contractantă, în scris, la adresa **specificată în FDA**. Autoritatea contractantă va răspunde în scris la orice cerere de clarificare, înainte de termenul-limită pentru depunerea ofertelor. Autoritatea contractantă va transmite copii ale răspunsului tuturor participanților care au obținut documentele de licitație direct de la aceasta, incluzând o descriere a cererii, dar fără identificarea sursei.

7.2. În orice moment, înainte de termenul-limită de depunere a ofertelor, autoritatea contractantă poate modifica documentele de licitație. Orice modificare, efectuată în scris, va constitui parte componentă a documentelor de licitație și va fi comunicată în scris tuturor participanților care au obținut documentele de licitație direct de la autoritatea contractantă.

8. Practicile de corupere și alte practici interzise

8.1. Guvernul solicită ca autoritățile contractante și participanții la licitațiile publice să respecte cele mai înalte standarde ale eticii de conduită în desfășurarea și implementarea proceselor de achiziții, precum și în executarea contractelor finanțate din banii publici.

8.2. În conformitate cu prevederile punctului IPO8.1, în cazul în care Agenția Achiziții Publice sau autoritatea contractantă va depista că ofertantul a fost implicat în practicile descrise în punctul IPO8.3 în cadrul procesului de concurență pentru contractul de achiziție publică sau pe parcursul executării contractului, aceasta:

a) va exclude ofertantul din procedura respectivă de achiziție prin includerea lui în Lista de interdicție, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 45 din 24 ianuarie 2008; sau

b) va întreprinde orice alte măsuri prevăzute în articolul 30 al Legii nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice, conform procedurii **descrie în FDA**.

8.3. În vederea aplicării prevederilor acestui punct, nu se permit următoarele acțiuni în cadrul procedurilor de achiziție și executării contractului:

a) promisiunea, oferirea sau darea unei persoane cu funcție de răspundere, personal sau prin mijlocitor, de bunuri sau servicii, sau a oricărui alt lucru de valoare, pentru a influența acțiunile unei alte părți;

b) orice acțiune sau omisiune, inclusiv interpretare eronată, care, conștient sau din neglijență, induce în eroare sau tinde să inducă în eroare o parte pentru obținerea unui beneficiu financiar sau de altă natură ori pentru a evita o obligație;

c) înțelegerea interzisă de lege, între două sau mai multe părți, realizată în scopul coordonării comportamentului lor la procedurile de achiziții publice;

d) deteriorarea sau prejudicierea, direct sau indirect, a oricărei părți sau a proprietății acestei părți, pentru a influența în mod necorespunzător acțiunile acesteia;

e) distrugerea intenționată, falsificarea, contrafacerea sau ascunderea materialelor de evidență ale investigației, sau darea unor informații false anchetatorilor, pentru a împiedica esențial o anchetă condusă de către organele de resort în vederea identificării unor practici descrise mai sus; precum și amenințarea, hărțuirea sau intimidarea oricărei părți pentru a o împiedica să divulge informația cu privire la chestiuni relevante anchetei sau să exercite ancheta.

8.4. Personalul autorității contractante va avea obligații egale cu privire la excluderea practicilor de constrângere pentru obținerea beneficiilor personale în legătură cu desfășurarea achizițiilor publice.

B. Criterii de calificare

9. Criterii generale

9.1. Ofertantul va avea experiența, buna reputație, dotarea tehnică și competența profesională necesare, capacități de producere, echipamente și alte facilități fizice, inclusiv pentru servicii postvânzare (după caz), competența managerială, experiența specifică, personalul calificat

necesar pentru îndeplinirea contractului și alte capacități necesare executării calitative a contractului de achiziții publice pe întreaga perioadă de valabilitate a acestuia.

10. Criterii de experiență

10.1. Ofertantul va dispune de un nivel minim de experiență în livrarea bunurilor și/sau serviciilor pentru a se califica cerințelor de îndeplinire a contractului:

a) experiență specifică în livrarea bunurilor și/sau serviciilor similare, **specificat în FDA**; și

b) capacitate minimă de producere sau echipamentele **specificate în FDA**.

11. Criterii de capacitate financiară

11.1. Ofertantul va dispune de un nivel minim de capacitate financiară pentru a se califica cerințelor de îndeplinire a contractului:

a) realizarea satisfăcătoare a unei livrări de bunuri similare pe parcursul ultimilor 5 ani, în care valoarea unui contract individual a constituit suma **stabilită în FDA**; și

b) disponibilitate de bani lichizi sau de capital circulant, sau de resurse creditare de la o bancă, **conform FDA**.

C. Pregătirea ofertelor

12. Documentele ce constituie oferta

12.1. Oferta va cuprinde următoarele:

a) Formularul ofertei (F3.1) și Schema formării prețului (F3.2 sau/și F3.3);

b) Garanția pentru ofertă (F3.4) în original;

c) Formularul specificației tehnice (F4.3);

d) Formularul informativ despre ofertant (F3.5), inclusiv toate certificatele și documentele enumerate în punctul 1.9 al formularului;

e) orice alt document **cerut în FDA**.

12.2. Toate documentele menționate la literale a), b) și c) ale punctului IPO12.1 vor fi completate fără nici o modificare sau abatere de la original, spațiile goale fiind completate cu informația solicitată. Completarea defectuoasă a formularelor poate atrage respingerea ofertei ca fiind necorespunzătoare.

13. Documentele pentru demonstrarea conformității bunurilor și serviciilor

13.1. Pentru a stabili conformitatea bunurilor/serviciilor cu cerințele documentelor de licitație, ofertantul va depune, ca parte a ofertei sale, dovezi documentare ce atestă faptul că bunurile se conformează condițiilor de livrare, specificațiilor tehnice și standardelor specificate în secțiunea a 4-a – Tabelul cerințelor.

13.2. Pentru a demonstra conformitatea cantităților propuse și a termenelor de livrare, ofertantul va completa formularele „Lista bunurilor și graficul livrării” (F4.1) și „Lista serviciilor și graficul îndeplinirii” (F4.2). Pentru a demonstra conformitatea tehnică a bunurilor și serviciilor propuse, ofertantul va completa Formularul specificațiilor tehnice (F4.3). De asemenea, ofertantul va include literatură de specialitate, desene, extrase din cataloage și alte date tehnice justificative.

14. Principiul unei singure oferte. Oferte alternative

14.1. Ofertantul va depune doar o singură ofertă, individual sau în calitate de membru al CA. Toate ofertele cu participarea unui ofertant care depune sau participă la mai multe oferte vor fi respinse (aceasta nu se referă la participarea subcontractorilor în mai multe oferte). Ofertele alternative nu vor fi acceptate, cu excepția cazurilor în care acest lucru este **permis de FDA**.

15. Garanția pentru ofertă

15.1. Ofertantul va depune, ca parte a ofertei sale, o Garanție pentru ofertă (F3.4), dacă se cere, după cum este **specificat în FDA**.

15.2. Garanția pentru ofertă va fi în suma **specificată în FDA**, în lei moldovenesti, emisă de o bancă licențiată și va fi:

a) în formă de garanție bancară de la o instituție bancară, valabilă pentru perioada de valabilitate a ofertei sau altă

perioadă prelungită, după caz, în conformitate cu punctul IPO17.2.; sau

b) transfer pe contul autorității contractante.

15.3. Dacă o garanție pentru ofertă este cerută în conformitate cu punctul IPO15.1, orice ofertă neînsoțită de o astfel de garanție pregătită în modul corespunzător va fi respinsă de către autoritatea contractantă ca fiind necorespunzătoare.

15.4. Garanția pentru ofertă a ofertanților necștigători va fi restituită cât mai rapid posibil, dar nu mai târziu de 5 zile de la momentul:

a) semnării contractului de către ofertantul cștigător, în urma depunerii Garanției de bună execuție conform punctului IPO42;

b) anulării procedurii de achiziție;

c) expirării termenului de valabilitate a garanției de ofertă.

15.5. Garanția pentru ofertă poate fi reținută:

a) dacă un ofertant își retrage sau își modifică oferta în timpul perioadei de valabilitate a ofertei specificate de către ofertant în Formularul ofertei, cu excepția cazurilor prevăzute în punctul IPO17.2; sau

b) dacă ofertantul cștigător refuză:

- să accepte corectarea greșelilor aritmetice conform punctului IPO29;

- să depună Garanția de bună execuție conform punctului IPO42;

- să semneze contractul conform articolului IPO43.

15.6. Garanția pentru ofertă prezentată de CA trebuie să fie în numele CA care depune oferta. Dacă CA nu a fost constituită juridic la momentul licitației, Garanția pentru ofertă va fi în numele tuturor membrilor intenționați.

15.7. În cazul în care o Garanție pentru ofertă **nu este cerută în FDA** și, ca rezultat:

a) un ofertant își retrage oferta în timpul perioadei de valabilitate a ofertei specificate de către ofertant în Formularul ofertei, cu excepția celor prevăzute în punctul IPO17.2, sau

b) ofertantul cștigător nu reușește să furnizeze o Garanție de bună execuție în conformitate cu punctul IPO42 sau să semneze contractul în conformitate cu punctul IPO43,

autoritatea contractantă poate, în cazul în care este **prevăzută în FDA**, să declare ofertantul descalificat în

adjudecarea contractelor de achiziție publică pentru o perioadă de timp **stabilită în FDA**, prin includerea lui în Lista de interdicție, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 45 din 24 ianuarie 2008.

16. Prețuri

16.1. Prețurile indicate de către ofertant în Formularul ofertei (F3.1) și în Specificațiile tehnice și de formare a prețului (F4.3) se vor conforma cerințelor specificate mai jos.

16.2. Toate loturile și pozițiile trebuie enumerate și evaluate separat în Specificațiile tehnice și de formare a prețului.

16.3. Prețul ce urmează a fi specificat în Formularul ofertei va constitui suma totală a ofertei.

16.4. Termenii Incoterms, cum ar fi EXW, CIP, DDP și alți termeni similari, vor fi supuși regulilor prevăzute în ediția curentă a Incoterms, publicată de către Camera Internațională de Comerț, după cum este **menționat în FDA**.

16.5. Prețurile vor fi indicate după cum este arătat în Specificațiile tehnice și de formare a prețului, formular inclus în secțiunea a 4-a – Specificații tehnice și de formare a prețului.

16.6. Prețurile indicate de către ofertant vor fi fixate pe parcursul executării contractului de către ofertant și nu se vor schimba din orice cauză, cu excepția cazurilor **prevăzute în FDA**.

17. Termenul de valabilitate a ofertelor

17.1. Ofertele vor rămâne valabile pe parcursul perioadei

specificate în FDA, de la data-limită de depunere a ofertei stabilită de autoritatea contractantă. O ofertă valabilă pentru un termen mai scurt va fi respinsă de către autoritatea contractantă ca fiind necorespunzătoare.

17.2. În cazuri excepționale, înainte de expirarea perioadei de valabilitate a ofertei, autoritatea contractantă poate cere ofertanților să extindă perioada de valabilitate a ofertelor lor, cu maximum 60 zile de la termenul inițial. Solicitarea și răspunsurile vor fi făcute în scris. În cazul în care se cere o garanție pentru ofertă în cadrul licitației, conform prevederilor punctului IPO15, aceasta de asemenea va fi extinsă pentru perioada corespunzătoare. Un ofertant poate refuza solicitarea de extindere fără a pierde garanția pentru ofertă. Ofertanților ce aprobă solicitarea de extindere nu li se va cere și nu li se va permite să modifice ofertele.

18. Limba de comunicare în cadrul licitației

18.1. Oferta, documentele legate de licitație și toată corespondența dintre ofertant și autoritatea contractantă vor fi întocmite în limba de stat. Documentele justificative și literatura de specialitate tipărită, care fac parte din ofertă, pot fi în altă limbă, cu condiția ca acestea să fie însoțite de o traducere exactă a fragmentelor relevante în limba de stat, caz în care, în scopul interpretării ofertei, această traducere va prevala.

19. Valuta ofertei

19.1. Prețurile pentru bunurile și serviciile solicitate vor fi indicate în lei moldovenești, cu excepția cazurilor în care **FDA prevede altfel**.

20. Formatul și semnarea ofertei

20.1. Ofertantul va pregăti originalul documentelor ce cuprind oferta, după cum este descris în punctul IPO12.

20.2. Oferta va fi tipărită sau scrisă cu cerneală care nu poate fi ștersă și va fi semnată de către persoana autorizată să semneze în numele ofertantului. Această autorizare va fi efectuată în formă de scrisoare de delegare/imputernicire, care se atașează la Formularul informativ despre ofertant (F3.5). Numele și funcția fiecărei persoane ce semnează scrisoarea de delegare/imputernicire se va tipări sub semnătura respectivă. Toate paginile ofertei, cu excepția condițiilor generale care rămân neschimbate, vor fi numerotate succesiv și semnate/notate cu inițiale de către persoana ce semnează oferta.

20.3. Orice înscrisuri suplimentare, ștersături sau supra-scrieri vor fi valabile doar dacă sînt semnate sau parafate de către persoana autorizată să semneze oferta.

D. Depunerea și deschiderea ofertelor

21. Depunerea, sigilarea și marcarea ofertelor

21.1. Ofertanții pot să depună ofertele prin intermediul serviciilor poștale sau personal. Ofertanții vor pune separat originalul, inclusiv ofertele alternative, dacă se permite conform punctului IPO14, în plicuri sigilate, marcîndu-le în mod corespunzător.

21.2. Plicurile interioare și cele exterioare:

a) vor conține numele și adresa ofertantului;

b) vor fi adresate autorității contractante în conformitate cu punctul IPO22.1;

c) vor purta numărul licitației, conform punctului IPO1.1, și orice semne adiționale de identificare, dacă este **specificat în FDA**;

d) vor purta o avertizare să nu fie deschise înainte de ora și data deschiderii ofertelor, în conformitate cu punctul IPO25.1.

21.3. Dacă plicurile nu sînt sigilate și marcate conform cerințelor de mai sus, autoritatea contractantă nu își va asuma responsabilitatea pentru plasarea lor incorectă sau deschiderea înainte de termen a ofertei.

22. Termenul limita de depunere a ofertelor

22.1. Ofertele se vor primi de către autoritatea contractantă nu mai târziu de data și ora **specificate în FDA**. Autoritatea contractantă poate, la discreția sa, să extindă termenul-limită de depunere a ofertelor prin modificarea

documentelor de licitație în conformitate cu punctul IPO7, caz în care toate drepturile și obligațiile autorității contractante și ale ofertanților vor fi supuse ulterior termenului-limită prelungit.

23. Oferte întârziate

23.1. Autoritatea contractantă nu va lua în considerare nici o ofertă depusă după expirarea termenului-limită de depunere a ofertelor, în conformitate cu punctul IPO18. Orice ofertă primită de către autoritatea contractantă după termenul-limită de depunere a ofertelor va fi înregistrată în modul corespunzător și restituită ofertantului fără a fi deschisă, cu consemnarea în procesul-verbal de deschidere.

24. Modificarea, substituirea și retragerea ofertelor

24.1. Un ofertant poate retrage, substitui sau modifica oferta sa după ce a fost depusă prin trimiterea unei notificări în scris, în conformitate cu punctul IPO21, semnată în modul corespunzător de către un reprezentant autorizat și incluzând o copie a scrisorii de delegare/imputernicire, în conformitate cu punctul IPO20.2. Substituirea sau modificarea corespunzătoare a ofertei trebuie să fie însoțită de o notificare în scris. În cazul retragerii ofertei, aceasta se va face printr-o scrisoare autorizată din partea ofertantului.

24.2. Ofertele care se solicită a fi retrase în conformitate cu punctul IPO24.1 vor fi înapoiate la momentul solicitării ofertantului, fără a fi deschise.

24.3. Nici o ofertă nu poate fi retrasă, substituită sau modificată în perioada dintre termenul de deschidere a ofertelor și expirarea perioadei de valabilitate a ofertei.

25. Deschiderea ofertelor

25.1. Autoritatea contractantă va deschide ofertele în public la adresa, data și ora **specificate în FDA**.

25.2. Toate celelalte plicuri vor fi deschise unul câte unul, citind:

- a) numele ofertantului și dacă există vreo modificare a ofertei;
- b) prețurile ofertei, pe lot și total, și ofertele alternative;
- c) prezența Garanției de ofertă, dacă se aplică;
- d) oricare alte detalii, la decizia autorității contractante.

Evaluarea ofertelor se va efectua doar pentru ofertele alternative citite în cadrul procedurii de deschidere. Nu va fi respinsă nici o ofertă în cadrul procedurii de deschidere, cu excepția ofertelor întârziate, în conformitate cu punctul IPO23.1.

25.3. Autoritatea contractantă va întocmi un proces-verbal de deschidere a ofertelor și, la solicitarea reprezentanților operatorilor economici prezenți la sedința de deschidere, îl va înainta acestora spre contrasemnare. O copie a procesului-verbal va fi distribuită, la solicitare, ofertanților care au depus ofertele la timp.

25.4. Formularul ofertei F 3.1 și Schema formării prețurilor (F3.2 și/sau F3.3), care reprezintă valoarea financiară a propunerii, vor fi contrasemnate de către toți membrii grupului de lucru.

E. Evaluarea și compararea ofertelor

26. Confidențialitate

26.1. Informațiile ce țin de examinarea, evaluarea, compararea și postcalificarea ofertelor nu vor fi dezvăluite ofertanților sau altor persoane ce nu sînt oficial implicate în acest proces, pînă la momentul înregistrării contractului în modul stabilit.

26.2. Orice acțiuni ale unui ofertant de a influența autoritatea contractantă în examinarea, evaluarea, compararea și postcalificarea ofertelor sau în luarea deciziilor de adjudecare a contractului pot avea drept consecință respingerea ofertei acestuia.

27. Clarificarea ofertelor

27.1. Autoritatea contractantă poate, la discreția sa, să ceară oricăruia dintre ofertanți o clarificare a ofertei acestora, pentru a facilita examinarea, evaluarea, compararea și postcalificarea ofertelor. Nu vor fi solicitate, oferite sau permise schimbări în prețurile sau în conținutul ofertei,

cu excepția corectării erorilor aritmetice descoperite de către autoritatea contractantă în timpul evaluării ofertelor, în conformitate cu punctul IPO29.

27.2. În cazul în care ofertantul nu oferă autorității contractante clarificările solicitate în timpul stabilit în cererea de clarificare (cu condiția că recepționarea acestei cereri a fost confirmată de către ofertant), oferta respectivă poate fi respinsă.

28. Determinarea conformității ofertelor

28.1. Aprecierea corespunderii unei oferte de către autoritatea contractantă urmează a fi bazată pe conținutul ofertei.

28.2. Se consideră conformă cerințelor oferta care corespunde tuturor termenilor, condițiilor și specificațiilor din documentele de licitație, neavînd abateri esențiale sau avînd doar abateri neînsemnate, erori sau omiteri ce pot fi înlăturate fără a afecta esența ofertei. O abatere se va considera ca fiind neînsemnată dacă:

- a) nu afectează în orice mod substanțial sfera de acțiune, calitatea sau performanța bunurilor și/sau a serviciilor specificate în contract;
- b) nu limitează în orice mod substanțial drepturile autorității contractante sau obligațiile ofertantului conform contractului;
- c) în caz de rectificare, nu ar afecta într-un mod inechitabil poziția competitivă a altor ofertanți ce prezintă oferte conforme cerințelor.

28.3. Dacă o ofertă nu este conformă cerințelor din documentele de licitație, ea va fi respinsă de către autoritatea contractantă și nu poate fi făcută corespunzătoare ulterior de către ofertant prin corectarea abaterilor, erorilor sau omiterilor esențiale.

28.4. Nu se va aplica nici o prevedere referitoare la numărul minim de oferte corespunzătoare, ca o condiție prealabilă pentru valabilitatea licitației.

29. Neconformități, erori și omiteri

29.1. Autoritatea contractantă are dreptul să considere oferta conformă cerințelor dacă aceasta conține abateri neînsemnate de la prevederile documentelor de licitație, erori sau omiteri ce pot fi înlăturate fără a afecta esența ei. Orice deviere de acest fel se va exprima cantitativ, în măsura în care este posibil, și se va lua în considerare la evaluarea și compararea ofertelor.

29.2. Dacă ofertantul care a depus oferta cea mai avantajoasă nu acceptă corectarea erorilor, oferta acestuia este respinsă.

30. Examinarea prealabilă a ofertelor

30.1. Autoritatea contractantă va examina ofertele pentru a confirma faptul că toate documentele și documentația tehnică cerută în punctul IPO12 au fost prezentate și pentru a determina caracterul complet al fiecărui document depus.

30.2. Autoritatea contractantă va confirma faptul că următoarele documente și informații au fost prezentate în cadrul licitației:

- a) Formularul ofertei (F3.1);
- b) Schema formării prețurilor F3.2 și/sau F3.3;
- c) Garanția pentru ofertă, în conformitate cu punctul IPO15, dacă se cere;
- d) Specificația tehnică (F4.3) din secțiunea a 4-a – Tabelul cerințelor.

Dacă oricare dintre aceste documente sau informații lipsesc, oferta va fi respinsă.

31. Evaluarea tehnică

31.1. Ofertele care nu au fost respinse în cadrul examinării prealabile, conform punctului IPO30, vor fi admise spre evaluarea tehnică.

31.2. Autoritatea contractantă va examina ofertele pentru a confirma faptul că toți termenii și condițiile specificate în contract au fost acceptate de către ofertant fără devieri majore sau rezerve.

31.3. Autoritatea contractantă va evalua aspectele tehnice ale ofertei depuse pentru a verifica îndeplinirea tuturor cerințelor specificate în secțiunea a 4-a – Tabelul cerințelor a documentelor de licitație, fără abateri, erori sau omiteri esențiale.

31.4. Dacă, în urma examinării termenilor, condițiilor și evaluării tehnice, autoritatea contractantă stabilește că oferta nu este conformă cerințelor potrivit condițiilor din punctul IPO28, oferta va fi respinsă.

32. Evaluarea financiară

32.1. Ofertele care nu au fost respinse în cadrul examinării tehnice, conform punctului IPO31, vor fi admise pentru evaluarea financiară.

32.2. În scopul evaluării financiare și comparării ofertelor, toate prețurile ofertelor exprimate în valute diferite (în cazul în care acest lucru este permis conform punctului IPO19.1) vor fi convertite de către autoritatea contractantă într-o singură valută **specificată în FDA**, utilizând ratele de schimb de vânzare stabilite, și la data **specificată în FDA**.

32.3. Autoritatea contractantă va lua în considerare următoarele:

a) evaluarea va fi efectuată pe întregul contract, pe loturi sau pe poziții;

b) prețul ofertei stabilit conform punctului IPO16, inclusiv taxele locale aplicabile în Republica Moldova (tarife, accize etc.), cu excepția TVA, care ar fi aplicate în cazul adjudecării contractului;

c) ajustările prețului ca urmare a erorilor aritmetice, conform punctului IPO29;

d) factorii economici aplicabili, conform prevederilor din punctul IPO32.4;

e) ajustările ca urmare a aplicării unei marje de preferințe, în conformitate cu punctul IPO33, dacă este aplicabil.

32.4. În cadrul evaluării financiare, autoritatea contractantă va lua în considerare, pe lângă cel mai mic preț oferit, unul sau mai multe criterii legate de caracteristicile, performanța, termenii și condițiile achiziționării bunurilor și/sau serviciilor, dacă acest lucru este **specificat în FDA**.

32.5. În cazul neaplicării unuia sau a mai multor criterii conform punctului IPO32.4, se va folosi criteriul *cel mai mic preț*.

33. Compararea ofertelor

33.1. Autoritatea contractantă va compara toate ofertele conforme cerințelor pentru a determina oferta cea mai avantajoasă economic, în conformitate cu punctul IPO32.

34. Postcalificarea ofertantului

34.1. Autoritatea contractantă va determina dacă ofertantul, care este selectat ca depunând cea mai avantajoasă economic și corespunzătoare ofertă, este calificat să execute Contractul.

34.2. Aprecierea calificării va fi bazată pe o examinare minuțioasă a documentelor de calificare ale ofertantului, incluse în ofertă conform prevederilor punctului IPO12, clarificărilor posibile conform punctului IPO27, precum și în baza criteriilor stabilite în punctele IPO9, IPO10 și IPO11. Criteriile care nu au fost incluse în aceste puncte nu vor fi folosite în aprecierea calificării ofertantului.

34.3. O apreciere afirmativă va constitui drept premisă pentru adjudecarea contractului ofertantului respectiv. O apreciere negativă va rezulta în descalificarea ofertei, caz în care autoritatea contractantă poate trece la următoarea ofertă cea mai avantajoasă economic, pentru a face o apreciere similară a capacităților aceluși ofertant în executarea contractului.

35. Excluderea negocierilor

35.1. Nu se vor accepta nici un fel de negocieri cu ofertantul câștigător sau cu alți ofertanți. Ofertantului nu i se va cere, drept condiție pentru adjudecarea contractului, să-și asume responsabilități care nu au fost prevăzute în documentele de licitație, precum și să majoreze prețul oferit

sau să modifice oferta.

36. Descalificarea ofertantului

36.1. Autoritatea contractantă va descalifica ofertantul care depune documente ce conțin informații false, cu scopul calificării, sau derutează ori face reprezentări neadevărate pentru a demonstra corespunderea sa cerințelor de calificare. În cazul în care acest lucru este dovedit, autoritatea contractantă poate declara ofertantul respectiv ca fiind neeligibil pentru participarea ulterioară în contractele de achiziții publice, prin includerea lui în Lista de interdicție a operatorilor economici pe un termen de 3 ani.

36.2. Lista de interdicție a operatorilor economici reprezintă un înscris oficial și este întocmită de către Agenția Achiziții Publice cu scopul de a limita participarea operatorilor economici la procedurile de achiziție publică. Aceasta este întocmită, actualizată și ținută de Agenție conform prevederilor articolului 18 din Legea nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achiziții publice.

36.3. Ofertantul poate fi descalificat în cazul în care este insolubil, în privința lui a fost inițiată procedura de sechestrare a patrimoniului, este în faliment sau în proces de lichidare sau dacă activitățile ofertantului sînt suspendate ori există un proces de judecată privind oricare dintre cele menționate.

36.4. Ofertantul este descalificat în cazul aplicării sancțiunilor administrative sau penale, pe parcursul ultimilor 3 ani, față de persoanele de conducere ale operatorului economic în legătură cu activitatea lor profesională sau cu prezentarea de date eronate în scopul încheierii contractului de achiziții publice. Ofertanții vor prezenta informația corespunzătoare în punctul 3.3 al Formularului informativ despre ofertant din secțiunea a 3-a (F 3.5).

36.5. Ofertantul este descalificat pentru neachitarea impozitelor și a altor plăți obligatorii în conformitate cu legislația țării în care el este rezident. Autoritatea contractantă va solicita ofertanților să demonstreze imputernicirea de a încheia contractele de achiziții publice și componența fondatorilor și a persoanelor afiliate.

36.6. Autoritatea contractantă descalifică ofertantul dacă constată că acesta este inclus în Lista de interdicție a operatorilor economici.

37. Dreptul autorității contractante de a accepta sau de a respinge unele sau toate ofertele

37.1. Autoritatea contractantă își rezervă dreptul de a anula procedura de licitație și de a respinge toate ofertele în orice moment înainte de adjudecarea contractului, în cazul în care sesizează lipsa unei concurențe efective, se află în imposibilitatea acoperirii financiare sau în cazurile necorespunderii ofertelor cerințelor stabilite în prezenta documentație, fără a-și crea astfel anumite obligații față de ofertanți. Autoritatea contractantă are obligația de a comunica în scris tuturor participanților la procedura de achiziție publică, în cel mult 3 zile de la data anulării, atît încetarea obligațiilor pe care aceștia și le-au creat prin depunerea de oferte, cît și motivul anulării.

F. Adjudecarea contractului

38. Criteriul de adjudecare

38.1. Autoritatea contractantă va adjudeca contractul, conform criteriului **stabilit în FDA**, aceluși ofertant a cărui ofertă a fost apreciată potrivit criteriilor stabilite în punctul IPO32.4 și altor condiții ca avînd cel mai mic preț sau fiind cea mai avantajoasă economic și care este conformă cerințelor din documentele de licitație, cu condiția ca și ofertantul să fie calificat pentru executarea contractului.

39. Dreptul autorității contractante de a modifica cantitățile în timpul adjudecării

39.1. La momentul adjudecării contractului, autoritatea contractantă își rezervă dreptul de a majora sau de a micșora cantitatea de bunuri și/sau servicii, specificate inițial în secțiunea a 4-a – Tabelul cerințelor, cu condiția că aceasta nu depășește procentajele **specificate în FDA** și

fără de nici o schimbare în prețul unitar sau în alți termeni și condiții ale ofertei și ale documentelor de licitație.

40. Înștiințarea de adjudecare

40.1. Înainte de expirarea perioadei de valabilitate a ofertei, autoritatea contractantă va anunța în scris ofertantul câștigător despre faptul acceptării ofertei și atribuirii contractului de achiziții publice.

40.2. Odată cu prezentarea de către ofertantul câștigător a Formularului de contract (F5.1) semnat și a Garanției de bună execuție (F5.2) conform punctului IPO42, autoritatea contractantă va anunța în timp de trei zile fiecare ofertant necâștigător și le va elibera Garanția de ofertă, în conformitate cu punctul IPO15.5.

41. Garanția de bună execuție

41.1. La momentul încheierii contractului, dar nu mai târziu de data expirării Garanției pentru ofertă (dacă s-a cerut), ofertantul câștigător va prezenta Garanția de bună execuție în mărimea **prevăzută de FDA**, folosind în acest scop formularul Garanției de bună execuție (F5.2), inclus în a secțiunea a 7-a – Formulare de contract, sau alt formular acceptabil pentru autoritatea contractantă, dar care corespunde condițiilor formularului (F5.2).

41.2. Refuzul ofertantului câștigător de a depune Garanția de bună execuție sau de a semna contractul va constitui motiv suficient pentru anularea adjudecării și reținerea Garanției pentru ofertă. În acest caz, autoritatea contractantă poate adjudeca contractul următorului ofertant cu oferta cea mai avantajoasă economic, a cărei ofertă este conformă cerințelor și care este apreciat de către autoritatea contractantă a fi calificat în executarea Contractului. În acest caz, autoritatea contractantă va cere tuturor ofertanților rămași extinderea termenului de valabilitate a Garanției pentru ofertă. Totodată, autoritatea contractantă este în drept să respingă toate celelalte oferte.

42. Semnarea contractului

42.1. O dată cu expedierea înștiințării de adjudecare, autoritatea contractantă va trimite ofertantului câștigător Formularul contractului (F5.1) completat și toate celelalte documente componente ale contractului.

42.2. Ofertantul câștigător va semna contractul în modul corespunzător și îl va restitui autorității contractante în termenul **specificat în FDA**.

42.3. Încheierea contractului poate fi suspendată în cazurile prevăzute la punctul IPO45.

42.4. În termen de până la 5 zile după recepționarea contractului semnat și a Garanției de bună execuție (F5.2), autoritatea contractantă va elibera și va transmite Garanția pentru ofertă ofertantului câștigător.

43. Înștiințarea celorlalți ofertanți

43.1. Ceilalți ofertanți participanți la licitație vor fi informați de autoritatea contractantă despre încheierea contractului de achiziție doar în urma depunerii de către ofertantul câștigător a Garanției de bună execuție conform punctului IPO42 și semnării contractului conform punctului IPO43, în decurs de 10 zile calendaristice de la data încheierii contractului, indicându-se denumirea și datele de contact ale operatorului economic cu care s-a încheiat contractul, precum și prețul contractului.

43.2. În urma primirii înștiințării de adjudecare, ofertanții necâștigători pot cere în scris autorității contractante o prezentare succintă ce ar conține explicații cu privire la motivele pentru care ofertele lor nu au fost selectate. Autoritatea contractantă va răspunde prompt în scris oricărui ofertant necâștigător care solicită o explicație.

44. Dreptul de contestare

44.1. Orice operator economic care consideră că, în cadrul procedurilor de achiziție, autoritatea contractantă, prin decizia emisă sau prin procedura de achiziție aplicată cu încălcarea legii, a lezat un drept al său recunoscut de lege, în urma cărui fapt el a suportat sau poate suporta prejudicii, are dreptul să conteste decizia sau procedura aplicată de

autoritatea contractantă, în modul stabilit de Legea nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice.

44.2. Contestățiile se vor depune direct la Agenția Achiziții Publice. Toate contestațiile vor fi depuse, examinate și soluționate în modul stabilit în articolele 71-74 din Legea nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice.

44.3. Operatorul economic, în termen de până la 10 zile calendaristice de la data la care a aflat despre circumstanțele ce au servit drept temei pentru contestație, are dreptul să depună la Agenția Achiziții Publice o contestație argumentată a acțiunilor, a deciziei ori a procedurii aplicate de autoritatea contractantă.

44.4. Contestățiile privind invitațiile de participare la licitație și documentația de licitație pot fi depuse până la deschiderea de către autoritatea contractantă a pachetelor cu oferte.

Secțiunea a 2-a. Fișa de date a achiziției (FDA)

Următoarele date specifice referitoare la bunurile și la serviciile solicitate vor completa, suplimenta sau ajusta prevederile instrucțiunilor pentru ofertanți (IPO) din Partea I a documentelor de licitație. În cazul unei discrepante sau al unui conflict, prevederile de mai jos vor prevala asupra prevederilor din IPO.

Instrucțiunile pentru completarea Fișei de date a achiziției sînt oferite cu litere cursive, alături de articolele corespunzătoare din IPO

A. Dispoziții generale

IPO 1.1

Autoritatea contractantă: *[introduceți denumirea deplină]*

IPO 1.1

Obiectul și numărul licitației: *[introduceți]*

IPO 2.1

Sursa alocațiilor bugetare/banilor publici: *[introduceți sursa exactă]*

IPO 2.1

Plăți/mijloace financiare din partea partenerului de dezvoltare: *[introduceți denumirea partenerului și altă informație relevantă sau indicați „nu se aplică”]*

IPO 3.1

Bunurile și/sau serviciile nu vor fi eligibile dacă au următoarea origine: *[introduceți țările neeligibile sau indicați „nu se aplică”]*

IPO 4.1

Autoritatea contractantă achiziționează obligatoriu bunuri și servicii indigene conform listei aprobate anual de către Guvern.

IPO 4.5

Pentru consultarea Listei de interdicție a operatorilor economici se va referi la adresa: http://www.tender.gov.md/ro/black_list/ [sau indicați altă adresă]

IPO 7.1

Pentru **clarificarea** documentelor de licitație, adresa autorității contractante este:

Adresa: *[indicați adresa deplină, inclusiv codul poștal, orașul, strada, numărul clădirii, denumirea organizației, numărul biroului etc.]*

Tel. _____; Fax _____; E-mail _____

Persoana de contact: *[numele și funcția persoanei de contact]*

B. Criterii de calificare

IPO 10.1(a)

Ofertantul va avea minim *[introduceți numărul]* de ani de experiență specifică în livrarea bunurilor și/sau serviciilor similare.

IPO 10.1(b)

Capacitatea minimă de producere sau echipamentele necesare: *[indicați cerințele sau lista echipamentelor, sau „nu se cere”, dacă nu este cazul]*

IPO 11.1(a)

Valoarea minimă a unui contract individual îndeplinit pe parcursul ultimilor 3 ani privind livrarea bunurilor și servi-

ciilor similare va fi: *[indicați suma sau indicați "nu se cere", dacă nu este cazul. Suma respectivă nu va depăși 100% din suma achiziției. În cazul contractelor multianuale suma respectivă nu va depăși valoarea medie de plăți alocate pentru fiecare an].*

IPO 11.1(b)

Disponibilitate de bani lichizi sau capital circulant, sau de resurse creditare în sumă de minim: *[indicați suma sau indicați "Nu se cere" dacă nu este cazul. Cifra respectivă nu va depăși suma necesară pentru finanțarea contractului până la momentul recepționării primei plăți de către ofertant conform contractului]*

C. Pregătirea ofertelor**IPO 12.1(r)**

Ofertantul va include în ofertă următoarele documente adiționale: *[introduceți lista documentelor, dacă este necesar]*

IPO 14.1

Oferte alternative *[introduceți "vor fi" sau "nu vor fi"]* acceptate.

[În cazul în care ofertele alternative sunt acceptate, menționați:

"Un ofertant poate depune ofertă alternativă doar alături de oferta de bază. Autoritatea contractantă va examina doar oferta alternativă depusă de către ofertantul a cui oferta de bază s-a dovedit a fi cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic. Cerințele minime obligatorii pe care ofertele alternative trebuie să le îndeplinească pentru a fi luate în considerare sunt: [indicați cerințele]"

Notă: Oferte alternative nu se vor admite în licitații unde se aplică criteriul „cel mai mic preț”.

IPO 15.1

[introduceți una din următoarele opțiuni:

a) Oferta va fi însoțită de o Garanție pentru ofertă (emisă de o bancă comercială) conform formularului F3.4 din secțiunea a 3-a – Formulare pentru depunerea ofertei; sau

b) Garanția pentru ofertă prin transfer la contul autorității contractante, conform următoarelor date bancare

Beneficiarul plății:

Datele bancare:

Cod fiscal:

Cont de decontare:

Cont trezorerial:

Cont bancar:

Trezoreria teritorială:

cu nota "Pentru setul documentelor de licitație" sau "Pentru garanția pentru ofertă la licitația publică nr. _____ din _____"]

IPO 15.2

Garanția pentru ofertă va fi în valoare de: *[indicați „% din valoarea estimată a achiziției, iar în cazul în care achiziția este efectuată pe loturi, inclusiv dacă lotul este constituit dintr-o singură poziție, aceasta va fi stabilită pentru fiecare lot în parte și nu va depăși 3% din valoarea estimativă a bunurilor/serviciilor]*

IPO 16.4

Ediția aplicabilă a Incoterms va fi: *[indicați anul ediției aplicabile, cum ar fi "Incoterms 1990" sau "Incoterms 2000"]*.

IPO 16.6

Prețurile indicate de către ofertant vor fi fixe pe parcursul executării contractului.

sau

Prețurile indicate de către ofertant vor fi ajustabile, după cum urmează:

[în cazul în care se acceptă ajustarea prețului pe parcursul executării contractului, metodologia ajustării se va indica aici].

IPO 17.1

Perioada valabilității ofertei va fi de *[indicați numărul]* zile.

IPO 19.1

[specificați dacă se acceptă depunerea ofertelor în valută străină, spre exemplu în cazuri de licitație cu interes de participare internațională].

IPO 20.1

În plus la originalul ofertei, numărul copiilor ofertei va fi: *[indicați numărul sau „nu se aplică”]*

[de obicei două copii sunt suficiente; solicitați mai multe copii doar în cazuri justificate].

D. Depunerea și deschiderea ofertelor**IPO 21.2(c)**

Plicurile interioare și exterioare vor conține următoarea informație suplimentară: *[introduceți denumirea și numărul licitației, denumirea autorității contractante și altă informație, după caz].*

IPO 22.1

Pentru depunerea ofertelor, adresa autorității contractante este:

Adresa: *[indicați adresa deplină, inclusiv codul poștal, orașul, strada, numărul clădirii, denumirea organizației, etajul, numărul biroului etc.]*

Tel. _____; Fax _____; E-mail _____

Data-limită pentru depunerea ofertelor este:

Data: *[introduceți ziua, luna, anul]*

Ora: *[introduceți ora fixă concretă]*

IPO 25.1

Deschiderea ofertelor va avea loc la următoarele adresă:

Adresa: *[indicați adresa deplină, inclusiv codul poștal, orașul, strada, numărul clădirii, denumirea organizației, etajul, numărul biroului etc.]*

Data: *[introduceți ziua, luna, anul]*

Ora: *[introduceți ora fixă concretă]*

E. Evaluarea și compararea ofertelor**IPO 32.2**

Prețurile ofertelor depuse în diferite valute vor fi convertite în: *[indicați valuta]*

Sursa ratei de schimb în scopul convertirii: *[indicați sursa (de obicei BNM)]*

Data pentru rata de schimb aplicabilă va fi: *[indicați ziua, luna, anul - aceasta va fi ziua deschiderii licitației].*

IPO 32.3

Evaluarea va fi efectuată pe: *[indicați: pe lista întreagă sau pe loturi].*

IPO 32.4

Factorii economici aplicabili pentru evaluare vor fi următorii: *[descrieți criteriile potrivite indicând metoda de evaluare selectată, precum și parametrii relevanți ce corespund criteriilor stabilite. Altfel indicați „nu se aplică”].*

F. Adjudecarea contractului**IPO 39.1**

Criteriul aplicat pentru adjudecarea contractului va fi: *[indicați: „cel mai mic preț” sau „cea mai avantajoasă din punct de vedere economic”]*

IPO 40.1

Procentajul maxim cu care cantitatea de bunuri și/sau servicii poate fi majorată este: *[indicați procentajul]*

Procentajul maxim cu care cantitatea de bunuri și/sau servicii poate fi micșorată este: *[indicați procentajul]*

IPO 42.1

Suma Garanției de bună execuție se stabilește în mărime de *[indicați procentajul]* la sută din prețul contractului adjudecat.

[în cazul în care Garanția de bună execuție nu se cere, indicați „nu se aplică”]

IPO 43.2

Numărul maxim de zile pentru semnarea și prezentarea contractului către autoritatea contractantă: _____

Secțiunea a 3-a.**Formulare pentru depunerea ofertei**

Următoarele tabele și formulare vor fi completate de către ofertant și incluse în ofertă.

Formular	Denumirea
F3.1	Formularul ofertei
F3.2	Schema formării prețului – bunuri
F3.3	Schema formării prețului – servicii
F3.4	Garanția pentru ofertă – formularul garanției bancare
F3.5	Formularul informativ despre ofertant
F3.6	Declarația privind eligibilitatea ofertantului

FORMULARUL OFERTEI (F3.1)

[Ofertantul va completa acest formular în conformitate cu instrucțiunile de mai jos. Nu se vor permite modificări în formatul formularului, precum și nu se vor accepta înlocuiri în textul acestuia.]

Data: [introduceți data depunerii ofertei]

Licitatia nr.: [introduceți numărul/codul licitației]

Invitație la licitația nr.: [introduceți numărul/codul anunțului]

Alternativa nr.: [introduceți numărul/codul în cazul unei oferte alternative]

Către: [introduceți numele deplin al autorității contractante]

[introduceți denumirea ofertantului] declară că:

a) Au fost examinate și nu există rezervări față de documentele de licitație, inclusiv modificările nr. _____ [introduceți numărul și data fiecărei modificări, dacă au avut loc].

b) [Denumirea ofertantului] se angajează să furnizeze, în conformitate cu documentele de licitație și condițiile stipulate în specificațiile tehnice și de formare a prețurilor, următoarele bunuri și/sau servicii _____

_____ [introduceți o descriere succintă a bunurilor și/sau a serviciilor].

c) Prețul total al ofertei constituie:

[introduceți prețul pe loturi (unde e cazul) și totalul ofertei în cuvinte și cifre, indicind toate sumele și valutele respective].

d) Prezenta ofertă va rămâne valabilă pentru perioada de timp specificată în instrucțiunile pentru ofertanți, punctul IPO17.1, începând cu data-limită pentru depunerea ofertei, în conformitate cu punctul IPO22.1, va rămâne obligatorie și va putea fi acceptată în orice moment până la expirarea acestei perioade;

e) În cazul acceptării prezentei oferte, [denumirea ofertantului] se angajează să obțină o Garanție de bună execuție în conformitate cu punctul IPO42, pentru executarea corespunzătoare a contractului de achiziție publică.

f) Nu sintem în nici un conflict de interese, în conformitate cu punctul IPO4.4.

g) Compania semnatară, afiliații sau sucursalele sale, inclusiv fiecare partener sau subcontractor ce fac parte din contract, nu au fost declarate neeligibile în baza prevederilor legislației în vigoare sau a regulamentelor cu incidentă în domeniul achizițiilor publice, în conformitate cu punctul IPO4.5.

Semnat: _____ [semnătura persoanei autorizate pentru semnarea ofertei]

[sigiliul firmei se va aplica alături de semnătură]

Nume: _____ [numele complet al persoanei ce semnează formularul ofertei]

În calitate de: _____ [funcția oficială a persoanei ce semnează formularul ofertei]

Ofertantul: _____ [denumirea completă oficială a ofertantului]

Adresa: _____ [adresa completă oficială a ofertantului]

Data: _____ [introduceți data semnării formularului]

**GARANȚIA PENTRU OFERTA
(GARANȚIA BANCARĂ, F3.2)**

[Banca emitentă va completa acest formular de garanție bancară în conformitate cu instrucțiunile indicate mai jos. Garanția bancară se va imprima pe foaie cu antetul băncii, pe hirtie specială protejată.]

_____ [Numele băncii și adresa oficiului sau a filialei emitente]

Beneficiar: _____ [numele și adresa autorității contractante]

Data: _____

GARANȚIE DE OFERTĂ NR. _____

[denumirea băncii] a fost informată că [numele ofertantului] (numit în continuare „Ofertant”) urmează să înainteze oferta către Dvs. la data de _____ (numită în continuare „ofertă”) pentru livrarea/prestarea _____ [obiectul achiziției] conform invitației la licitația nr. din _____ 201_ [numărul și data licitației].

La cererea Ofertantului, noi, [denumirea băncii], prin prezenta, ne angajăm în mod irevocabil să vă plătim orice sumă sau sume ce nu depășesc în total suma de [suma în cifre] ([suma în cuvinte]), la primirea de către noi a primei solicitări din partea Dvs. în scris, însoțite de o declarație în care se specifică faptul că Ofertantul încalcă una sau mai multe dintre obligațiile sale referitor la condițiile ofertei, și anume:

a) și-a retras oferta în timpul perioadei valabilității ofertei sau a modificat oferta după expirarea termenului-limită de depunere a ofertelor; sau

b) fiind anunțat de către autoritatea contractantă, în perioada de valabilitate a ofertei, despre adjudecarea contractului: (i) eșuează sau refuză să semneze formularul contractului; (ii) nu acceptă rectificarea erorilor aritmetice, efectuată de către grupul de lucru, erori depistate în ofertă în timpul examinării ei; sau (iii) eșuează sau refuză să prezinte garanția de bună execuție, dacă se cere conform condițiilor licitației, ori nu a executat vreo condiție specificată în documentele de licitație, înainte de semnarea contractului de achiziție.

Această garanție va expira în cazul apariției uneia dintre următoarele situații:

a) Ofertantul devine ofertant câștigător, la primirea de către noi a copiei înștiințării privind adjudecarea contractului și în urma emiterii Garanției de bună execuție eliberată către Dvs. la solicitarea Ofertantului, sau

b) Ofertantul nu devine ofertant câștigător, fie în urma primirii de către noi a copiei înștiințării Dvs. despre numele altui ofertant câștigător; fie la terminarea perioadei de treizeci de zile după expirarea valabilității ofertei depuse de către Ofertant în cadrul licitației.

Prin urmare, orice cerere sau plată în conformitate cu această garanție trebuie recepționată de către noi la oficiu până la data respectivă inclusiv.

Prezenta garanție este valabilă până la data de _____.

_____ [semnătura autorizată a băncii]

FORMULAR INFORMATIV DESPRE OFERTANT (F3.3)

[Ofertantul va completa acest formular în conformitate cu instrucțiunile de mai jos. Nu se vor permite modificări în formatul formularului, precum și nu se vor accepta înlocuiri în textul acestuia.]

Data: _____

Numărul licitației: _____ Pagina __ din __

A. Ofertanți individuali

1. Informații generale	
1.1.	Numele juridic al ofertantului
1.2.	Adresa juridică a ofertantului în țara înregistrării
1.3.	Statutul juridic al ofertantului
	Proprietate
	Formă de organizare juridică
	Altele
1.4.	Anul înregistrării ofertantului
1.5.	Statutul de afaceri al ofertantului
	Producător
	Agent local/Distribuitor al producătorului străin

	Intermediar	
	Companie de antrepozit	
	Altele	
1.6.	Informația despre reprezentantul autorizat al ofertantului	
	Numele	
	Locul de muncă și funcția	
	Adresa	
	Telefon / Fax	
	E-mail	
1.7.	Numărul de înregistrare pentru TVA	
1.8.	Numărul de identitate al ofertantului pentru impozitul pe venit (pentru ofertanții străini)	
1.9.	Ofertantul va anexa copiile următoarelor documente:	<i>Exemplu:</i> Documente obligatorii: a) Certificat de înregistrare a întreprinderii – copie – emis de Camera înregistrării de Stat (Ministerul Dezvoltării Informaționale), confirmată prin aplicarea semnăturii și ștampilei Participantului; b) Certificat de atribuire a contului bancar – copie – eliberat de banca deținătoare de cont;

	sanctiunilor administrative și disciplinare față de funcționarii Participantului – original – eliberat de Participant, care reflectă informația despre neaplicarea sancțiunilor administrative și disciplinare pe parcursul ultimilor 5 ani;	
	c) Certificat care confirmă modalitatea și criteriile de calculare a prețului – original – eliberat de Participant;	
	d) Copia standardelor de referință pentru mărfurile și serviciile propuse, confirmată prin semnătura și ștampila Participantului;	
	e) Recomandări – original;	
	f) Altele [se va completa de către autoritatea contractantă, după necesitate]	
2. Informații de calificare		
2.1.	Numărul de ani de experiență generală a ofertantului în livrări de bunuri și servicii	
2.2.	Numărul de ani de experiență specifică a ofertantului în livrarea bunurilor și/sau serviciilor similare	
2.3.	Valoarea monetară anuală a livrărilor de bunuri similare în fiecare din ultimii 5 ani	[Indicați "Nu se aplică", dacă această informație nu se cere]

	c) Certificat de efectuare sistematică a plății impozitelor, contribuțiilor – copie – eliberat de Inspectoratul Fiscal (valabilitatea certificatului - conform cerințelor Inspectoratului Fiscal al Republicii Moldova); d) Ultimul raport financiar – copie – confirmată prin semnătura și ștampila Participantului; e) Licența de activitate – copie – confirmată prin semnătura și ștampila Participantului. f) Certificat de conformitate sau alt certificat echivalent ce confirmă calitatea bunurilor / serviciilor oferite – eliberat de Organismul Național de Verificare a conformității produselor – copia originalului, confirmată prin ștampila și semnătura Participantului; g) Declarația privind conduita etică și neimplicarea în practici frauduloase și de corupere (F3.6); h) Oferte alternative, dacă este permis conform punctului IPO20; Documente facultative, prezentate obligatoriu numai la solicitarea lor ulterioară: a) Certificat care confirmă neaplicarea sancțiunilor penale (cazier juridic) față de funcționarii Participantului – eliberat de Ministerul Afacerilor Interne, care reflectă informația despre neaplicarea sancțiunilor penale pe parcursul ultimilor 5 ani; b) Certificat care confirmă neaplicarea	
--	--	--

b)	Procese curente, pe parcursul anului fiscal curent:	
Cauza litigiului		Situația curentă a procesului

Notă: Informația de mai sus reprezintă cerințe minime. Alte cerințe și detalii pot fi adăugate de către autoritatea contractantă, după caz

1. Denumirea juridică a ofertantului:
2. În cazul formării CA, denumirea juridică a fiecărui partener:
3. Țara de înregistrare a ofertantului:
4. Anul de înregistrare a ofertantului:
5. Adresa juridică a ofertantului în țara de înregistrare:
6. Informația despre reprezentantul autorizat al ofertantului
Denumirea:
Adresa:
Telefon și fax:
Adresa de e-mail:

2.4	Disponibilitate de resurse financiare (bani lichizi sau capital circulant, sau de resurse creditare, extras din cont bancar etc.). Enumerați și anexați copiile documentelor justificative	[indicați "Nu se aplică", dacă această informație nu se cere]
2.5	Detalii privind capacitatea de producere / echipamente disponibile	[indicați "Nu se aplică", dacă această informație nu se cere]
2.6	Livrări majore de bunuri similare pe parcursul ultimilor 5 ani de activitate. Indicați detaliile livrărilor respective, inclusiv cele în proces de efectuare sau abia angajate, sau așteptate, cu datele preconizate de livrare	
3.	Informații financiare	
3.1.	Rapoarte financiare sau extrase din bilanțul financiar, sau declarații de profit / pierderi, sau rapoartele auditorilor pentru ultimii 3 ani de activitate. Enumerați mai jos și anexați copii	
3.2.	Denumirea, adresa, numerele de telefon, telex și fax ale băncilor care pot oferi caracteristici despre ofertant în cazul contactării de către autoritatea contractantă	
3.3.	Informație privind litigiile în care ofertantul este sau a fost implicat:	
	a) Orice proces pe parcursul ultimilor 5 ani:	
	Cauza litigiului	Rezultatul sau sentința și suma implicată

2. În cazul în care vom afla despre faptul unui conflict potențial, vom raporta imediat informația respectivă către autoritatea contractantă.

3. Nici unul dintre angajații, companioni, agenții, acționarii, consultanții, partenerii noștri sau rudele sau asociații ai lor nu a fost angajat în practici de corupere, escrocherie, complotare, constrângere sau alte practici anticoncurențiale în procesul pregătirii ofertei din cadrul prezentei licitații, conform prevederilor din documentele de licitație, punctul IPO8.

4. În legătură cu procedura respectivă de licitație și cu orice contract care, eventual, ne va fi adjudecat ca rezultat al acesteia, nu am fost, nici nu vom fi efectuate nici un fel de plăți către angajații, companioni, agenții, acționarii, consultanții, partenerii noștri sau rudele lor, care sînt implicați în achiziția publică, implementarea contractului și aprobarea plăților contractuale în numele autorității contractante.

Semnat: _____

Nume: _____

Funcția în cadrul firmei: _____

Denumirea firmei și sigiliu: _____

Secțiunea a 4-a. Tabelul cerințelor

Următoarele tabele și formulare vor fi completate de către ofertant și incluse în ofertă. În cazul unei discrepante sau al unui conflict cu textul IPO, prevederile de mai jos vor prevala asupra prevederilor din IPO.

Formular	Denumirea
F4.1	Lista bunurilor și graficul livrării
F4.2	Lista serviciilor și graficul îndeplinirii
F4.3	Specificații tehnice

7. Sînt anexate copile următoarelor documente originale: [bifați căsuțele respective vizavi de copia documentului anexat]

- ☐ Actele de constituire a companiei / firmei indicate în punctul 1 de mai sus, în conformitate cu punctele IPO4.1 și IPO4.2.
- ☐ În cazul unei CA, scrisoarea de intenție referitor la formarea asociației sau acordul de asociere, în conformitate cu punctul IPO4.1.
- ☐ În cazul întreprinderii de stat din Republica Moldova, documentele ce demonstrează autogovernarea juridică și financiară, precum și conformitatea activității în baza dreptului comercial, conform punctului IPO4.3.

B. Partenerii individuali ai asociației (CA)

4.1.	Fiecare partener al CA va depune toată informația solicitată în formularul de mai sus, în compartimentele 1-3.
4.2.	Anexați procura/împuternicirea pentru fiecare semnatar autorizat al ofertei în numele CA.
4.3.	Anexați acordul semnat între toți partenerii ai CA (care va purta caracter obligatoriu în mod juridic pentru toți partenerii).

Notă: Informația de mai sus reprezintă cerințe minime. Alte cerințe și detalii pot fi adăugate de către autoritatea contractantă, după caz.

DECLARAȚIA PRIVIND CONDUITA ETICĂ ȘI NEIMPLICAREA ÎN PRACTICI FRAUDULOASE ȘI DE CORUPERE (F3.4)

[Ofertantul va semna și va include această declarație în oferta depusă. Declarația semnată va fi de asemenea inclusă în contractele ofertanților câștigători. Nu se vor permite modificări în formatul formularului, precum și nu se vor accepta înlocuiri în textul acestuia.]

Data: _____

Numărul licitației: _____

Către: _____

[denumirea ofertantului] confirmă prin prezenta că:

- Nici unul dintre angajații, companioni, agenții, acționarii, consultanții, partenerii noștri sau rudele sau asociații ai lor nu este în relații care ar fi putut considera ca un conflict de interese, conform prevederilor din documentele de licitație, punctul IPO4.

LISTA BUNURILOR ȘI GRAFICUL LIVRĂRII (F4.1)*[Acest tabel va fi completat de către autoritatea contractantă, cu excepția coloanei 9]*

Numărul licitației:	Data:	Alternativa nr.
Denumirea licitației	Lot:	Pagina __ din __

Nr. d/o	Codul CPV	Descrierea bunurilor	Cantitatea	Unitatea de măsură	Locul destinației finale (conform IPO)	Data livrării		
						Cea mai devreme dată de livrare	Cea mai târzie dată de livrare	Data de livrare a ofertantului [va fi indicată de către ofertant]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
					[locul livrării conform IPO]	[indicați numărul de zile după data semnării contractului]	[indicați numărul de zile după data semnării contractului]	[această dată se referă doar la livrarea bunurilor, fără servicii asociate]

Semnat: _____ Numele, prenumele: _____ În calitate de: _____

Ofertantul: _____ Adresa: _____

LISTA SERVICIILOR ȘI GRAFICUL ÎNDEPLINIRII (F4.2)*[Acest tabel va fi completat de către autoritatea contractantă, cu excepția coloanei 8]*

Numărul licitației:	Data:	Alternativa nr.
Denumirea licitației	Lot:	Pagina __ din __

Nr. d/o	Codul CPV	Descrierea serviciilor sau serviciilor asociate livrării bunurilor	Cantitatea	Unitatea de măsură	Locul prestării serviciilor (conform IPO)	Data finală solicitată pentru îndeplinirea serviciilor	Confirmarea / comentariul din partea ofertantului
1	2	3	4	5	6	7	8

Semnat: _____ Numele, prenumele: _____ În calitate de: _____

Ofertantul: _____ Adresa: _____

SPECIFICAȚII TEHNICE ȘI DE FORMARE A PREȚULUI (F4.3)

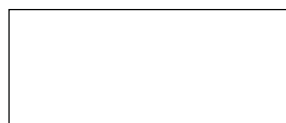
[Acest tabel va fi completat de către ofertant în coloanele 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12 și 13, iar de către autoritatea contractantă – în coloanele 1, 2, 6, 7, 8 și 14]

Numărul licitației:							Data:		Alternativa nr.				
Denumirea licitației							Lot:		Pagina din				
Co- dul CPV	Denumirea bunurilor și/sau a serviciilor	Mode- lul artico- lului	Țara de origi- ne	Produ- cătorul	Unitatea de măsură	Canti- tatea	Specificarea tehnică deplină solicitată	Specificarea tehnică deplină propusă de către ofertant [se va completa rând cu rând alături de cerințele din coloana 8]	Preț unitar (fără TVA)	Preț unitar (cu TVA)	Suma fără TVA	Suma cu TVA	Stand- de de referință
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Bunuri/ Servicii:												
	Lotul 1												
	[adăugați numărul de rânduri și detalii conform numărului de articole individuale solicitate în cadrul lotului]												
	Total lot 1												
	Lotul 2												
	Total												

Semnat: _____ Numele, prenumele: _____ În calitate de: _____
 Ofertantul: _____ Adresa: _____

Secțiunea a 5-a. Formularul de contract

CONTRACT-MODEL (F5.1)

CONTRACT nr. _____
 de achiziționare _____
 _____ 201 _____
 [localitatea]

Furnizorul de bunuri / Prestatorul de servicii	Autoritatea contractantă
(denumirea completă a întreprinderii, asociației, organizației) reprezentată prin _____ (funcția, numele, prenumele) care acționează în baza _____ (statut, regulament, hotărâre etc.) denumit(a) în continuare <i>Vinzător/prestator</i> (se indică nr. și data de înregistrare în Registrul de Stat) pe de o parte,	(denumirea completă a întreprinderii, asociației, organizației) reprezentată prin _____ (funcția, numele, prenumele) care acționează în baza _____ (statut, regulament, hotărâre etc.) denumit(a) în continuare <i>Cumpărător/ beneficiar</i> , pe de altă parte,

ambii (denumiți(te) în continuare *Părți*), au încheiat prezentul Contract referitor la următoarele:

1. Achiziționarea _____,
(denumirea bunului, serviciului)
denumite în continuare Bunuri (și/sau Servicii), conform _____,

(procedura de achiziție)
în baza deciziei grupului de lucru al Cumpărătorului / beneficiarului din „_____” 201__.

2. Următoarele documente vor fi considerate părți componente și integrale ale Contractului:

- a) Formularul Contractului;
- b) Specificația tehnică și de formare a prețului;
- c) Lista bunurilor / serviciilor și graficul livrării / prestării;
- d) Formularul ofertei;
- e) *[Adăugați alte documente componente conform necesității, de exemplu, desene, grafice, formulare, protocolul de recepționare provizorie și finală etc.].*

3. Prezentul Contract va predomina asupra tuturor altor documente componente. În cazul unor discrepante sau inconsecvențe între documentele componente ale Contractului, documentele vor avea ordinea de prioritate enumerată mai sus.

4. În calitate de contravaloare a plăților care urmează a fi efectuate de Cumpărător/beneficiar, Vinzătorul/prestatorul se obligă prin prezenta să livreze Cumpărătorului/beneficiarului Bunurile și/sau Serviciile și să înlăture defectele lor în conformitate cu prevederile Contractului sub toate aspectele.

5. Cumpărătorul/beneficiarul se obligă prin prezenta să plătească Vinzătorului/prestatorului, în calitate de contravaloare a livrării bunurilor și serviciilor, precum și a înlăturării defectelor lor, prețul Contractului sau orice altă sumă care poate deveni plătilă conform prevederilor Contractului în termenele și modalitatea stabilite de Contract.

CONDIȚII SPECIALE

1. Obiectul Contractului

1.1. Vinzătorul/prestatorul își asumă obligația de a livra Bunurile și/sau de a presta Serviciile conform Specificației, care este parte integrantă a prezentului Contract.

1.2. Cumpărătorul/beneficiarul se obligă, la rîndul său, să achite și să recepționeze Bunurile și/sau Serviciile livrate de Vinzător.

1.3. Calitatea Bunurilor și/sau a Serviciilor se atestă prin certificatele de calitate indicate în Specificație. Bunurile livrate și/sau Serviciile prestate în baza contractului vor respecta standardele indicate în Specificație. Cînd nu este menționat nici un standard sau reglementare aplicabilă, se vor respecta standardele sau alte reglementări autorizate în țara de origine a produselor.

1.4. Termenele de garanție *[valabilitate, după caz]* a Bunurilor și/sau Serviciilor sînt indicate în Specificație.

2. Termenele și condițiile de livrare / prestare

2.1. Livrarea Bunurilor și/sau prestarea Serviciilor se efectuează de către Vinzător în termenele prevăzute de graficul de livrare.

2.2. Documentația de însoțire a Bunurilor și/sau a Serviciilor include:

[Exemplu:

- a) *Originalele facturilor fiscale;*
- b) *Avizul de expediție (după caz);*
- c) *Dispoziția de livrare;*
- d) *Certificatul de origine (original sau copie – specificați);*
- e) *Certificatul de inspecție (după caz);*
- f) *Certificatul de calitate (original sau copie – specificați);*
- g) *Certificatul de garanție;*
- h) *după caz, polița de asigurare “toate riscurile”.*

Originalele documentelor de mai sus se vor prezenta Cumpărătorului cel tîrziu la momentul livrării bunurilor la destinația finală. Livrarea produselor se consideră încheiată

în momentul în care sînt prezentate documentele de mai sus.

Notă: Cerințele de mai sus trebuie prevăzute de către autoritatea contractantă și ajustate conform cerințelor actuale.]

2.3. Cumpărătorul poate solicita o majorare sau o reducere argumentată a cantității Bunurilor și/sau a Serviciilor cu 30% față de cea contractată inițial, informînd despre aceasta Vinzătorul cu 10 zile înainte de livrare.

2.4. Data livrării Bunurilor și/sau prestării Serviciilor se consideră data perfectării facturii fiscale și recepționării lor de către Cumpărător.

3. Prețul Contractului și condițiile de plată

3.1. Prețul Bunurilor și/sau a Serviciilor livrate conform prezentului Contract este stabilit în lei moldovenești, fiind indicat în Schemele formării prețului și Specificația prezentului Contract.

3.2. Suma totală a prezentului Contract, inclusiv TVA, se stabilește în lei moldovenești și constituie: _____ lei MD.

(suma cu cifre și litere)

3.3. Achitarea plăților pentru Bunurile livrate și/sau Serviciile prestate se va efectua în lei moldovenești.

3.4. Metoda și condițiile de plată de către Cumpărător vor fi:

[Exemplu:

20% – plata în avans, în termen de 10 zile de la semnarea contractului;

70% – în urma livrării Bunurilor și/sau a Serviciilor, în termen de 20 zile de la recepționarea documentelor de însoțire;

10% – în urma recepționării finale [distribuirii la destinațiile finale și prestării serviciilor asociate, după caz] a Bunurilor și/sau a Serviciilor, în termen de 20 zile de la semnarea actului de predare-primire.

Notă: Cerințele de mai sus trebuie revăzute de către autoritatea contractantă și ajustate conform cerințelor actuale.]

3.5. Plățile se vor efectua prin transfer bancar pe contul de decontare al Vinzătorului indicat în prezentul Contract.

4. Condițiile de predare-primire

4.1. Bunurile și/sau Serviciile se consideră predate de către Vinzător și recepționate de către Cumpărător *[destinatar, după caz]* dacă:

a) cantitatea Bunurilor și/sau a Serviciilor corespunde informației indicate în Lista bunurilor / serviciilor și graficul livrării / prestării și documentele de însoțire conform punctului 2.2 al prezentului Contract;

b) calitatea Bunurilor și/sau a Serviciilor corespunde informației indicate în Specificație;

c) ambalajul și integritatea Bunurilor corespunde informației indicate în Specificație.

4.2. Vinzătorul este obligat să prezinte Cumpărătorului un exemplar original al facturii fiscale odată cu livrarea Bunurilor și/sau prestarea Serviciilor, pentru efectuarea plății. Pentru nerespectarea de către Vinzător a prezentei clauze, Cumpărătorul își rezervă dreptul de a majora termenul de achitare prevăzut în punctul 3.4 corespunzător numărului de zile de întîrziere și de a fi exonerat de achitarea penalității stabilite în punctul 8.7.

5. Standarde

5.1. Produsele furnizate în baza contractului vor respecta standardele prezentate de către furnizor în propunerea sa tehnică.

5.2. Cînd nu este menționat nici un standard sau reglementare aplicabilă se vor respecta standardele sau alte reglementări autorizate în țara de origine a produselor.

6. Obligațiile părților

6.1. În baza prezentului Contract, Vinzătorul se obligă:

a) să livreze Bunurile și/sau să presteze Serviciile în condițiile prevăzute de prezentul Contract;

b) să anunțe Cumpărătorul după semnarea prezentului Contract, în decurs de 5 zile calendaristice, prin telefon/fax sau telegramă autorizată, despre disponibilitatea livrării Bunurilor și/sau prestării Serviciilor;

c) să asigure condițiile corespunzătoare pentru recepționarea Bunurilor și/sau Serviciilor de către Cumpărător [destinatar, după caz], în termenele stabilite, în corespundere cu cerințele prezentului Contract;

d) să asigure integritatea și calitatea Bunurilor și/sau Serviciilor pe toată perioada de până la recepționarea lor de către Cumpărător [destinatar, după caz].

6.2. În baza prezentului Contract, Cumpărătorul se obligă:

a) să întreprindă toate măsurile necesare pentru asigurarea recepționării în termenul stabilit a Bunurilor livrate și/sau a Serviciilor prestate în corespundere cu cerințele prezentului Contract;

b) să asigure achitarea Bunurilor livrate și/sau Serviciilor prestate, respectând modalitățile și termenele indicate în prezentul Contract.

7. Forța majoră

7.1. Părțile sînt exonerate de răspundere pentru neîndeplinirea parțială sau integrală a obligațiilor conform prezentului Contract, dacă aceasta este cauzată de producerea unor cazuri de forță majoră (războaie, calamități naturale: incendii, inundații, cutremure de pămînt, precum și alte circumstanțe care nu depind de voința Părților).

7.2. Partea care invocă clauza de forță majoră este obligată să informeze imediat (dar nu mai tîrziu de 10 zile) cealaltă Parte despre survenirea circumstanțelor de forță majoră.

7.3. Survenirea circumstanțelor de forță majoră, momentul declanșării și termenul de acțiune trebuie să fie confirmate printr-un certificat, eliberat în mod corespunzător de către organul competent din țara Părții care invocă asemenea circumstanțe.

8. Rezilierea Contractului

8.1. Rezilierea Contractului se poate realiza cu acordul comun al Părților.

8.2. Contractul poate fi reziliat în mod unilateral în caz de:

a) refuz al Vînzătorului de a livra Bunurile și/sau de a presta Serviciile prevăzute în prezentul Contract;

b) nerespectare de către Vînzător a termenelor de livrare/prestare stabilite;

c) nerespectare de către Cumpărător a termenelor de plată a Bunurilor / Serviciilor;

d) nesatisfacere de către una dintre Părți a pretențiilor înaintate conform prezentului Contract.

8.3. Partea inițitoare a rezilierii Contractului este obligată să comunice în termen de 5 zile lucrătoare celeilalte Părți despre intențiile ei printr-o scrisoare motivată.

8.4. Partea înștiințată este obligată să răspundă în decurs de 5 zile lucrătoare de la primirea notificării. În cazul în care litigiul nu este soluționat în termenele stabilite, partea inițitoare are dreptul să prezinte documentele corespunzătoare Agenției Achiziții Publice pentru înregistrarea declarației de reziliere.

9. Reclamații și sancțiuni

9.1. Reclamațiile privind cantitatea Bunurilor livrate sau Serviciilor prestate sînt înaintate Vînzătorului/Prestatorului la momentul recepționării lor, fiind confirmate printr-un act întocmit în comun cu reprezentantul Vînzătorului/Prestatorului.

9.2. Pretențiile privind calitatea bunurilor și/sau serviciilor livrate sînt înaintate Vînzătorului în termen de 5 zile lucrătoare de la depistarea deficiențelor de calitate și trebuie confirmate printr-un certificat eliberat de o organizație independentă neutră și autorizată în acest sens.

9.3. Vînzătorul este obligat să examineze pretențiile înaintate în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii acestora și să comunice Cumpărătorului despre decizia luată.

9.4. În caz de recunoaștere a pretențiilor, Vînzătorul este obligat, în termen de 5 zile, să livreze/presteze suplimentar Cumpărătorului cantitatea nelivrată de bunuri și/sau serviciile neprestate, iar în caz de constatare a calității necorespunzătoare – să le substituie sau să le corecteze în conformitate cu cerințele Contractului.

9.5. Vînzătorul poartă răspundere pentru calitatea Bunurilor și/sau a Serviciilor în limitele stabilite, inclusiv pentru viciile ascunse.

9.6. În cazul devierii de la calitate confirmată prin certificatul de calitate întocmit de organizația independentă neutră sau autorizată în acest sens, cheltuielile pentru staționare sau întîrziere sînt suportate de partea vinovată.

9.7. Pentru refuzul de a vinde Bunurile și/sau de a presta Serviciile prevăzute în prezentul Contract, Vînzătorul suportă o penalitate în valoare de 5% din suma totală a contractului.

9.8. Pentru livrarea/prestarea cu întîrziere a Bunurilor/Serviciilor, Vînzătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma Bunurilor nelivrate și/sau a Serviciilor neprestate, pentru fiecare zi de întîrziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului Contract.

9.9. Pentru achitarea cu întîrziere, Cumpărătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma Bunurilor și/sau a Serviciilor neachitate, pentru fiecare zi de întîrziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract.

10. Drepturi de proprietate intelectuală

10.1. Furnizorul are obligația să despăgubească achizitorul împotriva oricăror:

a) reclamații și acțiuni în justiție, ce rezultă din încălcarea unor drepturi de proprietate intelectuală (brevete, nume, mărci înregistrate etc.), legate de echipamentele, materialele, instalațiile sau utilajele folosite pentru sau în legătură cu produsele achiziționate, și

b) daune-interese, costuri, taxe și cheltuieli de orice natură, aferente, cu excepția situației în care o astfel de încălcare rezultă din respectarea Caietului de sarcini întocmit de către achizitor.

11. Dispoziții finale

11.1. Litigiile ce ar putea rezulta din prezentul Contract vor fi soluționate de către Părți pe cale amiabilă. În caz contrar, ele vor fi transmise spre examinare în instanța de judecată competentă conform legislației Republicii Moldova.

11.2. De la data semnării prezentului Contract, toate negocierile purtate și documentele perfectate anterior își pierd valabilitatea.

11.3. Părțile contractante au dreptul, pe durata îndeplinirii contractului, să convină asupra modificării clauzelor contractului, prin act adițional, numai în cazul apariției unor circumstanțe care lezează interesele comerciale legitime ale acestora și care nu au putut fi prevăzute la data încheierii contractului. Modificările și completările la prezentul Contract sînt valabile numai în cazul în care au fost perfectate în scris și au fost semnate de ambele Părți.

11.4. Nici una dintre Părți nu are dreptul să transmită obligațiile și drepturile sale stipulate în prezentul Contract unor terțe persoane fără acordul în scris al celeilalte părți.

11.5. Prezentul Contract este întocmit în trei exemplare în limba de stat a Republicii Moldova, cîte un exemplar pentru Vînzător, Cumpărător și Agenția Achiziții Publice.

11.6. Prezentul Contract se consideră încheiat la data semnării și intră în vigoare după aprobarea lui de către Agenția Achiziții Publice, fiind valabil pînă la 31 decembrie 20__.

11.7. Prezentul Contract reprezintă acordul de voință al ambelor părți și este semnat astăzi, ____ 20__.

Pentru confirmarea celor menționate mai sus, Părțile au semnat prezentul Contract în conformitate cu legislația Republicii Moldova, la data și anul indicate mai sus.

Datele juridice, poștale și bancare ale Părților:

Vinzătorul/Prestatorul	Cumpărătorul/Beneficiarul
Adresa poștală:	Adresa poștală:
Telefon:	Telefon:
Cont de decontare:	Cont de decontare:
Banca:	Banca:
Adresa poștală a băncii:	Adresa poștală a băncii:
Cod:	Cod:
Cod fiscal:	Cod fiscal:
Semnăturile părților	
Semnătura autorizată:	Semnătura autorizată:
L.Ș.	L.Ș.
	Contabil
	Înregistrat: nr.
	Trezoreria
	Data:

GARANȚIE DE BUNĂ EXECUȚIE (F5.2)

[Banca comercială, la cererea ofertantului câștigător, va completa acest formular pe foaie cu antet, în conformitate cu instrucțiunile de mai jos.]

Data: _____

Numărul și denumirea licitației: _____

Oficiul Băncii: [introduceți numele complet al garantului]

Beneficiar: [introduceți numele complet al autorității contractante]

GARANȚIA DE BUNĂ EXECUȚIE NR. _____

Noi, [introduceți numele legal și adresa băncii], am fost informați că firmei [introduceți numele deplin al Furnizorului] (numit în continuare „Furnizor”) i-a fost adjudecat Contractul cu nr. [introduceți numărul] la data de [introduceți data], încheiat cu Dvs., pentru furnizarea [descrieți bunurile și serviciile] (numit în continuare „Contract”).

Prin urmare, noi înțelegem că Furnizorul trebuie să depună o Garanție de bună execuție în conformitate cu prevederile Contractului.

În urma solicitării Furnizorului, noi, prin prezenta, ne angajăm irevocabil să vă plătim orice sumă(e) ce nu depășește [introduceți suma(ele)] în cifre și cuvinte la primirea primei cereri în scris din partea Dvs., prin care declarați că Furnizorul nu îndeplinește una sau mai multe obligații conform Contractului, fără discuții sau clarificări și fără necesitatea de a demonstra sau arăta temeiurile sau motivele pentru cererea Dvs. sau pentru suma indicată în aceasta.

Această Garanție va expira nu mai târziu de [introduceți numărul] de la data de [introduceți luna] [introduceți anul],² și orice cerere de plată ce ține de aceasta trebuie recepționată de către noi la oficiu până la această dată inclusiv.

[semnăturile reprezentanților autorizați ai băncii și ai Furnizorului]

¹ Banca va introduce suma(ele) specificate în Condițiile speciale ale contractului (CSC) și denuminate, după cum este specificat în CSC, în valuta(ele) Contractului sau într-o valută liber convertibilă acceptabilă pentru autoritatea contractantă.

² Datele stabilite în conformitate cu punctul 6.4 din Condițiile generale ale contractului (CGC), luând în considerare obligațiile de garantare ale Furnizorului conform punctului CGC28.3, destinate să fie asigurate printr-o Garanție de bună execuție parțială. Autoritatea contractantă trebuie să țină cont de situațiile cind, în cazul unei extinderi a perioadei de executare a Contractului, autoritatea contractantă va avea nevoie să ceară o extindere și a acestei garanții de la bancă. O astfel de cerere trebuie să fie întocmită în scris și trebuie făcută înainte de expirarea datei stabilite în garanție. În procesul pregătirii acestei Garanții, autoritatea contractantă ar putea lua în considerare adăugarea următorului text în formular, la sfârșitul penultimului paragraf: „Noi suntem de acord cu o singură extindere a acestei Garanții pentru o perioadă ce nu depășește [sase luni] [un an], ca răspuns al cererii în scris a autorității contractante pentru o astfel de extindere, și o astfel de cerere urmează a fi prezentată nouă înainte de expirarea prezentei garanții.”

826**HOTĂRÎRE****cu privire la reprezentarea intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale**

În temeiul punctelor 6¹) și 12) ale articolului 3 și punctelor 1) și 2) ale articolului 16 din Legea nr. 64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.131-133, art. 1018), cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru a eficientiza reprezentarea intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind modul de reprezentare a intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Ministrul finanțelor

Nr. 764. Chișinău, 12 octombrie 2012.

Vladimir FILAT

Oleg Efrim

Veaceslav Negruța

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 764
din 12 octombrie 2012

REGULAMENT
privind modul de reprezentare a intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament stabilește modul de reprezentare a intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale, entitățile responsabile de reprezentarea intereselor statului, condițiile speciale privind reprezentarea intereselor statului în unele categorii de cauze și modul de selectare a reprezentanților intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj internaționale.

2. Prevederile Regulamentului privind modul de reprezentare a intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale (*în continuare – Regulament*) sînt obligatorii pentru toate autoritățile administrației publice centrale, instituțiile subordonate și întreprinderile monitorizate de acestea (*în continuare – autorități*), conform domeniului administrat.

3. Prevederile prezentului Regulament pot fi aplicate în mod corespunzător la reprezentarea intereselor autorităților administrației publice locale în instanțele judecătorești.

4. Reprezentarea intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale este asigurată, după caz, de către:

a) reprezentanții autorităților conform domeniilor administrate;

b) cabinete/birouri asociate de avocați;

c) avocați străini/companii de avocați străine.

5. Conducerea autorităților este obligată să asigure:

a) reprezentarea eficientă a intereselor autorităților în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale;

b) evidența, sistematizarea, analiza și raportarea cu privire la toate litigiile aflate pe rolul instanțelor judecătorești și al instituțiilor de arbitraj naționale și internaționale care vizează activitatea lor, hotărârile și încheierile judecătorești adoptate, cererile prealabile adresate autorităților privitoare la eventualele litigii în instanțele de judecată, precum și cu privire la potențialele riscuri, soluții și rezultate.

6. Toate operațiunile financiare care decurg dintr-un proces judiciar sau de arbitraj și urmează a fi acoperite din contul bugetului de stat vor fi efectuate prin virament și nu pot fi delegate prin procură.

CAPITOLUL II
Entitățile responsabile de reprezentarea
intereselor statului în instanțele judecătorești
și în instituțiile de arbitraj

Secțiunea 1. Reprezentanții autorităților

7. Reprezentanții autorităților reprezintă și apără interesele statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale în limita domeniilor administrate de aceste autorități.

8. În calitate de reprezentanți ai intereselor autorităților sînt desemnați angajații care au statut de funcționar public și dețin diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia. În calitate de reprezentanți ai intereselor instituțiilor și întreprinderilor monitorizate de autoritățile administrației publice centrale sînt desemnați angajații care dețin diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia.

9. În cazul în care în cadrul autorităților nu sînt angajați care corespund criteriilor stabilite la punctul 8, precum și în cazurile complexe care cad sub incidența punctului 15, reprezentantul urmează a fi angajat în baza unui contract

de asistență juridică încheiat cu un cabinet/birou asociat de avocați selectat prin concurs.

În condițiile Legii nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice, autoritățile, la începutul fiecărui an, asigură selectarea prin concurs public a trei cabinete/birouri asociate de avocați, care vor presta servicii de asistență juridică în cazurile prevăzute de prezentul punct. Informația privind cabinetele/birourile asociate de avocați selectate va fi prezentată de către autorități Ministerului Justiției în termen de 3 zile lucrătoare de la data anunțării câștigătorilor concursului.

10. Reprezentanții autorităților:

a) reprezintă și apără drepturile și interesele legitime ale autorității în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale, în limitele competențelor acordate și în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Legii cu privire la arbitraj, cu excepția cazurilor prevăzute la literalele d) și e) din punctul 15;

b) coordonează în mod obligatoriu toate acțiunile de reprezentare a intereselor autorității cu conducerea autorităților respective;

c) solicită altor autorități publice sau persoanelor fizice ori juridice, indiferent de forma organizatorico-juridică și de tipul de proprietate, informația necesară pentru reprezentarea intereselor autorității în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale;

d) generalizează și prezintă trimestrial conducerii autorității și Ministerului Justiției, iar în cazurile prevăzute în punctul 15 – în aceeași zi, informația despre litigiile autorității aflate pe rolul instanțelor judecătorești, despre hotărârile și încheierile judecătorești, precum și despre cererile prealabile adresate autorităților privitoare la eventualele litigii în instanțele de judecată și instituțiile de arbitraj, precum și despre potențialele riscuri, soluții și rezultate.

11. Calitatea de reprezentant al autorității în instanțele de judecată sau în instituțiile de arbitraj este atestată prin procură, emisă în condițiile legii de către conducătorul autorității ale cărei interese sînt reprezentate și/sau copia de pe contract, unde este inserată clauza compromisorie sau copia de pe compromis.

12. Procura prevede expres volumul împuternicirilor procesuale ale reprezentantului, cu excepția drepturilor de a recunoaște acțiunea, de a renunța la acțiune, de a transmite litigiul în arbitraj și de a încheia tranzacția de împăcare, acțiuni care nu pot fi exercitate decît prin aprobarea lor în prealabil de către conducerea autorității.

13. Depunerea acțiunii, schimbarea sau concretizarea obiectului acțiunii și solicitarea examinării în lipsa părții vor fi autorizate în mod obligatoriu de către conducerea autorității și nu pot fi delegate prin procură altei persoane.

Secțiunea a 2-a. Subdiviziunea aparatului central al Ministerului Justiției pentru coordonarea și monitorizarea procesului de reprezentare a intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale

14. Subdiviziunea aparatului central al Ministerului Justiției pentru coordonarea și monitorizarea procesului de reprezentare a intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale (*în continuare – subdiviziunea Ministerului Justiției*):

a) asigură reprezentarea intereselor statului în instanțele de judecată și în instituțiile de arbitraj naționale în litigiile

a) a căror parte este Ministerul Justiției;

b) solicită informații, efectuează studii și analize necesare reprezentării intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale;

c) generalizează și sistematizează informațiile furnizate de autorități în condițiile prezentului Regulament;

d) acordă suport metodologic și consultativ reprezentanților autorităților în procesele pe cauzele specificate la literele a)-c) din punctul 15;

e) elaborează și prezintă ministrului justiției note informative privind cererile și cauzele de importanță majoră pentru Guvern, potrivit punctului 15, cu prezentarea ulterioară a acestora Prim-ministrului;

f) instituie și ține Registrul cabinetelor/birourilor asociate de avocați selectate de autorități pentru reprezentarea intereselor statului în anumite categorii de cauze și asigură actualizarea anuală a acestuia;

g) ține Registrul ofertelor prevăzut la punctul 44;

h) asigură activitățile de secretariat ale Comisiei guvernamentale pentru selectarea reprezentanților intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj internaționale;

i) efectuează auditul juridic al cauzelor la care participă autoritățile, precum și al altor cauze, la solicitarea acestora;

j) efectuează analiza practicii judiciare în litigiile cu participarea autorităților;

k) elaborează proiectele de acte normative necesare pentru eficientizarea activității de protecție și reprezentare a intereselor statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale;

l) coordonează activitatea de reprezentare și acordă ajutor metodologic autorităților care reprezintă interesele statului în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale;

m) stabilește cerințe privind evidența și raportarea cu privire la litigiile aflate pe rol în instanțele judecătorești și în instituțiile de arbitraj naționale și internaționale care vizează autoritățile statului;

n) exercită alte funcții prevăzute de prezentul Regulament și de alte acte normative.

CAPITOLUL III

Dispoziții speciale privind reprezentarea intereselor statului în unele categorii de cauze

15. Prevederile prezentului capitol stabilesc o procedură specială de reprezentare a intereselor statului în litigiile:

a) examinate în instanțele judecătorești sau în instituțiile de arbitraj naționale privind dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile;

b) examinate în instanțele judecătorești sau în instituțiile de arbitraj naționale care au o importanță deosebită pentru stat;

c) examinate în instanțele judecătorești sau în instituțiile de arbitraj naționale cu participarea subiecților de drept din străinătate sau a investitorilor străini;

d) examinate în instanțele judecătorești străine;

e) examinate în instituțiile de arbitraj internaționale.

16. În cazurile prevăzute la literele a)-c) din punctul 15, reprezentarea intereselor statului este asigurată de către reprezentanții autorităților conform domeniului litigiului, cu acordarea suportului metodologic și consultativ din partea subdiviziunii Ministerului Justiției.

17. În cazurile prevăzute la literele d) și e) din punctul 15, reprezentarea intereselor statului este asigurată de către cabinete/birouri asociate de avocați și avocați străini/companii de avocați străine care sînt selectate potrivit prevederilor capitolului IV.

CAPITOLUL IV

Selectarea reprezentanților intereselor statului în instanțele judecătorești străine și în instituțiile de arbitraj internaționale

18. Selectarea cabinetelor/birourilor asociate de avocați, inclusiv a avocaților străini/companiilor de avocați

străine, pentru reprezentarea intereselor statului în instanțele judecătorești străine și în instituțiile de arbitraj internaționale se efectuează prin concurs, care se desfășoară în conformitate cu principiile legalității, competiției deschise și transparenței, tratamentului nediscriminatoriu și accesului la informații.

19. Organizarea și desfășurarea concursului de selectare a reprezentanților intereselor statului în instanțele judecătorești străine și în instanțele de arbitraj internaționale se realizează de către Comisia guvernamentală pentru selectarea reprezentanților intereselor statului în instanțele judecătorești străine și în instituțiile de arbitraj internaționale (în continuare – Comisia de selectare).

Secțiunea 1. Comisia de selectare

20. Comisia de selectare este formată din 7 membri, dintre care 4 membri din oficiu și 3 membri numiți pentru fiecare caz în parte. Componenta nominală a Comisiei de selectare se aprobă prin ordinul ministrului justiției. Comisia de selectare se convoacă după necesitate, în cazul apariției cauzelor prevăzute de capitolul III.

21. Membri din oficiu ai Comisiei de selectare sînt reprezentanții Ministerului Justiției, Cancelariei de Stat, Ministerului Economiei și Ministerului Finanțelor. Ceilalți trei membri ai Comisiei de selectare se numesc ad-hoc, pentru fiecare caz în parte, și sînt reprezentanți ai autorității/autorităților administrației publice care administrează domeniul/domeniile vizate de litigiu. Reprezentanții ad-hoc, de regulă, sînt conducătorul autorității implicate în litigiu, șeful serviciului juridic și șeful subdiviziunii responsabile de supravegherea domeniului în care a apărut litigiul.

22. Activitatea organizatorică a Comisiei de selectare este asigurată de subdiviziunea Ministerului Justiției.

23. Ședința Comisiei de selectare este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 2/3 din membri. Deciziile Comisiei se adoptă cu majoritatea simplă de voturi din numărul total al membrilor ei. În caz de paritate a voturilor, se consideră că decizia nu a fost adoptată, iar examinarea dosarelor depuse de candidați se amîină.

24. Lucrările Comisiei de selectare se consemnează în procese-verbale, semnate de toți membrii Comisiei prezenți la ședință.

25. În cazul în care Comisia de selectare nu își îndeplinește atribuțiile și/sau obligațiile, la solicitarea cel puțin a doi membri din oficiu, componenta acesteia poate fi modificată sau poate fi creată o nouă Comisie.

Secțiunea a 2-a. Atribuțiile comisiei de selectare. Drepturile și obligațiile

26. Comisia de selectare are următoarele atribuții:

a) întocmirea documentelor pentru anunțarea concursului;

b) punerea la dispoziția candidaților a informației respective, cu explicarea modului de completare a documentelor necesare;

c) recepționarea, înregistrarea și examinarea dosarelor depuse de candidați;

d) solicitarea informațiilor suplimentare despre candidați de la Uniunea Avocaților sau de la instituția omoloagă, în cazul avocaților străini/companiilor de avocați străine;

e) desfășurarea concursului și perfectarea documentelor aferente;

f) desemnarea cîștigătorului concursului și informarea în scris a candidaților despre rezultate;

g) examinarea contestărilor referitor la rezultatele concursului;

h) asigurarea păstrării materialelor concursului;

i) elaborarea și aprobarea modelului contractului de asistență juridică.

27. Comisia de selectare are dreptul:

a) să prelungească termenul de organizare a concur-

sului;

b) să examineze ofertele (oferta) recepționate;

c) să negocieze direct clauzele contractului dintre candidatul selectat și stat.

28. Comisia de selectare este obligată:

a) să pună la dispoziția candidaților informația solicitată;

b) să verifice documentele de participare la concurs și dosarele depuse de candidați;

c) să expedieze candidaților o notificare în scris despre rezultatele concursului;

d) să înștiințeze în scris participanții la concurs despre anularea rezultatelor acestuia.

29. Membrii Comisiei de selectare sînt în drept:

a) să ia cunoștință de documentele prezentate Comisiei de selectare spre examinare;

b) să participe la examinarea documentelor;

c) să expună opinii separate.

30. Membrii Comisiei de selectare sînt obligați:

a) să participe la ședințele Comisiei de selectare;

b) să respecte confidențialitatea datelor din documentele de concurs;

c) să semneze procesul-verbal cu privire la rezultatele concursului sau să anexeze opinia lor separată;

d) să respecte cerințele legislației privind conflictul de interese.

Secțiunea a 3-a. Participanții la concurs

31. Participant la concurs poate fi orice persoană fizică care deține licență de avocat, precum și persoane juridice - companii de avocați naționale sau străine, care au calificarea și abilitățile profesionale necesare și care au dreptul să exercite profesia de avocat, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor și să-i reprezinte în instanțe judecătorești străine și/sau în instituții de arbitraj internaționale. În cazul avocaților străini/companiilor de avocați străine, este obligatoriu ca aceștia să participe la concurs în parteneriat cu cabinete/birouri asociate de avocați din Republica Moldova, care trebuie să corespundă criteriilor specificate la punctul 33.

32. La elaborarea condițiilor de selectare a avocaților, birourilor asociate de avocați, inclusiv a avocaților străini/companiilor de avocați străine, Comisia de selectare ține cont de:

a) specializarea avocatului (cabinetului/biroului asociat de avocați, avocatului străin/companiei de avocați străine);

b) experiența în domeniul reprezentării în instanțele judecătorești străine sau în instituțiile de arbitraj internaționale, după caz;

c) dreptul de a reprezenta interesele în instanța judecătorească străină competentă să examineze litigiul;

d) cunoașterea limbilor de lucru ale instanțelor judecătorești străine sau instituției de arbitraj internaționale care urmează să examineze litigiul.

33. La concurs sînt admiși candidații care au depus, în termenul stabilit de Comisia de selectare, cererea de participare la concurs și au prezentat documentele de participare la concurs.

34. Nu sînt admiși să participe la concurs candidații:

a) care au o vechime în profesia de avocat mai mică de 3 ani;

b) care nu au prezentat integral setul necesar de documente sau prezentarea acestora este neconformă cerințelor stabilite.

35. Participantul la concurs are dreptul:

a) să primească de la Comisia de selectare informația privind procedura de înaintare a cererilor de participare la concurs, condițiile și procedura de desfășurare a concursului, datele generale despre litigiul pe marginea căruia va

reprezenta interesele statului, modul de perfectare a cererii de participare;

b) să sesizeze Comisia de selectare în caz de încălcare a drepturilor de participant la concurs, precum și de nerespectare a prezentului Regulament;

c) să se informeze despre rezultatele concursului, precum și despre motivele deciziilor adoptate.

36. Participantul la concurs este obligat să respecte regulile de desfășurare a concursului stabilite de prezentul Regulament.

Secțiunea a 4-a. Anunțarea concursului și recepționarea ofertelor

37. Decizia cu privire la organizarea concursului se adoptă de către Ministerul Justiției.

38. În temeiul ordinului ministrului justiției privind organizarea și desfășurarea concursului, Comisia de selectare inițiază procedura selectării candidaților prin plasarea pe pagina web a Ministerului Justiției a anunțului cu privire la organizarea și desfășurarea concursului de selectare a acestora, precum și a condițiilor respective. Anunțul se plasează cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de deschiderea concursului.

39. Anunțul privind organizarea și desfășurarea concursului trebuie să conțină:

a) data, ora și locul desfășurării concursului;

b) cerințele față de candidați;

c) lista documentelor pentru participare la concurs;

d) mărimea taxei de participare la concurs și contul de decontare la care urmează a fi transferată suma respectivă;

e) termenul-limită de recepționare și înregistrare a documentelor referitoare la concurs și ordinea prezentării documentelor;

f) date de contact (telefon, fax, e-mail) pentru relații și adresa poștală la care urmează a fi prezentate ofertele de concurs;

g) alte date necesare, după caz.

40. În caz de necesitate, Comisia de selectare poate prelungi termenul de organizare a concursului, fără a schimba condițiile inițiale de participare, publicînd anunțul despre prelungirea termenului pe pagina web a Ministerului Justiției.

41. Setul de documente de participare la concurs, adresat Comisiei de selectare, trebuie să cuprindă următoarele documente, în original sau autentificate, în modul stabilit de legislație, întocmite în limba de stat sau traduse, în modul stabilit de legislație:

a) cererea de participare la concurs, adresată Comisiei de selectare, cu indicarea cuantumului onorariului solicitat;

b) documente doveditoare a capacității de exercitare a activității profesionale:

- pentru cabinetele/birourile asociate de avocați din Republica Moldova - copia buletinului de identitate, a licenței avocatului și/sau ale membrilor biroului asociat de avocați și certificatul de atribuire a codului fiscal emis de organul fiscal unde își are/au declarat sediul;

- pentru avocații străini/companiile de avocați străine - actele de constituire și înregistrare, de atestare ori apartenență profesională, în conformitate cu prevederile legislației din țara de origine;

c) curriculum vitae (CV) al avocatului străin/membrilor companiei de avocați străine și/sau prezentarea istoricului și a experienței profesionale a companiei de avocați străine;

d) documente doveditoare care să ateste faptul că avocatul străin/biroul asociat/compania de avocați străină dețin asigurare valabilă de răspundere civilă profesională.

42. În cazul în care selectarea avocaților/birourilor asociate de avocați sau avocaților străini/companiilor de

avocați străine se efectuează concomitent pentru reprezentarea în cazul mai multor litigii, candidatul va prezenta la concurs setul de documente specificat la punctul 41 într-un număr de exemplare egal cu numărul litigiilor la care dorește să participe.

43. Ofertele se prezintă Comisiei de selectare în plic sigilat, la adresa indicată în anunțul privind organizarea și desfășurarea concursului, pe care se aplică ștampila Ministerului Justiției.

44. Ofertele se înregistrează, în ordinea primirii, în registrul Comisiei de selectare, indicându-se data și ora primirii. Registrul este ținut de Ministerul Justiției.

45. Ofertele primite după expirarea termenului-limită indicat în anunțul privind organizarea și desfășurarea concursului nu se admit la concurs și se restituie ofertanților fără a fi deschise.

46. Candidaților admiși la concurs li se expediază o notificare în scris referitor la acceptarea cererii, indicându-se data înregistrării ei.

47. Ofertele candidaților la concurs se păstrează într-un seif special la Ministerul Justiției. Persoana care efectuează recepționarea și înregistrarea documentelor poartă răspundere pentru înregistrarea și păstrarea acestora.

Secțiunea a 5-a. Condițiile și modul de desfășurare a concursului

48. Concursul se desfășoară în mod competițional în baza dosarelor prezentate de către participanți. În cazul în care există o singură ofertă, Comisia de selectare este în drept să negocieze direct condițiile și volumul asistenței juridice calificate, serviciilor acordate și cuantumul onorariului acestora.

49. Concursul este de tip închis. Deschiderea plicurilor cu propunerile de concurs și selectarea reprezentantului intereselor statului în instanțele judecătorești străine sau în instituțiile de arbitraj internaționale se efectuează de către Comisia de selectare în prezența participanților la concurs sau a persoanelor împuternicite de către aceștia (în cazul companiei de avocatură străine), la începutul concursului.

50. La deschiderea concursului, Comisia de selectare verifică documentele prezentate și datele participanților, întocmind procesul-verbal cu privire la admiterea acestora pentru participare la concurs.

51. Participanților la concurs ale căror documente au fost examinate în cadrul ședinței Comisiei de selectare li se expediază o notificare în scris despre rezultatele concursului.

52. Se interzice tănuirea cererilor și neluarea în considerare a acestora la stabilirea rezultatelor concursului de către Comisia de selectare.

53. Comisia de selectare verifică corespunderea setului de documente prezentat pentru participare la concurs cu cerințele documentației de concurs. În cazul în care acestea nu corespund cerințelor documentației de concurs și corectarea erorilor sau deficiențelor depistate schimbă substanțial esența ofertei, aceasta nu va fi luată în considerare la desemnarea câștigătorului, fapt care se consemnează în procesul-verbal al ședinței Comisiei de selectare și în notificarea expediată participanților la concurs.

54. În perioada desfășurării concursului, Comisia de

selectare are dreptul, în caz de necesitate, să solicite de la participanții la concurs prezentarea unor informații suplimentare relevante cu privire la oferta respectivă.

55. Comisia de selectare, în perioada de pînă la desemnarea câștigătorilor, poate descalifica și înlătura de la participarea la concurs orice candidat, în cazul în care în documentația prezentată vor fi depistate informații neveridice.

56. Candidații neadmiși la concurs, descalificați și înlăturați în perioada de participare au dreptul să participe ulterior la alte concursuri de selectare a reprezentanților intereselor statului în instanțele judecătorești străine sau în instituțiile de arbitraj internaționale.

Secțiunea a 6-a. Desemnarea câștigătorului

57. Câștigător al concursului se desemnează participantul a cărui ofertă corespunde tuturor cerințelor documentației de concurs și specificului activității de reprezentare în cazul concret.

58. Rezultatele ședinței Comisiei de selectare se consemnează într-un proces-verbal, în care se indică:

- a) data și locul desfășurării concursului;
- b) componența Comisiei de selectare;
- c) lista participanților la concurs;
- d) datele de identificare ale câștigătorului;
- e) datele de identificare ale altor participanți la concurs;
- f) altă informație relevantă.

59. La anunțarea rezultatelor concursului pot fi prezenți participanții sau persoanele împuternicite de către aceștia prin procură, precum și reprezentanții autorităților administrației publice interesate și ai mass-media.

60. Membrii Comisiei de selectare, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la ziua desfășurării concursului, sînt obligați să semneze procesul-verbal cu privire la rezultatele concursului.

61. Procesul-verbal se întocmește într-un număr necesar de exemplare și se semnează de către membrii Comisiei de selectare.

Secțiunea a 7-a. Semnarea contractului de reprezentare a intereselor statului în instanțele judecătorești străine și în instituțiile de arbitraj internaționale

62. În urma concursului, în termen de pînă la 10 zile lucrătoare de la data aprobării rezultatelor concursului, conducătorul autorității publice, parte în litigiu, încheie contractul de asistență juridică cu câștigătorul concursului.

63. Clauzele esențiale ale contractului de asistență juridică se stabilesc de către părți în funcție de specificul fiecărei cauze în parte, conform legislației Republicii Moldova și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

64. În cazul în care cabinetul/biroul asociat de avocați sau avocatul străin/ compania de avocați străină, desemnați câștigători ai concursului, pe motivul unor circumstanțe excepționale nu pot continua prestarea serviciilor de asistență juridică, autoritatea publică, parte în litigiu, solicită Ministerului Justiției anunțarea unui nou concurs, conform procedurii stabilite de prezentul Regulament.

827 HOTĂRÎRE
cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului
Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova
și Guvernul Republicii Tadjikistan privind călătoriile
reciproce fără vize ale cetățenilor

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de proiectul Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Tadjikistan privind călătoriile reciproce fără vize ale cetățenilor.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nr. 765. Chișinău, 15 octombrie 2012.

2. Se inițiază negocierile asupra proiectului Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Tadjikistan privind călătoriile reciproce fără vize ale cetățenilor.

Vladimir FILAT

Iurie Leancă

828 HOTĂRÎRE
cu privire la alocarea mijloacelor financiare
pentru diminuarea consecințelor secetei din anul 2012

În scopul diminuării consecințelor secetei din anul curent și susținerii producătorilor la semănatul grîului de toamnă pentru roada anului 2013, precum și în scopul păstrării șeptelului de animale, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Ministerul Finanțelor va aloca Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, din mijloacele financiare acumulate pe contul special destinate pentru acoperirea pagubelor provocate de seceta din anul 2012, în măsura acumulărilor la acest cont, mijloace în sumă de 50,0 mil. lei, precum urmează:

12,0 mil. lei – pentru procurarea cerealelor furajere, în scopul asigurării parțiale a nutriției vacilor din zonele

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare
Ministrul finanțelor

Nr. 766. Chișinău, 15 octombrie 2012.

afectate de secetă;

38,0 mil. lei – pentru compensarea parțială a cheltuielilor suportate la semănatul grîului de toamnă pentru roada anului 2013.

2. Se aprobă Regulamentul privind modul de alocare a mijloacelor financiare pentru diminuarea consecințelor secetei din anul 2012 (se anexează).

3. Responsabil de implementarea prezentei Hotărîri este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care va informa Guvernul, trimestrial, despre executarea prezentei Hotărîri.

Vladimir FILAT

Vasile Bumacov
Veaceslav Negruța

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr. 766
din 15 octombrie 2012

REGULAMENT
privind modul de alocare a mijloacelor financiare
pentru diminuarea consecințelor secetei din anul 2012

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Regulamentul privind modul de alocare a mijloacelor financiare pentru diminuarea consecințelor secetei din anul 2012 (în continuare – Regulament) stabilește modul de alocare a mijloacelor financiare, destinate compensării parțiale a cheltuielilor suportate la semănatul grîului de toamnă pentru roada anului 2013, precum și modul de distribuire a cerealelor furajere în scopul asigurării parțiale cu nutrețuri a vacilor, inclusiv condițiile obligatorii necesare pentru obținerea ajutorului, modalitatea distribuirii și cuantumul acestuia.

2. În sensul prezentului Regulament, noțiunile de bază utilizate au următoarele semnificații:

a) solicitant – persoană fizică sau juridică care a semănat suprafața de teren deținută cu grîu de toamnă pentru roada anului 2013, și/sau deținător de vaci înregistrate din raioanele de Sud și Centru, precum și deținători de vaci din fermele de prăsilă de specia bovine, atestate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și care au depus o cerere în acest

sens;

b) compensație – ajutor bănesc nerambursabil și neimpozabil acordat producătorilor agricoli pentru compensarea parțială a cheltuielilor suportate la semănatul grîului de toamnă pentru roada anului 2013.

3. Pot solicita ajutor sub formă de cereale furajere persoanele care sînt deținători de vaci, clinic sănătoase, înregistrate în registrul animalelor:

a) din raioanele de Sud (Basarabeasca, Cahul, Cantemir, Căușeni, Cimișlia, Leova, Ștefan Vodă, Taraclia și Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia);

b) din fermele zootehnice situate în raioanele de Centru (Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Strășeni, Șoldănești, Telenesti și Ungheni), amplasate în extravilanul localităților; precum și/sau

c) din fermele de prăsilă, atestate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în modul stabilit, indiferent de amplasarea acestora.

4. În scopul obținerii compensației pentru semănatul grîului de toamnă, solicitantul trebuie să respecte următoarele condiții:

a) să fie deținător legal al terenurilor agricole, atribuite conform art. 12 din Codul funciar nr. 828-XII din 25 decembrie 1991;

b) să însămînțeze terenurile agricole cu grîu de toamnă pentru roada anului 2013 pînă la 30 octombrie;

c) suprafața minimă eligibilă pentru acordarea compensației să constituie 1 ha.

5. Mărimea compensației pentru un hectar de teren agricol însămînțat cu grîu de toamnă constituie 200 lei.

Capitolul II. Modul de acordare a compensației

6. În scopul acordării compensației și ajutorului sub formă de cereale furajere, autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, primăriile municipiilor Chișinău și Bălți, Guvernatorul unității teritoriale autonome Găgăuzia vor crea, în termen de 5 zile din data intrării în vigoare a prezentului Regulament, comisii speciale, în a căror componență vor fi incluși primarul localității – președinte al comisiei, secretarul consiliului – secretar al comisiei, inginerul cadastral, un reprezentant din partea producătorilor agricoli și medicul veterinar de liberă practică, în cazul ajutorului sub formă de cereale furajere.

7. Solicitantul de compensație sau ajutor sub formă de cereale furajere va depune o cerere de modelul stabilit în anexele nr.1 sau nr.2 la prezentul Regulament.

8. Comisia specială a primăriei, în termen de pînă la 10 noiembrie 2012:

- va examina cererile de alocare a compensației pentru semănatul grîului de toamnă și va completa actul de constatare a suprafeței semănite de facto, la fața locului, conform anexei nr. 1;

- va examina cererile de alocare a cerealelor furajere și vor completa actul de constatare a efectivului de vaci mulgătoare existente și pasibile acordării ajutorului de cereale furajere, conform anexei nr.2;

- va completa, în baza cererilor examinate, listele beneficiarilor de compensații pentru semănatul grîului de toamnă, conform anexei nr. 3, și listele beneficiarilor de cereale furajere, conform anexei nr. 4;

- în cazul neacceptării cererii, va informa în scris solicitantul, cu indicarea motivului refuzului.

9. Listele specificate în pct.8 al prezentului Regulament se întocmesc în 2 exemplare originale, fiecare filă se semnează de toți membrii comisiei speciale locale. Un exemplar, inclusiv în format electronic (excel) se depune la serviciile/secțiile teritoriale ale Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură. Al doilea exemplar se păstrează la autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi. Termenul de păstrare a listelor este de 3 ani.

10. Secțiile/serviciile teritoriale ale Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, în termen de 5 zile din momentul recepționării listelor solicitanților de la comisiile speciale ale primăriilor, vor asigura transmiterea acestora comisiei constituită prin ordinul ministrului agriculturii și

industriei alimentare.

11. Comisia, constituită prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare este formată din 7 membri: reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, ai Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură și ai asociațiilor profesionale din domeniu.

12. Comisia, în termen de 10 zile de la recepționarea listelor solicitanților:

- verifică și autorizează spre plată compensațiile pentru suprafața terenurilor agricole semănite cu grîu de toamnă pentru roada anului 2013;

- calculează și aprobă pentru fiecare solicitant mărimea ajutorului sub formă de cereale furajere, reieșind din raportarea cantității cerealelor furajere achiziționate prin intermediul procedurilor de achiziție publice, la numărul total de vaci mulgătoare incluse în liste.

13. Rezultatele examinării vor fi consemnate într-un proces-verbal, semnat de toți membrii Comisiei.

14. Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, în baza procesului-verbal al comisiei de examinare, va asigura perfectarea documentelor privind transferul compensațiilor, de regulă, la contul bancar al beneficiarului, iar ca excepție, în cazul în care acesta nu deține cont bancar, la contul primăriilor. Primăriile, în cazul beneficiarilor, care nu dețin conturi bancare, vor asigura, repartizarea compensațiilor, conform listelor aprobate în baza procesului-verbal al comisiei de examinare și remise primăriilor, cu publicarea lor, inclusiv pe pagina web a Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură.

15. Comisiile speciale locale, în termen de 10 zile după distribuirea compensațiilor în cazul beneficiarilor, care nu dețin conturi bancare, vor prezenta serviciilor/secțiilor teritoriale ale Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură raportul generalizat privind utilizarea compensațiilor și direcționarea acestora către beneficiari, cu anexarea listelor de plată semnate de beneficiari și originalelor pentru confirmare.

16. Se interzice reținerea de către primării a mijloacele financiare în contul stingerii datoriilor solicitanților față de impozite, amenzi, altor plăți locale etc.

17. Responsabili de corectitudinea înscrierii în liste a solicitanților și repartizării compensațiilor către aceștia sînt comisiile speciale locale.

Capitolul III. Dispoziții finale

18. Din data intrării în vigoare a prezentului Regulament, Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, va iniția procedura de achiziție publică a cerealelor furajere în baza caietului de sarcini elaborat de către Direcția politică de producție și reglementări de calitate a produselor animale din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

19. Operatorul economic sau operatorii economici, desemnați cîștigători ai procedurii de achiziție, vor asigura transportul cerealelor furajere la locurile stabilite de primării (în cazul raioanelor de Sud), iar pentru fermele din zona Centru, precum și cele de prăsilă – pînă la ferme, conform condițiilor procedurii de achiziție.

Anexa nr. 1
la Regulamentul privind modul de alocare
a mijloacelor financiare pentru diminuarea
consecințelor secetei din anul 2012

Către primăria comunei.....
din raionul.....

C E R E R E – M O D E L

Subsemnatul.....
numele, prenumele
buletinul de identificare nr. din „ .. ” anul, cod personal
....., locuitor al satului/comunei
în cazul persoanelor juridice (inclusiv gospodării țărănești) Gospodăria agricolă
codul fiscal (IDNO) nr., rechizitele bancare,
.....
..... declar pe propria răspundere că, pentru roada anului
2013, am semănat ha grâu de toamnă și rog să fiu inclus în lista beneficiarilor de
compensații pentru semănatul grâului de toamnă.

Data Semnătura.....

ACT

de constatare a suprafeței semănată cu grâu de toamnă

Comisia specială a primăriei comunei a examinat
cererea solicitantului și a constatat următoarele:

1. Solicitantul de compensație este deținător legal al terenurilor agricole, atribuite
conform art. 12 din Codul funciar nr. 828-XII din 25 decembrie 1991, cod
cadastral/suprafața, ha*

2. Solicitantul a semănat de facto cu grâu de toamnă pentru roada anului 2013
suprafața de ha.

Notă. *Se indică doar codurile cadastrale și suprafața acestora pentru terenurile semănată cu grâu de toamnă

Membrii comisiei speciale:

..... (numele, prenumele)	 (semnătura)
..... (numele, prenumele)	 (semnătura)
..... (numele, prenumele)	 (semnătura)
..... (numele, prenumele)	 (semnătura)
..... (numele, prenumele)	 (semnătura)

Anexa nr. 2
la Regulamentul privind modul de alocare
a mijloacelor financiare pentru diminuarea
consecințelor secetei din anul 2012

Către primăria comunei.....
din raionul.....

C E R E R E – M O D E L

Subsemnatul.....
numele, prenumele
buletinul de identificare nr. din „ .. ” anul, cod personal
....., locuitor al satului/comunei
în cazul persoanelor juridice (inclusiv gospodării țărănești) Gospodăria agricolă
codul fiscal (IDNO) nr., rechizitele bancare,
.....
..... declar pe propria răspundere că dețin vaci cu
numărul de identificare.....
(numerele crotaliilor, anul nașterii)

și rog să fiu inclus în lista beneficiarilor de ajutor sub formă de cereale furajere.

Data Semnătura.....

ACT

de constatare a numărului de vaci mulgătoare

Comisia specială a primăriei comunei a examinat
cererea solicitantului și a constatat următoarele:

1. Solicitantul deține de facto vaci mulgătoare.
2.
(numerele crotaliilor / anul nașterii)

Membrii comisiei speciale:

..... (numele, prenumele)	 (semnătura)
..... (numele, prenumele)	 (semnătura)
..... (numele, prenumele)	 (semnătura)
..... (numele, prenumele)	 (semnătura)
..... (numele, prenumele)	 (semnătura)

Anexa nr. 3
la Regulamentul privind modul de alocare
a mijloacelor financiare pentru diminuarea
consecințelor secetei din anul 2012

Coordonat:
Șeful Direcției Agricultură și Alimentație
a raionului.....
(numele, prenumele, semnătura)

L. Ș.

Lista deținătorilor de terenuri, beneficiari de subvenții din comuna.....

Numele, prenumele sau denumirea gospodăriei agricole	Numărul codului personal sau codului fiscal (IDNO)	Rechizitele bancare*	Suprafața semănată, ha	Compensația calculată (suprafața x 200 lei)	Compensația verificată și autorizată spre plată**

Notă:

* Se completează doar în cazul persoanelor juridice sau fizice dacă acestea dețin cont bancar;
** Se completează de către comisia Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Data

Semnătura președintelui Comisiei

L. Ș.

Anexa nr. 4
la Regulamentul privind modul de alocare
a mijloacelor financiare pentru diminuarea
consecințelor secetei din anul 2012

Lista deținătorilor de vaci, solicitanți de ajutor sub formă de cereale furajere din comuna.....

Numele, prenumele sau denumirea gospodăriei agricole	Numărul codului personal sau codului fiscal	Numărul de vaci mulgătoare	Cantitatea calculată de cereale furajere pentru o vacă mulgătoare*	Total cereale furajere spre distribuție*

Notă:

* Se completează de către comisia Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Data

Semnătura președintelui Comisiei

L. Ș.

Membrii Comisiei speciale locale

.....
.....
.....

829**HOTĂRÎRE****privind aprobarea Avizului la proiectul de lege
pentru modificarea și completarea Legii nr. 182
din 15 iulie 2010 cu privire la parcurile industriale**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul

de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 182 din
15 iulie 2010 cu privire la parcurile industriale.**PRIM-MINISTRU****Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul justiției****Valeriu Lazăr
Oleg Efrim****Nr. 767. Chișinău, 15 octombrie 2012.****830****HOTĂRÎRE****cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului
Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca
Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
pentru finanțarea activităților operaționale ale Oficiului
Finanțării de Carbon și acordarea deplinei puteri
domnului Veaceslav NEGRUȚA, ministru al finanțelor**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de proiectul Acordului de grant dintre
Republica Moldova și Banca Internațională pentru Recon-
strucție și Dezvoltare pentru finanțarea activităților opera-
ționale ale Oficiului Finanțării de Carbon.

2. Se inițiază negocierile asupra proiectului Acordului
de grant dintre Republica Moldova și Banca Internațională

pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea activi-
tăților operaționale ale Oficiului Finanțării de Carbon.

3. Se acordă depline puteri domnului Veaceslav
NEGRUȚA, ministru al finanțelor, pentru semnarea Acordului
de grant dintre Republica Moldova și Banca Internațională
pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea activi-
tăților operaționale ale Oficiului Finanțării de Carbon.

PRIM-MINISTRU**Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Ministrul finanțelor
Ministrul mediului****Veaceslav Negruța
Gheorghe Șalaru****Nr. 768. Chișinău, 15 octombrie 2012.****831****HOTĂRÎRE****cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare

proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor
acte legislative.**PRIM-MINISTRU****Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Ministrul finanțelor
Ministrul justiției****Veaceslav Negruța
Oleg Efrim****Nr. 769. Chișinău, 15 octombrie 2012.****832****HOTĂRÎRE****cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a modelelor
certificatului de înmatriculare și certificatului
de înmatriculare provizoriu de tip nou pentru vehicule**

În temeiul articolului 31 alineatul (3) din Legea nr.131-XVI
din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier (Monitorul
Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.103-106, art.443),
cu modificările ulterioare, în scopul transpunerii parțiale în
cadrul normativ național ce ține de domeniul înmatriculării
și evidenței vehiculelor a prevederilor Directivei 1999/37/
CE a Consiliului Uniunii Europene privind documentele de
înmatriculare pentru vehicule, publicate în Jurnalul Oficial al
Uniunii Europene (JO) nr.L138 din 1 iunie 1999, Guvernul
HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

1) modelul certificatului de înmatriculare în formă de
cartelă de plastic (formatul ID-1), conform anexei nr.1;

2) modelul certificatului de înmatriculare provizoriu,
conform anexei nr.2;

3) modificările și completările ce se operează în unele
hotărâri ale Guvernului, conform anexei nr.3.

2. Certificatele de înmatriculare aprobate prin Hotărârea
Guvernului nr.778 din 20 noiembrie 1995 „Cu privire la
aprobarea și punerea în aplicare a tipurilor mecanolizabile
de permis de conducere și certificat de înmatriculare a
mijloacelor de transport” (Monitorul Oficial al Republicii
Moldova, 1996, nr.11-12, art.57), cu modificările și comple-
tările ulterioare, precum și certificatele de înmatriculare
aprobate prin Ordinul ministrului afacerilor interne nr.144
din 28 mai 1998 se vor elibera până la 1 decembrie 2012 și

sînt valabile pe termenul pentru care au fost eliberate.

3. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, începînd cu 1 decembrie 2012, va asigura eliberarea certificatelor de înmatriculare prevăzute în punctul 1 din prezenta hotărîre.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul tehnologiei
informației și comunicațiilor
Ministrul afacerilor interne

Nr. 770. Chișinău, 15 octombrie 2012.

Anexa nr. 1
 la Hotărîrea Guvernului nr. 770
 din 15 octombrie 2012

Modelul certificatului de înmatriculare
În formă de cartelă de plastic
(formatul — ID-1)

Recto

Verso

4. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va informa statele străine despre punerea în aplicare în Republica Moldova a certificatului de înmatriculare și certificatului de înmatriculare provizoriu de tip nou pentru vehicule.

Vladimir FILAT

Iurie Leancă

Pavel Filip
Dorin Recean

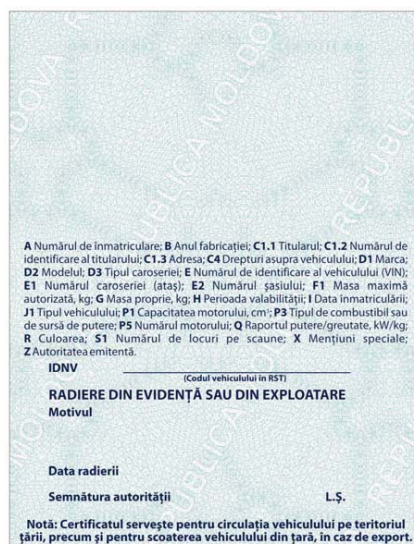
Anexa nr. 2
 la Hotărîrea Guvernului nr. 770
 din 15 octombrie 2012

Modelul certificatului de înmatriculare provizoriu
(dimensiunile 80x105 mm)

Recto

Verso

Anexa nr. 3
la Hotărîrea Guvernului nr. 770
din 15 octombrie 2012

**MODIFICĂRILE ȘI COMPLETĂRILE
ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului**

1. Hotărîrea Guvernului nr.778 din 20 noiembrie 1995 „Cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a tipurilor mecanolizibile de permis de conducere și certificat de înmatriculare a mijloacelor de transport” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.11-12, art.57), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1) în titlu cuvintele „tipurilor mecanolizibile de permis de conducere și certificat de înmatriculare a mijloacelor de transport” se substituie prin cuvintele „modelelor certificatului tehnic de înmatriculare pentru tractoare și alte mașini și mecanisme autopropulsate și certificatului de tractorist mecanic”;

2) alineatul unu din punctul 1 se abrogă.

2. Regulile comerțului de consignatie, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 1010 din 31 octombrie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.79-80, art. 814), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1) în tot textul, cuvintele „Ministerului Dezvoltării Informaționale” și cuvintele „Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor” se substituie prin cuvintele „Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor”;

2) la punctul 12, după cuvintele „certificatului de înmatriculare” se completează cu cuvintele „și/sau certificatului de înmatriculare provizoriu”.

3. Hotărîrea Guvernului nr.1047 din 8 noiembrie 1999 „Cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.126-127, art.1113), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1) în anexa nr. 1:

punctul 9 se completează în final cu un alineat nou, avînd următorul cuprins:

„titularul certificatului de înmatriculare – persoana fizică sau juridică pe numele căreia a fost eliberat certificatul de înmatriculare pentru vehiculul înmatriculat, fiind în proprietatea sau folosința acestei persoane”;

la punctul 22, cuvintele „certificatelor de înmatriculare mecanolizibile și a autorizațiilor provizorii de exploatare” se substituie prin cuvintele „certificatelor de înmatriculare sau certificatelor de înmatriculare provizorii”;

la punctul 24, cuvintele „certificatelor de înmatriculare mecanolizibile” și „autorizațiilor provizorii pentru

exploatare”, se substituie, respectiv, prin cuvintele „certificatelor de înmatriculare” și „certificatelor de înmatriculare provizorii”;

punctul 26 va avea următorul cuprins:

„26. Pentru vehiculele care se radiază de la evidență în cazul exportului din Republica Moldova, pe lângă certificatele de înmatriculare se eliberează și certificatele de înmatriculare provizorii, în care se indică locul de destinație, precum și numerele de înmatriculare tranzit.”;

la punctul 27, cuvintele „certificatelor de înmatriculare mecanolizibile” se substituie prin cuvintele „certificatelor de înmatriculare sau celor de înmatriculare provizorii”;

punctul 44 va avea următorul cuprins:

„44. Documentele de înmatriculare sînt următoarele:

a) certificatul de înmatriculare – document oficial de stat care confirmă înmatricularea vehiculului și permite titularului acestuia exploatarea vehiculului, inclusiv și în traficul internațional;

b) certificatul de înmatriculare provizoriu – document oficial de stat care confirmă înmatricularea vehiculului și permite titularului acestuia exploatarea vehiculului pe teritoriul Republicii Moldova. Se eliberează pe perioada perfectării certificatului de înmatriculare, precum și în calitate de document de bază pentru vehiculele ce aparțin persoanelor fizice care din considerente religioase s-au refuzat de numărul de identificare de stat (IDNP).”;

2) în anexa nr. 2:

punctul 25 va avea următorul cuprins:

„25. Vehiculele transmise în folosință uzufructuarilor se consideră la evidența acestora pe termenul indicat în actele atestatoare de drept, cu eliberarea pe numele lor a certificatelor de înmatriculare, în care după caz, se fac următoarele înscriri: „locațiune”, „leasing”, „comodat”.”;

punctul 33 va avea următorul cuprins:

„33. Pentru vehiculele exportate din Republica Moldova, pe lângă certificatele de înmatriculare se eliberează certificatele de înmatriculare provizorii și numerele de înmatriculare tranzit. La radierea vehiculelor din evidență, în certificatele de înmatriculare se taie unghiul de sus din partea locului amplasării codului bidimensional.

În cazul exportului din țară a vehiculelor procurate de către persoanele străine, se eliberează certificatul de înmatriculare provizoriu și numerele de înmatriculare tranzit valabile pentru 30 zile.”

833 HOTĂRÎRE
pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare
referitoare la pesta cabalină africană

În temeiul alin. (1) din art. 29 al Legii nr. 221-XVI din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 51-54, art. 153), cu modificările și completările ulterioare, pentru prevenirea, eliminarea sau reducerea riscurilor de izbucnire a bolilor la animale și asigurarea protecției sănătății animalelor, precum și pentru prevenirea pătrunderii bolilor pe teritoriului țării, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Nr. 771. Chișinău, 16 octombrie 2012.

Vladimir FILAT

Vasile Bumacov

1. Se aprobă Norma sanitar-veterinară referitoare la pesta cabalină africană.

2. Prezenta hotărîre intră în vigoare după o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Controlul asupra executării prevederilor prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Aprobată
prin Hotărârea Guvernului nr.771
din 16 octombrie 2012

NORMA**sanitar-veterinară referitoare la pesta cabalină africană**

Norma sanitar-veterinară referitoare la pesta cabalină africană (în continuare – Normă sanitar-veterinară) este armonizată cu prevederile Directivei 92/35 CEE a Consiliului din 29 aprilie 1992 de stabilire a normelor de control și a măsurilor pentru combaterea pestei cabaline africane (Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 157 din 10 iunie 1992, pag. 19), modificată ultima oară prin Directiva 2008/73/CE a Consiliului din 15 iulie 2008 (Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, nr. L 219 din 14 august 2008, pag. 40).

Capitolul I**Dispoziții generale**

1. Prezenta Normă sanitar-veterinară stabilește norme de control și măsuri de combatere a pestei cabaline africane.

2. În sensul prezentei Norme sanitar-veterinare, se definesc următoarele noțiuni:

exploatare – o unitate agricolă sau de antrenament, un grajd sau, în general, orice spațiu sau instalație în care sînt ținute sau crescute, în mod obișnuit, ecvidee, indiferent de utilizare, sau rezervațiile naturale în care ecvideele trăiesc în libertate;

ecvidee – animalele sălbatice sau domestice din speciile ecvidee (inclusiv zebrele) sau asine, sau animalele rezultate din încrucișările acestora;

ecvidee înregistrate – orice ecvideu înregistrat, identificat prin intermediul unui document de identificare emis de autoritatea competentă din țara de origine a animalului, care administrează fișa genealogică sau registrul pentru rasa de ecvidee în cauză, sau de orice asociație sau organizație care administrează caii pentru competiție sau curse;

ecvidee destinate sacrificării – ecvideele destinate a fi transportate fie direct, fie după trecerea lor printr-o piață sau centru de colectare autorizat, la abator, pentru a fi sacrificate;

ecvidee pentru reproducție și producție – ecvideele, altele decît cele înregistrate și destinate sacrificării;

țară indemnă de pesta cabalină africană – orice țară pe teritoriul căreia nu s-a depistat nici un semn clinic, serologic (la ecvideele nevaccinate) sau epidemiologic de pestă cabalină africană în ultimii doi ani și în care s-au efectuat vaccineri împotriva acestei boli în ultimele 12 luni;

admitere temporară – admiterea pe teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de pînă la 90 de zile, a unui animal înregistrat, originar dintr-o țară, cu starea de sănătate stabilită de autoritatea competentă, în funcție de situația epizootică din țara de origine;

proprietar sau deținător – orice persoană sau persoane fizice sau juridice care au în proprietate sau în întreținere ecvidee, cu sau fără titlu oneros;

vector – o insectă din specia *Culicoides imicola* sau orice altă insectă din genul *Culicoides*, care ar putea transmite pesta cabalină africană identificabilă;

confirmare – declararea prezenței pestei cabaline africane, bazate pe rezultate de laborator sau, în cazul unei epidemii, confirmarea bolii în baza rezultatelor clinice și/sau epidemiologice de către autoritatea competentă;

autoritate competentă – autoritate centrală responsabilă de organizarea și efectuarea controalelor sanitar-veterinare oficiale privind pesta cabalină africană.

Capitolul II**Controlul și măsurile de combatere a pestei cabaline africane****Secțiunea 1****Suspectarea pestei cabaline africane**

3. Apariția sau suspiciunea apariției pestei cabaline

africane trebuie notificată obligatoriu și imediat, în conformitate cu cerințele sanitar-veterinare pentru anunțarea, declararea, notificarea internă și internațională, stabilite de autoritatea competentă.

4. În cazul în care o exploatare conține una sau mai multe ecvidee suspecte de a fi infectate cu pesta cabalină africană, autoritatea competentă trebuie să se asigure că medicul veterinar oficial aplică imediat mijloacele oficiale de investigație pentru a confirma sau a infirma prezența bolii respective.

5. Din momentul declarării suspiciunii de infecție, medicul veterinar oficial trebuie:

1) să pună exploatarea suspecte sub supraveghere sanitar-veterinară oficială;

2) să inițieze:

a) un recensămînt oficial al ecvideelor, care să indice, în cazul fiecărei specii, numărul de ecvidee deja moarte, infectate sau care ar putea fi infectate și să reactualizeze acest recensămînt, astfel încît să se țină seama de ecvideele născute sau moarte în această perioadă plină de suspiciuni, prezentînd, la cerere, datele recensămîntului efectuat pentru verificare;

b) un recensămînt al locurilor care ar putea facilita supraviețuirea vectorului sau adaptarea acestuia și folosirea mijloacelor corespunzătoare pentru eliminarea insectelor din asemenea locuri;

c) o anchetă epidemiologică;

3) să inspecteze exploatarea regulat, pentru a:

a) examina fiecare ecvideu din exploatare;

b) efectua un examen clinic detaliat sau o autopsie a animalelor suspecte sau moarte;

c) preleva probele necesare pentru examenele de laborator;

4) să se asigure că:

a) toate ecvideele din exploatare sînt ținute în adăposturile lor sau în alte locuri protejate împotriva vectorului;

b) toate transporturile de ecvidee către sau din exploatare sînt interzise;

c) se folosesc mijloace corespunzătoare de nimicire a insectelor în și în jurul adăposturilor acestor ecvidee;

d) cadavrele ecvideelor care au murit în exploatare sînt distruse, eliminate, incinerate sau îngropate, în conformitate cu cerințele sanitar-veterinare privind eliminarea și prelucrarea deșeurilor animale.

6. Proprietarul sau deținătorul oricărui animale suspecte de boală trebuie:

a) să ia toate măsurile necesare de protecție a animalelor pînă la declararea suspiciunii de infecție;

b) să contribuie la realizarea prevederilor specificate în pct. 5 al prezentei Norme sanitar-veterinare.

7. În cazul în care locul, situarea geografică sau contactele cu exploatarea suspectă de boală prezintă risc pentru o posibilă contaminare a animalelor din alte exploatare, autoritatea competentă impune aplicarea măsurilor menționate la pct. 5 al prezentei Norme sanitar-veterinare și în aceste exploatare.

8. Pentru rezervațiile naturale, unde ecvideele trăiesc în libertate, autoritatea competentă stabilește, în afară de prevederile specificate în pct. 5 al prezentei Norme sanitar-veterinare, dispoziții specifice, în funcție de particularitățile acestora.

9. Autoritatea competentă suspendă oficial măsurile prevăzute de prezentul capitol în cazul în care este exclusă suspectia prezenței pestei cabaline africane.

10. Vaccinarea împotriva pestei cabaline africane se face numai în conformitate cu dispozițiile prezentei Norme sanitar-veterinare.

Secțiunea 2

Măsurile de combatere a pestei cabaline africane

11. În cazul confirmării prezenței pestei cabaline africane:

1) autoritatea competentă:

a) pune în practică Planul de contingență (de necesitate) pentru pesta cabalină africană;

b) delimitează o zonă de protecție și o zonă de supraveghere, ținând cont de factorii geografici, administrativi, ecologici și epizootici care au legătură cu pesta cabalină africană, precum și de structurile de control;

c) în funcție de circumstanțele epidemiologice, meteorologice, geografice sau climatice poate deroga de la obligativitatea vaccinării;

d) extinde măsurile prevăzute de prezentul capitol dincolo de zona de protecție în cazul în care s-a confirmat prezența bolii sau există motive de a se suspecta extinderea pestei cabaline africane;

e) raportează Organizației Internaționale pentru Epizootii (în continuare – OIE) situația epidemiologică privind pesta cabalină africană;

f) informează autoritățile competente ale țărilor vecine despre situația epidemiologică privind pesta cabalină africană;

g) în cazul în care zona de protecție se extinde pe teritoriul țărilor vecine, colaborează cu autoritățile competente ale acestor țări în scopul delimitării zonelor de protecție și de supraveghere și în scopul lichidării focarului de infecție;

2) medicul veterinar oficial:

a) urmărește sacrificarea imediată a ecvideelor infectate sau cu simptome clinice de pestă cabalină africană din exploatațile infectate;

b) organizează distrugerea, eliminarea, incinerarea sau îngroparea cadavrelor ecvideelor din exploatațile infectate;

c) extinde măsurile prevăzute la cap.I al prezentei Norme sanitar-veterinare la exploatațile situate pe o rază de 20 km (incluse în zona de protecție) în jurul exploatații infectate;

d) urmărește, în zona de protecție, vaccinarea sistematică a tuturor ecvideelor cu un vaccin autorizat de autoritatea competentă;

e) verifică identificarea ecvideelor prin mărci clare și permanente, aplicate printr-o metodă autorizată;

f) efectuează o anchetă epidemiologică.

12. Ancheta epidemiologică vizează următoarele aspecte:

a) durata perioadei în care este posibil ca pesta cabalină africană să fi fost prezentă în exploatație;

b) posibilele origini ale pestei cabaline africane în exploatație și identificarea altor exploatații în care se găsesc ecvidee care ar fi putut fi infectate sau contaminate de la aceeași sursă;

c) prezența și răspîndirea vectorilor bolii;

d) circulația ecvideelor către și din exploatațile în cauză sau eventuala scoatere a cadavrelor de ecvidee din aceste exploatații.

13. Celula de criză coordonează toate măsurile necesare pentru a asigura eradicarea pestei cabaline africane în cel mai scurt timp și pentru a efectua ancheta epidemiologică, conform Planului de contingență (de necesitate) pentru pesta cabalină africană, elaborat de autoritatea competentă și aprobat prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare.

14. Zona de protecție este constituită din teritoriul cu o rază de cel puțin 100 km în jurul exploatații infectate.

15. Zona de supraveghere este constituită din teritoriul care se întinde pe o rază de cel puțin 50 km dincolo de zona de protecție unde nu au fost efectuate vaccinări constante în ultimele 12 luni.

16. La luarea deciziei comune de către autoritățile competente privind modificarea delimitării zonelor extinse pe teritoriul țărilor vecine, autoritatea competentă trebuie să ia în considerare:

a) poziția geografică și factorii ecologici;

b) condițiile meteorologice;

c) prezența și răspîndirea vectorului;

d) rezultatele studiilor epizootologice efectuate;

e) rezultatele examenelor de laborator;

f) aplicarea măsurilor de control, în special a celor privind eradicarea insectelor.

17. În zona de protecție, autoritatea competentă:

a) identifică toate exploatațile cu ecvidee;

b) efectuează inspecții periodice la toate exploatațile cu ecvidee;

c) supune examenului clinic ecvideele în cauză și, după caz, prelevează probe pentru examenele de laborator;

d) ține o evidență a inspecțiilor veterinare și a rezultatelor acestora;

e) permite transportarea ecvideelor din exploatație, direct și sub supraveghere sanitar-veterinară oficială, în vederea sacrificării din necesitate, numai către un abator situat în această zonă sau, în cazul în care în zona respectivă nu este abator, către un abator desemnat, situat în zona de supraveghere;

f) ia o decizie privind vaccinarea/nevaccinarea sistematică a ecvideelor contra pestei cabaline africane și înregistrarea acestora.

18. În zona de supraveghere, autoritatea competentă:

a) identifică toate exploatațile cu ecvidee;

b) efectuează inspecții periodice la toate exploatațile cu ecvidee;

c) supune examenului clinic ecvideele în cauză și, după caz, prelevează probe pentru examenele de laborator;

d) ține o evidență a inspecțiilor veterinare și a rezultatelor acestora;

e) se asigură că în cazul în care în zona de supraveghere nu se află nici un abator, ecvideele sint sacrificate în zona de protecție, într-un abator desemnat de aceasta;

f) verifică respectarea interdicției privind vaccinarea împotriva pestei cabaline africane.

19. Comisia extraordinară antiepidzootică republicană (în continuare – Comisia) stabilește, în funcție de evoluția procesului epizootic, durata perioadei de aplicare și de menținere a măsurilor prevăzute la prezentul capitol.

În cazul în care se efectuează vaccinarea în conformitate cu prevederile prezentei Norme sanitar-veterinare, durata perioadei de aplicare și de menținere a măsurilor prevăzute la prezentul capitol nu poate fi mai mică de 12 luni.

20. Autoritatea competentă poate permite transportarea animalelor din zona de protecție și din zona de supraveghere, sub supraveghere oficială, doar în anumite perioade ale anului, în funcție de activitatea insectelor vectoare, asigurîndu-le animalelor, în timpul carantinei și transportului către o unitate de carantină, protecția împotriva insectelor vectoare, pentru o perioadă minimă de 40 de zile înaintea expedierii la locul de destinație a ecvideelor care:

a) nu prezintă nici un simptom clinic de pestă cabalină africană la data inspecției;

b) nu au fost vaccinate împotriva pestei cabaline africane;

c) au obținut rezultate negative la testele de fixare a complementului pentru pesta cabalină africană, efectuate de

două ori, la un interval de 21 – 30 de zile între ele, al doilea fiind efectuat în ultimele 10 zile înainte de expediere;

d) nu au fost supuse vaccinării în ultimele două luni și au fost supuse testului de fixare a complementului, la intervalele de timp menționate anterior, fără să se fi înregistrat vreo creștere a titrului de anticorpi sau unei alte metode de control recunoscute oficial.

21. Autoritatea competentă:

a) autorizează circulația ecvideelor în zonele cu același statut în cazul în care animalele au fost supuse, în prealabil, unui control oficial și sunt identificate și însoțite de un document oficial;

b) nu permite circulația ecvideelor vaccinate în cel puțin ultimele 60 de zile înainte de expedierea din exploatarea în care sunt ținute și vaccinate;

c) informează, în caz de necesitate, structurile internaționale la care este parte și autoritățile competente ale țărilor-partenere comerciale ale Republicii Moldova despre măsurile luate privind circulația ecvideelor în zonele cu același statut.

22. În cazul în care epizootia de pestă cabalină africană este deosebit de gravă, Comisia adoptă și pune în practică măsuri suplimentare în exploatarea cu ecvidee implicate în procesul epizootic.

23. Autoritatea competentă ia toate măsurile necesare și adecvate pentru ca toate persoanele care locuiesc în zonele de protecție și de supraveghere să fie pe deplin informate cu privire la restricțiile în vigoare și să adopte dispozițiile necesare interne pentru aplicarea corespunzătoare a măsurilor specificate în prezenta Normă sanitar-veterinară.

Secțiunea 3 Laboratoare

24. Întreprinderea de Stat „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar”, în calitate de laborator național de referință pentru pesta cabalină africană:

a) este responsabilă de coordonarea standardelor și metodelor de diagnostic a pestei cabaline africane, de folosirea reactivilor și de testarea vaccinurilor;

b) elaborează și aprobă metode de diagnostic ale pestei cabaline africane, echivalente cu cele comunitare, coordonându-le cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;

c) efectuează examenele de laborator prevăzute de prezenta Normă sanitar-veterinară;

d) colaborează cu laboratorul comunitar de referință pentru pesta cabalină africană sau cel puțin cu unul dintre laboratoarele de referință ale altor țări;

e) organizează, în caz de necesitate, teste comparative;

f) participă, în caz de necesitate, la cercetări interlaborator;

g) asigură confirmarea rezultatelor pozitive obținute;

h) monitorizează progresele realizate, pe plan mondial, în supravegherea, epizootiologia și prevenirea pestei cabaline africane;

i) facilitează formarea și perfecționarea specialiștilor în diagnostic de laborator a pestei cabaline africane, în vederea armonizării tehnicilor de diagnostic;

j) prezintă informații referitoare la pesta cabalină africană;

k) controlează calitatea tuturor reactivilor de diagnostic folosiți;

l) păstrează probele izolate de virusul pestei cabaline africane provenite din cazuri confirmate.

Secțiunea 4

Planul de contingență (de necesitate) pentru pesta cabalină africană

25. Autoritatea competentă elaborează și aprobă prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare Planul de contingență pentru pesta cabalină africană.

26. Planul de contingență pentru pesta cabalină africană trebuie să prevadă accesul liber la instalații, echipamente, personal și la orice alte materiale corespunzătoare, necesare pentru eradicarea rapidă și eficientă a bolii.

27. Planul de necesitate trebuie modificat sau extins în funcție de evoluția situației epizootice.

28. Autoritatea competentă pune la dispoziția organismelor internaționale la care este parte Planul de contingență pentru pesta cabalină africană.

29. Planurile de necesitate pentru pesta cabalină africană trebuie să prevadă:

a) instituirea unui centru de criză la nivel național care să coordoneze toate măsurile de control;

b) stabilirea listei centrelor locale de control al bolii, dotate cu echipamente adecvate pentru coordonarea măsurilor de control la nivel local;

c) furnizarea informației detaliate privind personalul implicat în măsurile de control, calificările și responsabilitățile acestuia;

d) capacitatea fiecărui centru local de control al bolilor să contacteze rapid persoanele/organizațiile direct sau indirect implicate în controlul focarului;

e) disponibilitatea echipamentelor și materialelor pentru punerea în practică a măsurilor de control necesare;

f) furnizarea instrucțiunilor detaliate cu privire la măsurile ce trebuie luate, inclusiv a mijloacelor de nimicire a carcaselor și cadavrelor, în caz de suspiciune și confirmare a riscului de infecție sau de contaminare;

g) elaborarea programelor de formare pentru menținerea și dezvoltarea cunoștințelor privind procedurile care se aplică la fața locului și cele administrative;

h) dispunerea de încăperi în cadrul laboratorului de diagnostic pentru examinarea *post-mortem*, cu o capacitate necesară, pentru a efectua teste serologice, histologice etc. și menținerea calificărilor specialiștilor pentru o diagnosticare rapidă și pentru luarea măsurilor necesare privind transportul rapid al probelor;

i) oferirea detaliilor cu privire la cantitatea de vaccin contra pestei cabaline africane, estimată a fi necesară în cazul vaccinării de urgență;

j) includerea dispozițiilor adecvate pentru asigurarea competențelor legale, necesare punerii în practică a planurilor de necesitate.

Capitolul III Colaborare

30. Pentru verificarea aplicării uniforme și monitorizării respectării dispozițiilor prezentei Norme sanitar-veterinare de către autoritatea competentă, experții internaționali, în cooperare cu autoritatea competentă, efectuează, în caz de necesitate, controale la fața locului, inspectând un procent semnificativ de exploatați.

31. Experții internaționali prezintă autorității competente Raportul privind rezultatele controalelor efectuate.

32. Autoritatea competentă și proprietarul sau deținătorul exploatarei pe teritoriul căreia se efectuează un control oficial acordă tot sprijinul necesar experților internaționali în vederea îndeplinirii misiunii lor.

834**HOTĂRÎRE**

cu privire la aprobarea componenței nominale a delegației moldovenești în legătură cu participarea domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, la lucrările sesiunii a 67-a a Adunării Generale ONU (New York, 23-27 septembrie 2012)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă, conform anexei, componența nominală a delegației moldovenești în legătură cu participarea domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, la lucrările sesiunii a 67-a a Adunării Generale

ONU (New York, 23-27 septembrie 2012).

2. Cheltuielile de deplasare (transport, diurnă, cazare) pentru membrii delegației vor fi suportate de instituțiile delegatate.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Iurie Leancă

Nr. 772. Chișinău, 16 octombrie 2012.

Anexă
la Hotărîrea Guvernului nr. 772
din 16 octombrie 2012

COMPONENȚA NOMINALĂ

a delegației moldovenești în legătură cu participarea domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, la lucrările sesiunii a 67-a a Adunării Generale ONU (New York, 23-27 septembrie 2012)

TIMOFTI Nicolae	- Președinte al Republicii Moldova	MUNTEANU Igor	- Ambasador al Republicii Moldova în Statele Unite ale Americii, Washington
TIMOFTI Margareta	- soția Președintelui Republicii Moldova	MIDRIGAN Ion	- asistent în cabinetul Președintelui Republicii Moldova, Aparatul Președintelui Republicii Moldova
PĂDURARU Ion	- secretar general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova	BOGHINSCHI Andrei	- consultant principal, Serviciul de presă al Aparatului Președintelui Republicii Moldova
ȚURCANU Vlad	- consilier al Președintelui Republicii Moldova pentru comunicare publică, purtător de cuvânt	ȚĂRNĂ Victor	- șef al Secției protecție și pază a Președintelui Republicii Moldova, Serviciul de Protecție și Pază de Stat
GALBUR Andrei	- șef al Direcției generale cooperare multilaterală, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene		
LUPAN Vlad	- Ambasador, Reprezentant permanent al Republicii Moldova pe lângă ONU, New York		

835**HOTĂRÎRE**

cu privire la inițierea negocierilor asupra Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind serviciile aeriene

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de proiectul Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind serviciile aeriene.

2. Se inițiază negocierile asupra Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind serviciile aeriene.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul transporturilor
și infrastructurii drumurilor

Iurie Leancă

Anatolie Șalaru

Nr. 773. Chișinău, 16 octombrie 2012.

836 HOTĂRÎRE
cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului
Protocolului adițional de amendare a Acordului
privind transporturile aeriene între Guvernul Republicii
Moldova și Guvernul Statului Israel,
semnat la Ierusalim la 22 iunie 1997

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de proiectul Protocolului adițional de amendare a Acordului privind transporturile aeriene între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statului Israel, semnat la Ierusalim la 22 iunie 1997.

2. Se inițiază negocierile asupra proiectului Protocolului adițional de amendare a Acordului privind transporturile aeriene între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statului Israel, semnat la Ierusalim la 22 iunie 1997.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul transporturilor
și infrastructurii drumurilor

Iurie Leancă

Anatolie Șalaru

Nr. 774. Chișinău, 16 octombrie 2012.

837 DISPOZIȚIE

În scopul coordonării acțiunilor privind pregătirea și desfășurarea vizitei de lucru în Republica Moldova a E.S. dlui Jose Manuel BARROSO, Președinte al Comisiei Europene:

1. Se creează Comitetul organizatoric pentru pregătirea și desfășurarea vizitei de lucru în Republica Moldova a E.S. dlui Jose Manuel BARROSO, Președinte al Comisiei Europene, și se aprobă, conform anexei, componența lui nominală.

2. Comitetul organizatoric va întreprinde acțiunile necesare în vederea pregătirii și desfășurării evenimentului în cauză.

3. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

va elabora programul vizitei de lucru în Republica Moldova a E.S. dlui Jose Manuel BARROSO, Președinte al Comisiei Europene, și va coordona toate acțiunile privind asigurarea desfășurării vizitei nominalizate.

4. Cancelaria de Stat va oferi asistența necesară ce ține de pregătirea edificiilor pentru vizita menționată, asigurarea cu transport, cazarea și deservirea membrilor delegației oficiale, precum și a persoanelor însoțitoare.

5. Se stabilește că, în caz de eliberare a membrilor Comitetului organizatoric din funcțiile deținute, atribuțiile acestora vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în funcțiile respective, fără emiterea unei noi dispoziții de Guvern.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Nr. 87-d. Chișinău, 12 octombrie 2012.

Anexă
la Dispoziția Guvernului nr. 87-d
din 12 octombrie 2012

COMPONENȚA NOMINALĂ
a Comitetului organizatoric pentru pregătirea și desfășurarea
vizitei de lucru în Republica Moldova a E.S. dlui Jose Manuel BARROSO,
Președinte al Comisiei Europene

BĂNĂRUC Eduard	- secretar general adjunct al Guvernului, președinte al Comitetului	STURZA Eugen	- consilier principal de stat al Prim-ministrului
SNEGUREAC Lilia	- șef al Cabinetului Prim-ministrului, vicepreședinte al Comitetului	BUGA Eugen	- consultant național pentru Cancelaria de Stat din partea UNDP
MIHAIL Sorin	- șef al Direcției administrare și management intern a Cancelariei de Stat, secretar al Comitetului	FURDUI Valeriu	- vicedirector al Serviciului de Informații și Securitate
CEBAN Veaceslav	- viceministru al afacerilor interne	PURICE Dorin	- șef al Departamentului Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne
CĂPĂȚINĂ Mihai	- secretar general al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene	BALIȚCHI Tudor	- director general al Serviciului Vamal, Ministerul Finanțelor
PANFILE Igor	- viceministru al apărării	BODORIN Igor	- director al Serviciului de Protecție și Pază de Stat
GRAMA Octavian	- viceministru al sănătății		
GHERASIM Boris	- viceministru al transporturilor și infrastructurii drumurilor		

ZIDU Iurie	- vicedirector control și supra-veghere siguranța aeronautică al Autorității Aeronautice Civile	DOBÎNDĂ Veaceslav	- șef al Direcției protocol diplomatic de stat al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene
JARDAN Petru	- director general interimar al Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău”	MARIN Constantin	- președinte al Instituției publice naționale a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”
GROZAVU Nistor	- viceprimar general al municipiului Chișinău		

838 D I S P O Z I Ț I E

În scopul realizării Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20 septembrie 2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.156-159, art.780), a Planului de acțiuni pe anul 2012 pentru implementarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.44 din 26 ianuarie 2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.25-28, art.65), precum și în vederea asigurării implementării Proiectului „Guvern fără hîrtie”:

1. Se instituie grupul de lucru pentru elaborarea Planului de acțiuni privind implementarea, pînă la 1 ianuarie 2014, a

Proiectului „Guvern fără hîrtie”, în componența reprezentanților desemnați ai Cancelariei de Stat, Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Ministerului Justiției, Ministerului Economiei, Ministerului Finanțelor și Centrului de Guvernare Electronică (E-Government).

Organizarea activității grupului de lucru se pune în sarcina Centrului de Guvernare Electronică (E-Government).

2. Grupul de lucru va elabora și va prezenta spre aprobare Guvernului, pînă la 1 decembrie 2012, Planul de acțiuni privind implementarea Proiectului „Guvern fără hîrtie”.

3. Controlul privind executarea prezentei Dispoziții se pune în sarcina Cancelariei de Stat.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Nr. 88-d. Chișinău, 15 octombrie 2012.

PARTEA III**Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei**
Acte ale Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova**1219 O R D I N****cu privire la modificarea și completarea****Ordinului ministrului finanțelor nr. 55 din 11.05.2012**

În scopul perfecționării modalității de elaborare și aprobare a schemelor de încadrare a personalului instituțiilor și organizațiilor bugetare,

O R D O N:

În Ordinul ministrului finanțelor nr.55 din 11 mai 2012 „Cu privire la aprobarea formularelor-tip ale schemelor de încadrare pentru personalul angajat în sectorul bugetar”, se operează următoarele modificări și completări:

1. La anexa nr.3, în denumirea coloanei 9 din tabel după cuvântul „p/u” se completează cu cuvântul „unitățile”.

2. La anexa nr.4:

- pct.14 se modifică și va avea următorul cuprins:

„14. În **coloana 7** – se indică numărul de unități stabilit pe funcția respectivă. Dacă în subdiviziune sînt instituite mai multe unități pentru un titlu de funcție, fiecare unitate a funcției în cauză se reflectă în rînd separat, fără a cumula numărul de unități.

De exemplu: în cadrul unei subdiviziuni sînt instituite 3,75

MINISTRUL FINANTELOR**Nr. 112. Chișinău, 11 octombrie 2012.**

unități de laborant cu aceeași categorie de salarizare. În schema de încadrare, pentru subdiviziunea dată, funcția „laborant” se va reflecta de 4 ori, în rînduri separate. În 3 rînduri, în coloana 7, se va indica cifra „1”, iar în al 4-lea rînd – cifra „0,75”.

Pentru cadrele didactice – se indică numărul de unități estimat ca raport dintre șarja didactică și norma didactică stabilită.”;

- la pct.15, în prima frază în final se completează cu sintagma „conform actelor legislative/normative în vigoare”;

- la pct.16, sintagma „salariul de funcție lunar/ de funcție / tarifar/ de bază pentru șarja didactică stabilită” se substituie cu sintagma „salariul lunar/ de funcție / tarifar/ de bază pentru unitățile /șarja didactică stabilite pe fiecare titlu de funcție” și sintagma „pentru o normă didactică” se substituie cu sintagma „pentru o unitate/normă didactică”.

3. Prezentul ordin intră în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Veaceslav NEGRUȚA**Acte ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor**
al Republicii Moldova**1220 O R D I N****cu privire la expunerea la concurs a dreptului****de deservire a unor curse regulate de călători**

În temeiul prevederilor pct. 23 al Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 854 din 28.07.2006, și a prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 695 din 18.11.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor,

O R D O N:

1. Se aprobă comunicatul informativ privind concursul de atribuire a dreptului de deservire a curselor Chișinău 16.30, 18.20, 10.20 – Buteni 06.00, 20.00, 12.00, Chișinău 11.00, 15.00, 07.00, 07.30,

08.00, 09.45, 11.45, 12.45, 13.45 – Măgdăcești 10.00, 13.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 12.00, 13.00, Chișinău 07.15, 08.00, 17.00, 12.45, 13.45, 16.30 – Văsieni 06.15, 07.15, 14.00, 10.30, 11.45, 14.45, Ceadir – Lunga 07.30, 14.30 – Bolgrad 05.00, 12.00 și Dondușeni 06.05 – Soroca 14.00.

2. Î.S. „Gările și Stațiile Auto” (dl Oleg Platonov) va asigura publicarea prezentului ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Controlul asupra îndeplinirii prezentului ordin se pune în sarcina dlui Iulian Postică, șef al Direcției transport terestru.

MINISTRUL TRANSPORTURILOR
ȘI INFRASTRUCTURII DRUMURILOR**Nr. 260. Chișinău, 8 octombrie 2012.****Anatolie ȘALARU****COMUNICAT INFORMATIV**

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor anunță desfășurarea concursului privind atribuirea dreptului de deservire a curselor, după cum urmează:

1. Chișinău 16.30, 18.20, 10.20 – Buteni 06.00, 20.00, 12.00;
2. Chișinău 11.00, 15.00, 07.00, 07.30, 08.00, 09.45, 11.45, 12.45, 13.45 – Măgdăcești 10.00, 13.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 12.00, 13.00;

3. Chișinău 07.15, 08.00, 17.00, 12.45, 13.45, 16.30 – Văsieni 06.15, 07.15, 14.00, 10.30, 11.45, 14.45;

4. Ceadir-Lunga 07.30, 14.30 – Bolgrad 05.00, 12.00;

5. Dondușeni 06.05 – Soroca 14.00.

Desfășurarea concursului va avea loc la data de 23 noiembrie 2012, în sediul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, adresa mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfînt 162, etajul 14, biroul 1407, ora 10.00.

Pentru a participa la concurs, agentul transportator va depune în cancelaria Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, cu cel puțin 10 zile înainte de data desfășurării concursului, o cerere de forma stabilită în anexa nr.1 la Regulile de atribuire prin concurs a dreptului de deservire a rutelor regulate de călători al Regulamentului transporturilor

auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 854 din 28.07.2006, cu anexarea următoarelor documente, separat pentru fiecare pachet de curse:

- licența de activitate pentru genul de activitate „transport auto de călători în folos public”, cu anexele acesteia;
- certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport;
- raportul cu privire la testarea tehnică a mijlocului de transport;

- proiectul orarului de circulație;
- certificatul de competență profesională a șoferului;
- schema rutei;
- documente confirmative de deținere în arendă sau proprietate a bazei tehnico-materiale;
- certificat referitor la defalcările în buget (în original).

La concurs nu sînt admiși agenții transportatori:

a) care în ultimul an de activitate au comis încălcări, în urma cărora le-a fost retras dreptul de deservire a uneia dintre rutele atribuite anterior;

b) în actele cărora au fost depistate date eronate.

Informații suplimentare puteți obține la telefonul 82-07-18.

**Acte ale Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei,
ale Biroului Național de Statistică și ale Institutului de Economie,
Finanțe și Statistică al Academiei de Științe a Moldovei
și al Ministerului Economiei al Republicii Moldova**

1221 ORDIN COMUN
privind aprobarea Regulamentului de determinare a
datelor statistice, calcularea și prezentarea indicatorului
integral teritorial de securitate demografică (IITSD)

În conformitate cu prevederile pct.5 al Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Programului național strategic în domeniul securității demografice a Republicii Moldova (2011-2025)” nr.768 din 12.10.2011 și ale art. 234, 235, 239, 240 ale Programului, pct.27 al Anexei la Programul respectiv, în scopul implementării procedurii eficiente de monitorizare a impactului politicilor socioeconomice și demografice la nivel național și teritorial, se emite următorul

**MINISTRUL MUNCII,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI FAMILIEI**

**DIRECTORUL GENERAL
AL BIROULUI NAȚIONAL DE STATISTICĂ**

**DIRECTORUL INSTITUTULUI
DE ECONOMIE, FINANȚE ȘI STATISTICĂ**

Nr. 112/70/180. Chișinău, 16 august 2012.

Valentina BULIGA

Lucia SPOIALĂ

Alexandru STRATAN

ORDIN:

1. Se aprobă Regulamentul de determinare a datelor statistice, calcularea și prezentarea indicatorului integral teritorial de securitate demografică (IITSD), conform anexei.

2. Ordinul va fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în modul stabilit.

3. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina instituțiilor care l-au aprobat.

Anexă
la Ordinul comun
nr. 112/70/180 din 16.08.2012

REGULAMENTUL
de determinare a datelor statistice, calcularea și prezentarea indicatorului integral teritorial
de securitate demografică (IITSD)

I. Dispoziții generale

Prin Hotărârea Guvernului nr.768 din 12 octombrie 2011 a fost aprobat Programul național strategic în domeniul securității demografice a Republicii Moldova (2011-2025). Programul respectiv prevede monitorizarea transparentă și obiectivă a realizării sarcinilor trasate și a mersului lucrărilor prevăzute la nivel național, municipal și raional. În cadrul sistemului de monitorizare se vor utiliza, corespunzător obiectivelor vizate, instrumente și proceduri specifice, indicatori statistici cantitativi și calitativi, conform prevederilor Programului și a recomandărilor proiectului științific „Modelarea nivelului de securitate demografică pentru Republica Moldova”, cod „10.817.08.05 A”, realizat de Institutul de Economie, Finanțe și Statistică al Academiei de Științe a Moldovei (în continuare—IEFS).

Rapoartele pe etape privind realizarea Programului vor fi aduse la cunoștință Guvernului, Comisiei naționale pentru populație și dezvoltare (în continuare - Comisie), autorităților administrației publice locale, publicului larg, inclusiv prin intermediul paginilor web și a buletinelor informative disponibile.

Pentru aprecierea rezultatelor impactului, care au fost determinate de sarcini pe termen mediu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei (MMPSF) va efectua raportarea rezultatelor anuală, periodică pe etape distincte din 3 în 3 ani, monitorizarea și raportarea finală asupra implementării obiectivelor Programului pe perioada integrală.

Conform prevederilor Programului MMPSF va îndeplini rolul de coordonator intersectorial al proceselor de implementare și monitorizare, având responsabilitatea pentru raportarea la nivel națională conform etapelor stabilite în

comun cu partenerii cu atribuții în domeniile vizate.

În procesul de monitorizare a rezultatelor va fi utilizat un set de indicatori prevăzuți în capitolul X al Programului pentru măsurarea gradului de progres în realizarea sarcinilor de bază privind asigurarea formării treptate a condițiilor de dezvoltare demografică: În acest scop, a fost prevăzută calcularea valorilor-limită de reper ale indicatorilor securității demografice pe anumite etape, care vor caracteriza gradul de securitate/insecuritate demografică în toate unitățile administrativ-teritoriale.

Evaluarea dinamicii indicatorilor de securitate, concluziile rezultate din analize pertinente vor permite menținerea sau corectarea direcțiilor de acțiune strategică, fiind prevăzute activități adecvate în domeniile de referință în baza planurilor stabilite conform prevederilor Programului.

Pentru efectuarea monitorizării la nivel național al securității demografice vor fi utilizați indicatori demografici, conform Anexei 1 la Regulament. Setul de indicatori stabiliți (pe criterii de mediu, vîrstă și sex) va fi supus reexaminării de către Comisie la finele fiecărei etape de 3 ani, la propunerea MMPSF în comun cu IEFS, în funcție de situația social-economică și de starea demografică concretă.

1. Metodologie

1.1. Indicatorii statistici privind caracteristica generală la nivel național a situației demografice în baza listei stabilite în Program vor fi prezentați anual MMPSF de către Biroul Național de Statistică (BNS) în termenele prevăzute de Programul anual al lucrărilor statistice, aprobat de Guvern.

1.2. Evaluarea impactului acțiunilor întreprinse la nivel teritorial în baza obiectivelor strategice ale Programului va

fi efectuată prin aplicarea de IEFS a instrumentului, care va determina valoarea indicatorului integral teritorial de securitate demografică pentru fiecare raion, municipiu (în continuare - IITSD).

1.3. În procesul de monitorizare și evaluare vor fi utilizați indicatorii statistici determinați de BNS, inclusiv în baza datelor furnizate de alte instituții: Centrul Național de Management în Sănătate al Ministerului Sănătății, Casa Națională de Asigurări Sociale de Stat, Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă a MMPSF, Agenția Relații Funciare și Cadastru ș.a.

1.4. Pentru determinarea nivelului de securitate demografică a raionului este propusă o procedură în două etape:

- evidențierea factorilor care în cea mai mare măsură reflectă și influențează starea demografică;
- determinarea unui indicator integral, ce caracterizează nivelul de securitate demografică și care permite analiza comparativă a acestui indicator pentru fiecare unitate administrativ-teritorială (raion, municipiu).

1.5. Prin aplicarea metodologiei validate de comun acord se va efectua calcularea indicilor de securitate demografică pentru fiecare bloc integrat cu indicatori de profil, iar în baza principiilor argumentate de selectare se va efectua agregarea blocurilor într-un singur indicator de integrare multiplă.

II. Obiectiv, noțiuni

2.1. Regulamentul de determinare a datelor statistice, calcularea și prezentarea indicatorului integral teritorial de securitate demografică (în continuare - Regulament) se aplică în procedura de determinare a IITSD în scopul executării coordonate a acțiunilor privind prezentarea datelor statistice, calcularea propriu-zisă a IITSD și utilizarea valorilor acestuia în procesul de evaluare și monitorizare a impactului politicilor de profil pentru analiză și raportare.

2.2. Prin calcularea și analiză IITSD în dinamică va fi posibilă evaluarea situației sociodemografice, fiind măsurat impactul agregat al politicilor sociale economice și demografice în raza unității administrativ-teritoriale.

2.3. Noțiuni utilizate:

• **Amenințările demografice** sunt fenomene și tendințe demografice, ca factori de risc, care influențează negativ dezvoltarea cantitativă și calitativă a populației, și pun în pericol procesele demografice vitale;

• **Dezvoltarea demografică** - schimbarea mărimii, structurii și distribuției populației, precum și modul în care o populație se modifică în timp în urma nașterilor, deceselor, migrației și îmbătrânirii, fiind asigurată în mărirea suficientă reproducerea demografică;

• **Fenomen demografic** - agregarea evenimentelor demografice survenite în cadrul populației în cursul anumitei perioade de timp;

• **Indicator statistic** - expresia numerică a unui fenomen, proces, activitate sau a unei categorii economico-sociale, definite în timp, spațiu și structură;

• **Politica demografică** - măsuri legislative, administrative, economice, sociale, culturale și educaționale adoptate de un stat pentru a influența în scopul dorit evoluția favorabilă a populației, inclusiv formarea unor parametri cantitativi și calitativi stabili de reproducere a populației;

• **Securitatea demografică** - starea populației ce exprimă protecția de riscurile de natură demografică și socioeconomică;

• **Indicatorul integral teritorial de securitate demografică/IITSD** reprezintă suma indicatorilor agregați din domeniile cu cea mai mare pondere de influență asupra securității demografice, calculați în baza seturilor de indicatori selectați:

- blocul indicatorilor privind sănătatea;

- blocul indicatorilor demografici;
- blocul indicatorilor economici;
- blocul indicatorilor sociali;
- blocul indicatorilor privind ocuparea forței de muncă;
- blocul indicatorilor educației.

2.4. Conform metodologiei stabilite de IEFS, determinarea unui **indicator integrat din domeniu** se efectuează consecutiv prin analiza nivelului de influență a indicatorilor ce caracterizează anumite politici și reprezintă stări din anumite domenii ce au influență asupra tendințelor demografice.

III. Responsabilități și termeni de executare în procesul de calculare a IITSD

3.1. Indicatorii statistici demografici pentru monitorizarea și raportarea la nivel național (Anexa 1 la Regulament) vor fi determinați de BNS în termenele stabilite, conform Planului anual de lucrări statistice și prezentați MMPSF în decursul semestrului I al anului ce urmează după anul, care este vizat pentru raportare.

3.2. În procesul de monitorizare și evaluare a securității demografice a fiecărui teritoriu administrativ vor fi utilizați indicatorii statistici determinați de BNS în conformitate cu setul de indicatori din Pașaportul indicatorilor pentru evaluarea securității demografice pe municipiu sau raion (Anexa 2 la Regulament).

3.3. Pentru fiecare indicator conținut în Pașaport BNS va completa tabelul respectiv conform modelului-tip, care vizează perioade de 3 ani, indicați de IEFS. Tabelul conform modelului tip completat (Anexa 3 la Regulament) pentru fiecare indicator al Pașaportului va fi transmis IEFS, inclusiv în format electronic, în termen de până la 20 august a fiecărui an.

3.4. În cazul schimbării de BNS a metodologiei de calculare a indicatorilor enumerați în Pașaport sau apariției altor cazuri legate de schimbarea/modificarea indicatorilor sau termenelor de prezentare a acestora, BNS va informa IEFS despre schimbările intervenite, sau va propune variante de substituție a indicatorilor vizați, în termen ce nu depășește 2 luni valabile până la data prezentării informației necesare.

3.5. Conform metodologiei și recomandărilor proiectului științific de cercetare „Modelarea nivelului de securitate demografică pentru Republica Moldova” IEFS va calcula anual IITSD pentru fiecare teritoriu administrativ (formula IITSD se conține în Anexa 4 la Regulament).

3.6. Formula IITSD poate fi modificată de către IEFS în cazul schimbării/modificării esențiale a listei indicatorilor stabiliți inițial în anumite domenii de politici. După argumentarea și coordonarea cu MMPSF și BNS, IEFS va introduce modificările respective în Anexa 4 la prezentul Regulament.

3.7. În baza valorilor obținute a IITSD, IEFS va forma și va compara de ranjare a indicatorilor integrați și va elabora nota informativă-analitică aferentă. Informațiile rezultate vor fi prezentate MMPSF în termen de până la 31 decembrie a fiecărui an.

3.8. De asemenea, informația prezentată va conține clasificarea IITSD raionali și municipali în formă de tabel pentru anul de raportare indicat și anii precedenți pentru comparare, precum și prezentarea grafică a tendințelor obținute în domeniu.

MMPSF va utiliza informația obținută pentru perfectarea notei informative privind rezultatele implementării Programului și va disemina informația relevantă pentru utilizatori.

IV. Aplicarea IITSD

4.1. Conform normelor aprobate determinarea IITSD poate fi efectuată anual sau în alte perioade, pentru fiecare teritoriu administrativ, fiind difuzată conform condițiilor

prevăzute în actele normative.

4.2. Acest procedeu poate fi aplicat în evaluarea și monitorizarea securității demografice și a impactului acțiunilor prevăzute în Programul național în domeniul securității demografice a Republicii Moldova (2011-2025) și altor efecte ale politicilor socioeconomice. Având valorile determinate pentru fiecare teritoriu administrativ, poate fi efectuată analiza dinamicii indicatorilor utilizați și clasificarea conform IITSD a rezultatelor efortului și resurselor aplicate.

4.3. Informația obținută va fi utilizată în rapoartele de

evaluare a situației demografice în baza condițiilor Hotărârii Guvernului nr.768 din 12 octombrie 2011 și diseminată ținând cont de prevederile Legii privind accesul la informație, nr.982-XIV din 11.05.2000.

V. Dispoziții finale

În cazul modificării a oricăror condiții de activitate a părților implicate ce afectează prevederile prezentului Regulament, instituția ce le inițiază va anunța despre aceasta cosemnatarii documentului în termeni cit mai restrânși.

Prezentul Regulament intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

*Anexa 1
la Regulament*

Lista indicatorilor de monitorizare a securității demografice

Pentru efectuarea monitorizării stării demografice la nivel național vor fi utilizați următorii indicatori:

- a) numărul populației;
- b) rata natalității;
- c) rata totală a fertilității;
- d) rata mortalității (generală, standardizată, a populației în vârstă aptă de muncă);
- e) incidența invalidității, inclusiv primară, la copii pînă la vîrsta de 18 ani;
- f) rata nupțialității;
- g) rata divorțialității;
- h) speranța de viață la naștere;
- i) coeficientul îmbătrînirii;
- j) migrația (numărul emigranților, imigranților, rata migrației externe, numărul persoanelor plecate peste hotare la muncă sau în căutarea unui loc de muncă).

*Anexa 2
la Regulament*

Pașaportul

**indicatorilor pentru evaluarea securității demografice pe municipiu/raion _____ pe
anul 20__**

1. Indicatorii generali privind evoluția populației

Denumirea indicatorului	Sursa de date	Anii		
Numărul populației stabile la începutul anului, persoane	BNS			
Numărul populației prezente la începutul anului, persoane	BNS			
Numărul născuților, persoane	BNS			
Numărul decedaților, persoane	BNS			
Numărul populației plecate din raion, inclusiv: la locul permanent de trai, persoane	BNS			
Numărul populației care a sosit în raion, persoane	BNS			
Numărul populației stabile la finele anului, persoane	BNS			
Numărul populației prezente la finele anului, persoane	BNS			
Coeficientul depopulării (raportarea numărului de născuți-vii la numărul decedaților pentru un an calendaristic)	BNS			
Sporul migrațional, persoane	BNS			
Speranța de viață la naștere, ani	BNS			

2. Indicatorii de evaluare a impactului politicilor asupra securității demografice

Denumirea indicatorilor	Sursa de date	Anii		
Blocul de indicatori în domeniul sănătății	BNS, Centrul Național de Management			

2. Ponderea vizitelor la medic cu scop profilactic, total, în %.	- „ -				
2.1. Ponderea vizitelor la medic cu scop profilactic de adulți, total în %.	- „ -				
3. Ponderea vizitelor la medic cu scop profilactic, inclusiv de copii 0 - 17 ani 11 luni 29 zile, în %.	- „ -				
4. Invaliditatea copiilor în vîrstă 0-17 ani 11 luni 29 zile (la 1000 copii de vîrstă respectivă).	- „ -				
5. Invaliditatea primară (caz nou) a populației (la 100 mii locuitori).	- „ -				
6. Număr întreruperi de sarcină artificiale (legale), la 100 născuți vii.	- „ -				
7. Rata incidenței prin malnutriție la copii 0-5 ani, la 100 copii.	- „ -				
Blocul de indicatori demografici	BNS				
1. Subblocul „Caracteristici demografice ale populației”	- „ -				
1.1. Coeficientul îmbătrînirii populației, la începutul anului (numărul persoanelor în vîrstă de 60 ani și peste la 100 locuitori)	- „ -				
1.2. Revin femeii/bărbați în profil teritorial, la începutul anului	- „ -				
1.3. Numărul copiilor în vîrstă 0-14 ani și bătrînilor în vîrstă de 60 ani și peste la 100 persoane în vîrstă de 15-59 ani (la 1 ianuarie)	- „ -				
1.4. Vîrstă medie a populației (total populație la 1 ianuarie)	- „ -				
2. Subblocul indicatorilor demografici generali	- „ -				
2.1. Evoluția indicatorului Rata natalității (la 1000 locuitori)	- „ -				
2.2. Evoluția indicatorului Rata mortalității (la 1000 locuitori)	- „ -				
2.3. Evoluția indicatorului Rata mortalității infantile (la 1000 locuitori)	- „ -				
2.4. Evoluția indicatorului Rata nupțialității (la 1000 locuitori)	- „ -				
2.5. Evoluția indicatorului Rata divorțialității (la 1000 locuitori)	- „ -				
2.6. Numărul locuitorilor pe 1 km ² .	- „ -				
2.7. Ponderea copiilor născuți în afara căsătoriei, în % față de total	- „ -				
2.8. Rata sporului natural (la 1000 locuitori)	- „ -				
2.9. Spor migratoriu, la 1000 locuitori	- „ -				
Blocul de indicatori economici	BNS				
1. Valoarea producției fabricate în prețuri curente, mil. lei	- „ -				
2. Indicele prețurilor producției industriale, %	- „ -				
3. Numărul salariaților luați ca baza pentru calcularea salariului, persoane	- „ -				
4. Indicele producției industriale, % *	- „ -				
5. Terenuri agricole per locuitor (total terenuri agricole în hectare/numărul mediu anual al populației)	BNS				
6. Investiții în capital fix în construcția de locuințe, per locuitor, lei	BNS				
7. Indicele volumului cifrei de afaceri la întreprinderile cu	- „ -				

	în				
	Sănătate(CNNMS)				
Subblocul „Indicatori de acces la servicii medicale”	BNS, CNNMS				
1. Gradul de asigurare a populației cu medici, total, la 10 mii locuitori	- „ -				
2. Gradul de asigurare a populației cu paturi, la 10 mii locuitori	- „ -				
3. Cheltuieli la 1 locuitor, lei	- „ -				
4. Durata medie de spitalizare a bolnavului la pat, zile.	- „ -				
5. Nivelul de spitalizare a bolnavilor, la 100 locuitori.	- „ -				
Subblocul „Incidența generală a populației, inclusiv pe principalele nozologii”	BNS, CNNMS				
1. Incidența generală a populației, la 10 mii locuitori.	- „ -				
2. Incidența de boli infecțioase și parazitare, la 10 mii locuitori.	- „ -				
3. Incidența de tumori, la 10 mii locuitori.	- „ -				
4. Incidența de bolile aparatului circulator, la 10 mii locuitori.	- „ -				
5. Incidența de boli ale aparatului respirator, la 10 mii locuitori.	- „ -				
6. Incidența de boli ale aparatului digestiv, la 10 mii locuitori.	- „ -				
7. Incidența de accidente, intoxicații și traume, la 100 mii locuitori.	- „ -				
8. Incidența de tuberculoză (cazuri noi plus recidive), la 100 mii locuitori.	- „ -				
9. Incidența prin alcoolism și psihoze alcoolice, la 100 mii loc.	- „ -				
10. Incidența prin narcomanie, la 100 mii loc.	- „ -				
Subblocul „Mortalitatea populației, total, inclusiv după principalele cauze de deces”	BNS, CNNMS				
1. Mortalitatea populației, total, la 100 mii locuitori	- „ -				
1.1. Mortalitatea populației la domiciliu, la 100 mii locuitori.	- „ -				
2. Mortalitatea populației de la bolile infecțioase și parazitare, la 100 mii locuitori.	- „ -				
3. Mortalitatea populației de la tumori, la 100 mii locuitori.	- „ -				
3.1. Mortalitatea populației de la tumori maligne, la 100 mii locuitori	- „ -				
4. Mortalitatea populației de la bolile aparatului circulator, la 100 mii locuitori.	- „ -				
5. Mortalitatea populației de la bolile aparatului respirator, la 100 mii locuitori.	- „ -				
6. Mortalitatea populației de la bolile aparatului digestiv, la 100 mii locuitori.	- „ -				
7. Mortalitatea populației de la accidente, intoxicații și traume, la 100 mii locuitori.	- „ -				
Subblocul „Măsuri preventive de îmbolnăvire și starea sănătății ” (se recomandă suplimentar pentru analiza mai profundă securității demografice - după necesitate)	BNS, CNNMS				
1. Numărul mediu vizite în an la 1 locuitor, care locuiește în raionul deservit, în instituțiile medicale de ambulatoriu.	- „ -				

2. Numărul de copii la 100 locuri în instituțiile preșcolare (copii/100 locuri)	BNS		
3. Numărul de elevi în profil teritorial licee, gimnazii, școli care învață în schimbul I, în % față de numărul total al elevilor.	BNS		
4. Populația cu educația universitară cu vârsta mai mare de 20 ani, în % față de populația totală în vîrstă respectivă.	BNS Recensămîntul Populației		
5. Ponderea populației analfabete în % față de populația totală.	BNS Recensămîntul Populației		
6. Ponderea copiilor născuți de mame cu studii superioare, % față de total născuților.	BNS		

Nota: * - începînd cu anul 2013.

genul principal de activitate de comerț cu amănuntul, % (în baza datelor anchetei structurale anuale, după locul de înregistrare a întreprinderii-mamă).			
8. Indicele volumului cifrei de afaceri la întreprinderile cu genul principal de activitate de servicii de plată prestate populației % (în baza datelor anchetei structurale anuale, după locul de înregistrare a întreprinderii-mamă).	- „ -		
9. Venituri din vînzări din sectorul industrial la prețuri curente, mil. lei	- „ -		
10. Indicele productivității, % *	- „ -		
11. Indicele cifrei de afaceri pe activități industriale, % *	- „ -		
12. Investiții în capital fix (la prețuri curente, mii lei) per locuitor	- „ -		
13. Apa livrată populației per locuitor, mii m ³	- „ -		
Blocul de indicatori sociali	BNS, CNAS		
1. Mărima medie a pensiei stabilite pentru limită de vîrstă, în % față de media pe republică	CNAS		
2. Numărul copiilor invalizi în vîrstă de pînă la 16/18 ani, în % față de total invalizilor	CNAS		
3. Invaliditatea primară (caz nou) a populației (la 100 mii locuitori).	CNAS		
4. Salariul nominal mediu lunar al unui salariat în economie, lei	BNS		
5. Suma datorată pentru remunerarea muncii, în % față de media pe republică	BNS		
6. Asigurarea cu suprafața totală per locuitor, revin m ² de suprafață totală în medie per locuitor	BNS		
7. Nivelul criminalității (numărul infracțiunilor înregistrate la 10000 locuitori)	BNS		
8. Consumul apei potabile pe cap de locuitor, mii m ³	BNS		
Blocul de indicatori privind ocuparea forței de muncă			
1. Mișcarea lucrătorilor, angajați/eliberați „+/-” în % față de numărul scriptic al salariaților	BNS		
2. Ponderea șomerilor angajați în cîmpul muncii de către agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, %	ANOFM		
3. Locuri de muncă noi create, ponderea în totalul pe republică, %	BNS		
4. Numărul de zile în concedii fără plată sau cu menținerea parțială a salariului per persoană	BNS		
5. Ponderea salariaților antrenați la IMM, % față de total la unități economice (în baza datelor anchetei structurale anuale, după locul de înregistrare a întreprinderii-mamă).	BNS		
6. Ponderea populației temporar absente, plecate peste hotare în vîrstă de 15-49 ani, % față de total plecați	BNS Recensămîntul Populației		
7. Ponderea populației economice active, % față de numărul total al populației	BNS Recensămîntul Populației		
8. Suma datorată pentru remunerarea muncii, mii lei pe un salariat	BNS		
Blocul de indicatori în domeniul educației			
1. Numărul de copii la un cadru didactic în instituțiile preșcolare (copii/cadru didactic)	BNS		

*Anexa 4
la Regulament*

**Formula
de calculare a Indicatorului Integral Teritorial de Securitate Demografică
(IITSD)**

(Conform proiectului științific al IEFS „Modelarea nivelului de securitate demografică pentru Republica Moldova”, cod „10.817.08.05 A”)

$$\text{IITSD} = \text{san_acc} * 0.07 + \text{san_inc} * 0.08 + \text{san_mor} * 0.05 + \text{dem_pop} * 0.075 + \text{dem_sec} * 0.075 + \text{econom} * 0.25 + \text{social} * 0.15 + \text{munca} * 0.15 + \text{educat} * 0.1$$

unde:

IITSD – indicatorul integral teritorial de securitate demografică;

san_acc – indicatorul agregat în domeniul accesului la serviciile medicale;

san_inc - indicatorul agregat în domeniul incidenței de îmbolnăvire a populației;

san_mor – indicatorul agregat în domeniul mortalității populației după cauzele de deces;

dem_pop – indicatorul agregat în domeniul caracteristicii demografice a populației;

dem_sec – indicatorul agregat în domeniul demografic general;

econom – indicatorul agregat în domeniul economic;

social – indicatorul agregat în domeniul social;

munca – indicatorul agregat în domeniul ocupării forței de muncă;

educat – indicatorul agregat în domeniul educației.

Acte ale Ministerului Sănătății al Republicii Moldova
1222 O R D I N
**cu privire la asigurarea accesului populației
la medicamente și dispozitive medicale
de importanță socială**

În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea cu privire la medicamente nr. 1409-XIII din 17 decembrie 1995, cu modificările și completările ulterioare, art. 3 și art. 18¹ din Legea cu privire la activitatea farmaceutică nr. 1456-XIII din 25 mai 1993, cu modificările și completările ulterioare, în scopul asigurării accesului populației la medicamente și dispozitive medicale de importanță socială, precum și în temeiul pct. 9 al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 397 din 31 mai 2011,

O R D O N:
1. Se aprobă:

Lista medicamentelor și dispozitivelor medicale de importanță socială prezența cărora este obligatorie pentru vânzare în farmacii, conform anexei.

2. Conducătorii unităților farmaceutice vor asigura:

1) prezența și vânzarea în farmacii a medicamentelor și dispozitivelor medicale de importanță socială, conform prevederilor pct. 1 al prezentului ordin;

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII

Nr. 959. Chișinău, 1 octombrie 2012.

2) afișarea la un loc vizibil în farmacii a Listei nominalizate în pct.1, cu indicarea prețului cu amănuntul pentru fiecare poziție în parte.

3. Agenția Medicamentului va include în programul de inspectare a întreprinderilor farmaceutice aspectele ce țin de accesul populației la medicamente și dispozitive medicale de importanță socială, cu aplicarea măsurilor ce se impun.

4. Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate, în limitele competențelor atribuite, va include în standardele de bază de evaluare și acreditare a întreprinderilor farmaceutice indicatorul de evaluare privind accesul populației la medicamente și dispozitive de importanță socială.

4. Ordinul va fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Controlul executării prezentului ordin se atribuie dlui Octavian Grama, viceministrul sănătății.

Andrei USATÎI

Anexă
la Ordinul MS RM nr. 959
din 01.10.2012

LISTA

**medicamentelor și dispozitivelor medicale de importanță socială prezența cărora
este obligatorie pentru vânzare în farmacii**

Nr.	Denumirea comună internațională (DCI)	Forma farmaceutică
1.	Acetylcysteinum	comprimate; capsule; pulbere pentru soluție orală
2.	Aciclovirum	unguent; cremă
3.	Acidum acetylsalicylicum	comprimate
4.	Acidum acetylsalicylicum + Paracetamolum + Coffeinum	comprimate
5.	Acidum ascorbicum	draje
6.	Allohol	comprimate filmate
7.	Allopurinolum	comprimate
8.	Althaea officinalis L.	comprimate
9.	Aluminii hydroxidum + Magnesii hydroxidum	suspensie orală
10.	Ambroxolum	comprimate
11.	Aminophyllinum	comprimate ; soluție injectabilă 2,4%
12.	Bendazolum	soluție injectabilă
13.	Bendazolum + Papaverinum (Papazol)	comprimate
14.	Benzylil benzoas	cremă; emulsie cutanată
15.	Bisacodylum	supozitoare; comprimate gastrorezistente
16.	Calci gluconas	comprimate
17.	Captoprilum	comprimate
18.	Carbo activatus	comprimate; capsule
19.	Chloramphenicolum	comprimate; soluție cutanată
20.	Chlorhexidinum	soluție cutanată
21.	Clotrimazolum	comprimate vaginale; unguent; soluție
22.	Corvalol®	picături orale
23.	Dexamethasonum	picături oftalmice, suspensie; soluție injectabilă
24.	Diclofenacum	comprimate; gel; soluție injectabilă
25.	Diphenhydraminum	soluție injectabilă
26.	Enalaprilum	comprimate
27.	Extractum Valerianae siccum	drajeu, Picături orale, soluție

59.	Rehydron	pulbere pentru soluție orală
60.	Salbutamol	suspensie de inhalat presurizată
61.	Senna glycosides	comprimate
62.	Spiritus aethylicus	soluție cutanată 70%
63.	Spironolactonum	draje; capsule,
64.	Valeriana officinalis + Leonurus cardiaca + Crataegus sanguine (picături cardiace)	picături orale, soluție
65.	Viridum nitens	soluție cutanată
66.	Xeroformium + Pix liquida	liniment

Dispozitive medicale

1.	Emplastru
2.	Emplastru bactericid
3.	Emplastru cu piper
4.	Fașă de tifon
5.	Garou
6.	Mănuși de cauciuc nesterile
7.	Mănuși de cauciuc sterile
8.	Mască de o singură folosință
9.	Pară de cauciuc
10.	Pipetă
11.	Seringi
12.	Seringi pentru insulină
13.	Șervețele îmbibate cu alcool
14.	Sinapisme - Foi de muștar
15.	Sisteme pentru perfuzii
16.	Termofor
17.	Termometru
18.	Tifon
19.	Vată medicală

	(valeriană)	
28.	Ferrosi sulfas + Acidum ascorbicum	comprimate
29.	Fluonazolium	capsule
30.	Furosemidum	comprimate; soluție injectabilă
31.	Fluocinoloni acetonidum	unguent
32.	Glibenclamidum	comprimate
33.	Heparini natrium	unguent
34.	Hydrogenii peroxydum	soluție cutanată
35.	Ibuprofenum	suspensie orală; comprimate filmate
36.	Indometacinum	comprimate, supozitoare, comprimate gastrorezistente
37.	Iodum	soluție cutanată
38.	Iodum + Kali iodium	spray bucofaringian, soluție ; soluție bucofaringiană
39.	Isosorbidi dinitras	comprimate cu eliberare prelungită
40.	Isosorbidi mononitras	comprimate
41.	Kalii aspartas + Magnesii aspartas	comprimate
42.	Levamisolum	comprimate
43.	Loratadinum	comprimate; sirop
44.	Magnesium sulfas	soluție injectabilă
45.	Mebhydrolinum (Diasolin)	draje
46.	Mentholum in menthylisovaleratam (validol)	comprimate sublinguale
47.	Metamizoli natrium	soluție injectabilă
48.	Metamizoli natrium + Pitofenonum + Fenpiverini bromidum	soluție injectabilă
49.	Metamizoli natrium + Tempidonum	comprimate
50.	Metoclopramidum	comprimate; soluție injectabilă
51.	Metronidazolium	comprimate; supozitoare
52.	Naphazolinum	picături nazale, sol.
53.	Neo-Anuzol®	supozitoare
54.	Nitroglycerinum	comprimate ; comprimate sublinguale
55.	Nitroxolinum	comprimate
56.	Pancreatinum	comprimate filmate gastrorezistente
57.	Papaverinum	supozitoare; soluție injectabilă
58.	Paracetamolium	comprimate filmate; suspensie orală; sirop; supozitoare

1223 ORDIN

cu privire la modul de prescriere și eliberare a medicamentelor

În conformitate cu prevederile Legii cu privire la activitatea farmaceutică nr.1456-XII din 25 mai 1993, cu modificările și completările ulterioare, Legii cu privire la medicamente nr.1409-XIII din 17 decembrie 1997, cu modificările și completările ulterioare, Legii cu privire la circulația substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor nr.382-XIV din 6 mai 1999, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul pct. 9 al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 397 din 31 mai 2011, precum și în scopul organizării eficiente a asistenței cu medicamente a populației,

ORDON:

1. Se aprobă:

1) Regulile generale de prescriere a medicamentelor (anexa nr.1);

2) Particularitățile prescrierii medicamentelor cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope (anexa nr.2);

3) Particularitățile prescrierii medicamentelor pentru eliberare gratuită (anexa nr.3);

4) Regulile de eliberare a medicamentelor din farmacii (anexa nr.4);

5) Lista medicamentelor antituberculoase (de prima linie) – Denumiri Comune Internaționale (DCI), ce se interzic pentru eliberare bolnavilor de ambulatoriu (anexa nr.5);

6) Lista medicamentelor ce se află la evidența cantitativă în întreprinderile farmaceutice și instituțiile medico-sanitare (anexa nr.6);

7) Formularul actului de nimicire a rețetelor cu termen de păstrare expirat (anexa nr.7).

2. Directorul Direcției Sănătății a Consiliului municipal Chișinău, directorul Direcției Sănătății și Protecției Sociale UTA Găgăuzia, șeful Secției Sănătate a Primăriei mun. Bălți, conducătorii instituțiilor medico-sanitare indiferent de forma de proprietate:

1) vor asigura instituțiile subordonate cu formulare de rețete aprobate, conform anexelor, necesare pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor, conform prevederilor prezentului ordin;

2) vor asigura prescrierea medicamentelor exclusiv conform Denumirii Comune Internaționale (DCI), inclusiv pentru medicamentele compensate din fondurile obligatorii de asistență medicală;

3) vor monitoriza corectitudinea prescrierii medicamentelor în cadrul instituțiilor din subordine și vor aplica sancțiuni disciplinare pentru prescrierea neconformă a rețetelor;

4) vor asigura prescrierea medicamentelor stupefiante și pacienților, care în baza cererii depuse pentru transfer, se află la evidență în instituția medico-sanitară, la locul temporar de trai;

5) vor asigura accesul pacienților la medicamente cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope, conform prevederilor legale.

3. Conducătorii instituțiilor de învățământ medical și farmaceutic mediu de specialitate, universitar și postuniversitar vor include în curricula de instruire tematica privind

regulile de prescriere și eliberare a medicamentelor, conform prevederilor prezentului ordin.

4. Conducătorii farmaciilor:

1) vor asigura informarea sistematică a cadrelor medicale despre medicamentele aflate în stoc, lipsa temporară a medicamentelor, erorile de prescriere depistate la etapa de primire a rețetelor;

2) vor asigura eliberarea medicamentelor din farmacii și filialele acestora în strictă conformitate cu prevederile prezentului ordin, vor asigura informarea pacienților despre prezența în farmacie a medicamentelor – sub Denumiri Comerciale (DC), ce corespund Denumirilor Comune Internaționale prescrise, precum și enunțarea prețului cu amănuntul al acestor medicamente, începând de la cel mai mic preț;

3) vor asigura prezența în farmacii a stocului de medicamente permis de regulamentul de funcționare, inclusiv a medicamentelor și dispozitivelor medicale de importanță socială, aprobate în modul stabilit de Ministerul Sănătății, conform prevederilor normative în vigoare;

4) vor efectua evaluarea permanentă a respectării modului de prescriere și eliberare a medicamentelor, cu informarea conducătorilor instituțiilor medico-sanitare despre erorile depistate și întreprinderea măsurilor ce se impun.

5. Agenția Medicamentului:

1) va asigura actualizarea periodică a Nomenclatorului de Stat al Medicamentelor și plasarea acestuia pe pagina web a Agenției (www.amed.md), în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare privind autorizarea produselor medicamentoase de uz uman;

2) va efectua sistematic modificări la Lista medicamentelor ce pot fi eliberate din farmacii fără prescripție medicală (OTC) în baza deciziei Comisiei Medicamentului, aprobate prin ordinul Ministerului Sănătății;

3) va efectua atît controlul permanent al respectării modului de prescriere de către medicii instituțiilor medico-sanitare, cît și a modului de eliberare din farmacii a medicamentelor, inclusiv ale celor cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope, a prezenței medicamentelor și dispozitivelor medicale de importanță socială din Lista aprobată în modul stabilit de Ministerul Sănătății;

4) va aplica sancțiuni, conform legislației în vigoare, în caz de depistare a încălcării regulilor de eliberare a medicamentelor.

6. Medicamentele compensate (integral sau parțial) de către Compania Națională de Asigurări în Medicină se vor prescrie conform prevederilor actelor normative în vigoare în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală.

7. Medicamentele industriale, clasate la Lista OTC, cu conținut de substanțe stupefiante, psihotrope sau precursori nu sînt obiectul prevederilor prezentului ordin.

8. Ordinul va fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

9. Controlul executării prezentului ordin se atribuie dlui Octavian Grama, viceministru.

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII

Nr. 960. Chișinău, 1 octombrie 2012.

Andrei USATII

Anexa nr. 1
la Ordinul MS al RM
nr. 960 din 01.10.2012

Regulile generale de prescriere a medicamentelor

1. Medicamentele se prescriu exclusiv sub formă de Denumire Comună Internațională (DCI) conform indicațiilor medicale de către medicii instituțiilor medico-sanitare, indiferent de subordonare și forma de proprietate în baza căreia ele activează, pacienților pentru tratament ambulatoriu, pe formulare de rețete, aprobate de către Ministerul Sănătății, cu ștampila de antet a instituției medico-sanitare, îndeplinind toate compartimentele rețetei și confirmând înscrierile prin aplicarea semnăturii și parafei personale a medicului.

2. Alegerea medicamentului adecvat și a dozei, cât și prescrierea corectă a rețetei ține de responsabilitatea medicului de familie sau medicului specialist de profil.

3. Medicamentele pentru care nu sînt stabilite anumite particularități, conform anexelor nr. 2 și nr. 3, se prescriu pe formularul de rețetă nr. 1 (anexa nr. 1).

4. Rețetele se prescriu citeț, cu cerneală sau pix, fără corectări.

5. Denumirea Comună Internațională a medicamentelor industriale și ingredientelor componente ale formelor magistrale, adresarea medicului către farmacist, indicația privitor la prepararea formei medicamentoase și eliberarea ei din farmacie se prescriu în limba română sau latină.

6. La prescrierea rețetelor se admit unele abrevieri ale cuvintelor în limba latină. Abrevierile admise sînt prezentate în anexa nr.2 la prezentele Regulii.

7. În cazul prescrierii medicamentelor magistrale e necesar de a respecta consecutivitatea de prezentare: în primul rînd substanțele active, apoi cele auxiliare.

8. Modul de administrare se indică în limba română sau în limba înțeleasă de pacient, detaliat și concret (nu se

admit specificații de ordin general **“Cunoscut”, “Conform schemelor”** etc.).

9. În cazul cînd e necesar de a livra urgent medicamentul din farmacie, în partea de sus a formularului, medicul va indica cuvîntul **“cito!”** (urgent) sau **“statim!”** (imediat), sau la superlativ **“citissimo!”** (extrem de urgent) sau **“statissime!”** (extrem de repede).

10. Cantitatea substanțelor medicamentoase lichide se prescrie în mililitri, grame, sau picături, iar a celorlalte – în grame sau unități de acțiune (internaționale sau alte tipuri).

11. În caz de majorare argumentată a dozei maxime unice stabilită pentru medicamentele toxice sau puternic active, medicul va prescrie această doză cu litere și o va adevveri prin inscripția **“Sic volo”** și semnătura personală.

12. Termenul de valabilitate a rețetelor prescrise pe formularul nr.1 (cu excepția celor menționate în punctul (13), este de 2 luni de zile.

13. Rețetele pentru medicamentele cu conținut de substanțe toxice, steroizi androgeni și anabolizanți, alcool etilic se legalizează suplimentar prin aplicarea ștampilei **„Pentru rețete”**. Astfel de rețete sînt valabile 30 de zile.

14. Norma maximă de prescriere și eliberare a alcoolului etilic în stare pură, indiferent de concentrație, pentru bolnavii de ambulatoriu este de 100 ml.

15. Medicamentele prescrise se includ obligatoriu de către medic în fișa de ambulatoriu sau fișa de observație a bolnavului în staționar.

16. Se interzice prescrierea medicamentelor pentru anestezie generală bolnavilor de ambulatoriu și staționar.

Anexa nr. 1

la Regulile generale de prescriere a medicamentelor

Formularul de rețetă nr.1 pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor (dimensiuni 100mm x 200mm)	
Ștampila de antet a instituției medico-sanitare	
Medicul _____ tel. _____	
R e ț e t ă	
<i>Data prescrierii rețetei</i> “ ” _____ 20 ____	
_____ (numele și prenumele bolnavului) Vîrsta _____ ani	
Preț	Rp.:
L.P. Semnătura și parafa medicului _____	
<i>Rețeta e valabilă 30 zile, 2 luni (specificare)</i>	

Verso formularului de rețetă nr. 1				
CĂLĂUZA MEDICULUI				
este obligatorie îndeplinirea tuturor compartimentelor prevăzute în formular;				
amprenta ștampilei de antet a instituției medico-sanitare trebuie să fie vizibilă, pentru a fi ușor determinată denumirea instituției. Dacă denumirea instituției medico-sanitare este aplicată de tipar, atunci ștampila de antet nu se aplică;				
denumirea comună internațională a medicamentului industrial, conținutul formei medicamentoase magistrale (denumirile ingredientelor), adresarea către farmacist despre prepararea formei medicamentoase și eliberarea ei din farmacie se prescrie în limba română sau latină, citeț, din cerneală sau pix. Sunt interzise corectările;				
se admite prescrierea pe un formular numai a unui medicament din grupa stupefiantelor, psihotropelor sau precursorilor;				
se admit numai abrevierile specificate în “Regulile generale de prescriere a medicamentelor”;				
cantitatea substanțelor lichide se prescrie în mililitri, grame sau picături; a celor solide – în grame sau unități de acțiune;				
modul de administrare se scrie în limba română sau în limba vorbită de pacient; nu se admit specificații de ordin general: “Cunoscut”, “Conform schemelor”, etc.;				
semnătura medicului se confirmă cu parafa personală;				
specificarea termenului valabilității rețetei se face prin bararea inutilului.				
Data	A recepționat	A preparat	A verificat	A eliberat

Anexa nr.2

la Regulile generale de prescriere a medicamentelor

Abrevierile admisibile la prescrierea rețetelor

Denumirea română	Denumirea latină	Abrevierea
Aceste doze	tales doses	t.d.
Amestecă, să fie amestecat	Misce, Misceatur	M.
Cât e necesar	quantum satis	q.s.
Câte	ana	aa
Comprimată	tabuletta	tabl.
Decoct	decoctum	dec., dct.
Divizează în părți egale	divide in partes aequales	div.in p.aeq.
Eliberează. Să fie eliberat	Da, Detur, Dentur	D.
Eliberează (Eliberați) aceste doze	Da (Dentur) tales doses	D.t.d.
Emplastru	emplastrum	empl.
Emulsie	emulsum	emuls.
Fiolă	ampulla	amp.
Flacon	vitrum	vit.
Gelatinos (de gelatină)	gelatinosus (a,um)	gelat.
Granulă (granulație)	granulum	gran.
Ia	Recipe	Rp.
În capsule	in capsulis	in caps.
În cașet (oblate)	in oblati	in obl.
În comprimate	in tabulettis	in tabl.
În fiole	in ampullis	in ampull.
În număr de	numero	N.
Liniment	linimentum	linim.
Mucilagiu	mucilago	mucil.
Părți egale	partes aequales	p.aeq.
Pentru administrare externă	ad uzum externum	ad uz.ext.
Pentru administrare internă	ad uzum internum	ad uz.int.
Pentru injecții	pro injectionibus	pro inject.
Picătură, picături	gutta, guttae	gtt., gtts.
Pulbere	pulvis	pulv.
Repetă. Să fie repetat	Repete, Repetatur	Rep.
Să se formeze	fiat (fiant)	f.
Semnează (Etichetează). Să fie semnat (Etichetat)	Signa, Signetur	S.
Sirop	sirupus	sir.
Soluție	solutio	sol.
Supozitoare	suppositorium	supp.
Tinctură	tinctura	t-ra, tct.
Ulei	oleum	ol.
Unguent	unguentum	ung.

Anexa nr. 2
la Ordinul MS al RM
nr. 960 din 01.10.2012

**Particularitățile prescrierii medicamentelor
cu conținut de stupefiante, psihotrope și precursori**

1. Medicamentele cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope, aflate sub control internațional pe teritoriul Republicii Moldova, conform Convențiilor Internaționale, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1088 din 05.10.2004 (Tabelul II, listele nr. 1 și 2), se prescriu pe formularul nr.2 de rețetă specială (anexă la „Particularitățile prescrierii medicamentelor cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope”). Se permite de a prescrie pe o rețetă și a elibera astfel de medicamente în cantități necesare pentru durata tratamentului de pînă la 30 de zile.

Medicul poate emite o nouă prescripție pentru același pacient, înainte de expirarea duratei tratamentului de 30 de zile, dar nu mai devreme decît expirarea termenului de valabilitate a rețetei precedente, în cazul epuizării cantității prescrise, sau dacă pe parcursul tratamentului apar modificări în starea de sănătate a pacientului, care impun schimbarea dozei sau a medicamentelor.

2. La prescriere se va ține cont de „Regulile generale de prescriere a medicamentelor”. Rețeta se prescrie

nemijlocit de medic, cu aplicarea semnăturii și parafei acestuia, indicînd numărul fișei medicale a bolnavului. Pe un formular de rețetă nr.2 se permite de a prescrie numai un medicament din aceste grupe. Astfel de rețete sînt valabile pentru a fi prezentate în farmacie în termen de 10 zile.

3. Medicamentele cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope aflate sub control internațional pe teritoriul Republicii Moldova conform Convențiilor Internaționale (Tabelul III, listele nr.1, nr.2 și nr.3), precum și medicamentele ce se clasează la precursori, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1088 din 05.10.2004, se prescriu pe formularul de rețetă nr.1 cu aplicarea parafei medicului și se legiferează suplimentar cu ștampila „Pentru rețete”. Pe un formular de rețetă nr.1 pot fi prescrise nu mai mult de două denumiri de medicamente din listele menționate în cantități necesare pentru durata tratamentului de pînă la 30 de zile. Astfel de rețete sînt valabile pentru a fi prezentate în farmacie în termen de 30 de zile.

*Anexă
la Particularitățile prescrierii medicamentelor
cu conținut de substanțe stupefiante și psihotrope*

Formularul de rețetă nr.2 pentru prescrierea și eliberarea medicamentelor cu conținut de stupefiante și psihotrope (dimensiuni 100mmx150mm)	
DOCUMENT DE EVIDENȚĂ STRICTĂ Ștampila de antet a instituției medico-sanitare	
Medicul _____ Tel. _____	
R e ț e t ă	
Seria _____ Nr. _____	
Data prescrierii rețetei “ ” 20 _____	
(numele și prenumele bolnavului)	
Vîrsta ____ ani. Fișa medicală nr. _____	
Preț	Rp.:
L.P. Semnătura și parafa medicului _____	
Rețeta e valabilă 10 zile	

Verso formularului de rețetă nr.2 CĂLĂUZA MEDICULUI				
este obligatorie îndeplinirea tuturor datelor prevăzute în formular;				
amprenta ștampilei de antet a instituției medico-sanitare trebuie să fie vizibilă, pentru a fi ușor determinată denumirea instituției;				
denumirea comună internațională a medicamentului industrial, conținutul formei medicamentoase magistrale (denumirile ingredientelor), adresarea către farmacist despre prepararea formei medicamentoase și eliberarea ei din farmacie se prescrie în limba română sau latină, citet, clar cu cerneală sau pix. Sînt interzise corectările;				
pe un formular se va prescrie numai un medicament;				
se admit numai abrevierile specificate în “Regulile generale de prescriere a medicamentelor”;				
cantitatea substanțelor lichide se prescrie în mililitri, grame sau picături;				
a celor solide – în grame sau unități de acțiune;				
modul de administrare se scrie în limba română sau în limba vorbită de pacient; nu se admit specificații de ordin general: “Cunoscut”, “Conform schemelor” etc.;				
semnătura medicului se confirmă cu parafa personală;				
formularele de rețetă se află la evidență cantitativă.				
Data	A recepționat	A preparat	A verificat	A eliberat

Anexa nr. 3
la Ordinul MS al RM
nr. 960 din 01.10.2012

Particularitățile prescrierii medicamentelor pentru eliberare gratuită

1. Medicamentele destinate pentru eliberare gratuită, conform prevederilor legale, se prescriu pe formularul de rețetă nr.3 (anexă la „Particularitățile prescrierii medicamentelor pentru eliberare gratuită”).

2. Pe un astfel de formular poate fi prescrisă numai o singură denumire de medicament. La prescriere se va ține cont de „Regulile generale de prescriere a medicamentelor”.

3. Dreptul de a prescrie asemenea rețete îl posedă numai medicii instituțiilor medico-sanitare, indiferent de forma de proprietate, abilitați să prescrie medicamente pentru eliberare gratuită.

4. Pentru eliberare gratuită, pot fi prescrise numai

medicamente, lista cărora se stabilește prin acte normative.

5. Numărul rețetelor pentru prescrierea și eliberarea gratuită a medicamentelor, precum și medicamentele prescrise pe formularul de rețetă nr.3 se înscriu în mod obligatoriu în fișa medicală a bolnavului, sau în alt document medical corespunzător.

6. Medicamentele gratuite, dar care se supun evidenței cantitative, se vor prescrie atât pe formularul de rețetă nr.3, cât și pe formularul de rețetă nr.1 sau nr.2 (după caz).

7. Termenul de valabilitate pentru a fi prezentate în farmacie al rețetelor prescrise pe formularul de rețetă nr.3 este specificat de medic (10 zile, 30 zile sau 2 luni).

Anexă
**la Particularitățile prescrierii medicamentelor
pentru eliberare gratuită**

Formularul de rețetă nr.3 pentru prescrierea și eliberare gratuită a medicamentelor (dimensiuni 100 mm x 200 mm)	
Ștampila de antet a instituției medico-sanitare 	
Medicul _____ Tel. _____	
R e ț e t ă	
Seria _____	Nr. _____
Data prescrierii rețetei “ ____ ” _____ 20__	
B O L N A V	_____ <i>(numele și prenumele bolnavului)</i>
	_____ <i>(nr. poliței de asigurare)</i>
	Vîrsta __ ani. Fișa medicală nr. _____ _____ <i>adresa domiciliului</i>
	Preț _____
Rp.: _____ _____ L.P. _____ <i>Semnătura și parafa medicului</i>	
Rețeta e valabilă 10 zile, 30 zile, 2 luni (specificare)	

Verso formularului de rețetă nr. 3
CĂLĂUZA MEDICULUI

este obligatorie îndeplinirea tuturor datelor prevăzute în formular;

amprenta ștampilei de antet a instituției medico-sanitare trebuie să fie vizibilă, pentru a fi ușor determinată denumirea instituției. Dacă denumirea instituției este aplicată de tipar, atunci ștampila de antet nu se aplică. Codul unității medico-sanitare se va aplica în cazul prelucrării automatizate a rețetelor (1);

codul medicului (2) se va aplica în cazul prelucrării automatizate a rețetelor;

denumirea comună internațională a medicamentului industrial, conținutul formei medicamentoase magistrale (denumirile ingredientelor), adresarea către farmacist despre prepararea formei medicamentoase și eliberarea ei din farmacie se prescrie în limba română sau latină, citeț, clar cu cerneală sau pix. Sînt interzise corectările;

pe un formular se va prescrie numai o singură denumire de medicament;

se admit numai abrevierile specificate în “Regulile generale de prescriere a medicamentelor”;

cantitatea substanțelor lichide se prescrie în mililitri sau picături; a celor solide – în grame sau unități de acțiune;

modul de administrare se scrie în limba română sau în limba vorbită de pacient; nu se admit specificații de ordin general: “Cunoscut”, “Conform schemelor” etc.;

semnătura medicului se confirmă cu parafa personală;
formularele de rețetă se află la evidență cantitativă;

Nr. Formei medicamentoase		Ștampila farmaciei	
A recepționat	A preparat	A verificat	A eliberat

Anexa nr. 4
la Ordinul MS al RM
nr. 960 din 01.10.2012

Regulile de eliberare a medicamentelor din farmacii

1. Medicamentele, cu excepția celor incluse în Lista OTC (pentru eliberare din farmacii fără prescripție medicală), se eliberează bolnavilor de ambulatoriu din farmacii numai conform rețetelor, în care este prescrisă Denumirea Comună Internațională ale acestora. Eliberarea se adevărește prin semnătura farmacistului pe verso rețetei.

2. Rețetele ce nu corespund regulilor de prescriere sau conțin incompatibilități se consideră nevalabile. Aceste rețete se anulează, aplicând ștampila specială **“Rețetă nevalabilă”** și se rețin în farmacie. Rețetele anulate se înregistrează în registru special cu informarea periodică (lunară, trimestrială) a conducătorilor instituțiilor medico-sanitare în scopul de a lua măsuri concrete pentru excluderea erorilor sau inexactităților.

Eliberarea de către farmacist a medicamentelor prescrise cu erori, ce nu pot fi corectate conform prevederilor în vigoare, este interzisă. În cazurile în care erorile depistate în rețetă sînt nesemnificative, ele pot fi corectate de farmacist după contactarea telefonică a medicului ce a prescris rețeta, iar unele inexactități neînsemnate pot fi concretizate prin comunicarea cu pacientul. După aceasta medicamentul poate fi eliberat.

3. Fișa de ambulatoriu, fișa de observație în staționar sau altă documentație medicală în nici un caz nu substituie rețetele pentru medicamentele indicate bolnavului de către medic și nu pot servi ca temei pentru eliberarea medicamentelor din farmacie.

4. În cazul formelor medicamentoase magistrale nu se admite eliberarea din farmacie a substanțelor stupefiante și psihotrope separat, dacă acestea au fost prescrise asociate cu alte substanțe medicamentoase.

5. Dacă în prescripția magistrală, este prescrisă o substanță toxică, stupefiantă, psihotropă sau puternic activă în doză mai mare decît doza unică maximă fără indicația specială a medicului, farmacistul va elibera aceste medicamente în cantitate recalculată, reieșind din 1/2 din doza unică maximă prevăzută pentru medicamentul respectiv.

6. Pentru preparatele cu conținut de Morfină medicii vor prescrie doza eficientă conform Protocoalelor Clinice Naționale, iar farmaciștii vor elibera medicamentele conform regulilor aprobate.

7. Medicamentele cu conținut de substanțe stupefiante, psihotrope și precursori se eliberează numai de către farmaciile autorizate în modul stabilit de legislație cu drept de activitate cu aceste medicamente.

8. Eliberarea medicamentelor din farmacii, costul cărora se compensează din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, se efectuează conform rețetelor instituțiilor medico-sanitare, prescrise pe formularul nr.3 sau formularul nr.3/C aprobat de Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină (pentru medicamentele integral sau parțial compensate) de către

farmaciile, care au încheiat cu Compania contract de prestare a serviciilor în acest scop.

9. Se interzice eliberarea din farmacii, conform rețetelor instituțiilor veterinare, a medicamentelor cu conținut de psihotrope, stupefiante și precursori, precum și a medicamentelor prevăzute în punctul (13) al „Regulilor generale de prescriere a medicamentelor”.

10. Se interzice eliberarea din farmacii către bolnavii de ambulatoriu și staționar a medicamentelor pentru anestezie generală, a acidului clorhidric concentrat, acetonei și eterului etilic în stare pură. Pentru bolnavii de ambulatoriu se interzice eliberarea din farmacii și a medicamentelor antituberculoase (de prima linie), indicate în anexa nr.5 la prezentul ordin.

11. Se admite eliberarea din farmacii bolnavilor de ambulatoriu, fără prescripție medicală, a permanganatului de potasiu în cantități de pînă la 10g, inclusiv în cazul divizării lui în farmacie, cu înregistrarea obligatorie în „Registrul de evidență a elaborărilor farmaceutice”, ce servește ca temei pentru evidența ieșirilor.

13. Rețetele perfectate pe formularele nr.2 și nr.3 se păstrează în farmacii timp de 3 ani; medicamentele cu conținut de substanțe ce fac parte din listele indicate la pct. 2, 3, 4 și 5 a anexei nr. 6 la ordin, perfectate pe formularele nr. 1 se păstrează – 1 an, iar medicamentele cu conținut de substanțe psihotrope, stupefiante și precursori ce nu se află la evidență cantitativă și medicamentele incluse în pct. 13 al „Regulilor generale de prescriere a medicamentelor” se păstrează - 1 lună. Rețetele pentru celelalte medicamente se restituie pacientului.

14. După expirarea termenilor de păstrare, rețetele se nimicesc prin ardere cu perfectarea actului respectiv, conform anexei nr.7 la ordin.

15. Cantitatea eliberată a medicamentelor, ce se află la evidență cantitativă, se transcrie de către farmacist pe verso rețetei cu litere.

La eliberarea medicamentelor magistrale cu conținut de stupefiante sau toxice, componenta formei medicamentoase se transcrie pe etichetă.

Actele de nimicire a rețetelor vor fi păstrate pe parcursul unui an de la data întocmirii.

16. La eliberarea medicamentelor industriale, în cazurile în care rețetele se rețin în farmacie, pacienților li se indică în scris modul de administrare a medicamentului.

16. Se interzice returnarea în farmacii și filialele acestora a medicamentelor procurate.

17. La recepționarea rețetei farmacistul este obligat să informeze solicitantul despre prezența în farmacie a medicamentelor cu Denumiri Comerciale care corespund Denumirii Comune Internaționale prescrise, precum și să enunțe prețul cu amănuntul al acestor medicamente, începînd de la cel mai mic preț.

Anexa nr. 5
la Ordinul MS al RM
nr. 960 din 01.10.2012

LISTA
medicamentelor antituberculoase (de prima linie) - Denumiri Comune Internaționale -
ce se interzic pentru eliberare bolnavilor de ambulatoriu

Nr.	Denumirea comună internațională	
1.	Izoniazidă	în orice formă farmaceutică și în orice doză, cît și sub orice denumire comercială
2.	Rifampicină+Izoniazidă+Pirazinamidă+ Etambutol	
3.	Rifampicină	
4.	Pirazinamidă	
5.	Streptomycină	
6.	Etambutol	

Notă: Lista denumirilor comerciale, cu dozele și în formele farmaceutice respective, se modifică în dependență de modificările Nomenclatorului de Stat al Medicamentelor.

Modificările pot fi urmărite lunar pe pagina WEB a Agenției Medicamentului (www.amed.md).

Anexa nr. 6
la Ordinul MS al RM
nr. 960 din 01.10.2012

LISTA MEDICAMENTELOR
ce se află la evidență cantitativă în întreprinderile farmaceutice
și instituțiile medico-sanitare publice și private
(denumiri comune internaționale)

1. Medicamente cu conținut de substanțe stupefiante (Tabelul nr. 2, Lista nr. 1) și **psihotrope** (Tabelul nr. 2, Lista nr. 2 și Tabelul nr. 3, Lista nr. 2) aflate sub control internațional pe teritoriul Republicii Moldova, conform Convențiilor Internaționale, aprobate prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.1088 din 05.10.2004 - substanțele medicamentoase și toate formele farmaceutice;

2. Substanțe toxice:

Atropină sulfat (pulbere)
Azotat de argint (pulbere)
Tetracaină (Dicaină) (pulbere)

3. Substanțe psihotrope, precursori și medicamente cu conținut de aceste substanțe:

Bixtonim (picături)
Clonidină (Clofelină) (pulbere; picături oftalmice; soluție injectabilă)
Diazepam (soluție injectabilă)

Droperidol (soluție injectabilă)
Efedrină (pulbere, comprimate și soluție injectabilă)
Ergotamină (soluție injectabilă)
Ergometrină (soluție injectabilă)
Ketamină (soluție injectabilă)
Oxibutirat de sodiu (soluție injectabilă)
Solutan (picături)
Tiopental de sodiu (soluție injectabilă)
Tramadol (toate formele farmaceutice)
Trihexifenidil (Ciclodol) (comprimate)

4. Alcoolul etilic: recepționat în concentrații mai mari de 70% sau în ambalaje cu un volum mai mare de 100 ml, indiferent de concentrație.

5. Medicamentele cu conținut de substanțe:

Tropicamidă (picături oftalmice)
Difenhidramină (pulbere, comprimate)

Anexa nr. 7
la Ordinul MS al RM
nr. 960 din 01.10.2012

Farmacia _____

”APROB”
Farmacist-diriginte

Model

ACT

nr. ____ din _____
despre nimicirea rețetelor al căror termen de păstrare a expirat

COMISIA în componența:

Președinte: _____

Membri: _____

au întocmit prezentul act de nimicire a rețetelor cu termen de păstrare expirat:

Nr. d/o	Denumirea medicamentului	Perioada pentru care s-au livrat medicamentele	Numărul de rețete	Cantitatea de medicament eliberat

Modul de nimicire a rețetelor

Semnături: _____

Acte ale Serviciului Vamal al Republicii Moldova

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
nr.892 din 8 octombrie 2012
Ministru _____ Oleg Efrim

1224 O R D I N**privind aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura
declarării periodice a mărfurilor autohtone exportate
în zonele economice libere**

În scopul simplificării plasării mărfurilor autohtone sub destinația vamală zonă liberă, în temeiul prevederilor art.12, 132, 135, 175, 183 ale Codului vamal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.1149-XIV din 20 iulie 2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, și pct.8 al Regulamentului Serviciului Vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.4 din 2 ianuarie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.3-5, art.15), cu modificările și completările ulterioare,

ORDON:

1. Se aprobă Instrucțiunea cu privire la procedura decla-

**DIRECTORUL GENERAL
AL SERVICIULUI VAMAL**

Nr. 396-o. Chișinău, 19 septembrie 2012.

rării periodice a mărfurilor autohtone exportate în zonele economice libere, conform anexei la prezentul ordin.

2. Confirmarea exportului de mărfuri autohtone cu destinația zonă liberă (cod 1800) se efectuează, în toate cazurile, în baza declarației vamale în detaliu.

3. Se interzice acceptarea declarațiilor vamale periodice completate în baza facturilor, care nu au însoțit de facto mărfurile la introducerea lor în zona economică liberă.

4. Executarea prezentului ordin se pune în sarcina șefilor birourilor vamale.

5. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina Departamentului venituri și control vamal.

Tudor BALIȚCHI

Anexă
la Ordinul Serviciului Vamal
nr. 396-o din 19.09.2012

INSTRUCȚIUNE**cu privire la procedura declarării periodice a mărfurilor autohtone exportate în zonele economice libere**

1. Dacă una și aceeași persoană livrează periodic în zona economică liberă (ZEL), în temeiul unui contract încheiat cu rezidentul zonei respective, același tip de mărfuri (încadrate la aceeași grupă tarifară), organul vamal în raza de activitate a căruia se găsește zona economică liberă respectivă poate să-i permită depunerea unei singure declarații vamale pentru toate loturile de mărfuri care sînt plasate sub regim vamal de export (cod 1800) într-o anumită perioadă de timp (declarația vamală periodică).

2. Declarația periodică se autorizează de către șeful biroului vamal specificat în pct.1 al prezentei Instrucțiuni, în baza cererii motivate a agentului economic interesat. În cerere se indică: denumirea, sediul și codul fiscal ale agentului economic, data depunerii și perioada în care mărfurile vor fi declarate periodic, precum și denumirea mărfurilor care vor fi declarate periodic.

3. La efectuarea fiecărei livrări, agentul economic prezintă biroului vamal facturile (scrisorile de trăsură) în două exemplare, pentru mărfurile declarate. Ambele exemplare se autentifică cu semnătura și ștampila personală a colaboratorului vamal. Un exemplar se păstrează la organul vamal și servește pentru contrapunerea datelor din factură cu datele din declarația vamală periodică respectivă. Al doilea exemplar al facturii se restituie agentului economic și servește pentru introducerea mărfurilor livrate pe teritoriul ZEL.

Concomitent cu factura fiscală, agentul economic prezintă fotocopile actelor enumerate mai jos, în cazul cînd acestea anterior nu au fost prezentate în cadrul perioadei de evidență a livrărilor periodice:

- a) pașaportul tehnic al mijlocului de transport implicat în transportul de mărfuri,

- b) permisul de conducere al șoferului.

4. La expirarea a cel mult 30 de zile după efectuarea primei livrări, agentul economic depune declarația vamală în detaliu (cumulativă), care va cuprinde informația despre toate mărfurile livrate pe parcursul perioadei respective. Declarația

vamală se completează în conformitate cu Normele privind completarea, circulația și folosirea formularelor declarației vamale în detaliu, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr.346-o din 24 decembrie 2009, cu modificările și completările ulterioare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.197-200, art.876).

5. Declarația vamală periodică trebuie să fie însoțită de o factură comercială unică (invoice), ce cuprinde informația despre toate facturile din perioada de evidență, care se introduce în borderoul de documente al declarației vamale în detaliu.

6. La completarea declarației vamale în detaliu se vor efectua următoarele operațiuni:

- a) se completează formularul "Info page", rubrica "Comentarii" a declarației vamale în format electronic, unde se va indica numărul de înmatriculare a mijlocului de transport, data livrării și nr. facturii/documentului în baza căruia a fost efectuată livrarea mărfurilor.

- b) se tipărește și se semnează formularul "Info page", în două exemplare, dintre care unul rămîne la declarant, iar altul se anexează la declarația vamală în detaliu, destinată organului vamal.

7. Drepturile de export se calculează conform prevederilor art.127⁸ al Codului vamal.

8. Biroul vamal duce evidența facturilor fiscale, precum și a termenelor declarării periodice, într-un registru special creat în acest scop. Forma registrului respectiv se stabilește prin ordinul biroului vamal în raza de activitate a căruia se găsește ZEL.

La perfectarea declarației vamale periodice, facturile (scrisorile de trăsură) acumulate în perioada de evidență se anexează la exemplarul organului vamal al declarației respective.

9. Controlul vamal fizic al mărfurilor care fac obiectul declarării periodice se efectuează la fiecare livrare. La depunerea declarației vamale periodice, biroul vamal efectuează numai controlul vamal documentar.

Acte ale Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare**1225 H O T Ă R Î R E****cu privire la acreditarea Institutului de Relații
Internaționale din Moldova**

În temeiul art. 97 lit. e) și f) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 125-129 din 30 iulie 2004, art.663), cu modificările și completările ulterioare, punctelor 27-29 din Regulamentul privind activitatea comisiilor specializate de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, aprobat prin Hotărîrea nr.AC-03/1 din 27 mai 2010, ținînd cont de rezultatele evaluării Institutului de Relații Internaționale din Moldova, prezentate de către Comisia specializată de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI NAȚIONAL
PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE,
ACADEMICIAN**

**Secretar științific,
profesor universitar**

Nr. AC-6/1. Chișinău, 2 octombrie 2012.

HOTĂRĂȘTE:

1. Se acreditează Institutul de Relații Internaționale din Moldova pe profilul de cercetare:

• Relațiile internaționale ale Republicii Moldova: *dimensiune politică, economică și juridică*.

2. Se apreciază performanța profilului de cercetare *Relațiile internaționale ale Republicii Moldova: dimensiune politică, economică și juridică* – **suficient**.

3. Se acordă Institutului de Relații Internaționale din Moldova calificativul - **organizație competitivă pe plan național (categoria C)**.

4. Se eliberează Certificatul de acreditare **seria P nr.057** Institutului de Relații Internaționale din Moldova.

Valeriu CANȚER

Gheorghe Gladchi

1226 H O T Ă R Î R E**cu privire la reacreditarea Instituției Publice
Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp
„Selecția”**

În temeiul art. 97 lit. e) și f) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 125-129 din 30 iulie 2004, art.663), cu modificările și completările ulterioare, punctelor 27-29 din Regulamentul privind activitatea comisiilor specializate de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, aprobat prin Hotărîrea nr.AC-03/1 din 27 mai 2010, ținînd cont de rezultatele evaluării Instituției Publice Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția”, prezentate de către Comisia specializată de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI NAȚIONAL
PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE,
ACADEMICIAN**

**Secretar științific,
profesor universitar**

Nr. AC-6/2. Chișinău, 2 octombrie 2012.

HOTĂRĂȘTE:

1. Se reacreditează Instituția Publică Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția” pe profilul de cercetare:

• *Ameliorarea, producerea semințelor și perfecționarea tehnologiilor de cultivare a culturilor de cîmp*.

2. Se apreciază performanța profilului de cercetare *Ameliorarea, producerea semințelor și perfecționarea tehnologiilor de cultivare a culturilor de cîmp* – **bine**.

3. Se acordă Instituției Publice Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția” calificativul - **organizație competitivă pe plan internațional (categoria B)**.

4. Se eliberează Certificatul de acreditare **seria P nr.058** Instituției Publice Institutul de Cercetări pentru Culturile de Cîmp „Selecția”.

Valeriu CANȚER

Gheorghe Gladchi

Acte ale Consiliului Superior al Magistraturii al Republicii Moldova**1227 HOTĂRÎRE**

cu privire la anunțarea concursului pentru suplinirea funcțiilor vacante de vicepreședinte la Judecătoriile Ialoveni, Florești și Sîngerei

Examinînd chestiunea cu privire la anunțarea concursului pentru suplinirea funcției de vicepreședinte la Judecătoriile Ialoveni, Florești și Sîngerei, audiînd informația domnului Mihai Poalelungi, Consiliul Superior al Magistraturii, conform prevederilor art. 9 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, art. 4, 19 alin. (2) și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

HOTĂRĂȘTE:

1. A anunța concurs pentru suplinirea funcției de vicepreședinte la Judecătoriile Ialoveni, Florești și Sîngerei.
2. Candidații vor depune cererile pentru participare la concurs la Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 30 de zile de la data publicării hotărîrii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu anexarea caracteristicii și notei

informative privind activitatea în ultimii 3 ani. Candidații, care nu au trecut verificarea în conformitate cu prevederile Legii privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008, vor prezenta suplimentar Declarația de verificare (Anexa nr. 1 la Legea 271-XVI), Chestionarul completat (Anexa nr. 2 la Legea 271-XVI) și două fotografii color 4x5 cm.

3. Informații suplimentare pot fi obținute la colaboratorii Secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii (mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu 70, tel.: 22-30-79, 22-30-76).

4. Hotărîrea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md) și se remite pentru informare instanțelor judecătorești.

**PREȘEDINTELE ȘEDINȚEI CONSILIULUI
SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

Dina ROTARCIUC

Nr. 610/30. Chișinău, 9 octombrie 2012.

1228 HOTĂRÎRE

cu privire la anunțarea concursului pentru suplinirea funcției de judecător la Judecătoria Ocnița

Examinînd chestiunea cu privire la anunțarea concursului pentru suplinirea funcției de judecător la Judecătoria Ocnița, audiînd informația domnului Alexandru Arseni, Consiliul Superior al Magistraturii, conform prevederilor art. 9 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, art. 4, 19 alin. (2) și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

HOTĂRĂȘTE:

1. A anunța concurs pentru suplinirea funcției de judecător la Judecătoria Ocnița.
2. Candidații vor depune cererile pentru participare la concurs la Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 30 de zile de la data publicării hotărîrii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Candidații, care nu au trecut verifi-

carea în conformitate cu prevederile Legii privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008, vor prezenta suplimentar Declarația de verificare (Anexa nr. 1 la Legea 271-XVI), Chestionarul completat (Anexa nr. 2 la Legea 271-XVI) și două fotografii color 4x5 cm.

3. Informații suplimentare pot fi obținute la colaboratorii Secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii (mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu 70, tel.: 22-30-79, 22-30-76).

4. Hotărîrea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md) și se remite pentru informare instanțelor judecătorești.

**PREȘEDINTELE ȘEDINȚEI CONSILIULUI
SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

Dina ROTARCIUC

Nr. 612/30. Chișinău, 9 octombrie 2012.

1229 HOTĂRÎRE

cu privire la anunțarea concursului pentru suplinirea funcțiilor de judecător la Curtea de Apel Bender

Examinînd chestiunea cu privire la anunțarea concursului pentru suplinirea a două funcții de judecător la Curtea de Apel Bender, audiînd informația domnului Vasile Crețu, Consiliul Superior al Magistraturii, conform prevederilor art. 9 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, art. 4, 19 alin. (2) și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii,

HOTĂRĂȘTE:

1. A anunța concurs pentru suplinirea a două funcții de judecător la Curtea de Apel Bender.
2. Candidații vor depune cererile pentru participare la concurs la Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 30 de zile de la data publicării hotărîrii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Candidații, care nu au trecut verifi-

carea în conformitate cu prevederile Legii privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008, vor prezenta suplimentar Declarația de verificare (Anexa nr. 1 la Legea 271-XVI), Chestionarul completat (Anexa nr. 2 la Legea 271-XVI) și două fotografii color 4x5 cm.

3. Informații suplimentare pot fi obținute la colaboratorii Secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii (mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu 70, tel.: 22-30-79, 22-30-76).

4. Hotărîrea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md) și se remite pentru informare instanțelor judecătorești.

**PREȘEDINTELE ȘEDINȚEI CONSILIULUI
SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

Dina ROTARCIUC

Nr. 619/30. Chișinău, 9 octombrie 2012.

Acte ale Inspectoratului Fiscal Principal de Stat**1230 O R D I N**

cu privire la modificarea Instrucțiunii privind modul de înregistrare a facturilor fiscale în Registrul general electronic al facturilor fiscale, aprobată prin Ordinul IFPS nr.446 din 21 iunie 2012

În temeiul art.133 alin.(1) lit.c) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.1997 și luând în considerație modificările și completările introduse în art.118¹ din Codul fiscal prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.178 din 11.07.2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.190-192 din 14.09.2012),

ORDON:

1. A modifica Instrucțiunea privind modul de înregistrare a facturilor fiscale în Registrul general electronic al facturilor fiscale, aprobată prin Ordinul IFPS nr.446 din 21.06.2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.131-134/802 din 29.06.2012), după cum urmează:

1) Prima propoziție din punctul 5 se substituie cu următorul text: „Factura fiscală eliberată urmează să fie înregistrată în Registru în termen de 5 zile lucrătoare de la data eliberării, iar pentru subiecții impunerii cu TVA care sînt deserviți de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat – în termen de 10 zile lucrătoare de la data eliberării.

Termenul de 5, 10 zile pentru înregistrarea facturii fiscale în Registru se va determina, începînd cu ziua lucrătoare următoare celei în care a fost eliberată factura fiscală. Termenul expiră la ora 24 a ultimei zile a termenului.”

2) Punctul 6 se expune în următoarea redacție:

„Sînt obligatorii pentru înregistrare în Registru:

a) facturile fiscale eliberate în scopul ajustării valorii impozabile a livrării impozabile în cazurile prevăzute de art.98 al Codului fiscal, în care valoarea impozabilă a livrării impozabile depășește mărimea stabilită de art.118¹ al Codului fiscal pentru înregistrarea facturilor fiscale în Registru, inclusiv cu semnul „minus”;

b) facturile fiscale eliberate pentru refacturarea cheltuielilor compensate, în cazul în care valoarea fără TVA din factura fiscală în cauză depășește mărimea stabilită de art.118¹ al Codului fiscal pentru înregistrarea facturilor fiscale în Registru;

c) facturile fiscale eliberate în care sînt reflectate și livrări scutite de TVA, concomitent cu livrările impozabile și/sau refacturarea cheltuielilor compensate, dacă valoarea totală a livrării fără TVA pe factura dată, cu excepția valorii livrării scutite de TVA, va depăși mărimea stabilită de art.118¹ al Codului fiscal pentru înregistrarea facturilor fiscale în Registru.”

2. Secția gestionarea documentelor și arhivare va aduce prezentul ordin la cunoștință tuturor inspectoratelor fiscale de stat teritoriale, subdiviziunilor structurale ale Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și ÎS „Fiscservinform”.

3. Direcția metodologia administrării fiscale va asigura publicarea prezentului ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**ȘEFUL INSPECTORATULUI
FISCAL PRINCIPAL DE STAT**

Nicolae VICOL

Nr. 1070. Chișinău, 8 octombrie 2012.

1231 O R D I N

cu privire la aprobarea Nomenclatorului codurilor aferent facilităților fiscale la impozitul pe venit

În baza prevederilor art. 83 alin.(4) din titlul II al Codului fiscal și art. 187 alin.(7) din titlul V al Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare, și întru executarea prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 596 din 13.08.2012 privind Declarația cu privire la impozitul pe venit,

ORDON:

1. Se aprobă **Nomenclatorul codurilor aferent facilităților fiscale la impozitul pe venit**, conform Anexei la prezentul ordin.

**ȘEFUL INSPECTORATULUI
FISCAL PRINCIPAL DE STAT**

Nicolae VICOL

Nr. 1080. Chișinău, 10 octombrie 2012.

2. **Nomenclatorul codurilor aferent facilităților fiscale la impozitul pe venit** (Anexa la prezentul ordin) se utilizează la completarea Anexei 4D și Anexei 6D a Declarației cu privire la impozitul pe venit, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 596 din 13.08.2012.

3. Se abrogă Ordinul IFPS nr. 522 din 02.10.2007 “Privind modificarea Ordinului IFPS “Privind aprobarea formularului-tip al Declarației cu privire la impozitul pe venit” nr. 240 din 30 decembrie 2004.

4	Rezidenții ZEL care au investit în fondurile fixe ale întreprinderilor lor și/sau în dezvoltarea infrastructurii ZEL un capital echivalent cu cel puțin 5 mln. \$ S.U.A. Rezidenți CЄЗ, investirovavšie в основные фонды своих предприятий и/или в развитие инфраструктуры CЄЗ капитал, эквивалентный не менее чем 5 млн. \$ США	Sint scutiți de plata impozitului pe venitul de la exportul mărfurilor (serviciilor) originare din ZEL în afara teritoriului vamal al RM. Освобождаются от уплаты подоходного налога на доход, полученный от экспорта происходящих из CЄЗ товаров (услуг) за пределы таможенной территории РМ	CF HK	Nr.1163- XIII din 24.04.1997	5 ani 5 лет	49 d)
5	Instituțiile medico-sanitare publice și private. Публичные и частные медико-санитарные учреждения	Se scutesc de impozitul pe venitul obținut din activitatea prestatărilor de servicii medicale legate de realizarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală (conform contractelor încheiate cu Casa Națională de Asigurare Medicală). Освобождаются от налога на доход от деятельности по оказанию медицинских услуг, связанных с реализацией Единой программы обязательного медицинского страхования (согласно договорам, заключенным с Национальной кассой Медицинского страхования)	CF HK	Nr.1163- XIII din 24.04.1997	Nelimitat. Не ограничен	51
6	Fondul nestatal de pensii. Негосударственный пенсионный фонд	Venitul nu este supus impozitării. Доход не облагается налогом	CF HK	Nr.1163- XIII din 24.04.1997	Nelimitat. Не ограничен	68
7	Băncile comerciale și organizațiile de microfinanțare. Коммерческие банки и микрофинансовые организации	Venitul obținut din creditele și împrumuturile acordate pe un termen de la 2 la 3 ani este scutit în proporție de 50% din cota stabilită în RM din cota stabilită în Republica Moldova. Доход, полученный от предоставления кредитов и займов на срок от 2 до 3 лет, освобождается на 50% от установленной ставки	Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale CF. Закон о введении в действие разделов I и II НК	Nr.1164- XIII din 24.04.1997	Nelimitat. Не ограничен	24 (14)
8	Băncile comerciale și organizațiile de microfinanțare. Коммерческие банки и микрофинансовые организации	Venitul obținut din creditele și împrumuturile acordate pe un termen de peste 3 ani este scutit totalmente (100%) din cota stabilită în RM din cota stabilită în Republica Moldova. Доход, полученный от предоставления кредитов и займов на срок более 3 лет, освобождается полностью (100%) от установленной ставки	Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale CF. Закон о введении в действие разделов I и II НК	Nr.1164- XIII din 24.04.1997	Nelimitat. Не ограничен	24 (14)

Anexa
la Ordinul nr. 1080 din 10 octombrie 2012
 Приложение
 к Приказу № 1080 от 10 октября 2012 г.

Nomenclatorul codurilor aferent facilităților fiscale la impozitul pe venit /
 Перечень кодов налоговых льгот по подоходному налогу
 за соответствующий год

pentru Anexa 4 D / для Приложения 4D

aferentă facilităților ce țin de neimpozitarea unei părți a venitului impozabil sau a întregului venit
 по льготам, касающимся частичного либо полного освобождения от налогообложения налогооблагаемого дохода

Codul facilității Код льгот	Beneficiarii facilităților Получатели льгот	Categoria facilității Категория льгот	Denumirea Legii Наименование закона	Nr. și data Legii № и дата Закона	Termenul acordării facilității Срок предоставления льгот	N număr art. alin. ст.	Numărul art. alin. ст.
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Rezidenții zonelor economice libere (ZEL). Резиденты свободных экономических зон (CЄЗ)	Venitul obținut de la exportul mărfurilor (serviciilor) originare din ZEL în afara teritoriului vamal al RM se impozitează în proporție de 50% din cota stabilită în Republica Moldova. Доход, полученный от экспорта товаров (услуг), происходящих из CЄЗ, за пределы таможенной территории РМ, взимается в размере 50% от установленной ставки	Codul fiscal (în continuare CF). Налоговый кодекс (далее НК)	Nr.1163- XIII din 24.04.1997	Nelimitat. Не ограничен	49 a)	
2	Rezidenții zonelor economice libere. Резиденты свободных экономических зон	Venitul de la activitatea în ZEL, cu excepția celei stabilite la lit.a) art.49 CF se percepe în proporție de 75% din cota stabilită în RM din cota stabilită în Republica Moldova. Доход от деятельности резидентов в CЄЗ, за исключением указанной в пункте а) ст.49 НК взимается в размере 75% от установленной в РМ ставки	CF HK	Nr.1163- XIII din 24.04.1997	Nelimitat. Не ограничен	49 b)	
3	Rezidenții ai ZEL care au investit în fondurile fixe ale întreprinderilor lor și/sau în dezvoltarea infrastructurii ZEL un capital echivalent cu cel puțin 1 mln. \$ S.U.A. Резиденты CЄЗ, инвестировавшие в основные фонды своих предприятий и/или в развитие инфраструктуры CЄЗ капитал, эквивалентный не менее чем 1 млн. долларов США	Sint scutiți de plata impozitului pe venitul de la exportul mărfurilor (serviciilor) originare din ZEL în afara teritoriului vamal al RM. Освобождаются от уплаты подоходного налога на доход, полученный от экспорта происходящих из CЄЗ товаров (услуг) за пределы таможенной территории РМ	CF HK	Nr.1163- XIII din 24.04.1997	3 ani 3 года	49 c)	

pentru Anexa 6 D / для Приложения 6D
afertentă facilităților acordate din suma calculată a impozitului pe venit
по льготам, предоставляемым из начисленного подоходного налога

Codul facilității	Beneficiarii facilităților	Categoria facilității	Denumirea Legii	Nr. și data Legii	Termenul acordării facilității	Numărul art. alin. c.
Код льгот	Получатели льгот	Категория льгот	Наименование закона	№ и дата Закона	Срок предоставления льгот	№ ст. ч.
1	2	3	4	5	6	7 8
12	Organizațiile necomerciale	Se scuteste de impozitul pe venit	CF	Nr. 1163- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	52
	Некоммерческие организации	Освобождаются от уплаты подоходного налога	НК		Не ограничен	
13	Intreprinderile create de societățile orilor, surzilor și invalizilor	Se scuteste de plata impozitului pe venit	CF	Nr. 1163- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	53 ¹
	Предприятия, созданные для выполнения уставных целей обществ слепых, глухих и инвалидов	Освобождаются от уплаты налога	НК		Не ограничен	
14	Asociațiile de economii și imprumut	Se scuteste de plata impozitului pe venit	CF	Nr. 1163- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	53 ²
	Судно-сберегательные ассоциации	Освобождаются от уплаты налога	НК		Не ограничен	
15	Organizațiile sindicale și patronale	Se scuteste de impozitul pe venit	CF	Nr. 1163- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	53 ³
	Профессиональные организации и организации работодателей	Освобождаются от уплаты подоходного налога	НК		Не ограничен	
16	Atelierele curative de producție (de muncă) de pe lângă spitalele de psihiatrie ale Ministerului Sănătății, în care muncesc persoane handicapate	Se scuteste de plata impozitului pe venit	Legea	Nr. 1164- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	24 (15)a)
	Лечебно-производственные (трудовые) мастерские при психиатрических больницах Министерства здравоохранения, в которых работают инвалиды	Освобождаются от уплаты подоходного налога	Закон о введении в действие разделов I и II НК		Не ограничен	
17	Centrul Republican Experimental pentru Protezare, Ortopedie și Reabilitare al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Se scuteste de plata impozitului pe venit	Legea	Nr. 1164- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	24 (15)b)
	Республиканский экспериментальный центр по протезированию, ортопедии и реабилитации Министерства труда, социальной защиты и семьи	Освобождаются от уплаты подоходного налога	Закон о введении в действие разделов I и II НК		Не ограничен	
18	Intreprinderile penitenciarelor	Se scuteste de plata impozitului pe venit	Legea	Nr. 1164- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	24 (15)c)
	Предприятия пенитенциарных учреждений	Освобождаются от уплаты подоходного налога	Закон о введении в действие		Не ограничен	

9	Oficiile cadastrale teritoriale	Se scuteste de plata impozitului pe venit	Legea	Nr. 1164- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	24 (15)d)
	Территориальные кадастровые офисы	Освобождаются от уплаты подоходного налога	Закон о введении в действие разделов I и II НК		Не ограничен	
10	S.A. "Apă-Canal" Chișinău	Se scuteste de plata impozitului pe venit	Legea	Nr. 1164- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	24 (15)e)
	Общество с ограниченной ответственностью "Водоканал" г. Кишинев	Освобождаются от уплаты подоходного налога	Закон о введении в действие разделов I и II НК		Не ограничен	
11	Agencii economice, producția activităților de bază ale cărora se determină conform anexei nr. 7	Au dreptul la reducerea venitului impozabil cu o sumă calculată prin înmulțirea salariului mediu anual pe țară din anul precedent, creșterea numărului scriptic mediu al salariaților în anul fiscal de gestiune față de anul precedent, dar nu mai mare de venitul impozabil	Legea	Nr. 1164- XIII din 24.04.1997	Nelimitat	24 (16)
	Экономические субъекты, продукция основных видов деятельности которых определяется согласно приложению № 7	Имеют право на вычет из налогооблагаемого дохода суммы, исчисленных путем умножения среднегодовой заработной платы по стране за год, предшествующий отчетному налоговому году, на простую среднестатистическую численности работников в отчетном году по сравнению с предыдущим годом, но не превышающих налогооблагаемого дохода	Закон о введении в действие разделов I и II НК		Не ограничен	

			действие разделов I и II НК				
19	Banca Națională a Moldovei Национальный банк Молдовы	Se scutește de plata impozitului pe venit Освобождается от уплаты подоходного налога	Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale CF Закон о введении в действие разделов I и II НК	Nr.1164-XIII din 24.04.1997	Nelimitat Не ограничен	24	(15)f)
20	Întreprinderile care au efectuat investiții capitale în sumă de 5 mln. dolari SUA în cadrul Acordului de investiții “Cu privire la Portul Internațional Liber “Giurgiulești” Предприятия, осуществившие в рамках Инвестиционного соглашения „О Международном свободном порте Джорджюлешть” капитальные инвестиции в размере, превышающем сумму, эквивалентную пяти миллионам долларов США	Se scutesc de plata impozitului pe venit Освобождаются от уплаты подоходного налога	Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale CF Закон о введении в действие разделов I и II НК	Nr.1164-XIII din 24.04.1997	5 ani 5 лет	24	(17)
21	Întreprinderile menționate la alin.(17) art.24 din Lege, care au efectuat investiții capitale suplimentare în mărime ce depășește suma echivalentă cu 5 milioane dolari SUA în cadrul Acordului de investiții “Cu privire la Portul Internațional Liber “Giurgiulești” Предприятия, указанные в части (17) ст.24 Закона, осуществившие дополнительные капитальные инвестиции в размере, превышающем сумму, эквивалентную пяти миллионам долларов США в рамках Инвестиционного соглашения „О Международном свободном порте Джорджюлешть”	Se scutesc de plata impozitului pe venit Освобождаются от уплаты подоходного налога	Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale CF Закон о введении в действие разделов I и II НК	Nr.1164-XIII din 24.04.1997	2 ani 2 года	24	(18)

Erată

Numele semnatarului ordinului de la poziția 1218 din compartimentul „Acte ale Inspectoratului Fiscal Principal de Stat” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 212-215 din 12 octombrie 2012, pag. 83) se va citi corect „Nicolae Vicol”.